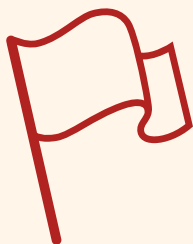

Materialet er digitaliseret af

ARBEJDER MUSEET

The Workers Museum

Titel: Landarbejderen

Udgiver: Landarbejderforbundet i Danmark

Udgivelsesår: 1915-1915

BRUG OG OPHAVSRET

Hele eller dele af materialet kan være beskyttet af ophavsretsloven og må kun benyttes til personlig brug. Har alle ophavere været døde i mere end 70 år, er materialet i public domain og kan anvendes frit. Husk at kreditere ophaverne.

USAGE AND COPYRIGHT

This document, or parts of this document may be copyrighted with usage limited to personal use. If all authors have been dead for at least 70 years, the document is in the public domain and may be used freely. Remember to credit the authors.

VIL DU VIDE MERE OM ARBEJDERHISTORIEN?

[Besøg os på Arbejdermuseet](#)

[Søg i vores biblioteks- og arkivsamling](#)

Landarbejderen.

Fagblad for Afdelinger
og Kredsorganisationer under Landarbejderforbundet i Danmark.

Nr. 1.

Søndag den 3. Januar 1915.

2. Aarg.

Julekongressen.

**Bladspørgsmaalet løst.
Splittelsesmændene bedømt. — Forbundet reorganiseret.
En Rigdom af gode Resultater.**

Skulde man med et enkelt Ord karakterisere Kongressen, saa maatte det blive ved Ordet Arbejde. Det var en Arbejdskongres fra først til sidst.

Ingen svulmende Kantater, ingen svulstig og selvyrosende Taleflom og ingen kunstig oparbejdet Feststemning spildte Kongressens kostbare Tid.

Men manglede der end Sang og Klang og Brageord, saa sporedes der til Gengæld hos alle Deltagerne den Arbejdets Glæde, som Jeppe Aakjær fornylig har givet digterisk Udtryk. Og var det ydre Apparat end beskedent, nærmest fattigt, saa opvejes det mangfoldigt af de opnaaede Resultaters Rigdom. Julekongressen 1914 vil blive en Mærkepæl i dansk Landarbejderbevægelses Historie. Det blev denne Kongres, som skar igennem Vrøvlet, Fraserne og Taabelighederne, og lagde Grundlaget for en virkelig Landarbejderfagorganisation.

Profitjægerne og Stræberne, der

har raset og tirret og brugt de mest gemene Midler for at forhindre Kongressen, skal vi ikke spille Ord paa. Kongressen viste tilfulde, hvor lidt Jordbund der har været blandt de organiserede Landarbejdere for deres modbydelige Agitation og Krigsførelse.

* * *

Referat.

Kongressen aabnedes 3. Juledag Kl. 11, af Forretningsfører Axel Hansen, der kort og bramfrit bød velkommen.

Et Mandatudvalg, bestaaende af Hans Hansen, Bornholm, Kr. Andersen, Odder, og V. Caspersen, Ondløse, gik straks i Lag med at undersøge Grundlaget for Kongressens Indkaldelse og de mødte Delegeredes Adgangsberettigelse.

Til Dirigenter valgtes L. P. Nielsen, Kbhvn., og Hans Hansen, Bornholm. Til Sekretærer C. F. Carlsen, Kbhvn., og Vilh. Rasmussen, Stege.

Kongressens Gyldighed.

Mandatudvalget aflagde Beretning. Kongressen var lovlig vedtaget, idet 6 af de paa Kongressen i Paasken 1914 valgte 10 Hovedbestyrelsesmedlemmer havde stemt for Kongressen.

Disse 6 var Axel Hansen, Oscar Levinsen, Kr. Andersen, L. P. Nielsen, Magnus Ingemann og Hans Hansen. Derimod havde Rs. Ankjær, som selv har stillet Forslaget om Ekstra-Kongres, samt Sofus og Carl Westergaard og Oluf Andersen undladt at stemme.

Udvalget havde gennemgaaet Forbundets Kontingent-Protokol og sammenholdt den med de fra Afdelingerne tilsendte Repræsentant-Mandater. Heraf fremgik, at der var anmeldt og mødt Repræsentanter for ca. $\frac{4}{5}$ af Forbundets Medlemmer. Alle Mandaterne godkendtes.

Siden sidste Kongres.

Forretningsfører Axel Hansen aflagde derefter Beretning om Virksomheden og om Grunden til Kongressens Afholdelse. Han gennemgik i et udførligt Foredrag, hvorledes Begivenhederne havde udviklet sig siden Kongressen i Paasken, hvor Brd. Westergaard blev Mindretal i Hovedbestyrelsen. Omtalte Carl Westergaards Spilfægteri overfor det nedsatte Blad-

udvalg og det paa Skrømt fremsatte Tilbud om at overdrage „Arbejdervennen“ til Forbundet. Da Sofus Westergaard i August indkaldte til Militærtjeneste, kunde Brødrene ikke forhindre, at Tal. konstitueredes som Forretningsfører, men de viste sig højst utilbøjelige til at udlevere Forbundets Ejendele til ham. En Maaned efter sit Valg lykkedes det ham dog at erholde Forbundets Regnskabsbøger og Kassebeholdning m. m., men f. Eks. en saadan Ting som en Fortegnelse over Forbundets Afdelinger og disses Formænd var det umuligt at faa Sofus W. til at udlevere. Da Flertallet af Bladudvalget og af Hovedbestyrelsen ingen Vegne kunde komme med Carl Westergaard i Forhandlingerne om en Overtagelse af „Arbejdervennen“, og da Kongressen havde paalagt Hovedbestyrelsen at faa Bladspørgsmaalet løst, enten ved at overtage „Arbejdervennen“ eller ved at fremskaffe et andet Forbundsorgan, indleddedes Forhandling med Møns Afdeling om det af denne udgivne Medlemsblad „Den mønske Landarbejder“. Paa et lovligt indvarslet og fuldt beslutningsdygtig Bladudvalgs- og Hovedbestyrelsesmøde i Nyborg d. 20. September oprettedes saa en Overenskomst imellem Forb. og Møns Afdeling ang. Bladet, som fra 1. Oktober udsendtes under Navn af „Landarbejderen“. Denne Overenskomst blev underskrevet af ialt 7 Hovedbestyrelsesmedlemmer, nemlig Axel Hansen, Rs. Ankjær, Oscar Levinsen, Kr. Andersen, Magnus Ingemann, Hans Hansen og Suppleant Fr. Madsen (Hovedbestyrelsesmedlem Oluf Andersen var paa dette Tidspunkt i Udlandet).

Fra dette Øjeblik tager Begivenhederne Fart.

Carl Westergaard indledede i „Arbejdervennen“ en rasende Kampagne mod Flertallet, mod „Landarbejderen“ og mod dets Redaktør, hvem han har overøst med Sprogets værste Skældsord. Han bestred Nyborgmødets Gyldighed, stemplede Flertallet som Splittelsesmænd og modarbejdede os paa alle Maader. Da intet levedygtigt Forbund kan eller bør finde sig i slikt Anarki, der fortsat i Længden vil føre til den rene Opløsning af alle Forhold, fremsatte jeg i Hovedbestyrelsen Forslag om at ekskludere Carl Westergaard, da hans Optræden var absolut uforenelig med hans Stilling som Tillidsmand i Forbundet. Dette Forslag var rimeligvis blevet vedtaget, hvis ikke Rs. Ankjær havde foreslaaet at afholde en Ekstra-Kongres og der lade Medlemmerne dømme Carl Westergaard. Jeg tiltraadte dette Forslag og udsendte det kort Tid efter til Afstemning blandt Hovedbestyrelsens Medlemmer. Jeg var imidlertid selv blevet indkaldt til Militærtjeneste, og forespurgte straks mine Meningsfæller i Hovedbestyrelsen, om de fandt det rigtigt, at jeg nedlagde mit Hverv som Forretningsfører. Svaret blev, at man fandt det uheldigt ideligt at skifte Forretningsfører og man bad mig fortsætte foreløbigt, da min Indkaldelse maaske ikke vilde blive af lang Varighed. Den eneste, som var imod denne Ordning, var Rs. Ankjær. Ikke mindre end 3 Gange har jeg spurgt mine Meningsfæller om dette, og Gang paa Gang har Svaret lydt: Bliv siddende til Kongressen.

At Sofus og Carl Westergaard heller ikke saa med milde Øjne

paa min Forbliven som Forretningsfører er en Selvfølge. Carl W. forsøgte da ogsaa i „Arbejdervennen“ at proklamere Oluf Andersen, Kvandløse, som Forretningsfører — naturligvis fik han kun 2—3 Stemmer foruden sin egen. Her var da endelig et Punkt hvor Rs. Ankjær og Carl Westergaard kunde finde hinanden. Thi lige siden „Landarbejderens“ Start havde det pint Rs. A., at Bladets Kontrolkomite ikke havde Bud efter ham, da Redaktørposten blev besat; og kun faa Dage efter Bladets Start begyndte han i det skjulte at modarbejde det. Han, som selv havde taget Initiativet til dette Blad og selv ledet det Bladudvalgsmøde, hvor det blev vedtaget, var, dreven af skuffet Ærgærrighed, blevet Bladets skjulte Fjende. Men hidtil havde han jo manglet et Paaskud til at forlade vor Gruppe og aabentlyst bekæmpe os og „Landarbejderen“. Paaskuddet kom med min Forbliven som Forretningsfører. Thi ogsaa paa denne Tillidspost havde Rs. Ankjær forset sig. Og i Tiden omkring 1. December sluttede Carl Westergaard og Rs. Ankjær saa en Handel. Westergaard paatog sig at arbejde for Ankjærs Valg til Forretningsfører, og til Gengæld skulde Ankjær hjælpe Westergaard ud af den Knibe, hvori han og „Arbejdervennen“ var kommet. Navnlige skulde den Ekstra-Kongres, som jeg paa Ankjærs Foranledning havde udsendt Forslag til, for enhver Pris forhindres; thi Westergaard vidste godt, at her vilde hans Dødsdom blive fældet.

Samtidig med at jeg fik de udsendte Stemmesedler tilbage, udsendte saa Sofus Westergaard Meddelelse om, at „han atter

havde overtaget Forretningsfører-pladsen" og indkaldte til Hovedbestyrelsesmøde i Slagelse, "hvor Bladspørgsmaalet skulde endelig løses". Dette Møde skulde holdes den 13. December. Da jeg forinden havde modtaget 6 Ja-Stemmer for Ekstra-Kongres i Julen, meddelte jeg naturligvis, at vor Gruppe ikke fandt Anledning til at holde Hovedbestyrelsesmøde 14 Dage før Kongressen. Til Slagelse-mødet var da ogsaa kun mødt 4 Hovedbestyrelsesmedlemmer nemlig Carl og Sofus Westergaard, Rs. Ankjær og L. P. Nielsen. Den sidste meddelte, at han havde stemt for Kongres og følte sig bunden derved. Alligevel "vedtog" d'Hrr. Westergaard og Rs. Ankjær en hel Mængde. Bl. a. "valgtes" Rs. Ankjær til Forretningsfører, d'Hrr. "overtog" paa Forbundets Vegne "Arbejdervennen" og det "vedtoges" at aflyse Ekstra-Kongressen.

Det bør maaske indskydes her, at Suppleant Fr. Madsen, Ullerslev, ogsaa deltog i Mødet. Om han deltog i Afstemningen, ved jeg ikke, det er ogsaa ret ligegyldigt, da Mødet i sit hele Forløb var ugyldig og absolut beslutningsudygtig fra Ende til anden.

Da jeg havde modtaget de 6 Ja-Stemmer for Kongressen, udsendte jeg naturligvis til Afdelingerne Indbydelse til Kongressen her. Men nogle Dage efter modtog de samme Afdelinger fra Rs. Ankjær et forvansket og løgnagtigt Referat af Slagelsemødet, hvori han meddeler, at **Hovedbestyrelsens Flertal** har vedtaget *ikke* at afholde Kongres, har valgt ham til Forretningsfører osv. Faa Dage efter udkom "Arbejdervennen" ogsaa med en lang og ligesaa løgnagtig "Redegørelse"

om Situationen. Meningen var jo, at Medlemmerne ude i Afdelingerne skulde gøres raadville, og at Kongressen saaledes skulde blive forpurret. Da vi fik Underretning om Kompagniets Rævestreger, gjorde vi naturligvis, hvad der kunde gøres for at forklare Afdelingerne Sagens Sammenhæng. Og at "Arbejdervennen" og d'Hrr. Westergaard og Ankjær ikke nyder særlig stor Tiltro ude i Afdelingerne fremgaar deraf, at trods alle Attentater paa Kongressen, saa er her i Dag mødt Repræsentanter for ca. 80 pCt. af Forbundets Medlemmer.

Om Virksomheden ud ad til i den sidste Tid er der desværre ikke stort at sige. Westergaards gemene Splittelsesarbejde har jo for en stor Del hæmmet Agitationen. Jeg skal dog bemærke, at vi i Nordsjælland har oprettet et Par smaa, men gode Afdelinger, at der er oprettet en ny Afdeling paa Vestlolland og endelig er der paa Bornholm af vor dygtige Kammerat, Hans Hansen, gjort et overordentligt stort Opdykningsarbejde. Bornholms Afd. er i Sommerens Løb vokset fra 73 Medlemmer til 160, og det er ved personlig Paavirkning lykkedes ham at faa omtrent 200 Polakker til at rejse hjem til Galicien i Vinter i Stedet for at blive og tage Brødet ud af Munden paa de bornholmske Landarbejdere.

Hovedvirksomheden har ellers været at bringe Orden i det Kaos, som Sofus Westergaard havde efterladt Forbundets Sager i, og at forberede Forslag til en grundig Reorganisation af hele Forbundet. Disse Forslag vil senere komme til Behandling her paa Kongressen. Der har været ført Forhandlinger med Dansk Arbejds-

mands Forbund om et Samarbejde mellem de to Organisationer, men ogsaa her har Westergaard og i den sidste Tid Rs. Ankjær været paa Spil, og ved løgnagtige Fremstillinger forhindret et Resultat af Forhandlingerne.

Kr. Andersen, Odder, takkede Axel Hansen for hans Virksomhed og vilde samtidig bringe Vilh. Rasmussen en Tak for hans Ledelse af "Landarbejderen".

(Hele Forsamlingen rejser sig).

Efter at Oscar Løvinsen og Hans Hansen havde suppleret Forretningsførers Beretning med forskellige Oplysninger fik

Rs. Ankjær Ordet. Han fandt det mærkeligt, at Axel Hansen havde angrebet ham langt haardere end Carl Westergaard. Jeg har altid anset Axel Hansen for en langt bedre Organisationsleder end Sofus W., derfor foreslog jeg ham paa Foraarskongressen og derfor stemte jeg paa ham, da Sofus W. blev indkaldt. Men da Axel Hansen ogsaa blev Soldat, mente jeg, at Konsekvensen af Sofus W.s Mandatnedlæggelse maatte være, at ogsaa Ax. H. maatte nedlægge sit Mandat, da han indkaldtes. Det gjorde han ikke, i Stedet for overlod han Arbejdet og Ledelsen til Vilh. Rasmussen i Stege. Det vilde jeg ikke være med til.

Kom derefter ind paa en meget lang Omtale af sin Stilling til Slagelsemødet og sin Virksomhed siden. Han sluttede med at hævde Slagelsemødets Lovlighed og Beslutningsdygtighed.

Alfred Hansen vilde ikke ønske Landarbejderne ret meget af den "Aandsdannelse", som Rs. Ankjær talte saa overlegent om, men praktiserede saa daarligt. Synes forøvrigt, at Rs. A. forlængst havde bevist, at det for ham drejede sig

mere om hans egen kære Person end om Sagen.

Hans Hansen: Sofus Westergaard nedlagde slet ikke sit Mandat, da han blev Soldat. Nej, han overdrog egenmægtig sin „store Bror“ at lede Forb., og det vilde Hovedbestyrelsen ikke finde sig i. Derfor valgte vi Axel Hansen til Forretningsfører, og derfor fastholdt vi Gang paa Gang vort Valg

Efter et Par Replikker godkendes Axel Hansens Virksomhed *enstemmigt*. (Rs. Ankjær var ikke til Stede).

Bladspørgsmaalet løses.

Axel Hansen redegjorde for den Virksomhed, som det paa Kongressen i Paasken nedsatte Bladudvalg havde udfoldet, og som var resulteret i „Landarbejderen“.

Rs. Ankjær udtalte, at hvis Kongressen her ikke vilde godkende den i Slagelse trufne Ordning om, at Forb. overtager „Arbejdervennen“, saa vilde han betragte denne Kongres som ugyldig og som et Sprængningsforsøg og vilde fremtidig betragte Forbundet som et Splittelsesforbund.

Vilh. Rasmussen forespurgte, om *Rs. Ankjær* mødte med Beviser for, at „Arbejdervennen“ kunde købes, og om han (*Rs. A.*) havde Bemyndigelse til at fremsætte Salgstilbud.

Red. J. P. Sundbo: *Rs. Ankjær* kommer lovlig let fra det, naar han mener at kunde stille sig paa Standpunktet: Dersom Kongressen, vil, som jeg og Westergaard vil saa er den gyldig, men i modsat Fald er den ugyldig. Kongressen her er lovligt vedtaget og lovlig indvarslet, og saa nytter det ikke, at Westergaard og Venner henviser til „den bevægelige Suplement“, som man aabenbart kun be-

høver at anbringe i et Jernbanetog for at faa ham hen, hvor man ønsker. (Haandklap).

Hans Hansen ønskede at høre, om Westergaard paa Mødet i Slagelse havde noget Mandat fra Aktionærerne til at fremsætte Tilbud om Salg af „Arbejdervennen“. Vi maa jo huske, at Bladet ikke tilhører W., men Aktionærerne. Jeg er en af disse. Sammen med Oluf Andersen, Kvandløse, ejer jeg vistnok de fleste af de egentlige Aktier (Bravo), men jeg har intet hørt om, at Aktionærerne er blevet forespurgt i denne Sag. *Rs. Ankjær* talte om 5—6000 Kroners Gæld; men det er Westergaards egen Gæld. Aktieselskabets Love siger nemlig udtrykkelig, at Aktionærerne ikke hæfter for mere end Aktiernes paalydende Værdi.

Vilh. Rasmussen fremsatte følgende Forslag:

„Undertegnede foreslaar, at Forbundet Dags Dato overtager „Landarbejderen“ i Henhold til den mellem Forbundet og Møns Afdeling bestaaende Overenskomst, dog saaledes, at Møns Afdeling i Stedet for kontant Betaling modtager et paa Overtagelsessummen lydende Gældsbevis.

Ligeledes foreslaas det, at Kontrolkomiteen faar Bemyndigelse til at føre Forhandlinger med Aktieselskabet „Arbejdervennen“ om Køb af dette Blad. Kontrolkomiteen faar Ret til at købe eller undlade at købe Bladet, alt eftersom Betingelserne fremsættes fra Aktieselskabets Side.“

Derefter oplæstes Forslag til Regulativ for Forbundsbladet.

Saa vel *V. Rasmussens* Forslag som Regulativet vedtoges *enstemmigt*. (*Rs. Ankjær* stemte dog ikke.)

Regnskabet

oplæstes af Axel Hansen.

Oscar Levinsen og L. P. Nielsen attesterede Regnskabets Rigtighed.

Hans Hansen redegjorde for et Agitationstilskud af 14 Kr.

Regnskabet godkendtes.

Reorganisation.

Forretningsføreren fremsatte Forslag til fuldstændig nye Love. I et omfattende Foredrag gjorde han Rede for de foreslaaede Forandringer og deres Betydning.

Vi skal i følgende Nr. af „Landarbejderen“ nærmere gøre Rede for Enkelthederne i disse. Desuden vil naturligvis Lovene hurtigst muligt blive trykt og omdelt til samtlige Medlemmer. Vort Forbund skabes ved disse Lovændringer om fra en nærmest negativ „Folke“-Bevægelse til en virkelig Lønarbejderorganisation.

Af de vigtigste Forandringer skal vi kortelig nævne, at Kontingentet forhøjes til 50 Øre maanedlig for voksne mandlige Arbejdere, at „Landarbejderen“ fremsendes gratis til alle Forbundets Medlemmer, at vi indfører obligatorisk Strejkeunderstøttelse og gratis Retshjælp og at der gennemføres en fornuftig og tidssvarende Administration.

Efter nogen Diskussion om enkelte Punkter vedtoges Lovene med faa Ændringer. Kontingentforhøjelsen træder dog først i Kraft fra 1 April 1915. For disse 3 Maaneder bibeholdes det nuværende Kontingent med et Tillæg af 25 Øre (for „Landarbejderen“).

Valg af Hovedledelse.

Til Forretningsfører valgtes Axel Hansen med Aklamation. Til Viceforretningsfører valgtes Oscar

Levinsen, og til Sekretær Kr. Andersen, Odder. De øvrige 6 Hovedbestyrelsesmedlemmer blev Hans Hansen, Bornholm, L. P. Nielsen, København, H. P. Hansen, Tømmerup, Alfred Hansen, Esbjerg Arbejderhøjskole, C. F. Carlsen, København, og Vilh. Rasmussen, Stege.

Til Suppleanter valgtes Valdemar Caspersen, Ondløse, og P. Nielsen, Damsholte.

Revisorer: Red H. P. Hansen, Stege, og Sundbo, Esbjerg.

Bogen om Landarbejder-spørgsmaalet.

Axel Hansen indledede om denne Sag. Paa sidste Kongres vedtoges det som bekendt at udgive en lille Bog om vor Bevægelse. Hovedbestyrelsen fik Sagen og overdrog igen Forretningsudvalget at foretage det videre fornødne. Ved Forretningsføreren henvendte Udvalget sig da til forskellige af vore Agitatorer og Forfattere med Anmodning om at skrive en Afhandling til Bogen. Ligeledes anmodede Udvalget en Del Organisationer, Institutioner og Enkelt-Mænd om at støtte Foretagendet økonomisk ved et Bidrag af 5 Kr. For hver Andel à 5 Kr. skulde ydes 20 Eksemplarer af Pjecen, naar denne forelaa trykt. Sofus W. foreslog i et Forretningsudvalgsmøde at lade sin store Broder redigere Bogen; men dette blev bestemt forkastet. I Stedet vedtoges, at det samlede Udvalg skulderedigere Bogen. Om Trykke-

sted m. m. toges ingen foreløbig Bestemmelse.

Ikke saa faa af vore Agitatorer fulgte vor Anmodning om en lille Afhandling, ogsaa Forf. Skjoldborg, Aakjær og Chr. Bundgaard forærede os hver et Bidrag. Ligeledes mødte vor Henvendelse om økonomisk Støtte Sympati mange Steder, og der blev tegnet en Del Andele a 5 Kr. Vi to Udvalgsmedlemmer, Ankjær og jeg, hørte imidlertid ikke noget videre til Sagen, og da Sofus W. blev indkaldt, og jeg blev valgt til Forretningsfører, var det som tidligere sagt umuligt at faa Sofus W. til at udlevere Forbundets Ejendele. Rent tilfældigt erfarede jeg, at Bogen var sendt til Trykning i et Bogtrykkeri i Aarhus. Jeg satte mig i Forbindelse med Trykkeriet, meddelte dette, at jeg var Forbundets ansvarlige Forretningsfører og bad dem sende mig Oplysninger ang. Bogen. Nogle Oplysninger fik jeg, men det var ganske vist ikke mange. Trykkeriet erkendte dog, at jeg repræsenterede Forbundet, og sendte mig ogsaa et Korrekturafttryk til Gennemsyn. Saa snart jeg modtog dette, foretog jeg forskellige Smaaændringer og sendte det omgaaende tilbage til Trykkeriet med Ønske om at faa disse Ændringer indført. Det var saamænd kun en Annonce for „Landarbejderen“ og en kort Redegørelse ang. Bladet. Herpaa modtog jeg aldrig noget Svar.

Derimod begyndte Carl Wester-

gaard omkring ved 1. November at reklamere med Bogen. Dels forhandlede han den og dels udsendte han gratis 1 Ekspl. til hver Abonnent paa „Arbejdervennen“. Ligeledes har jeg Beviser for, at Organisationer, som havde tegnet sig for en eller flere Andele, har modtaget Opkrævning fra Carl Westergaard paa Beløbet.

Jeg ønsker nu at spørge, hvad Kongressen ønsker foretaget i Anledning af denne Tilegnelse af Forbundets Ejendom. Selvfølgelig er det Forbundet og ikke Carl Westergaard, der har faaet Forfatterbidragene forærende, og det er Forbundet, som ejer Forlags- og Forfatterretten hertil. Ligeledes er det jo Forbundet og ikke Carl Westergaard, at de forskellige Organisationer, som har tegnet Andele, har ønsket at støtte økonomisk. Det har ikke været Forbundets ansvarlige Ledelse muligt at faa den mindste Forklaring af Westergaard. Jeg har personlig konfereret med en Jurist om Sagen, og han er absolut af den Mening, at Forbundet ubetinget ad Rettens Vej bør skaffe sig sin Ejendomsret respekteret.

Forskellige Talere havde Ordet til Sagen, bl. a. oplyste H. P. Hansen, Tømmerup, at Oluf Andersen ogsaa forhandlede Pjecen.

Vilh. Rasmussen indbragte følgende Forslag:

„Det foreslaas, at i Sagen ang. Bogen om Landarbejderspørgsmaalet overdrager Kongressen Hovedbestyrelsen at søge Sagen

Største Udvalg af Herreklæder, Fodtøj

altid billigst hos

M. P. SILLEHOVED, Jernbanegade 22, Nykøbing F.

ordnet, eventuelt ved juridisk Assistance“.

Axel Hansen ønskede Forslaget ændret til, at Kongressen kræver, at Hovedbestyrelsen ordner Sagen.

Med denne Ændring vedtoges Forslaget.

Med denne Sag var Kongressens Dagsorden udtømt.

Forskellige Gæster, som havde overværet Kongressen, fik nu Ordet for at udtale Ønsket om Held og Fremgang for vort Forbund under det nye Styre. Bl. a. talte

Husassistent Frk. Laura Nielsen, vor gamle Kammerat Bertram Eggers og Formanden for Københavns socialdemokratiske Ungdomsforeninger, N. P. Andersen. Bertram Eggers forfattede paa staaende Fod den smukke Landarbejdersang, som findes i dette Nr. af Bladet. Han deklamerede den under mægtigt Bifald.

Sluttelig takkede Forretningsfører Axel Hansen i smukke, varmtføjte Ord Deltagerne i denne mægtige Arbejdsdags Gerning.

Efter Kongressen.

*Saa tidt er der skrevet om Dagningens Skær,
der staar paa vor fattige Rude,
om Kravet, der rejser sig fjern og nær,
om Sangen, der toner derude.*

*Men endnu er Sangen kun spinkel og svag,
og Mørket er endnu ej svundet,
endnu er der ikke i Stjerne Dag,
endnu har ej Lyset vi vundet.*

*Fordi der er Snavs paa vort Vindues Glar
fra Striden og Splittelsens Pløre,
men nu vil vi pudse, saa Ruden bli'r klar
og enige frem vil vi køre.*

*Kom frem, Kammerater, og saa skal I se,
hvad Evne og Vilje kan magte,
naar ærligt vi stræber, og saa skal det ske,
at alle vor Klasse vil agte.*

*Den ærligste Vilje i Brystet vi bær,
fremad vi samdrægtige stræber,
da kommer saa sikkert det Dagningens Skær
med Sang paa de bævende Læber.*

*Knyt Haanden! Og sig, du vil med i vor Hær,
kend Sangen i Rhytme med Trittet;
— Ret nu mod de lysende Tinder det bær
fra Vrøvlet, Kævlet og Skiddet.*

Vort Forbund.

Fungerende Forretningsfører: Oscar Levinsen, „Landarbejderen“, Stege.

Forretningsførers Adresse.

Under Axel Hansens fortsatte Militærtjeneste vil Viceforretningsfører Oscar Levinsen lede Forbundets daglige Forretninger. I de første Par Uger, indtil Oscar Levinsen har bestemt sig for, hvor han vil tage endelig Bopæl i Vinter, bliver hans Adresse: „Landarbejderen“, Stege.

Men formentlig vil Viceforretningsføreren tage Bopæl enten i København eller Esbjerg. Naar Axel Hansen hjemsendes — hvad der muligvis sker i Løbet af Januar Maaned — vil Forbundets fremtidige Hjemsted antageligt blive København.

Hovedbestyrelsesmøde afholdtes i København umiddelbart efter Kongressen.

Efter at Hovedbestyrelsen i Henhold til det paa Kongressen vedtagne Regulativ havde udarbejdet Antagelses- og Arbejdsvilkaar for Forbunds-Organets Redaktør, ansattes Vilh. Rasmussen, Stege, som Redaktør af „Landarbejderen“.

Der toges Bestemmelse om den fremtidige daglige Administration af Forbundet, om Anskaffelse af nye Medlemsbøger og Kwitteringsmærker og om Trykning af de nye Love.

Til at indlede Forhandling med Bestyrelsen for A/S „Arbejdervennen“ ang. Køb af dette Blad valgtes et Udvalg bestaaende af Hans Hansen, Kr. Andersen og den fungerende Forretningsfører

Bertram Eggers.

Som Suppleant valgtes Vilh. Rasmussen.

Forretningsudvalget fik Bemyndigelse i Sagen ang. Pjeecen.

— — —
„Landarbejderen“ gratis. Som omtalt i Kongresreferatet tilsendes „Landarbejderen“ fremtidig gratis til alle Medlemmer af Landarbejderforbundet i Danmark. Betaling for Bladet er nemlig indbefattet i Kontingentet.

Vi anmoder da alle Afdelingsformænd om hurtigst muligt at sende os en Fortegnelse over samtlige Medlemmer ledsaget af tydelig og nøjagtig Adresse. Bladet bliver da fremtidigt Uge efter Uge fremsendt til hvert enkelt Medlem, uden at Afdelingslederne har noget Besvær med Uddelingen.

Samtidig gør vi opmærksom paa, at Kontrolkomiteen har vedtaget, at der indrømmes Forenings-Announcer 50 % Rabat. Vi venter da, at ingen Afdeling forbigaar „Landarbejderen“, naar der skal averteres om Møder, Generalforsamlinger, selskabelige Sammenkomster osv. Det vil være Spild af Penge at avertere andre Steder, da „Landarbejderen“ jo kommer hvert eneste Medlem i Hænde.

— — —
Vore mønske Medlemmer erindres om Faneindvielsen og Fæsten Søndag d. 3. Januar.

Agitør for god Tilslutning.

Adresser:

Forretningsfører Axel Hansen, L. Niensens Enke, Ullerup, St. Magleby.

Viceforretningsfører Oscar Levinsen, „Landarbejderen“, Stege.

Sekretær Kr. Andersen, Odder Kildegaard, Odder.

Hans Hansen, Frenne Mark, Svaneke, Bornholm.

L. P. Nielsen, Blaagaardsgade 14¹, København V.

C. F. Carlsen, Øster Farimagsgade 9¹, København K.

Alfred Hansen, Esbjerg Arbejderhøjskole.

H. P. Hansen, Tømmerup pr. Kallundborg.

— — —
Til Efterfølgelse. Forpagter Sonne, Rosenlund pr. Saksøbing, har udbetalt hver af sine gifte Arbejdere 30 Kr. som Dyrtilstillæg.

Det meddeles ogsaa, at Forpagter Gether, „Sprædlingegaarden“ ved Haslev, for sine Arbejdere har bibeholdt Sommerdaglønnen, der er 2 Kr. 20 Øre, og endvidere giver han hver Mand et ugentligt Dyrtilstillæg af 1 Kr. Det syntes ganske vist urimeligt at forlange, at en Familie skulde kunne leve for mindre end denne Indtægt, men det er dog betydelig bedre, end hvad Nabogaarden „Turebylille“ byder. Her betales der kun 1 Kr. 80 Øre pr. Dag uden noget som helst Tillæg.

— — —
Er Polakkerne skattefri? For en Tid siden gik der gennem Landets Blade en Meddelelse om, at Ministeriet skulde have resolveret, at Polakker, som opholder sig her i Landet, ikke er skattepligtige.

Denne Afgørelse faldt selvfølgelig ikke i god Jord alle vegne, særlig ikke i de Kommuner, hvor der er mange Polakker. Der er jo heller ingen Mening i, at Udlændinge skal være skattefri her i Landet.

Nu ser vi da ogsaa i sidste Nr. af „Kommunale Efterretninger“, at Sogneraadformand Børsum i Geddesby paa Falster, gennem Folketingsmand Vald. Olsen, Nykøbingkredsen, har rettet en Fore-

spørgsel til Indenrigsministeren desangaaende, og at Ministeren har svaret, at Polakkerne godt kan beskattes, men at det ikke er nogen absolut Pligt, at de skal sættes i Skat. Det vil altsaa sige, at det overlades til de paagældende Sogneraad selv at bestemme, om Polakkerne skal svare Skat eller ej.

Som man ser, er der altsaa intet til Hinder for at sætte Polakkerne i Skat.

En indkaldt Husmand, der maa gaa fra sit Hjem.

En yngre Husmand i Nærheden af Hjortshøj blev i August Maaned indkaldt til Sikringsstyrken. Han ejede en lille Husmandslod, som han havde købt forrige Aar, samtidig med at han giftede sig. Da han blev indkaldt, sad hans Hustru alene tilbage med et nyfødt Barn, og hun var derfor ude af Stand til selv at fortjene noget. Hun fik af Hjelpekassen bevilget 8 Kr. om Ugen, og for det maa hun klare sig. Hun har søgt om at faa Hjælp til Ildebrændsel og lidt ekstra Understøttelse til Julen, men ingen af Delene mener Hjelpekassen at kunne bevilge. Manden skal svare 45 Kr. i halvårlig Rente af sit Hus og desuden 50 Kr. aarlig i Afdrag. Disse Penge er han selvfølgelig ikke i Stand til at betale, saa længe han er indkaldt til Militærtjeneste, og da Hjelpekassen ikke vil træde til, er der Fare for, at denne Mand, naar han nu en Gang i Januar Maaned bliver hjemsendt, maa gaa fra sit lille Hus.

Det forekommer os, at Hjelpekassen i Hjortshøj optræder uforvarsomt og karrigt overfor denne Familie, Hjelpekassen bør yde Manden den Huslejhjælp, han skal have for ikke at miste sin Ejendom. Der er ingen Mening i, at en fattig Husmand fuldstændig skal ruineres, naar Landet tager ham bort fra Hus og Hjem.

Herreekviperings-Forretningen

„Tøjhuset“

Største Udvalg

her paa Pladsen i

færdige Herreklæder

samt alt til

Herreekviperi ng.

Klædninger & Overfrakker

leveres efter Maal fra eget Skræderi

Altid gode Varer.

 Altid billige Priser.

Johan Daugaard.

Depotet

for færdigs. Herreklæder

Stege

GENTLEMEN!

Vil De være fiks?

Vil De spare Penge?

Vil De have stort Udvalg?

Da ekviper Dem hos

Chr. Kanstrup

Storegade

☿ :: Telefon 171 ::

Esbjerg

Arbejderhøjskole

Kursus for Mænd fra 1ste Novbr. til 1ste April og for Kvinder fra 1ste Maj til 1ste August.

Understøttelse kan faas hos Amtsskoleraadene.

Indmeldelser modtages af Forstanderne **R. Vind** og **R. Brændeskov** eller Redaktør **Sundbo**, Esbjerg. ↘

Fra 1. Novbr. udsælges:

50 Stkr. moderne Ulsters fra **10 Kr. 220 Stkr.** Bluser i moderne Stoffe fra **1,20. 100 Stkr.** Nederdele, moderne Faconer, fra **2,85. 85 Stkr.** Underskørter, solide Stoffe, fra **1,75.**

Endvidere er Lageret nu forsynet med et righoldigt Udvalg i **Korsetter, Dame-linned, Pelskraver, Muffer Skindhuer, Handsker** samt alt i Trikotage til meget smaa Priser. — Et Parti Herreklædninger, Overfrakker og Gummifrakker udsælges. — Herreklædninger efter Maal leveres til samme Pris som færdigsyet.

CROME & GOLDSCHMIDT

i Stege

☿ ved **Aage H. Grann.**

Engelsk

Beklædnings-Magasin

Storegade 15, Stege. Telf. 250

Fikst Udvalg i al

Herreekviperi ng.

Færdige Klædninger, Overfrakker, Ulsters, Kapper, Stortrøjer, Regnfrakker, Skindveste.

Smaa Priser!

Gratis Tilpasning!

Kravetøj, Slips, Hatte, Huer.

R. Rasmussen.

☿

En flink Karl

faar De nemmest og billigst gennem et Avertissement i „Landarbejderen“. Bladet læses af alle organiserede Tjenestefolk i Danmark.

„Landarbejderen“

udgaar hver Lørdag.

Kan bestilles paa alle Postkontorer og Brevsamlingssteder, og koster 60 Øre Kvartalet (Postpenge iberegnet).

Ansvarlig: *Vilhelm Rasmussen.*

L. M. Tommerups Bogtrykkeri, Stege.

Landarbejderen.

Fagblad for Afdelinger

og Kredsorganisationer under Landarbejderforbundet i Danmark.

Nr. 2.

Søndag den 10. Januar 1915.

2. Aarg.

En Nytaarshilsen til de organiserede Arbejdere.

De organiserede Landarbejdere — forresten samtlige organiserede danske Arbejdere — modtog paa paa Aarets første Dag en Nytaarshilsen fra Kompagniet Westergaard & Ankjær i Odense. Om denne Nytaarshilsen, der blev bragt paa en Stump Papir betitlet „Arbejdervennen“, vil blive henregnet blandt de behagelige, er vist tvivlsomt, kender vi danske Landarbejdere og danske Fagorganisationsledere ret.

D'Hrr.s Budskab til os organiserede Arbejdere er i Korthed dette, at nu kan de ikke nøjes med et Landarbejderforbund længere. Da Landarbejderforbundets Kongres ikke havde Brug for d'Hrr.s Evner som Organisationsledere, saa ser de sig nødsaget til at lave en lille privat Organisation.

Proklamationen af det nye Kejserdømme sker i stærke Ord, meget stærke Ord, som vi ganske skal lade ligge og forære d'Hrr. til gratis Brug en Gang til, naar nu om kort Tid de øvrige danske Fagorganisationer skal angribes ud fra georgistiske Synspunkter.

Men for at de organiserede

Land- og Byarbejdere kan kende Grundlaget for den nye Westergaardske Privatorganisation, skal jeg i korte Træk ridse den sidste Tids Begivenheder indenfor Landarbejderbevægelsen op, og tilføje, at hvis der heri findes eet eneste Punkt, som Westergaard eller nogen anden kan sætte Fingeren paa og bevise, at det er Usandhed, saa forpligter jeg mig herved offentligt til med [det samme at nedlægge enhver Tillidspost ikke alene indenfor Landarbejderbevægelsen, men ogsaa indenfor det danske Arbejderparti:

1. Landarbejderforbundets Hovedbestyrelse, saaledes som den blev valgt af Paaskekongressen 1914, bestod af 1) Oluf Andersen, 2) Sofus Westergaard, 3) Carl Westergaard, 4) Rs. Ankjær, 5) Hans Hansen, 6) Axel Hansen, 7) Magnus Ingemann, 8) L. P. Nielsen, 9) Kr. Andersen, 10) Oscar Levinsen.

2. Forbundslovenes § 6 var indtil ²⁷/₁₂ f. A. saalydende:

„Hvert Aar i Paasken holder Forbundet ordinær Kongres. Ekstra Kongres kan sammenkaldes, naar Hovedbestyrelsens Flertal eller 10 Afdelinger ønsker det.“

3. For at afholde Ekstra-Kongres i Julen 1914 har følgende 6 Medlemmer af Hovedbestyrelsen skriftlig stemt „Ja“: 1) Axel

Hansen, 2) Oscar Levinsen, 3) L. P. Nielsen, 4) Magnus Ingemann, 5) Hans Hansen, 6) Kr. Andersen.

4. Disse 6 Ja-Stemmer var afgivet, og Kongressen indvarslede inden Magnus Ingemann nedlagde sit Mandat som Medlem af Hovedbestyrelsen. Ingemanns Mandatnedlæggelse blev af ham begrundet med, at naar Rs. Ankjær kunde vise sig at være en Forrædder, saa havde han tabt al Tro paa Landarbejderbevægelsens Ledere.

Læg Mærke til, at hverken Odense Afdeling [(Formand Carl Westergaard) eller Lolland-Falster (Formand Rs. Ankjær) har betalt Kontingent til Forbundet i ca. 9 Maaneder. Den Afdeling, som det store Organisationstalent Rs. Ankjær har startet og leder, Lolland-Falsters nemlig, har overhovedet aldrig betalt mere end 4 Kr. 30 Øre i Kontingent til Forbundet. 4 Kr. 30 Øre er Lolland-Falsteres økonomiske Bidrag til Landarbejdernes Regering.

I Virkeligheden har altsaa hverken C. Westergaard eller Ankjær været Medlemmer af Forbundet de sidste 7–8 Maaneder.

5. Til Stede ved Slagelsemødet var kun følgende Hovedbestyrelsesmedlemmer: 1) Sofus Westergaard, 2) Carl Westergaard, 3) Rs.

Ankjær, 4) L. P. Nielsen. Den sidste gjorde ifølge sit eget Udsagn de 3 andre tilstedeværende opmærksom paa, at han havde stemt for Kongressen, og han stemte i Slagelse *imod* Forslaget om at annullere Ekstra-Kongressen.

6. Carl Westergaard mødte ikke i Slagelse med Bemyndigelse fra „Arbejdervennen“s Ejere til at afhænde Bladet til Forbundet, idet der ikke har været afholdt hverken Generalforsamling eller noget andet Møde af Ejerne (Aktionærerne).

7. Paa Kongressen var ca. $\frac{4}{5}$ af Forbundets betalende Medlemmer repræsenterede. Forbundsloven, saaledes som den gjaldt indtil $\frac{27}{12}$ 14, siger nemlig (§ 3): „Er Kontingentet ikke indsendt til Forbundets Forretningsfører inden en Maaned efter et nyt Kvartals Begyndelse, har han Ret til at sende en Optrædelse paa Beløbet til Afdelingens Kasserer, og betales det ikke, betragtes denne Afdeling at være udtraadt af Forbundet.“

Selv Carl Westergaard og Ankjær indrømmer, at i hvert Fald indtil 13. Decbr. f. A. var Axel Hansen Landarbejderforbundets Forretningsfører. Indtil denne Dato havde kun følgende Afdelinger betalt Forbunds-kontingent siden Paaskekongressen:

Hillerød, Borsholm, Møn, Bornholm, Tommerup, Ondløse, Gylting, Hindsholm, Lindelse og Lunde.

8. Disse 10 Afdelinger danner eller rettere dannede altsaa Landarbejderforbundet i Danmark. For der er vel ikke et eneste fornuftigt Menneske, der vil paastaa, at Afdelinger, som hverken har betalt Kontingent eller overhove-

det lade høre fra sig i ca. 3 Fjerdingaar, kan siges at have nogen Berettigelse indenfor Forbundet.

9. Af de 10 Afdelinger, hvoraf Landarbejderforbundet bestod, var de 7 repræsenterede med tilsammen 80 % af det samlede Medlemsantal.

10. Denne beslutningsdygtige og suveræne Kongres vedtog bl. a., at hvis det viste sig, at Westergaard havde Kompetence til at fremsætte det fra Mødet i Slagelse kendte Tilbud om at overdrage „Arbejdervennen“ til Forbundet paa de deri nævnte Betingelser, da vilde Forbundet ogsaa modtage Tilbudet — men naturligvis kan man ikke give sig til at handle om en Ting, for man ved om Sælgeren har juridisk Ret til at sælge denne Ting.

Ja, saadan ligger Landet. Hvad vi har fremført i disse 10 Punkter er urokkelige Kendsgerninger.

Naar d'Hrr. Carl Westergaard og Rs. Ankjær ikke længere vil bøje sig for Flertallet, saa faar de lide den Dom og den Skæbne, som almindeligvis bliver de Folk til Del, der falder deres organiserede Kammerater i Ryggen.

Vi henstiller til vore organiserede Kammerater i By og Land, at de lader denne Dom blive effektiv.

Skruebrækkere fortjener ingen Skaansel af organiserede Arbejdere. — Vi kunde have undt Carl Westergaard en bedre Skæbne end at ende i Armene paa en Rs. Ankjær. Under andre Forhold og paa en anden Plads vilde Westergaard kunde have gjort Fyldest som en god Agitator og Skribent. Vi skal citere hvad f. Eks. Formanden for Dansk Arbejdsmands Forbund, C. M. Lyngsøe, mener

om Westergaard. Udtalelsen faldt paa sidste Kongres i D. A. F.:

„Naar Landarbejderforbundet ikke er indbudt, ligger det i, at Westergaard er deres bedst egnede Mand, men han er en uregerlig Mand, en Mand, der er som et Vejrløj. Men Evne har han. Der skulde være en Kusk paa Vognen; han Evner skulde ledes i den rigtige Retning. Men han har modarbejdet os, saaret os, og derfor er Forbundet ikke indbudt. Nærværelsen kunde vække en Del Ravage, han vilde spille vor Tid.“

Nu er Westergaards Saga slut blandt organiserede Arbejdere. Lad da Glemselens Mørke sænke sig over ham og den lille forhuttede Fyr fra Holbæk Ladegaard, hvis væsentligste Erhverv de sidste Aars Tid har været Fægteri paa de socialdemokratiske Bladredaktioner Landet over, og som endnu i Oktober Maaned f. A. blev anholdt i Næstved for Løsgængeri.

Vilh. Rasmussen.

Vort Forbund.

Fungerende Forretningsfører: Oscar Levinsen, Nyhuse, Hillerød.

Læg Mærke til Forandringen af den fungerende Forretningsførers Adresse.

Fanelndvielsen i Stege forløb smukt og stemningsfuldt fra først til sidst.

Da Formanden, P. Nielsen paa Slaget 8 bød Forsamlingen Velkommen, talte denne ca. 250 Deltagere.

Efter Afsyngelse af Johan Skjold-

borgs Sang: „En Juniluftning over Landet glider“, holdt Skjoldborg et betagende skønt formet Foredrag om Udmarksfolkenes Opmarsch. Vi skal i næste Nr. af „Landarbejderen“ bringe et udførligt Referat heraf.

Da Skjoldborg under aandeløs Stilhed sluttede af, lønnedes han med bragende Klapsalver.

Man sang dernæst: „Her kommer fra Dybet —“.

Folketingsmand Jessen udtrykte sin Glæde over de røde Faners Tilvækst. I sin kendte noble og afpuddede Form talte han om Faners og Fanemærkers Betydning og manede i indtrængende Ord de mønske Landarbejdere til at fylke sig under og være tro mod deres nye Fane.

Vort Forbunds fungerende Formand, Oscar Levinsen, talte kort om Landarbejderbevægelsens Maal og Midler, og takkede for Indbydelsen til at overvære denne Højtidelighed her i hans Hjemstavns Afdeling.

Afdelingens gamle Formand, Jens Nielsen, Marienborg, foretog Afsløringen af Fanen. Først bragte han alle Bidragyderne en Tak. Mange har ydet en Skærv, og ikke mindst har de organiserede Byarbejdere vist Interesse for Sagen.

Skulde jeg nu ved Afsløringen udtale et Ønske, maatte det være Ønsket om, at vor nye Fane under sig maa samle lige saa tætte Skarer, som den Fane, der efter Sagnet faldt ned fra Himlen under Slaget i Lifland.

Dermed faldt Dækket, og den smukke røde Fane foldedes ud og hilstes Velkommen med et demonstrativt Bifald af hele den store Forsamling. — Paa den røde Bund læses i Guldinskription:

Møns Landarbejderforening 1915.

For Frihed og Ret.

I Fanedugens Midte ses en opadgaaende Sol, der symboliserer vor Bevægelse.

Med Marinus Christensens prægtige Fanesang: „Røde Dug, Samlingstegn —“ hyldedes det nye Samlingsmærke, og Folketingsmand Jessen udbragte et „Leve Møns Landarbejderforening“.

Fra Forsamlingens Side fremsattes Ønsket om at hylde Skjoldborg ved at synge: „Naar Vinteren rinder —“, hvorefter Vilh. Rasmussen udbragte et med langvarigt Hurra besvaret Leve for Husmændenes og Landarbejdernes Digter

Red. H. P. Hansen bød paa det mønske Socialdemokratis Vegne den nye røde Fane Velkommen i Rækkerne, og den mere alvorlige Del af Festen afsluttedes med at Forsamlingen staaendesang: „Snart dages det, Brødre —“.

Festen sluttete med et velbesøgt og livligt Bal. Om Forløbet af dette skal vi tillade os at aftrykke, hvad „Møns Folkeblad“ — der ellers ikke har kunnet beskyldes for Venlighed mod vor Forening — skriver: „— det var et smukt Træk i den unge Forenings Karakterbog. Den kan derved staa som et lysende Eksempel for mange andre Foreninger.“

— — —
Hvalsø Landarbejderforening afholdt offentligt Møde Lørdag den 2. Januar. Oscar Levinsen talte.

— — —
Paa Oddereggen holder Hovedbestyrelsesmedlem Kr. Andersen i denne Tid en Del offentlige

Møder. Vor Kammerat skriver, at Tilslutningen har været overordentlig god. I Gylling og Ørting har der saaledes hvert Sted været ca. 75 Mennesker til Stede.

Kr. Andersen illustrerer sit Foredrag med de tidligere her i Bladet omtalte Lysbilleder, og disse gør megen Lykke.

En resolut og haardfør

Mand maa vort Hovedbestyrelsesmedlem fra Bornholm, Hans Hansen, siges at være. H. er lidende af en Benskade og var af Lægen ordineret indlagt paa Rønne Sygehus. Da Vognen Dagen før Julekongressens Afholdelse kom for at køre ham til Sygehuset, gav han Kusken Besked om at køre sig til Københavnsdamperen i Rønne Havn. Og trods Smarter og en til Tider høj Febertemperatur deltog han med Energi i Kongressens Forhandlinger, ja, ledede endog sidste Halvdel af disse.

Først efter Kongressens Afholdelse havde Hans Hansen Tid til at lade sig indlægge paa Sygehus.

— Det er den Slags Eksempler paa Selvopofrelse, der trods Forrædderi og Slyngelagtighed giver Tro paa den danske Landarbejderbevægelse.

Billeder fra Kongressen.

Paa Forslag af vor Kammerat, Kr. Andersen, blev Kongresdeltagerne fotograferede, da han mente — og det tror vi ogsaa — at denne Kongres vilde blive grundlæggende for hele Landarbejderbevægelsen.

De af vore Medlemmer, der kunne ønske et saadant Billede, kan faa det ved Henvendelse til Axel Hansen eller Fotograf Svend

Christensen, Rosenvængets Alle 1, København Ø.

Billederne koster 1 Kr. + Porto 15 Øre.

Et smukt Formaal. Ondløse Landarbejderforening afholdt fornylig selskabelig Sammenkomst og Bal, hvorfra Overskudet skulde gaa til de indkaldte Medlemmer i Sikringsstyrken

Festen forløb udmærket, og et Forholdene set anseligt Beløb kunde overrækkes de gifte indkaldte Medlemmer.

Det er en overmaade smuk Op-gave vore Kammerater der har paataget sig og et værdigt *Eks-empel til Efterfølgelse*

Visse Blade — jo næsten alle — skriver i denne Tid om den Offervillighed, der udvises, og det store Arbejde, der gøres for de indkaldte Soldater.

Vi kan dog være sikre paa, at der som Regel gives af Overflod, og Arbejdet er en behagelig Motion efter en bedre Middag.

— Vore Kammerater derimod — de fattige Landarbejdere — har givet af deres surt erhvervede Skillinger, og det fortjener de Tak for.

Ankjær—Westergaard

Desværre ser det jo nu ud til, at Strid og Spektakel atter skal hærgø Landarbejderforbundet, og med Forbavselse ser jeg, at en af de Mænd, der har paataget sig at stive det vaklende Westergaardske Regimente af, bærer Navnet Ankjær.

Der er dog ingen Grund til at skrive lange Artikler om Manden, der bærer dette Navn. Hr. An-

kjær's Kovendinger i den sidste Tid er af en saa klodset Beskaffenhed, at enhver med Lethed vil kunne se, at den Mand kun følger personlige Formaal.

Hvor ynkeligt er det dog ikke at se visse Menneskers Krebse-gang fra det ene Standpunkt til det andet, for blot at naa Maalet: at blive en Smule Topfigur paa et eller andet Omraade. Men det er den Slags holdningsløse Karakterer enhver Bevægelse maa se at skille ud, som de værdiløse Slagger, de er.

Her har denne Ankjær i undertegnedes Hjem mere end en Gang baade med Indignation og Beklagelse udtalt sig afgjort imod Westergaards Regimente og dertil brugt en Sværte af allersorteste Slags.

Men i Dag staar han ikke desmindre Side om Side med Vestergaard for at ødelægge „Landarbejderen“, Forbundets officielle Organ, til Fordel for det sølle og forvirrede Papir, der kalder sig „Arbejdervennen“

Hvilken Ynkelighed!

Saa vil samme Hr. Ankjær ikke anerkende den sidste Kongres som lovlig. A. forsøger sig aabenbart her som Humorist. Det maa nemlig erindres, at Ankjær jo selv var med paa nævnte Kongres og endog deltog i Forhandlingerne. Han har saaledes i Praksis fuldtud anerkendt den, og naar han nu bagefter skriver, om han gør, da maa det formodentlig være fordi den stadige Renden fra den ene Side til den anden har gjort ham noget forvirret.

Men lad ham nu more sig en Tid i Vindegade sammen med Hr. Westergaard, saa kommer Dagen nok, da Ankjær flov og led ved sig selv udbryder:

„Det var en fæl en, du gik paa der, Ankjær!“

Og saa ta'r Ankjær sit gode Tøj og forsvinder fra Westergaards Asyl akkurat som alle de andre „Forretningsførere“, som W. i Løbet af forbavsende kort Tid har slidt op.

„Arbejdervennen“s Gæld.

I Følge „Landarbejderen“s Referat skal Hr. Ankjær paa den saa omstridte Kongres have oplyst, at „Arbejdervennen“s samlede Gæld var 5—6000 Kr. Det var en uhyggelig Oplysning. Selv om Forholdet muligvis er af den Beskaffenhed, at en Del af Aktionærerne ikke fordrer Aktiebeløbet tilbagebetalt, saa bliver der dog alligevel under alle Omstændigheder en slem Pukkel tilbage for „Vennen“ at trække rundt med. Og nu hedder det jo fra den Side, at Forbundet har overtaget „Arbejdervennen“. Det er selvfølgelig Vrøvl. Maaske er der paa Fyn en enkelt Afdeling, der følger Westergaard og Ankjær; men naar det bliver Gud og Hvermand klart, at „Arbejdervennen“, der kun kommer hver 3. Uge, har en saa kolossal Gæld, saa er der selvfølgelig ingen fornuftig Afdeling, der vil støtte dette Blad, der forøvrigt tilmed er elendigt redigeret.

Og til Slut blot dette: Landarbejderforbundet bør gøre alt for at frigøre sig for Carl Westergaards Styre. Læg Mærke til, hvorledes der Aar efter Aar har været Strid og Spektakel om dette Navn. Det maa have Ende. Nu vil d'Hrr. Westergaard og Ankjær naturligvis skræppe bravt paa en lille Tid. Lad dem skræppe for-gæves. Enhver, der vil Landarbejderbevægelsens Vel, bør

slutte sig helt og fuldt til de Mænd, der staar paa Bladet „Landarbejderen“s Side.

A. P. Bjarnholt.

Det nye.

Som omtalt i Kongresreferatet i sidste Nr. vedtog Kongressen en Mængde Ændringer af de bestaaende Love. Vi skal i det efterfølgende gøre Rede for nogle af de vigtigste af disse Ændringer:

Programmet.

Selve Programmet for vort Forbund, saaledes som det blev udarbejdet bl. a. af Folketingsmændene Stauning og Marott og vedtaget af Paaskekongressen 1914, bibeholdtes. Ikke en Sætning, ikke en Tøddel er forandret, ikke et Bogstav eller Komma er udeladt, hvad Medlemmerne kan overbevise sig om, naar om kort Tid Lovene udsendes til alle Afdelinger. Men følgende § blev tilføjet:

„Modarbejdelse af det gældende Hel- eller Halvaarsfæste og Kost- og Logisystemet for ugifte Arbejdere, og for gifte Arbejders Vedkommende, at der ydes hel eller delvis Fribolig som en Del af Arbejdsvederlaget.“

Kontingentforhøjelsen.

Som nævnt vedtoges det at forhøje Kontingentet for alle voksne mandlige Medlemmer. Fremtidigt svarer Karle og Mænd over 18

Aar 50 Øre maanedlig til Afdelingerne. Disse faar Halvdelen heraf til deres egen Administration, medens de 25 Øre pr. Maaned indbetales i Forbundskassen. Det er altsaa kun for voksne Mænd, at Forhøjelsen gælder. Kvinder og unge Mænd kan fremdeles være Medlem for et ganske lavt Kontingent, idet Afdelingerne af disse kun svarer 50 Øre halv-aarligt til Forbundskassen.

Samtidig ophæves Systemet med enkeltstaaende Medlemmer i Forbundet. Fremtidig bestaar dette kun af Afdelinger. De Medlemmer, som hidtil har været optaget som direkte Medlemmer, overføres til Centralafdelingen, hvor Kontingentet er af samme Størrelse som i de øvrige Afdelinger. Centralafdelingen ledes af Hovedbestyrelsen.

Kontingentforhøjelsen træder dog først i Kraft fra 1. April 1915. Indtil da betales kun de sædvanlige 5 Øre pr. Maaned + 25 Øre for Forbundsbladet. Spørges der nu, hvilke Fordele, der opnaaes til Gengæld for det forhøjede Kontingent, skal vi først pege paa

Forbundsbladet.

For Fremtiden tilsender Forbundet hvert eneste Medlem „Landarbejderen“ gratis og portofrit. Den eneste Ulejlighed, Afdelingsbestyrelserne har, er at opgive Medlemmernes Navne og Adresser. At denne Ordning ikke bliver dyrere for dem, som hidtil

har holdt „Arbejdervennen“, fremgaar nemt af følgende Regnestykke:

Tidligere:	
3 Maaneders Kontingent a 25 Ø.	= Kr. 0.75
„Arbejdervennen“	„ 1.00
	Ialt Kr. 1.75

Nu:	
3 Maaneders Kontingent a 50 Ø.	= Kr. 1.50
„Landarbejderen“	„ 0.00
	Ialt Kr. 1.50

At Medlemmer af Ungdoms-afdelingen, Kvinder og unge Mænd, ligeledes erhoder Bladet gratis, er en Selvfølge.

Endnu er „Landarbejderen“ af Format ganske vist ikke saa stor som „Arbejdervennen“, men til Gengæld kommer Bladet bestemt hver Uge, medens „Arbejdervennen“, som enhver ved, er udkommet højst uregelmæssigt med 4—5 Nr. pr. Kvartal. Og det rent faktiske Forhold, som ingen kan bestride, er jo, at „Landarbejderen“ trods sit mindre Format indeholder betydeligt mere Læsning i Løbet af et Kvartal end „Arbejdervennen“.

Men foruden en reel Blad-ordning betinger det forhøjede Kontingent mange andre og store Fordele. Vi skal paapege en saadan Ting som

gratis Retshjælp

Enhver, der har arbejdet under Tyendeloven ved, hvor hjælpeløs og usikker de fleste staar overfor

Største Udvalg af Herreklæder, Fodtøj

altid billigst hos

M. P. SILLEHOVED, Jernbanegade 22, Nykøbing F.

har Landarbejderne heller ingen Brug for.

Den nære Forbindelse, der altid har været mellem Skytteforeningerne og Højskolerne, er ogsaa uheldig; thi Skytteforeningerne udvikler sig fra at være Sportsforeninger til at blive militaristiske Foreninger, og dette virker ofte uheldigt paa Højskolerne.

„Frit at tænke, tro og tale“, er et grundtvigsk Slagord, men Undervisningen paa Højskolerne er især dogmatiske Foredrag og ikke egnet til at gøre Eleverne til Personligheder, det var Tid netop har Brug for.

Man kan godt være i Besiddelse af Oplysning, fordi man ikke gaar omkring med et flagrende Slips og en stor blød Hat.

Landarbejderne har ofte tænkt paa at oprette en Højskole selv; men indtil en saadan Plan kan realiseres, bør Landarbejderne søge en Højskole, der er tilpasset efter Arbejderne og deres Krav. En saadan Højskole er Esbjerg Arbejderhøjskole, som i 1910 blev oprettet af de socialdemokratiske Organisationer i Esbjerg. — Skolen har kunnet glæde sig ved et stedse stigende Antal Elever, der i Aar er saa stort, at Lokalerne er utilstrækkelige. En stor tidssvarende Skolebygning skal bygges og vil antagelig være færdig til næste Skoleaars Begyndelse. — Arbejderhøjskolen harsom alle andre Højskoler Statsunderstøttelse. Endvidere yder Esbjerg Kommune Tilskud, og enkelte af Landets Fagforbund yder ogsaa Tilskud. Elever, der ikke har faaet Stats-tilskud, kan saaledes paa denne Maade faa Tilskud til et Kursus, der varer fra Novbr—April og er fælles for Kvinder og Mænd. I

Sommermaanederne er der Kursus for Kvinder.

Undervisningen er paa Esbjerg Arbejderhøjskole fri for de Anker, der fra et Arbejdersynspunkt kan rettes mod Undervisningen paa de grundtvigske Højskoler. Hensigten med Undervisningen paa Arbejderhøjskolen er at give Eleverne et Fond af Kundskaber, der kan komme dem til *praktisk Nytte i Fremtiden*, samt at give et Indblik i de kulturelle og sociale Forhold i den nyere Tid, netop hvad alle Arbejdere i Almindelighed og Landarbejdere i Særdeleshed har Brug for. — Endvidere undervises der i Fag, som kan faa Betydning indenfor Fagbevægelsen, hvor man jo saa ofte savner Indsigt i socialdemokratiske, regnskabsmæssige og sproglige Spørgsmaal.

En stor Del Landarbejdere har allerede søgt Arbejderskolen; det er at haabe endnu mange flere vil følge efter. *Thi Kundskab er Magt.*

N. P. Andersen.

Adresser:

Forretningsfører Axel Hansen, L. Niensens Enke, Ullerup, St. Magleby.

Viceforretningsfører Oscar Levinsen, Nyhuse, Hillerød.

Sekretær Kr. Andersen, Odder Kildegaard, Odder.

Hans Hansen, Frenne Mark, Svaneke, Bornholm.

L. P. Nielsen, Blaagaardsgade 14¹, København V.

C. F. Carlsen, Øster Farimagsgade 9¹, København K.

Alfred Hansen, Esbjerg Arbejderhøjskole.

H. P. Hansen, Tømmerup pr. Kallundborg.

Falster.

Medlemmernes Opmærksomhed henledes paa

Nykøbing Øl.

Lager-,
Pilsner- og Hvidtøl.

Fortrinlige Ølsorter.

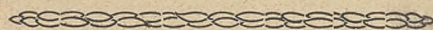
Køb Klæder hos
Skræderm. J. C. Skipper,

Taarsvej, Nakskov.

1ste Klasses Skræderi efter Maal.

Stort Lager af alt i **Herreekviperi**.

Telefon 463.

Mine Herrer!

Vil De være fiks
spare Penge
have stort U valg ?

da gør Deres Indkøb af

Herreekviperi

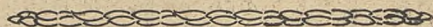
i

Beklædnings-Magasinet „BRISTOL“

(H. C. Andersen)

Jernbaneg. 27 (ved Siden af Hotel »Royal«)

Nykøbing F.

et Overgreb af Husbonden. I utallige Tilfælde har socialdemokratiske Redaktører — ofte rent tilfældigt — erfaret om Misligheder begaaede mod Tyende, og ved en energisk Pressekampagne skaffet den Forurettede Oprejsning; men utallige Tyendesager naar aldrig frem til et socialdemokratisk Bladkontor og utallige berettigede Klager er afviste af Politikontorerne som dem uvedkommende.

Fremtidig skal ingen organiseret Landarbejder staa uden retskyndig Støtte. Det forhøjede Kontingent sætter Forbundet i Stand til at træffe et Arrangement med en dygtig Jurist, som uden Udgift for det enkelte Medlem altid vil være parat til at yde ham al mulig juridisk Assistance under forekommende Konflikter med Husbonden.

Den største og mest betydelige Følge af Kontingentforhøjelsen turde dog være, at vort Forbund derved sættes i Stand til i Tilfælde af Konflikter at yde

obligatorisk Strejkeunderstøttelse.

Ved denne Bestemmelse træder Landarbejderforbundet ind i de andre Lønarbejders Række. Som den pengeløse Institution vort Forbund hidtil har været, har enhver Tale om Strejke eller blot Trudsel om saadan jo paa Forhaand været umulig. Strejke er Krig, og til at føre Krig hører der Penge. Derfor har Forholdet jo desværre ogsaa hidtil været det, at enhver Knaldproprietær blot ved Trudsel om Afskedigelse har kunnet nedslaa selv nok saa beskedne Krav, fordi Arbejderne har manglet økonomisk Rygstød til at kunne tænke paa at trodse

hans Stormægtighed blot i en Maaned eller to.

Den Dag, da vort Forbund kan garantere Medlemmerne en selv nok saa beskedne Understøttelse i nogen Tid i Tilfælde af opstaaende Stridigheder, den Dag vil Herregaardenes og Proprietærernes Daglejere blive rankere i Ryggen. Og den Dag vil vore Arbejdsgivere blive mindre kæphøje. De har hidtil set paa vor Bevægelse, som man ser paa en bjæffende Køter, der nok tør skælde og smælde, men mangler Mod til at bide.

Kan hænde, at den Dag ikke er saa fjern, da danske Landarbejdere baade tør og vil bide fra sig.

— I Bladets næste Nr. skal vi gøre Rede for de andre Lovændringer, der blev foretaget paa Kongressen.

Arbejderhøjskoler.

Lys over Landet —
det er det, vi vil.

I. P. Jacobsen.

Landarbejderforbundet har Oplysningsarbejde paa sit Program og med rette, thi skal det lykkes at organisere Landarbejderne, maa der Oplysning til.

Spørsmålet er dernæst, hvorledes skal Oplysningsarbejdet foregaa. Efter min Mening paa samme Maade som Oplysningsarbejdet sker i Byerne, d. v. s. gennem Foredrag, Læsestuer, Aftenkursus o. l.; men det maa indrømmes, at der paa Landet er særlige Vanskeligheder at overvinde. De store Afstande, den lange og ofte uregelmæssige

Arbejdstid, manglende Lokaler o. l. gør, at Landarbejderne er langt daarligere stillet end Byarbejderne, naar det gælder om at tilegne sig Oplysning paa de her nævnte Maader.

Der findes imidlertid et andet Omraade, hvorpaa Landarbejderne kan skaffe sig Kundskaber, nemlig ved at tage paa Højskoler.

Det har Landarbejderne forsømt, i Modsætning til deres Arbejdskøbere, Bønderne. I Øjeblikket er det Gaardmændenes Sønner og Døtre, som søger Højskoler, ofte uden nogen egentlig Trang, blot fordi det er „Skik og Brug“. — Her maa ske en Forandring. I Fremtiden bør det være Landarbejderne, som af Trang til Oplysning bliver de fleste paa Højskolerne.

Landarbejderne bør dog ikke uden Kritik søge Højskoler, thi Undervisningen er paa en stor Del af de grundtvigske Højskoler af en saadan Art, at det ikke kan anbefales Landarbejderne at søge dem.

Tendensen er paa mange Steder udpræget religiøs, hvilket er absolut forkasteligt, set fra et Arbejderstandpunkt. Det er ikke Religionsundervisning, Landarbejderne har Brug for; men derimod Oplysning, der kan komme dem tilgode i det daglige Liv.

Grundtvigske Salmer forbedrer ikke Landarbejdernes elendige Kaar.

Historieundervisningen paa de fleste Højskoler er ogsaa uheldig. Det er Krigshistorie, der læres. Det burde være Kulturhistorie, der var Hovedsagen indenfor den historiske Undervisning. Den meningsløse Forherligelse af den oldnordiske Gudelære, der finder Sted næsten overalt paa Højskolerne,

Herreekviperings-Forretningen

„Tøjhuset“

Største Udvalg

her paa Pladsen i

færdige Herreklæder

samt alt til

Herreekviperiing.

Klædninger & Overfrakker

leveres efter Maal fra eget Skræderi

Altid gode Varer.

 Altid billige Priser.

Johan Daugaard.

Depotet

for færdigs. Herreklæder

Stege

GENTLEMEN!

Vil De være fiks?

Vil De spare Penge?

Vil De have stort Udvalg?

Da ekviper Dem hos

Chr. Kanstrup

Storegade

:: Telefon 171 ::

Esbjerg

Arbejderhøjskole

Kursus for Mænd fra 1ste Novbr. til 1ste April og for Kvinder fra 1ste Maj til 1ste August.

Understøttelse kan faas hos Amtsskoleraadene.

Indmeldelser modtages af Forstanderne **R. Vind** og **R. Brændeskov** eller Redaktør **Sundbo**, Esbjerg.

Fra 1. Novbr. udsælges:

50 Stkr. moderne Ulsters fra **10 Kr. 220 Stkr.** Bluser i moderne Stoffer fra **1,20. 100 Stkr.** Nederdele, moderne Faconer, fra **2,85. 85 Stkr.** Underskorter, solide Stoffer, fra **1,75.**

Endvidere er Lageret nu forsynet med et righoldigt Udvalg i **Korsetter, Dame-linned, Pelskraver, Muffer Skindhuer, Handsker** samt alt i Trikotage til meget smaa Priser. — Et Parti Herreklædninger, Overfrakker og Gummifrakker udsælges. — Herreklædninger efter Maal leveres til samme Pris som færdigsyet.

CROME & GOLDSCHMIDT

i Stege

ved **Aage H. Grann.**

Engelsk

Beklædnings-Magasin

Storegade 15, Stege. Telf. 250

Fikst Udvalg i al

Herreekviperiing.

Færdige Klædninger,
Overfrakker, Ulsters,
Kapper, Stortrøjer,
Regnfrakker, Skindveste.

Smaa Priser!

Gratis Tilpasning!

Kravetøj, Slips, Hatte, Huer.

R. Rasmussen.

En flink Karl

faar De nemmest og billigst gennem et Avertissement i „Landarbejderen“. Bladet læses af alle organiserede Tjenestefolk i Danmark.

„Landarbejderen“

udgaar hver Lørdag.

Kan bestilles paa alle Postkontorer og Brevsamlingssteder, og koster 60 Øre Kvartalet (Postpenge iberegnet).

Ansvarlig: *Vilhelm Rasmussen.*

L. M. Tommerups Bogtrykkeri, Stege.

Landarbejderen.

Fagblad for Afdelinger
og Kredsorganisationer under Landarbejderforbundet i Danmark.

Nr. 3.

Søndag den 17. Januar 1915.

2. Aarg.

Den nye Adel.

(Foredrag af Johan Skjoldborg ved Faneindvielsen i Møns Landarbejderforening.)

Man kalder vor Tid for en demokratisk Tidsalder, og dog var allerede i Oldtiden de store Kulturfolk Grækerne og Romerne et demokratisk Folk. Men der er den Forskel, at hos disse var det kun den ene Tredjedel, som var kultiveret, medens de to Tredjedele var disses Slaver. Russerne er endnu i vore Dage et Kulturfolk i gammeldags Forstand, det er kun den mindste Del, som er et Kulturfolk. Ved Demokrati forstaar vi, at Kulturen skal forplante sig helt ned i Folkets store Masse. Nu er alle Smaafolks Tid kommen, de skal vide, at vi nu staar ved Porten ind til det egentlige Demokratis Tids. Derfor er det saa skønt at leve i vore Dage.

Ordet Demokrati har været brugt meget overfladisk. Det er egentlig et fint Ord. Demokrati vil sige de samme gode, smukke Tanker, som former sig i Kristendommen som Samfundside, de gode, smukke Tanker, et Samfund ordnes efter. Endnu eksisterer der nogle danske Hedninge, det er Eskimoerne oppe i det

nordligste Grønland, deroppe hvor Peter Freuchen og Knud Rasmussen lever. Peter Freuchen vilde derop for at være en Kulturbringer til disse Eskimoer, og saa, skriver han til mig, finder han deroppe et Folk med en lang smukkere Samfundsordning end vor. Naar f. Eks. en Mand har har fanget en Sælhund, betragtes det som en Selvfølge, at de syge, der ikke selv kan gaa paa Fangst, først faar deres Part. Naar den modbydelige Krig nu raser over Europa, er det fordi Folkets Tanke ikke er kommen til Magten endnu; var det sket, vilde Krigen ikke være kommen, og naar det sker, vil al Krig være forbi. Vi taler i vore Dage om et oplyst Folk. Ja, i Sammenligning med Negrene er vi vel nok oplyste, men i Virkeligheden er vi jo ikke mere oplyste, end at en Redaktør kan køre i Karussel med os. For at de gode Tanker kan komme frem hos Regeringen, maa de trænge dybt ned i Folket, og Folket maa staa trofast samlet om disse Tanker. Det store Frihedstræ skal have sin Næring i Folket; det menneskelige Sind skal være saa stærkt rodfæstet, at det kan tage Regeringens Tøjler. Det er dette Arbejde, at Ungdomsforeninger, Tyendeforeninger, Landarbejderforeninger

og socialdemokratiske Foreninger skal tumle med.

Det mest paatrængende Spørgsmaal for enhver Smaamand er det daglige Brød, det materielle Grundlag, naar vi vil opad. Derfor skal vi have et andet Fædrelandskærlighedsbegreb end nu. Fædrelandsfølelsen er jo en Hjemfølelse. Kommer man ind paa en Gaard eller et Hus, vil man straks kunne mærke, om den rette Fædrelandsfølelse er til Stede, ved at undersøge om Manden og Konen er ivrige for, at deres Tjenestefolk faar deres Ret, om der sørges for dem først. Ligeledes kan man spore Fædrelandsfølelsen i et Land paa, om der skrives Love, hvorefter de svage og fattige kommer til deres Ret. Oppe ved Limfjorden laa der for mange Aar siden en gammel Gaard, hvor der var en lille Tjenestedræng og en gammel Aftægtsmand. En Gang om Aaret fik de der paa Gaarden en særlig Herreret — stegte Aal. Men naar Fadet naaede til den nederste Bordende, var der kun Aalehovederne tilbage til Tjenestedrængen [og den gamle Aftægtsmand. Der sidder endnu her i vort lille Land alt for mange ved nederste Bordende og maa nøjes med Aalehovederne. Det er ikke Tegn paa den rette Fædrelandskærlighed.

Fædrelandshistorien interesserer sig for Niels Juel og Tordenskjold, men ikke for alle Niels Pæsenerne. Paa Højskolerne er det stadig Kongerækken, det gælder, men hvad har Kongerne med Historien at gøre. Danmark skal være et Land, hvor hele Befolkningen har lyse Hjem og er lykkelige Mennesker, og hele Folket skal gennemsyres af Iver for at skabe et Land, hvor alle har det godt. De, der særlig er kaldet til at kæmpe for dette, er Smaafolk. I denne Kamp kommer nu Tyendet og Landarbejderne som de yngste af Udmarksfolkene, de, der har slidt de dybe Stier fra Arbejderhytterne til Herregaardene, de, der gaar hjemme fra, før Børnene staar op, og først kommer hjem, naar de er i Seng, de, der maa nøjes med Centrifugemælken, de, som ikke tør sige et bestemt Ja eller Nej, men deres Katekismus den kan de paa Remse. Men i et Kulturfolk skal vi ikke have noget Udmarksfolk, intet tilside-sat Folk, derfor har de nu begyndt at samle sig.

Først kom Husmændene, nu Landarbejderne og Tyendet, dem, der før mød her i Dag. Det er dem med det unge Sind og som man derfor kan vente sig noget mere af. De kommer som en Vaardag til Socialdemokratiets Hær. Men der er mange Modstandere. Først dem, der paa Grund af deres selskabelige Kreds skal være imod dem. De overvindes let. Saa er der dem, der af Magtsyge er Modstandere. De bør slaas ned. For det tredje dem, der ikke vil indrømme, at andre faar deres rimelige Krav. Gaa deres Dør forbi. Endelig tales der om Tyendets Forlystelsessyge og at de ikke passer

deres Sager. Denne Modstand overvindes lettest ved at gøre det klart, at de bedste Folk faas fra de organiserede Rækker. De unge skal passe deres Arbejde, være trofaste og ærlige, saa har de Lov til at være stolte, det giver Mod.

Her indvies i Dag en Fane, naturligvis en rød Fane. I de fleste Faner er meget rødt, maaske fordi man i sin Tid samledes under Fanen, naar Blodet skulde flyde fra de kæmpende. Men den røde Farve er ogsaa Kærlighedens Farve. Skal der kæmpes for noget, er det for det, man elsker; man skal kæmpe for den Sag, for de Ideer, Tanker [og Fremskridt, man har kær. Vi havde en Gang en Adel, det var de ædlest, de bedste. Nu er Adel her i Landet blevet noget andet. Vi skal kæmpe for en ny Adel her i Danmark. Vi danske har vore Fejl, men der er Godhed og Venlighed i vor Natur; vi er ikke saa stærke og udholdende, som vi burde være, men siden vi er blevet fri for de militære Drømme tror jeg vi har Betingelser for at skaffe langt mere Retfærdighed frem. Jeg tror paa et Fremtidsland, hvor der vil rejse sig et nyt Folk, en sund, stærk Slægt, der ærer og elsker sit Arbejde, et Adelsfolk, som Adel en Gang har været. Et Leve for det nye Fremtids-Danmark, som jeg her har skitseret det.

Husmændene overtager et Stamhus.

Den sjællandsk-fynske Udstykningsforening forhandler med Besidderen af Stamhuset „Dallund“ paa Fyn, Baron Blixen Fineche,

om Køb af Stamhuset. Udstykningsforeningens Repræsentanter var i Mandags ovre at bese „Dallund“, hvortil der hører 900 Tdr. Land, deraf 225 til Hovedgaarden, 410 til Gaarden Zastrow og 270 Tdr. til Ulkendrup.

Hvis Handelen gaar i Orden, er det ifl. „Fyns Venstreblad“ Mening, at „Dallund“ med den smukke Hovedbygning skal sælges samlet, medens de to andre Gaardes Arealer skal udstykkes til Husmandsbrug.

Købesummen bliver op imod en Million.

Danske Grever i tysk Krigstjeneste.

Det er bekendt, at mange af de danske Lensbesiddere tillige er tyske Jorddrotter. De har store Godser paa begge Sider af Grænsen, men er tyske Statsborgere. I Tyskland kan en Lensbesidder ikke være Undersaat i et andet Land; han maa have tysk Indfødsret for at besidde sine Godser. Derimod kan han godt i Danmark have udstrakte Besiddelser, hans Adelspatent er dansk, men hans Person er tysk.

Nu under Krigen er det af Interesse at se, hvilke danske lensgrevelige Slægtet, den berører paa en eller anden Maade, skriver „Pol.“. Der er for det første Lensgreve Carl Schimmermann til Lindenberg, Hellebæk Fideikommiss'et osv. Han er selv prøjsisk Officer og har fire Sønner, der ogsaa staar i Hæren som Officerer. Der er Lensgreve Haugwitz til Hardenberg-Reventlow. Han er tidligere prøjsisk Officer

og Herrehusmedlem. Selv er han barnløs, men hans afdøde Broder, der ligeledes var prøjsisk Officer, har tre Sønner, som er tyske Officerer ved Fronten. De har hver især Mulighed for at blive danske Lensgrever. Lensgreve Scheel-Plessen til Fussingø, Lindholm osv. er ligeledes prøjsisk Officer og Herrehusmedlem. Han har to unge Sønner, der er Officerer i den tyske Armé, den ene af dem er ved Husarerne.

Lensgreve Mogens Frijs' Svigersøn, Grev Bernstorff-Gyldensteen, er prøjsisk Løjtnant og dekoreret med Jernkorset. Dennes Fader, Grev Hugo Bernstorff-Gyldensteen, er ogsaa tysk Officer. Lensgreve Schack-Schackenberg har Godser dels i Slesvig, dels i Ribe Amt. Endelig er der Lensgreve Reventlow til Christianssæde. Han er anden Gang gift med en Datter af den prøjsiske Rytterofficer Grev Haugwitz, som 67 Aar gammel er afgaaet til Østfronten. Hans Søn, Grev Curt Haugwitz, er gift med en Datter af Grev Reventlow.

Af danske Grever, hvis Grevskaber ikke eksisterer længere, men som i et og alt er Tyskere og Officerer i den tyske Hær, er blandt andre Greverne Reventlow, Reventlow-Criminil, Brockdorff, Blome, ligeledes med i Krigen.

Af Baroner er kun Heintze-Weissenrode og af Stamhuse fire, som baade er tyske og danske.

En Komtesse Moltke-Huitfeldt, Kusine til den nuværende Lensgreve paa Glorup, er gift med selve den tyske Generalstabschef Helmuth Moltke.

Han havde faaet sit Syn igen.

En Tjenestdreng kom en Dag hjem paa Gaarden og fortalte, at han troede, han var blind. Han kunde nemlig ikke se

Smørret paa Mellemmaderne. (Kosten var noget sløj i den Gaerd.)

Om Eftermiddagen fik Drengen et Stykke Ost paa sin Mad, da han gik i Marken. Om Aftenen kom han syngende hjem.

— Hvorfor er du saa glad? spurgte Manden.

— Jo, sagde Drengen, nu har jeg faaet mit Syn igen. Og det er endda meget bedre end før.

— Hvordan det?

— Jo, i Eftermiddag kunde jeg tælle tretten Kirker gennem Osten paa min Mellemmad!

Det syge Tyende

Under vor Kamp for at faa Tyendeloven afskaffet møder vi ofte den Paastand, at Tyendeloven er en Beskyttelseslov for Tyendet. Og ganske enkelte Paragrafer vilde ogsaa være det, hvis de blev overholdt efter Lovens Bogstav. Jeg sigter her til de Paragrafer, der omhandler Tyendeforholdet i Sygdomstilfælde. Men disse Paragrafer bliver som oftest af Husbonden fuldstændig ignorerede. Det er kun sjældent, at en Husbond er sig sine Pligter overfor et sygt Tyende bevidst.

Ofte tvinges den syge til at arbejde, til han ikke kan holde sig oprejst længere, og da bliver han som oftest anbragt i et koldt og fugtigt Kammer, hvor han faar Lov at ligge saa upaaagtet, som det paa nogen Maade kan lade sig gøre.

Det er saa uhyre lidt Menneskekærlighed, der ofres paa det syge Tyende.

Mon vore Gaardmænd vilde synes om at faa deres Sønner og Døtre puttet ind i Staldlængen i et koldt og fugtigt Rum ifald de blev syge? Jeg tror det ikke.

Men disse Folk bør forstaa, at

Fader- og Moderhertet er lige ømt og varmt, hvad enten det slaar i Borg eller Hytte. Hvor mangen fattig Moder har ikke grædt bitre og tuge Taarer, naar hun har erfaret, at hendes Barn laa sygt og blev hjerteløst behandlet.

Der tales saa meget om, at vore Tjenestefolk er slette, at de langt mere, end Tilfældet er, burde have deres Husbonds Tarv for Øje.

Mig forekommer det, at vi kommer Sandheden nærmere, naar vi vender denne Paastand om og siger som saa: Mange af vore Gaardmænd er slette og burde i langt højere Grad end hidtil have deres Tjenestefolks Tarv for Øje. Især bør det syge Tyende behandles med langt større Omhu end det i Almindelighed bliver.

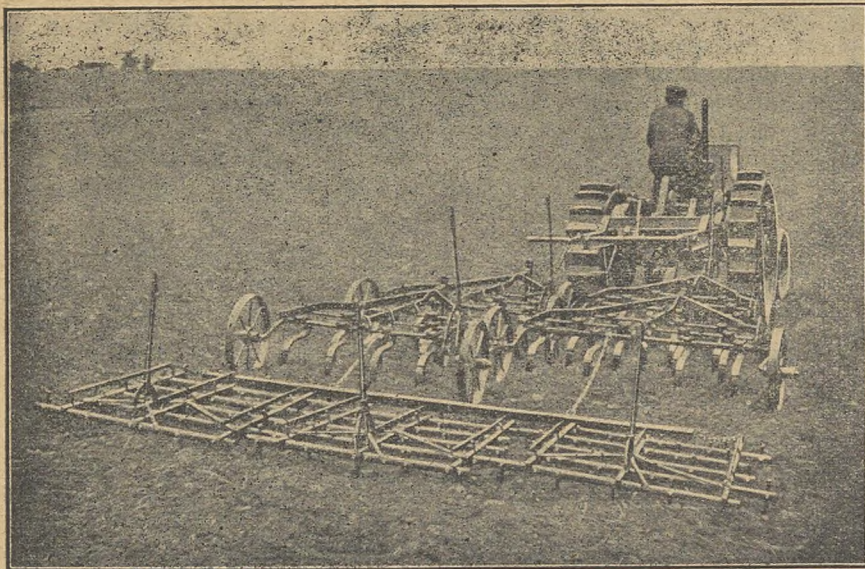
E. B.

En Dom af Vigtighed for de Indkaldte.

En mellem Gaardmand Jørgen Krogsgaard, Vester-Aaby paa Fyn, og dennes tidligere Tjenestekar, Lars Larsen, Korinth, verserende Sag har i disse Dage faaet sin Afgørelse ved Muckadall m. fl. Birker.

Sagsøgeren, Lars Larsen, var fæstet til at tjene Krogsgaard fra 1. Maj til 1. November før 200 Kr. Den 2. August blev han indkaldt som Soldat og var inde Resten af Tjenestetiden. Han havde faaet 120 Kr. af sin Løn og gjorde nu Fordring paa Resten, hvilket Krogsgaard nægtet at betale.

Dommen gav Krogsgaard Medhold, idet han blev frifundet for Karlens Tiltale. Sagens Omkostninger ophævedes.

Motorploven.

Ovenstaaende bringer vi et Billede af en ny Konkurrent — eller Medarbejder — for den menneskelige Arbejdskraft i Landbruget. Billedet forestiller en ny svensk Motorplov kaldet „Avanceploven“, der blev bragt i Handelen i Fjor og straks vandt stort Bifald i sit Hjemland. Forpagterne af Herregaarden „Klintholm“ paa Møn har i disse Dage anskaffet et Eksemplar.

Ploven vejer ca. 3000 Kilo, er let at manøvrere og let at passe. Hovedhensigten med den er naturligvis Pløjning; men selve Plovlegemerne kan let frakobles, og Maskinen kan da trække Harver, Kultivatorer, Tromler, Slaamaskiner, Selvbinder og Gud ved hvad. I det hele taget kan den optræde som Trækdyr ogsaa paa Landeveje og f. Eks. flytte Tærskværker m. m., ligesom den kan anvendes som stationær Motor. Maskinen er en 12 Hestes Raaolliemotor og derfor billig at fodre; man regner, den med 3 Plovlegemer kan pløje $\frac{1}{2}$ Tdr. Land

i Timen for en Bekostning af 50 Øre til Brænde og Smøreolie. — Ved et enkelt Greb kan Plovene ved Motorens Kraft løftes op af Jorden. Tager f. Eks. en af dem fat i en Sten, frakobles Motoren automatisk og løber i Frigang.

Nærværende Billede af Ploven giver en Forestilling om dens ydre Form og Virkemaade. Paa Billedet pløjer den dog ikke, men trækker to Kultivatorer og 3 Harver. — De Plove, der ellers anvendes, hører til de største Olivers.

— Desværre er det jo saadan, at med de nuværende Samfundstilstande har Arbejderne i de fleste Tilfælde kun Grund til at se en Konkurrent i hver ny arbejdsbesparende Maskine, der opstaar, men den Tid skal komme, da Maskinerne fra at være vore Konkurrenter vil blive vore Venner og Tjenere. Naar vi ved Hjælp af vore Organisationer og Stemmesedlen har givet Samfundsmekniken en Omdrejning fremefter, og naar det ikke længere

er degenerede Efterkommere af tyske Lykkeriddere og kongelige Elskerinder, der nyder Frugterne af den danske Jord og det store Folks slidsomme Arbejde, saa vil vi i Stedet hilse hver ny Maskine Velkommen som en Medarbejder, der vil lette os det tungeste Arbejde.

Motorploven saavel som de sidste Aartiers andre tekniske Landbrugsfremskridt giver os et Kig ind i det Fremtidens Landbrug, som vore Børn, maaske de yngste af os, vil opleve, Storlandbruget med gennemførte industrielle Arbejdsforhold. Og saa bidrager hver ny Maskine saa velsignet til at revolutionere den fra Fædrene nedarvede Tankegang. En eneste Motorplov bevirker maaske mere Omvæltning i samlige en Egns konservative Hjerner end 97 Foredrag.

Har ikke enhver fornuftig og adstadig Gaardmand af den gammelaldags Skole — af den Slags, som saa ofte har taget sig et billigt Grin over de dumme By-socialister — hidtil anset det for en urokkelig Naturens Lov, at der forud for en Plovdags Arbejde maatte gaa en Times Morgenfodring af Hestene — og saa kommer her en svensk Mekaniker, som maaske aldrig har haft et Plovgreb i Hænderne eller en Hestetømme over Nakken, og præsenterer os et Plovforspand, der gør 10 Hestes Arbejde og hvis Morgenfoder bestaar af et Par Liter Raaolie.

— Og som det vil gaa Motorploven, saaledes vil den ene Maskine efter den anden omstøde gamle Sædvaner og Arbejdsskikke og ved Kendsgerningens Magt revolutionere Sindene.

Vort Forbund.

Fungerende Forretningsfører: Oscar Levinsen, Nyhuse, Hillerød.

Til
Afdelingsformændene!

Hvis I skulde faa eller har faaet tilsendt Skrivelser, Stemmesedler eller andre Ting fra d'Hr. Westergaard og Ankjær i Odense, saa husk, at disse Folk ikke længere er Medlemmer af vort Forbund. Put derfor deres Bras i Hakkelønnen eller send dem det tilbage. Hverken Carl Westergaard eller Rs. Ankjær har betalt Kontingent til Forbundet de sidste 8—9 Maaneder. Saadanne daarlige Kammerater vilde i ethvert andet Forbund være sat paa Porten for længe siden. Vi har for Bevægelsens Skyld taalt dem og deres Rævestreger, og tænkt, at de var til at tale til Fornuft. Vor Tak er blevet, at de nu vee alle Midler, lovlige og ulovlige, forsøger at rive vort gamle Forbund i Stykker.

Vis derfor disse to Organisationsnedbrydere Vintervejen, hvor de maatte komme med deres løgnagtige Skrivelser.

Oscar Levinsen.

De kan bruge Bøndernes Blade. Ingen Midler er for slette for den Westergaardske Garde, naar det gælder om at komme deres gamle Forbund til Livs.

Derfor vrimler ogsaa en Række af vore mest udprægede Bondeblade med forvrængede og usandfærdige Fremstillinger af Tingenes Tilstand indenfor Landarbejderbevægelsen. Og antageligt smuser disse Blades Læsere i Angrebene paa vort Forbund.

Ak ja, der er mange Maader at vise sin Kærlighed til Landarbejderbevægelsen paa.

Agitationen. I Odderkredsen har Hovedbestyrelsesmedlem Kr. Andersen nu afsluttet den tidligere omtalte Møderække. Møderne har været overordentlig godt besøgt og har sikkert været af stor agitatorisk Betydning for vor Bevægelse.

Mødet i Randlev den 5. var besøgt af ca. 75 Tilhørere, i Malling var mødt ca. 40 og i Hou 70 Detagere. Møderækken sluttede med et Møde i Odder, der havde samlet et halvt Hundrede Detagere, væsentlig Byarbejdere.

Efter Kr. Andersens Foredrag bragte flere af Arbejderpartiets Tillidsmænd ham en Tak for hans dygtige og banebrydende Agitation. Formanden for Fællesorganisationen, Typograf H. P. Hansen, motiverede et Leve for Landarbejderforbundet.

Sluttelig takkede Kr. Andersen for den Velvilje, han havde mødt hos de organiserede Byarbejdere, hvoraf flere havde fulgt med fra Møde til Møde og hjulpet ham paa det bedste.

Afen Forrædders Korrespondance. Under denne Overskrift skal vi i næste Nr. bringe en Samling af de udsøgte Artigheder, hvormed Rs. Ankjær for blot et Par Maaneder siden torterede sin nu saa gode Ven i Vindegade 51, Odense.

Spegepølse, Kager og Græs.

„Men Gud dog, de kan jo spise Kager!“ sagde den ulykkelige franske Dronning Marie Antoinette, da det udsultede Folk raabte paa Brød.

„Lad dem æde Græs . . . og lade lad de spæde Børn die Græs!“ sagde den alsidige Skurk, fransk Finansminister Foulon til dem, der fortalte ham, at Folket ikke havde Mad, og at Kvinderne endog ikke havde Mælk i deres Bryster til Die til de spæde Børn.

„Spegepølse er Luksus“, sagde Direktør for Kastrup Syrefabrik, Hr. Siegumfeldt, til Arbejdernes Tillidsmand, da denne søgte at forklare ham, at en Arbejderfamilie ikke kan leve af 22 Kr. om Ugen.

Disse tre Udtalelser har man Lov til at stille sammen; de er lige dumme, lige haanende. Der er ingen Væsensforskkel, kun en Gradsforskkel imellem dem.

Men for Landarbejderne faar den sidste Udtalelse Interesse derved, at den fremsættes af

Største Udvalg af Herreklæder, Fodtøj

altid billigst hos

M. P. SILLEHOVED, Jernbanegade 22, Nykøbing F.

Millionæren Hejlbuths Direktør. Det er som bekendt Hr. Hejlbuth, der nu sammen med Godsejer Mosgaard-Kjeldsen og andre „Arbejdervenner“ finansierer Westergaards Splittelsesorgan efter at de egentlige Landarbejdere er blevet for kloge til at sætte deres Spareskillinger i Dødssejleren.

Den gik ikke.

Husbonden vilde have Karlen med paa Dagleje.

En Tjenestekarl var fæstet til at tjene en Gaardejer i Horns Herred fra 1. Maj til 1. November f. A. for en Løn af 200 Kr. foruden Kost og Logis; Tyende-forholdet ophørte imidlertid i August Maaned s. A., da den ommeldte Gaard blev solgt. Karlen har herefter ved Retten paastaet sig tilkendt ovennævnte Beløb med Fradrag af udbetalt Forskud samt Kostpenge i 8 Uger a 66 Øre pr. Dag.

Husbonden har paastaet sig frifunden mod at betale Løn til 1. September s. A. og har anført, at Klageren burde være forblevet i Tjenesten. Husbonden har imidlertid oplyst, at han tilflyttede et jordløst Hus i samme Sogn, og at han havde tænkt sig det fremtidige Forhold saaledes, at Klageren og han skulde følges ad paa Dagleje.

Efter hvad der saaledes er oplyst, fandt Retten, at Karlen var berettiget til at forlade Tjenesten, og Husbonden blev derfor dømt efter Paastanden.

Lille Pers Juleaften.

Skitse af P. Stegenborg
i »Vestjyllands Soc.-Dem.«

En Juleaftensformiddag gik en lille tiaars Purk med en Bylt under Armen hen til Holmgaard, hvortil han var bortfæstet som Hyrdedreng for næste Sommer. Nu skulde han derhen for at holde Jul. Der var saa mange der hjemme.

Da han kom i Nærheden af Gaarden, hørte han et snurrende Spetakel. De er vist ved at tærskes, tænkte han.

Jo, ganske rigtigt. Da han naaede ind gennem Porten, trængte Tærskemaskinens dybe Brummen i dumpe, hakkende Stød ud fra Laden. En Taage af Støv stod ud af de laabne Luger og svævende hen over de dampende og prustende Heste, der i ensformig Rundgang æltede af Sted i det Pløre, som fandtes omkring Hestegangen.

Paa Hestegangens Kuskebrædt sad en sytten-attenaars Pige. Med en Pisk, der bestod af en Hasselgren og et Stykke tyndt Hovedlaggreb, dirigerede hun de tre Hestes Fart.

Drengen saa sig raadvild omkring. Hvor skulde han gaa hen?

Saa viste Manden sig i Stuehusets brede Dør.

— Er det ett vor ny Dreng?

— Jow.

Med en kejtet Bevægelse tog Purken sin Hue af og hilste.

— Du bier helsen nøj læng'. A trow'e du ha'e kommen til Maar'n
Hvad er'et, du hedder?

— Per.

— Naa—h. Hvad haardui Bølten?

— Det er min' ny Klæjer, svarede Per var frygtsomt.

— Saa—h, har du osse no'n af den Slaw. Ja, dem faar du helsen ett møj Brug for her; men no ka' du jo legg dem ind i Kaalkamre. Det er det stur Janvinne henn ved Stalden. Saa ska' du te a kyr istedfor Pigen. Hun ka' ett godt faa Tid te'et. De Kvindfolk haar jo aalltier saa traant te Ywl-awten.

Per skyndte sig hen i Kamret med sin Bylt. Da han atter kom ud, standsedes paa et Vink af Manden de asende Heste, og Pigen steg ned fra sit ophøjede Stade, som Per derefter indtog.

Da hun gik, sagde hun venligt til Drengen:

— Tho det var da godt, du kom, bette Kaal. A haar skam et godt Tid te at sedd her. Desu'en er det da knap nok Kvindfolk-Bestilling. De sidste Ord ledsagedes af et udfordrende Hovedkast til Manden.

Du er wal ett te stur aant,
— Hi—i—i, det træffer sig da helsen, du kommer med en non Snak, bette Faar!

— Ø—h, ti still, din Sow!

Pigen løb leende bort. Forkarlen kom hen til Lugen.

— Walkommen, bette Per! Trow'er du ett, [du kommer te at fryss? Du. maa heller faa min gammel Trøj' æpaa.

Den fik Per; Han maatte slaa store Folder paa Ærmerne for at holde Hænderne nogenlunde fri.

Saa sattes Maskinen igen i Gang. Hestene var vant til Turen, saa Drengen havde ingen Vanskeligheder med den Sag. Forøvrigt samlede han næsten ingen Ting. Han huskede knapt, hvorledes det var gaaet til, at han nu sad som Leder af tre Hestes Bevægelser.

Begivenhedernes Gang havde saa helt og ganske overvældet ham.

Efter en Tids Forløb begyndte han — trods den store Frakke — at fryse, særlig om Fødderne, der var lidt vaade. Han sad og skuttede sig og domsede efterhaanden hen i en Slags Døs, der mere og mere fjernede hans Tanker fra det nærværende. Men saa reves han med et Slag tilbage til Virkeligheden. Bonden viste sig nemlig mægtig og bred i Stuedøren og raabte:

— Du sover Dreng! Den Rød' sedder paa Hamlen! Gi' hinner nøj af Pisken, det Bæst!

Per for forskrækket op og piskede løs paa Hestene. Disse sprang opskræmte rundt. Bonden gav et tilfreds Grynt og gik atter ind. Men inde fra Laden skreg Forkarlen:

— Kyr rolle, Dreng! Du splitter hile Skidtet a'!

Da mumlede den lille Dreng forsagt ved sig selv:

— Ja, hvem skal a wal lyster. Den jen sejer, a skal kyr' stærk, og den non sejer, a skal kyr rolle. A ka' da ett gør' begge Diel paa jen Gang.

* * *

Hen paa Eftermiddagen standsede Tærskningen. Karlene blev sat til at køre Roer ind; Per til at feje Gaard.

Det var ikke let for den lille, spinkle Gut. Snavset, der var flydende som en væmmelig tyk Vælling med udrørte Klumper i, klistrede sig fast i Kosten. Den blev saa tung deraf. Kun Tomme for Tomme kunde Drengen skubbe den frem foran sig. Men han sled ihærdigt i det. Sveden sprang som klare Dugperler frem paa hans Pande, løb ham ned over Ansigtet,

hvor den blandede sig med den graa Vinterdags disede Em, der vædede hans Øjenbryn og de fine Dunhaar paa hans Kinder.

Madmoderen, der mavesvær viste sig i Bryggersdøren, betragtede ham med en vis beregnende Velvilje, idet hun sagde:

— Tho da er du endda en bette hwæle Kaal te at fej, li' godt.

Per opflammedes af Rosen. Han havde allerede en Anelse om, at anerkendende Ord vist var en sjælden Vare paa det Sted. Det gjaldt nok om at paaskønne dem, naar de kom. Men han maatte snart forpustet holde inde og støtte sig til Kosten.

Saa stak Manden Hovedet ud af Kostalddøren og formanede:

— Lad mig nu se, du ropper dig! Naarenstid du faar'et fejded i Dynger, kom saa ind og hjælp mig med at gi' Høwderne. Kaalen ka kyr' Skidtet ud, saa snaar de er færdig med at kyr' Rower.

(Fortsættes).

Adresser:

Forretningsfører Axel Hansen, Menig 438—08, 45. Bat., Ride- og Beslagskolen, København F.

Viceforretningsfører Oscar Levinson, Nyhuse, Hillerød.

Sekretær Kr. Andersen, Odder Kildegaard, Odder.

Hans Hansen, Frenne Mark, Svaneke, Bornholm.

L. P. Nielsen, Blaagaardsgade 14¹, København V

C. F. Carlsen, Øster Farimagsgade 9¹, København K.

Alfred Hansen, Esbjerg Arbejderhøjskole.

H. P. Hansen, Tømmerup pr. Kallundborg.

En Pige,

helst ældre, søges til 1ste Maj.

Gæstgiver Broholm,
Stege.

En flink yngre

Karl,

der paa egen Haand kan paatage sig at passe en mindre Ejendom, kan faa Plads til 1ste April.

Henvendelse Rosenvængets Allé 1⁴, København Ø.

Mine Herrer!

Vil De ^{være fiks} spare Penge [?] have stort U valg ?

da gør Deres Indkøb af

Herreekvipering

i

Beklædnings-Magasinet
„BRISTOL“

(H. C. Andersen)

Jernbaneg. 27 (ved Siden af Hotel »Royal«).

Nykøbing F.

Køb Klæder hos
Skræderm. J. C. Skipper,
Taarsvej, Nakskov.

1ste Klasses Skræderi efter Maal.
Stort Lager af alt i Herreekvipering.

Telefon 463.

Herreekviperings-Forretningen

„Tøjhuset“

Største Udvalg

her paa Pladsen i

færdige Herreklæder

samt alt til

Herreekvipering.

Klædninger & Overfrakker

leveres efter Maal fra eget Skræderi

Altid gode Varer.

Altid billige Priser.

Johan Daugaard.

Depotet

for færdigs. Herreklæder

Stege

GENTLEMEN!

Vil De være fiks?

Vil De spare Penge?

Vil De have stort Udvalg?

Da ekviper Dem hos

Chr. Kanstrup

Storegade

:: Telefon 171 ::

Esbjerg

Arbejderhøjskole

Kursus for Mænd og Kvinder fra 1ste Novbr. til 1ste April og for Kvinder fra 1ste Maj til 1ste August.

Understøttelse kan faas hos Amtsskoleraadene.

Indmeldelser modtages af Forstanderne **R. Vind** og **R. Brændeskov** eller Redaktør **Sundbo**, Esbjerg.

Fra 1. Novbr. udsælges:

50 Stkr. moderne Ulsters fra **10 Kr. 220 Stkr.** Bluser i moderne Stoffe fra **1,20. 100 Stkr.** Nederdele, moderne Faconer, fra **2,85. 85 Stkr.** Underskorter, solide Stoffe, fra **1,75.**

Endvidere er Lageret nu forsynet med et righoldigt Udvalg i **Korsetter, Dame-linned, Pelskraver, Muffer Skindhuer, Handsker** samt alt i Trikotage til meget smaa Priser. — Et Parti Herreklædninger, Overfrakker og Gummifrakker udsælges. — Herreklædninger efter Maal leveres til samme Pris som færdigsyet.

CROME & GOLDSCHMIDT

i Stege

ved **Aage H. Grann.**

Engelsk

Beklædnings-Magasin

Storegade 15, Stege. Telf. 250

Fikst Udvalg i al

Herreekvipering.

Færdige Klædninger, Overfrakker, Ulsters, Kapper, Stortrøjer, Regnfrakker, Skindveste.

Småa Priser!

Gratis Tilpasning!

Kravetøj, Slips, Hatte, Huer.

R. Rasmussen.

En flink Karl

faar De nemmest og billigst gennem et Avertissement i „Landarbejderen“. Bladet læses af alle organiserede Tjenestefolk i Danmark.

„Landarbejderen“

udgaar hver Lørdag.

Kan bestilles paa alle Postkontorer og Brevsamlingssteder, og koster 60 Øre Kvartalet (Postpenge iberegnet).

Ansvarlig: *Vilhelm Rasmussen.*

L. M. Tommerups Bogtrykkeri, Stege.

Landarbejderen.

Fagblad for Afdelinger
og Kredsorganisationer under Landarbejderforbundet i Danmark.

Nr. 4.

Søndag den 24. Januar 1915.

2. Aarg.

Tjenestedrengen.

Der gøres saa meget, men dog ikke
nok,
for fattige Børn, denne vældige Flok
fra Storbyens snævre Gyder,
for disse forhullede, fattige smaa,
der knapt aabner Øjet, før mærke
de maa,
hvad Nød og Elendighed byder.

Men Børnet paa Landet knapt ofres
et Ord,
paa Landet — tror mange — kun
Livsglæden bor,
vi andre véd bedre — desværre;
her slider og slæber den fattige Dreng
fra Solen 'staar op til den gaar i Seng
og som Tak ofte Prygl af sin Herre.

Han kender ej Glæde, han kender
ej Leg,
hans smaa Hænder ryster, og Kinden
er bleg,
og Øjet har Udtryk som Døden;
hans Gang er ej Barndommens iv-
rige Fjed,
nej — langsomt og træt han sig
slæber afsted,
— et sørgeligt Billed' af Nøden.

Ved Synet af ham straks den Tanke
opstaar:
Men kan vi da slet ikke bedre hans
Kaar,
saa han kan faa Glæden at mærke?

Jo — naar vi os samler, saa først
bli'r det let;
vi be'r ej om Naade, vi kræver vor
Ret,
og enige er vi de stærke.

Gunnar Hovgaard-Jacobsen.

Smøg Slavelænken af.

Januar Maaned er Opsigelsesernes
Maaned. Nu vrimler Bladene med
Annoncer om ledige Pladser for
„flinke“ Folk, og nu, netop i denne
Maaned er mangan Husband, som
ellers kan være stormægtig og
brutal nok, saa mærkværdig myg
og skred og gør sig Umage for
at være hensynsfuld og velvillig
— indtil Opsigelsesfristen er ovre.

Men desværre varer det hensyns-
fulde og velvillige sjældent læn-
gere. Naar Opsigelsesterminen er
godt og vel overstaet, saa er
Velviljen og Hensynene som bort-
blæst. Saa er Hr Husband igen
Karl for sin Hat de næste 6
Maaneder.

I Ly af Tyendeloven og æld-
gammel Slendrian har han for
hele næste Halvaar Haands- og
Halsret over sine Arbejdere.

Men vi siger til vore organi-
serede Kammerater:

Smøg Slavelænken af nu!

Nu, netop nu er Tiden til det.
Er du blandt dem, der allerede
har sagt op og som maaske en af
Dagene skal ud for at søge en
ny Plads, saa slæb dog ikke Slave-
lænken med, men bliv en fri
Arbejder.

Naar du staar overfor din vor-
dende Husband, og I skal forhandle
om Betingelserne for dit Fæste-
maal, hold saa bestemt fast paa
Kravet om, at du ikke vil sælge
dig for et halvt Aar, men at du
kun vil fæste dig i maanedsvi-
s og pr. Kontrakt.

Forklar ham, at hvis I ellers
bliver tilfreds med hinanden, er
der jo intet til Hinder for, at du
alligevel kan blive hos ham i
baade halve og hele Aar.

Ogsaa de Kammerater, som ikke
skal skifte Plads, kan og bør
benytte Lejligheden til at faa
Halvaarsfæstet ombyttet med
Maanedasantagelse paa Kontrakt.

Vi aftrykker i dette Nr. en
saadan Fæstekontrakt og raader
enhver Kammerat til at gøre et
Forsøg. Har du blot i et halvt
Aar været fri for Tyendelovens
Slavebestemmelser, saa gaar du
aldrig mere frivilligt under Aaget.

Fæstekontrakt.

Undertegnede antager herved

som fra 1. 191 .
 Lønnen, der udbetales hver Maanedsdag, er om Sommeren
 Kr. pr Maaned og om Vinteren Kr. pr. Maaned.
 Arbejdstiden, hvortil Morgen- og Aftenarbejde regnes, maa om
 Sommeren ikke være over Timer og om Vinteren ikke over
 Timer. Overarbejde betales med Øre i Timen.
 Foruden Løn leveres Kost og et godt Værelse med Enkeltmands-
 senge samt Lys og Varme. Hvert Aar, Vedkommende er i
 Pladsen, erholdes Dages Sommerferie efter nærmere Aftale.
 Overenskomsten kan opsiges med 14 Dages Varsel.

....., den 191 .

(Husbondens Underskrift.)

Undertegnede paatager sig herved Pladsen som

hos paa ovenstaaende Vilkaar.

....., den 191 .

(Tyendets Underskrift.)

Denne Kontrakt udfærdiges i to Eksemplarer, hvoraf de to Parter
 hver erholder et Eksempel. Hvad der ikke skal gælde, kan overstreges ved
 Fæstemaalets Indgaelse.

De virkelige Helte.

I visse Blade skrives der i disse Krigstider saa meget om „Heltebedrifter“. Men de samme Organer for Militarisme og Udbytning har naturligvis ikke et Ord tilovers for det lille Hjems Husmoder.

Og er der nogen, der i denne

Tid udfører Heltebedrifter, er det netop hende.

Hun, der sidder længe oppe om Aftenerne for at bøde paa Børnenes Tøj, og pines og plages over Dyrtiden, der kom samtidig med, at Mandens Fortjeneste gik ned, men dog ved Slid og Dygtighed fører Hjemmet gennem den onde Tid — hun fortjener Hæder, thi den uendelige Kæde

af Smaating, hun skal igennem og overvinde, er maaske lige saa martrende som at være i det Fort, der er ved at falde.

Og den Sejr, hun vinder i Kampen for at holde Hjemmet oppe og bevare det, er af tusindfold større Værd end den, der vindes paa de bloddryppende Slagmarker, hvor der kun lægges Vægt paa at ødelægge saa meget som muligt.

Den ny Ulykkesforsikringslov.

Et stort Lovgivningsværk.

Indenrigsminister Ove Rode fremsatte forleden i Folketinget Forslag til en ny Ulykkesforsikringslov, som har Krav paa Interesse af Tyende og Landarbejdere I sin Forelæggelsestale fremhævede Ministeren, at vor Ulykkesforsikringslov kun var et stykkevis Arbejde her i Landet. Der er noget brudstykkeagtigt — ingen Helhed — mange smukke Enkeltheder, som dog skæmmes ved, at mange nødvendige Enkeltheder savnes.

Ud fra dette Synspunkt anbefalede Ministeren altsaa sit Forslag, der gaar ud paa at samle, hvad der allerede er af Ulykkesforsikringslove, og medtage de Arbejdere, som ikke allerede nu er inde under Loven, og Forslaget fremtræder derfor som et Værk paa 80 Paragrafer. Den første Lovgivning vi fik paa det nævnte Omraade, er fra 1898, og den bestemte kun, at visse Erhverv, der var farligere end andre, skulde holde deres Arbejdere forsikrede.

De Love, vi fik efter 1898, var bygget paa hver sit Synspunkt, saa at f. Eks. i Industrilovgivningen havde Arbejdsgiveren hele Ansvaret, medens det i Loven om Søfolks Ulykkesforsikring var Arbejderen selv, der bar Ansvaret, men med let Adgang til Forsikring. Ellers er Udgangspunktet som sagt ikke *Arbejderen*, men *Bedriften*, idet man siger, at der er visse Erhverv, der er livsfarligere end andre, og derefter indrettede man de forskellige Love.

Denne uensartede Lovgivning har Socialdemokraterne særlig ønsket bragt ind under et ensartet Synspunkt, saa man undgik de mange øjensynlige Uretfærdigheder, som er begaaet under de nuværende Tilstande.

Det af Ministeren forelagte Lovkompleks er Resultatet af Arbejdsforsikringsraadets Undersøgelser gennem flere Aar, idet man allerede begyndte at tage fat paa denne Sag i 1910. Mange Mennesker har haft Del i dette Arbejde, og megen Dygtighed havde der været i Undersøgelserne. Ministeren komplementerede herfor.

Efter det af Ministeren udarbejdede Forslag vil enhver, der arbejder for andre, blive forsikret — kun ganske lidt og tilfældigt Arbejde vil være undtaget, ligesom de mere overordnede Funktionærer i en Bedrift heller ikke falder ind under Loven. Grænsen sættes her efter Lønnens Størrelse.

Forslagets 6., 7., 8. og 9. Kapitel indeholder de nærmere Bestemmelser om, hvem Forsikringspligten angaar. I 6. Kapitel omfattes navnlig Arbejdsgivere i *Industri, Haandværk og Handel*, men tillige andre Arbejdsgivere som f. Eks. *Husejere*, der antager

Arbejdere til at udføre Vedligeholdelsesarbejder ved deres Ejendomme. *Endvidere er enhver — lønnet eller ulønnet — Medhjælper i Arbejdsgiverens personlige Husholdning og privat Tjenestegering ulykkesforsikret.*

Det 9. Kapitel angaar Arbejdere i *Landbrug, Skovbrug, Havebrug*, og den nugældende Ordning foreslaas udvidet til, at der paalægges Arbejdsgivere i de 3 nævnte Brug Forsikringspligt overfor deres Arbejdere — herunder Medlemmer af Familien — i alle Ejendomme, som hidtil har været fritagne, fordi Ejerne kun svarer 6000 Kr. i Ejendomsskyld. De Ejendomme har tidligere været undtagne, men den Urimelighed fjernes her. Den økonomiske Byrde, der her paalægges Ejerne, lettes ved Statstilskud til Præmierne, som der gøres nærmere Rede for i Forslagets 10. Kapitel.

Statstilskudet er her for alle Tilfælde foreslaaet sat lig med Halvdelen af de Beløb, som medgaa til Udredelsen af Erstatninger. Af andre Smaabestemmelser i Forslaget fremhæves her, at der ogsaa udbetales Erstatning for Ulykkestilfælde, som bevisligt skyldes den Forsikredes *Forsøg paa Redning* af Menneskeliv. Ligeledes hæves den gældende Bestemmelse om „Ulykker, som hidført ved grov Uagtsomhed“, idet den Slags Tilfælde er saa sjældne og ganske minimale, at de ikke har nogen Betydning i det praktiske Liv.

Den betydelige Udvidelse, denne Lov vil faa, vil naturligvis samtidig bevirke, at Statsudgifterne hertil stiger. Ialt er nu 450,000 Mennesker inde under de 7 gældende Ulykkesforsikringslove, og ved Forslaget her vil der yder-

ligere blive inddraget 350,000 fra andre Erhverv — eller ialt 800,000 Mennesker. Udgifterne er nu anslaaet paa Finansloven til 150,000 Kr., men vil herefter blive 575,000 Kr. aarlig.

Skiftende Emner.

Kolonisationspolitiken.

Tanken om, at de enkelte Nationer burde sætte sig i Besiddelse af Kolonier for at kunne tilfredsstille Hjemlandets Behov, er gammel.

Under Merkantilismen (en Samfundsanskuelse, der i Mængden af ædelt Metal saa Nationens Velstand, og derfor søgte at lukke sig udefra Handelsforbindelse med andre Lande) modnedes Tanken til Virkeliggørelse. Det var saanationalegoistiske Handelsinteresser, der dannede Grundlaget for Kolonisationen.

Men Kolonisationspolitiken er ofte udsprunget af den mest kyniske Erobringslyst. General Bonapartes Tog mod Ægypten (1794) var saaledes et fuldstændigt Røver- og Plyndringstog.

Med det 18. Aarhundredes store tekniske Omvæltninger blev Kolonisationsspørgsmaalet brændende. Hjemlandet var nu ikke længere i Stand til selv at producere de nødvendige Raastoffer til Fabrikationen. Et Land, der paa dette Omraade afgiver et typisk Eksempel, er England. Her var det de store Opfindelser blev gjort. Før end noget andet Land naaede ud over den primitive Tilvirkningsform i Hjemmene, var England blevet et Storindustriens Land. En Industri, der hurtigt

greb om sig og kom til at spille en mægtig Rolle paa Markedet, var Textilindustrien. Raamateriale for denne Industri fik man en Tid lang fra de store Flokke af Faar, der den Gang fandtes i England. Men efterhaanden som Industrien greb videre om sig, og ny tekniske Hjælpemidler blev taget i Anvendelse, maatte man søge nye Raaprodukter. Dette nye Raaemne fandt man i Bomulden. Og dermed opstod en ny Industrivirksomhed, der hurtig tog en rivende Udvikling.

England havde imidlertid ikke selv disse Raaprodukter. De maatte indføres fra oversøiske Lande.

Dermed var Grunden lagt til den moderne Kolonisationspolitik. Den begyndte med, at de engelske Kapitalister flyttede en Del af deres Kapital til Ægypten og Indien og anlagde store Bomuldsplantager og andre Virksomheder, der kunde blive til Gavn for Moderlandet. Da først Kapitalen havde bemægtiget og underlagt sig det økonomiske Herredømme over de ny Lande, var det en let Sag for Statsmagten at tilrane sig den politiske Magt. Og de store europæiske Industristater skaanede intet eller ingen.

I de sidste Hundredaar har de europæiske Landes ydre Politik været Kampen om og Erhvervelsen af oversøiske Kolonier.

Det er England, der fra første Færd har haft Førerskabet, men snart kom ogsaa Frankrig og især Tyskland med. Mellem disse Stater har der i de sidste Tiaar været ført en sand Guerillakrig om, hvem der skulde have Ret til at besætte den eller hin af Negerstaterne i Afrika.

Kolonisationsspørgsmaalet har i den nyeste Tid bragt mørke Skyer

op over den europæiske Horisont. Kun ved diplomatisk Klogskab og Snille har Spørgsmaalene faaet en fredelig Løsning. Man har ved at købslaa om hinandens Kolonier og Provinser for en Tid kunnet undgaa Krigen.

For enhver, der har iagttaget den moderne Kapitalismes Udvikling, laa imidlertid Faren truende.

Privatkapitalismen med dens altopslugende Egeninteresser tager intet Hensyn — hverken til den enkelte Borger eller til Folket. Den har kun et Maal: at tilrane sig — ligegyldig ved hvilke Midler — den størst mulige Profit — og giver saa for Resten „Fædrelandet“ en god Dag. Men netop dette, der har gjort Kapitalismen til den verdensbeherskende Magt, vil ogsaa føre til dens Ruin.

Med Kolonisationspolitikken er Kapitalismen indtraadt i sin sidste Fase. Efter denne vil der komme en ny Tid, da den kapitalistiske Undertrykkelses- og Erobringspolitik vil blive afløst af et sundt Handelsforhold mellem Europas Stater og de oversøiske Kolonier. — Dertil kan den nuværende Krig maaske bidrage.

Jac. Jensen.

Den forløbne Uge.

Under Dyrtiden.

Det meddeles os, at Forpagter Olsen, Rødsnæs paa Lolland, har afsluttet Kontrakt med Melhandler Svendsen, Rørbæk, om, at det Brød der sælges til Olsens Arbejdere, og som koster over 70 Øre, betaler Olsen Overprisen for, ligeledes hvad Mel koster over 12 Øre pr. Pund.

Baron Rosenørn-Lehn, Orebygaard, har givet sine Arbejdere et Dyrtidstillæg af 5 Øre om Dagen for hvert Barn i Familien.

En brutal Husbond afklapset.

Vognmand N. P. Nielsen, Frederikssund, var ved Frederikssunds Købstads Ekstreret idømt 90 Dages Fængsel paa sædvanlig Fangekost for brutalt Overfald paa sin Karl.

Han havde i Vrede over, at denne ikke var kommen hurtig nok, da der var kaldt paa ham, slaaet ham med knyttet Næve i højre Øje med en saadan Kraft, at Karlen var faldt om, og havde derpaa med Bagsiden af en Skovl slaaet ham i Panden.

Overretten nedsatte Straffen til 60 Dages Fængsel, og Højesteret stadfæstede denne Dom.

Til Efterfølgelse.

Gaardmændene i Hvilsom, ved Høbro er blevne enige om at indsamle et større Parti Rug, saaledes at Smaafolk i Sognet Vinteren igennem kan faa et 10-Punds Rugbrød for 50 Øre, medens det ellers med de nuværende høje Brødpriser koster 1 Kr. 10 Øre.

Der er allerede indsamlet 1000 Pd. Rug, og en nedsat Komité staar for Fordelingen heraf.

Det er at haabe, at man andre Steder vil følge det her givne Eksempel.

Et Dementi.

Johan Skjoldborgs Ejendom „Dynæs“ er som bekendt blevet solgt ved Tvangsauktion.

Forskellige Blade har i den Anledning meddelt, at Husmandsforeningerne spekulerede paa at købe en Gaard ved Mariager og forære den til Skjoldborg. I den

Anledning skriver Formanden for de jyske Husmandsforeninger følgende:

Foranlediget ved, at der i forskellige Blade er fremkommet Meddelelse om, at Husmændene agter at købe en Bolig til Forfatteren Johan Skjoldborg, og at der i den Anledning skal afholdes et Møde desangaaende i Aarhus den 16. ds., skal jeg herved paa Bestyrelsen for de samvirkende jyske Husmandsforeningers Vegne erklære, at vedkommende Meddelelse savner enhver Grund og maa staa for vedkommende Skribents eget Ansvar.

Aarhus, 11. Januar 1915.

Chr. Johansen.

En kvindelig Arbejdsløshedsinspektør.

Paa Indenrigsministeriets Forestilling har Kongen udnævnt Sekretær ved Arbejdsløshedsforsikringen, cand. mag. Frk. Clara Black til Arbejdsløshedsinspektør.

De fynske Husmænd aflyser Sendemandsmødet.

De samv. Husmandsforeninger i Fyns Stift havde berammet Sendemandsmøde i Odense til Mandag den 25. ds., men Mødet er nu foreløbig blevet aflyst. Dagsordenen indeholdt Forslag om, at Husmandsskolen overtages af Samvirkensheden.

Danske Adelsmænd i tysk Krigstjeneste.

Som bekendt er mange Medlemmer af danske Adelslægter i tysk Krigstjeneste. Af disse er det nu oplyst, at 21 er faldne ved Fronten. Blandt disse findes Grev Bernstorff til Gyldensteen paa

Fyn, som allerede faldt den 6. August. Endvidere er der et Medlem af Slægten Ahlefeldt og af Slægten Levetzow samt 2 Medlemmer af Familien von Linstow.

Vort Forbund.

Fungerende Forretningsfører: Oscar Levinsen, Nyhuse, Hillerød.

Jacob Jensen, Storehedinge,

vor gamle Kammerat og Kampfælle, har sendt os Artiklen „Kolonipolitik“, som vi henleder Opmærksomheden paa. Jacob Jensen er ellers en af de foreslaaede Hovedbestyrelsesmedlemmer i det ny Ankjær—Westergaardske Forbund. I et Brev lover vor Kammerat imidlertid vedblivende Medarbejderskab ved „Landarbejdereren“.

Ogsaa fra anden Side faar vi Beviser for, at det nye „Forbund“ næppe tages helt alvorligt, selv af Westergaards personlige Venner. De fornuftigste af disse indser sikkert, at fortsat Splid og Splittelse fører til al Landarbejderbevægelses fuldstændige Tilintetgørelse

Hindsholm Afdeling har ved en Ekstra-Generalforsamling valgt Emil Sørensen, Stubberup, til Formand. Den tidligere Formand, Knud Petersen, har maattet springe Soldat.

Hvor Enighed raader. Det tyske Landarbejderforbund, der først kom til Verden i 1909, talte kort før Krigens Udbrud 20,000 Medlemmer. I Danmark, hvor Bevægelsen er mere end 2 Aar

ældre, har vi i Stedet ofret det meste af vor Kraft paa indre Strid og Vrøvl, og tæller næppe saa mange Hundreder som vort tyske Broderforbund tæller Tusinder.

Gaardmændene ønsker at kende vore Krav. Tjørnemark Diskussionsforening, hvis Medlemmer for Størsteparten er Gaardmænd, har indbudt Vilh. Rasmussen til at indlede en Diskussion om Landarbejder-spørgsmaalet.

Denne finder Sted i Tjørnemark Skole Tirsdag d. 26. ds., og der er Adgang for alle. Vi henstiller til vore Kammerater i Tjørnemark, Koster og Nøbølle at give Møde.

Til Efterretning. I „Landarbejdereren“s Nr. 18 f. A. skrev jeg en Artikel om Tyendeloven, hvori jeg bl. a. udtalte det usandsynlige i, at Rigsdagen i sin nuværende Sammensætning skulde gaa med til fuldstændig Ophævelse af al Tyendelovgivning. Paa Anmodning skal jeg gerne erklære, at de i ommeldte Artikel fremsatte Synspunkter naturligvis staaer for min egen Regning.

Vilh. Rasmussen.

„Ordet frit“. S om det vil ses af omstaaende Avertissement, bliver der Diskussionsmøde i Foreningen „Ordet frit“ Tirsdag den 26. ds., Kl. 7 $\frac{1}{2}$. Vilh. Rasmussen, Stege, indleder om Landarbejder-spørgsmaalet. Talrig Tilslutning forventes

Lille Pers Juleaften.

Skitse af P. Stegenborg
i »Vestjyllands Soc.-Dem.«

(Sluttet.)

Per hang atter i. Aah, som han baksede! Han satte det ene Laar mod Kosten og brugte det til Hjælp; hele det lille Legemes Energi blev brugt.

Endelig blev han færdig og mødte forpustet i Kostalden, hvor den varme Anmoniakluft slog ham i Møde og truede med at berøve ham Vejret. Træt var han, men det fik ikke hjælpe. Han skulde rende med Vinler.

Manden stod nede paa Langloen, der laa et Par Trappetrin under Kostaldgrebningen, hvor Per stod og modtog Vinlerne. Naar de stod saadan, var de omtrent lige store.

Det var mægtige Vinler. Pers Armfang forslog kun halvt her. Men ved Afleveringen tog Manden et godt Tag i Drengens Arme og trykkede med Brystet paa Vinlen. Det hjalp. Per fik paa den Maade et godt Tag. Men han havde ganske vist ogsaa, naar Manden foretog denne Manøvre, en Fornemmelse af, at hans Arme gik af Led.

Da Turen kom til de store „Morsøker“, der stod oppe for oven til højre, blev det helt galt. De skulde have et meget stort Foder, og hvor meget Manden end saa rykkede i Pers Arme og trykkede paa Vinlen, kneb det dog at naa Bestemmelsesstedet. Jo længere Drengen arbejdede sig hen ad Grebningen, jo mere slappedes hans Armes Tag. Det trak i hans Rygmuskler — en for-

underlig sær Fornemmelse, som han ikke kendte. Gnister sprang ud af hans Øjne. Dette sidste blev han bange for; thi det kendte han fra den Gang, han faldt ned fra Loftet derhjemme og slog Baghovedet. Han maatte da ligge i Sengen i to Dage . . .

Saa disse ujævne Sten. Hver Gang han var ved at snuble over dem, løsnedes hans Armes Greb en lille Smule. Derfor gik han forsigtigt. Med Blikket stift fæstet ud i Rummet arbejdede han sig frem med smaa vaklende Skridt. Hver Gang, han naaede op mellem et Par Køer, syntes han, at havde der været to Trin til, saa maatte han give fortabt — Slip paa det store Vinnel . . .

Endelig! Aa, det var da godt. Nu var der kun Kalvene tilbage, saa var de færdige for den Gang. Men mon det skulde være saadant hver Aften? Saa vilde det blive en haard Jul, thi saa træt havde han aldrig været før — heller ikke saa svedig.

* * *

Det er imidlertid blevet Aften.

Da Holmgaardsfolkene sad ved Julenadveren, der bestod af Risen-grød til Forret, var Per saa uheldig at tabe en Skefuld Grød i Smørhullet. Manden sendte ham et straffende Øjekast, og Konen udbrød:

— Se te ham Fommelskaank! Ka' han ett pas' æpaa! Trow'er han kaskese Smørhwolle' er te jennest for hans Skyld, hwa'e!

— A—a ku' ett gør' we'et, stammede Per.

— Naa—h, saa det ku' du ett. Ja—ja, da, lad mig saa se, du passer bejer paa for Ertterti'en.

Per sad nu som paa Naale, bange som han var for at for-

løbe sig, og han syntes, det varede en forfærdelig Tid, inden Maaltidet fik Ende.

— Nu skal vi wal ha' Peber-nødder, tænkte han saa.

Det var han vant til hjemme fra. Hvor fattigt de end havde det, sørgede Moderen dog altid for, at hun havde en Haandfuld Pebernødder til Børnene.

Men det gik snart op for Per, at her vankede der ingen Ting, thi Konen blev siddende, mens Manden ledte nogle gamle Salmebøger frem.

De var endda saa rige.

Manden kom med tre Salmebøger. Konen og Pigerne fik den ene, Karlene den anden. Den tredje, som han selv beholdt, lignede paa en Prik Degens Kirke-Salmebog med de store Bogstaver i, syntes Per.

— Saa i Guds Navn, lad wos saa syng Herren en Lovsang, sagde Manden og lagde sit blegfede Ansigt i latterlige Folder under Forsøget paa at se from ud. — Du ka' se med Kaalen, Dreng! sluttede han.

Salmesangen begyndte. Manden sang for, men hvinende falskt var det Pludselig stoppede han op og udbrød:

— Syng med, Dreng. Du er wal ett for gued te' at pris' Hærren!

— A ka' ett syng' med den Ton', sagde Per.

— Hver Fowl synger med sit Næb, a synger med mit, du ka' wal osse syng' med dit! riposterede Manden.

Derefter tog han fat, hvor han slap. Men Per kunde ikke faa fat i Tonen — maaske fordi der ingen var. Der blev sunget endnu

et Par Salmer, men med samme negative Resultat for Drengens Vedkommende.

— Plejer I ett at syng' hjemm', spurgte Manden.

— Jow, men saa sang Mor for, og hun sang ett med den Ton.

— Gud fri vos, som Folks Børn blywer nu te Daws! sagde Manden.

— Aa ja, saamænd, det er da osse wis, li'godt, sukkede Konen og foldede Hænderne om sin omfangsrige Mave

Resten af Aftenen gik i trykkende Tavshed.

Per følte sig saa ene — saa beklemt. Hans Tanker vandrede til Hjemmet. Nu sad de nok og spillede om Pebernødder med det gamle Spil Kort, som Bedstefader havde givet dem.

Han kastede et Blik paa det gamle Ottedages Værk, der stødvis forvandlede Nutid til Fortid. Nej, de drak vist Kaffe og spiste Søsterkage med Rosiner i til. — Mon de ikke skulde have Kaffe her? Det lod det ikke til Konen gabede søvnigt og gik ind i Sovekamret.

Forkarlen rejste sig og tændte Lygten, der stod henne i en Krog. Der var ingen, der gjorde Forsøg paa at holde dem tilbage, da han henvendt til Per sagde:

— Skal vi saa gaa, bette Per? Naar a faar fodret af, vil a i Seng, og du skal jo legg ved mig.

Per, der var glad ved at slippe ud, rejste sig hurtig og fulgte med. Da de var kommen udenfor, udbrod Forkarlen:

— Det var da saa møj no nap Skidt! Saan en Ywlvatn haara allywaal aaller opløwe før!

* * *

Da de alle var kommen til Røde i Staldkamret, var der en

lille Fyr, som laa under Dynen og græd.

Han var kommen til Gaarden med store Forventninger til Julen der. Nu græd han, som skulde hans Hjærte briste.

Fedtebrød.

Der er en Ret, der altid er bleven betragtet som tilstrækkelig Kost for Fattigfolk, nemlig Fedtebrød, og Guderne skal vide, at Fattigfolk ogsaa tidt blev nødt til alene at falde tilbage paa den Kost — men nu skal altsaa ogsaa den tages fra smaa Hjemsholdning.

Brødet er steget til en Pris, der i mange Hjem næsten forbyder Familiens Medlemmer at spise sig mæt i Rugbrød, medens Sigtebrød er ved at blive en ganske ukendt Vare i disse Hjem. Og Fedtet til at smøre paa Brødet er det selvfølgelig nu umuligt for mangen lille Husholdning at skaffe.

Hvad skal Enden blive?

Ja, hvis ikke Regeringen skrider ind med kraftig Haand, vil dette Spekulanternes Værk i Fremtiden blive at læse i Tusinder af undernærede Børns lidende Ansigter.

„Ordet frit“.

Diskussionsmøde
Tirsdag den 26. ds. Kl. 7^{1/2}.

Hr. Vilh. Rasmussen, Stege, indleder om Landarbejderspørgsmaalet.

Fri Adgang.

Bestyrelsen.

En Pige,

helst ældre, søges til 1ste Maj.

Gæstgiver Broholm,
Stege.

En flink yngre

Karl,

der paa egen Haand kan paatage sig at passe en mindre Ejendom, kan faa Plads til 1ste April.

Henvendelse Rosenvængets Allé 1⁴, København Ø.

Mine Herrer!

Vil De ^{være fiks} spare Penge [?] have stort Uvalg

da gør Deres Indkøb af

Herreekvipering

i

Beklædnings-Magasinet
„BRISTOL“

(H. C. Andersen)

Jernbaneg. 27 (ved Siden af Hotel »Royal«).

Nykøbing F.

Køb Klæder hos
Skræderm. J. C. Skipper,

Taarsvej, Nakskov.

1ste Klasses Skræderi efter Maal.

Stort Lager af alt i Herreekvipering.

Telefon 463.

Herreekviperings-Forretningen

„Tøjhuset“

Største Udvalg

her paa Pladsen i

færdige Herreklæder

samt alt til

Herreekvipering.

Klædninger & Overfrakker

leveres efter Maal fra eget Skræderi

Altid gode Varer.

 Altid billige Priser.

Johan Daugaard.

Depotet

for færdigs. Herreklæder

Stege

GENTLEMEN!

Vil De være fiks?

Vil De spare Penge?

Vil De have stort Udvalg?

Da ekviper Dem hos

Chr. Kanstrup

Storegade

:: Telefon 171 ::

Esbjerg

Arbejderhøjskole

Kursus for Mænd og Kvinder fra 1ste Novbr. til 1ste April og for Kvinder fra 1ste Maj til 1ste August.

Understøttelse kan faas hos Amtsskoleraadene.

Indmeldelser modtages af Forstanderne **R. Vind** og **R. Brændeskov** eller Redaktør **Sundbo**, Esbjerg.

Fra 1. Novbr. udsælges:

50 Stkr. moderne Ulsters fra **10 Kr. 220 Stkr.** Bluser i moderne Stoffer fra **1,20. 100 Stkr.** Nederdele, moderne Faconer, fra **2,85. 85 Stkr.** Underskorter, solide Stoffer, fra **1,75.**

Endvidere er Lageret nu forsynet med et righoldigt Udvalg i **Korsetter, Dame-linned, Pelskraver, Muffer Skindhuer, Handsker** samt alt i Trikotage til meget smaa Priser. — Et Parti Herreklædninger, Overfrakker og Gummifrakker udsælges. — Herreklædninger efter Maal leveres til samme Pris som færdigsyet.

CROME & GOLDSCHMIDT
i Stege
ved **Aage H. Grann.**

Engelsk

Beklædnings-Magasin

Storegade 15, Stege. Telf. 250

Fikst Udvalg i al

Herreekvipering.

Færdige Klædninger, Overfrakker, Ulsters, Kapper, Stortrøjer, Regnfrakker, Skindveste.

Smaa Priser!

Gratis Tilpasning!

Kravetøj, Slips, Hatte, Huer.

R. Rasmussen.

En flink Karl

faar De nemmest og billigst gennem et Avertissement i „Landarbejderen“. Bladet læses af alle organiserede Tjenestefolk i Danmark.

„Landarbejderen“

udgaar hver Lørdag.

Kan bestilles paa alle Postkontorer og Brevsamlingssteder, og koster 60 Øre Kvartalet (Postpenge iberegnet).

Ansvarlig: *Vilhelm Rasmussen.*

L. M. Tommerups Bogtrykkeri, Stege.

Landarbejderen.

Fagblad for Afdelinger

og Kredsorganisationer under Landarbejderforbundet i Danmark.

Nr. 5.

Søndag den 31. Januar 1915.

2. Aarg.

Du Karl —

Du Karl, som slider Dagen lang
i Bondens fede Jord
og bjerger Høet hjem fra Vang,
mens Lærken synger højt sin Sang —
hvad tænker Du og tror?
Har Du ej set, hvordan Du blev
behandlet af de rige:
man Love gav og Love skrev,
men stadig intet Adelsbrev
til dig og dine Lige.

Du Karl, som ta'er de største Tag
paa Gaarden, hvor Du er, —
som slider stot fra Dag til Dag
og vender Jorden Lag for Lag,
saa mange Fold den bær'.
Har Du ej set fra Arilds Tid
og helt til vore Dage,
Du trællemærket blev af Slid,
saa fattig tidt paa Aand og Vid,
man saa dig Tønnen tage?

Du Karl, som ej endnu er træt
og sløv af Dagens Slid,
har Du ej set, hvor lavt og slet
man selv med Landets Lov og Ret
mod dig kan føre Strid?
Har Du ej set de usle Kaar,
som ofte man dig byder?
Har Du ej set, man intet faar,
hvis Dag for Dag man bare gaar
og krummer Ryg og lyder?

Du Karl, som ser den hele Stand
bestandig komme sidst,
vær med og tænd saa stærk en Brand,
at hver en Karl i Danmarks Land
sin Stilling bli'r bevidst!
Saa skal Du se en skønne Dag
til Sejr os Tiden kalder;
men endnu skal der for vor Sag
udkæmpes mange drøje Slag,
for Skrankerne de falder.

A. P. Bjørnholt.

En Advarsel.

I „Arbejderen“, Medlemsbladet
for de samv. Fagforbund, finder
vi følgende betimelige Advarsel
til Splittelsesmændene indenfor
Landarbejderbevægelsen:

„Efter alt det foreliggende er
det vel altsaa en sørgelig Kends-
gerning, at Landarbejderne atter
staar splittede. Hermed er Be-
tingelserne for et effektivt Arbejde
til Gavn for denne fortrykte Stand
i væsentlig Grad forringede, og
der skal maaske avles og atter
udjævnes megen Bitterhed eller
personligt Fjendskab mellem de
stridende Afdelinger eller Ledere,
inden der paany kan være Tale
om at skabe en Organisation, der
med den fulde Kraft kan tale
Arbejdernes Sag.

Det vilde være godt, om nu
alle de, der spiller en Rolle i
dette Organisationsdrama, hurtigt
— helst straks — maatte faa
Øjnene op for, at den opstaaede
Splittelse kun bringer Tilbage-
gang for den Stand, der skulde
have Gavn af at gaa frem ved
Organisationens Hjælp, og det
maa staa de stridende Parter klart,
at Betingelserne for eventuelt at
faa Støtte hos de organiserede
Standsfæller ligeledes reduceres
i betydelig Grad, saalænge Striden
raser indenfor Landarbejdernes
egen Lejr.

Det er Synd, om Splid skal øde-
lægge denne Bevægelse, der har
kostet saa mange Ofre, inden den
blev rejst, og det er uforsvarligt i
allerhøjeste Grad om personlig Ær-
gærrighed eller Strid blandt Land-
arbejdernes ledende Mænd skal
forvolde, at Landarbejdernes Inter-
esser svigtes i kortere eller længere
Tid. (Udh. af os.)

Alle de Mænd, hvis Navne er
kommet i Forgrunden i denne
Sag, burde føle deres fulde Ansvar
og øjeblikkelig søge at bringe
Uoverensstemmelserne ud af Ver-
den, selv om der skulde ofres
Personer for Sagens Skyld.“

Fremtidens Landbrug.

„Landarbejderen“ bringer i Nr. 3 et Billede og Omtale af en Motorplov. Naar det nu ofte hævdes, at de moderne Landbrugsmaskiner er Arbejdernes Konkurrenter, tror jeg det for en stor Del beror paa en Misforstaaelse. Maskinerne gør egentlig ikke nogen Arbejder overflødig, men de forvandler efterhaanden Landbrugsarbejdet til Sæsonarbejde, og her er det netop, det gælder for Arbejderne at være paa Højde med Tiden, dels ved at sikre sig Arbejdet, mens der er noget, saa de udenlandske Arbejdere kan blive overflødig, dels ved gennem Sammenslutning at hæve Daglønnen til en saadan Højde, at enhver Arbejder, gift som ugift, uden Ængstelse kan se de naturligt tilbagevendende arbejdsløse Perioder i Møde.

„Landarbejderen“ skriver videre: „Motorploven saavel som de sidste Aartiers andre tekniske Landbrugsfremskridt giver os et Kig ind i det Fremtidens Landbrug, som vore Børn, maaske de yngste af os, vil opleve, Stor-Landbruget med gennemførte industrielle Arbejdsforhold.“ Det er en Udtalelse, som jeg personlig fuldt ud kan akceptere.

Det er jo kendt nok, at jeg ved mange Lejligheder har hævdet Fællesdriftens (Stordriftens) Fortrin fremfor Enkeltdrift (Smaabrug). Hidtil har jeg staaet saa temmelig ene med denne Opfattelse, og naar det lykkedes, paa Kongressen i Paasken 1914, at faa vedtaget en Ændring, der kræver gjort et Forsøg med Fællesdrift, skyldtes det absolut ikke nogen Begejstring for nævnte Ændring,

men ene den paa Kongressen raadende Stemning, der gik ud paa at gøre de forskellige Fraktioner den størst mulige Indrømmelse.

Naar nu „Landarbejderen“ gør sig til Talsmand for den Opfattelse, at Fremtidens Landbrug bliver Stordrift, er det at haabe, at samme Opfattelse efterhaanden maa blive almindelig blandt Arbejderne.

Jeg vilde nu gerne slaa til Lyd for, at der blev gjort et energisk Arbejde for at faa undersøgt, paa hvilken Maade et saadant Forsøg kan sættes i Scene

Efter min Mening burde der nedsættes et Udvalg, hvis fornemste Arbejde maa være at undersøge paa hvilken Maade et saadant Foretagende kan finansieres samt udarbejde Forslag til et eventuelt Fællesbrugs Ledelse. Lad mig her indskyde, at jeg kunde tænke mig Udtrykket Fællesdrift ændret til Andelsdrift.

Jeg skal ikke denne Gang komme ind paa nogen nærmere Bevisførelse for Stordriftens Fortrin fremfor Smaadrift; kun det vil jeg minde om: Skønt en Smaahusmand i en vis Forstand kan siges at være mere selvstændig end en Arbejder, saa har de fleste Husmænd meget haardere Siid end en Daglejer. Rent galt bliver Forholdet, naar vi ser hen til vore Statshusmænd, hvoraf ca. 70 pCt. maa søge Fortjeneste udenfor Hjemmet for at eksistere.

Med Tak for Optagelsen

H. Hansen,
Frendemark Svaneke.

Polakkerne i Danmark under Krigen.

Gennem Ritzaus Bureau udsendtes forr. Torsdag følgende Meddelelse:

„Paa Grund af flere Forespørgsler meddeler Landsudvalget for Anvendelse af udenlandske Landarbejdere herved, at dette har indledet Underhandlinger med de forskellige Avtoriteter denne Sag vedrørende, og skal Arbejdsgiverne faa nærmere Oplysninger, naar Sagen er afsluttet og forhaabentlig løst tilfredsstillende.

p. t. København, den 14. Januar 1915

Ad. Tesdorpf,

Formand for Landsudvalget.“

Da denne uklare Meddelelse kunde lade formode, at Forhandlingerne drejede sig om Indførsel af ny udenlandsk Arbejdskraft — en Import, der under de nuværende ekstraordinære Forhold vilde være dobbelt utilstedelig — har „Soc.-Dem.“ rettet en Henvendelse til Indenrigsministeriet

Kontorchef *Haarlev*, under hvem Tilsynet med de udenlandske Arbejders Forhold sorterer, udtalte følgende:

„Ogsaa jeg har med Interesse læst den omtalte Meddelelse og kan give Dem Ret i, at Indførsel af ny udenlandsk Arbejdskraft under de nuværende Forhold vilde være meget uheldig.

Men jeg tror ikke, at det er noget saadant, der sigtes til i Meddelelsen, i alt Fald kender Indenrigsministeriet intet til Forhandlinger af den Art.

Hvad der derimod kan være Tale om, er Forhandlinger om de Vilkaar, der skal bydes de uden-

landske Landarbejdere, som er bleven her i Landet.“

— Antagelig vil det ikke blive nogen let Opgave for nævnte Udvalg at forsyne Storbønderne med det sædvanlige Antal polske og galiziske Arbejdere. Arbejdsdygtige Mennesker faar ikke under de nuværende Forhold Lov til at rejse ud af deres Hjemland. Men der er jo ogsaa danske Arbejdere nok, og de har maaske nu en Chance for at faa en Haand med i Arbejdet.

Grunden til mit Mandat-Nedlæggelse.

Kammerater!

Enkelte af jer har forespurgt om Grunden til mit Mandat-Nedlæggelse. I faa Ord skal jeg klargøre Grunden. I vil maaske sige, at det ikke er nogen Grund til min Aftrædelse som Hovedbestyrelsesmedlem — jeg kan selv indse det samme. — Bagefter er man altid klog. — Det hele stammer fra en Fejltagelse, fra en af Landarbejderbevægelsens Førere og endda en af dem, jeg engang kaldte min bedste Ven og tro Meningsfælle. Løgner stammer fra *Rasmus Ankjær!* — I ved jo, at Carl Westergaard og Co. forestillede at have afholdt Hovedbestyrelsesmøde i Slagelse lige før Kongressen i København. Et Par Dage efter modtog jeg Meddelelse fra „min gode Ven“ Rs. Ankjær (jeg vidste ikke den Gang, at Ankjær kunde optræde som en *Luskepeder* og *Bengnaver*), at Flertallet af Hovedbestyrelsens Medlemmer havde nedstemt den nu afholdte Julekongres og at Rs.

Ankjær var bleven valgt til Formand, eller rettere Forretningsfører. — Da jeg modtog denne Meddelelse fra en af „mine bedste Venner“ (jeg troedn nemlig, at *Oskar Levinsen* og *Axel Hansen* havde været med) blev jeg baade vred og halvsyg — vi, der havde kæmpet for et mere retlinjet Program, og vi var Flertallet i Hovedbestyrelsen, skulde vi svigte vort Ungdomsideal og med et blive konservative. Georgister. Dette fyldte mine Tanker, og jeg besluttede da at nedlægge mit Mandat som Hovedbestyrelsesmedlem. Jeg var nemlig blevet meget vred paa „min gode Ven“, Rs. Ankjær, at jeg ikke engang sendte ham min Meddelelse om Mandat-Nedlæggelse — men derimod Sofus Westergaard — jeg sagde til mig selv den Gang, og det vil jeg sige endnu, at jeg tyve Gange hellere vilde vælge Sofus Westergaard som Forretningsfører end en Mand som Rs. Ankjær, der optraadte saa lumpent. Nok kan Sofus Westergaard have sine Fejl, men en Dinglepeterpolitik, som Ankjær har ført, har S. Westergaard aldrig ført.

Med Vemod tænkte jeg tilbage paa den Sommer, Ankjær og jeg gennemtravede Langeland, Lolland-Falster for at udrette noget for vore Standsfæller. Mangan Nat har vi sovet under aaben Himmel, og mangan Morgen har vi vaagnet og ikke ejet en rød Øre. Søgte vi Arbejde, fik vi sjelden og aldrig, naar Arbejdsgiveren fik at vide, hvem vi var. Vi mødte ikke alene Modstand fra Arbejdsgiveren, men ogsaa fra vore egne Standsfæller. Det var ikke altid skönt. Jeg har altid tænkt siden, naar Ankjær kunde gennemgaa saa meget —

da maatte Landarbejderbevægelsen være for ham en Hjertesag. Jeg skulde være den sidste til at tro, at Ankjær vilde sælge sin Mening for en lumpen Femøre. — Men nu maa jeg tro det. — En Mand, der sælger sin Arbejds-kraft for Brød, det forstaar vi — men en Mand, der sælger sin Vilje — selv i Nød — er aldrig tilgiveligt.

Magnus Ingemann.

Skiftende Emner.

Ragnarok.

Det gamle Aar ebbede ud under Kanonernes Brag. Krigens Dæmon farer grinende hen over Europas blodige Slagmarker. Mellem de saaredes og lemlæstedes Smertenskrig blander sig Fortvivlelsens hjerteskerende Graad og Jammer fra de efterladte Enker og de mange faderløse Smaabørn.

Snart kan der ventes endnu en Magt, der vil forøge Rædslernes Mangfoldighed. Denne Krigens nye Medarbejder er Hungersnøden, der allerede nu er ved at blive en frygtelig Kendsgerning.

I Tyskland har man fornylig vedtaget en Lov, der paabyder, at alt Mel til Brød skal indeholde mindst en Femtedel Kartoffelmel. Dette Lovpaabud lader ane en uhyre Sum af Elendighed i den tyske Arbejdsverden. Saa godt som alle industrielle Virksomheder er standset. Og ingen aner naar den knappe Understøttelse, Regeringen hidtil har betalt de indkaldtes Familier, bliver beklippet eller maaske inddraget. Da vil Verden se en Elendighed større end nogen Sinde før. Men Re

geringen vogter sig vel. Den ved, at af alle dens „Fjender“ er en udhungret Arbejderklasse den farligste.

I England — hvor Krigen føres ved hvervede Tropper — er Nøden blandt Befolkningen ogsaa stor. Ja, man har mange Eksempler paa, at Borgere, der før Krigens Udbrud sad i gode Stillingen, nu lader sig indrulle i Hæren — alene fordi de ikke øjner nogen anden Udvej til at undgaa Sultedøden!

Trods alt dette saa man endnu ikke en eneste Røst hæve sig op over Krigshylene med et højlydt Krav om Fred.

Englands Folk har ladet sig daare af sin Regerings Paaskud til at „hævde de smaa Nationers Selvstændighed“ og dens Proklamation om „Kamp mod den tyske Militarisme“.

Selv det engelske Arbejderparti, der i Krigens første Dage højlydt protesterede mod Krigen og fraaadede Arbejderne at lade sig hverve, tjener nu i Regeringens Sold og opfordrer i Partiets Manifest sine Medlemmer til at drage i Krigen.

Kaster man et Blik paa Tilstandene i de øvrige krigsførende Lande, saa er Billedet mindst lige saa fortvivlet. I Belgien er den tidligere oppositionelle Fører, Lederen af det internationale socialistiske Bureau, Vanderwilde, indtraadt som Statsminister — og bærer, ved at optage Krigen mod Tyskland, sin Del af Ansvar for de store Masakrer paa Belgiens før saa frodige Sletter.

I Frankrig, hvor den for to Aar siden vedtagne Lov om den treaarige Tjenestetid vakte en saadan Harme og Forbitrelse blandt Befolkningen, at 80,000 unge Værne-

pligtige nægtede at møde, synes man mere end noget andet Steds at være greben af Krigsgalskaben.

I Rusland melder Zardømmets tidligere saa svorne Dødsfjender — de revolutionære — sig i store Skarer som frivillige under de russiske Faner!

— — —

Krigen har nu raset i fulde 6 Maanedes, og medens Kanonernes dræbende Granater skyder det nye Aar ind, er der desværre ingen Udsigt til Fred foreløbig.

De eneste Resultater, de 6 Maanedes Krig har at vise, er et Menneskemyrderi større og skrækkeligere end vi har set nogen Sinde før i Verdens Historie. Ud over Tyskernes Annektion af Belgien er der ikke sket nogen Forandring i Europas statsretslige Forhold.

Man spørger uvilkaarlig: Skal virkelig alt det Blod, som Europas Arbejdere har udgydt paa Slagmarkerne i disse frygtelige Maanedes, være ofret til ingen Nytte?

Naar Krigen engang faar Ende, skal saa Kapitalismen — og dermed Militarismen — atter tage Styret i Europa!

Nej! Dette maa ikke ske!

— Det lykkedes ikke Socialdemokratiet at forhindre Krigen. Krigspartierne var for stærke. Men Krigen blev ikke fremkaldt ved noget Flertal indenfor Folkene. Den blev paatvunget af de styrende militaristiske Klikker i Tyskland, Østrig-Ungarn og Rusland.

Det vil sikkert ikke vare længe, før det gaar op for Europas Millioner af kæmpende Arbejderhære, at Maalet med denne Krig ikke er at knuse Tyskland eller „den tyske Militarisme“, men at Krigen for Arbejderne er Kampen mod

hele det kapitalistiske Samfundstyre, der alene er Bæreren af den kulturnedbrydende Rustningspolitik.

Den Samfundsordning, der skal redde Europa ud fra det store Tilintetgørelsens Ragnarok er — som det nylig kom til Orde i det franske Socialdemokratis Manifest — Europas sociale Republik.

— — Det 19. Aarhundredes store Krige mod Napoleon blev Forspillet til Kapitalismens og Militarismens Aarhundrede. Under den nuværende Krig vil Kapitalismens Samfund drage sine sidste Krampetrækninger. Det gamle falder og det ny faar Fæste

Paa det gamle Samfunds rygende Ruiner skal den ny Samfundsbygning rejses, som vil bringe den størst mulige Frihed og Lykke for alle Mennesker.

Folkfrihedens Samfund!

Socialismens Samfund!

Jac. Jensen.

„Bondekultur“.

Et Sogneraad, der gør Krav paa Børnenes Gødning fra en Skole.

I det sidst udkomne Nummer af „Sogneraads-Tidende“ findes følgende Forespørgsel:

1) Kan en Enelærer paa Landet forlange, at Sogneraadet skal leje en Mand til at rense Børnenes Nødtøftshuse ved Skolen, eller er Læreren forpligtet til at udføre Arbejdet? Kan det ikke betragtes som indbefattet under Renholdelse af Skolen, hvortil Læreren er lejet?

2) I Tilfælde af, at Kommunen skal betale for Arbejdet, *har man da ikke Lov til at sælge Gødningen til Dækning af Udgifterne?*

3) Ligeledes spørges: *Hvem tilhører Asken af Tørvene, som Kommunen betaler til Skolen?*

Saa fremt ovenstaaende ikke netop havde staaet i „Sogneraadstidende“, vilde man nærmest antage, at en eller anden Spøgefugl havde til Hensigt at gøre sig lystig over Sogneraadene. Her er imidlertid ingen Tvivl — Spørgsmaalene er rettede i fuldt Alvor. Der gives virkelig et Sogneraad, som mener, at det hører med til Lærergerningen, at rense Latrintønder. Men da Sogneraadet har haft en Smule Anelse om, at „Sogneraadstidende“ rimeligvis vilde svare, at dette Arbejde laa udenfor Lærernes pædagogiske Gerning, har de fiffige Bønder hurtigt regnet ud, at saa maatte de kunne gøre Krav paa Børnenes Gødning, og her er de saa heldige, at Bladet giver Sogneraadet Ret til at disponere over — Møget!

Vi tvivler ikke om, at dette Svar med stor Højtidelighed vil blive oplæst i det næste Sogneraadsmøde. Blot de nu kan blive enige om at dele Gødningen. Formentlig faar Sogneraadformanden den største Portion. For at faa saa meget som muligt, bliver det rimeligvis nu vedtaget at rette Henvendelse til Læreren om at passe godt paa, at Børnene ikke rønder udenom Tønderne.

Det bjergsomme Sogneraad har dog ikke ment, at Børnenes Gødning var nok. Det har ogsaa ment at kunne tilegne sig *Asken* af den Tørv, som Kommunen leverer Læreren.

„Sogneraadstid.“ mener dog,

at *Asken* maa Læreren have Lov til at beholde.

Det er den ægte Pinstrupske Bondekultur, der her er kommet til Orde.

Appel.

*Løft Du dit Hoved, Du fra Staldkammerbo,
Du, der for Rolter ej har Ro,
naar mødig og træd Du dig strækker i Halm,
hvor Staldens Lugt hænger stinkende kvam,
hvor Svindsotens Skimmel slaar ud paa Væg
og Tagets sorte, dryppende Skæg
kastet Tasmørkets Sker over Ruden.*

*Løft Du dit Hoved, Du Herregaards-Flok
og frygt ej længere den Slavefogeds Stok.
Din Frihedsaand man forlængst har røvet,
den ligesom raslende Kryb ud i Lovet
sig bugter for Præstens Fod i Støvel.
— Hvor kan vel Præster dig lede,
naar kun for sit Offer de bede.*

*Løft Du dit Hoved, Du trælende Flok,
paa Rigmandens Toft har Du længst trællet
nok.*

*Hans Sød maa du terske ved larmende
Damp
og paa krogede Rygge den slæbe paa Loft.
Din Kvinde maa malke hans bugede Ko,
og selv maa Du slæbe paa støvede Lo
— mens din Hytte kun smykkes af Svamp.*

*Ja, løft dit Hoved og ljt til vort Raab,
bær Ved til vort store, straalende Haab.
Gengældelsens Time om kort Tid slaar,
vi ser alt de truende, sorte Skyer,
der Vredens og Hadets Ljn udspyr.
Men efter Uvejret en ny Dag gryr,
hvor Frihedens Morgensol gylden opstaar.*

Den 22. Januar 1915.

Jens Nilsson.

Landarbejderen.

Af Peder R. Møller.

Kender Du ham?

Det er ham med 70 a 80 Øre i Dagløn om Vinteren og 85 a 100 Øre om Sommeren plus sin Kost.

Det er ham med den krumbøjede Ryg og de barkedede Næver — Vidnet om vor elendige Samfundsorden den tobenede Profeti om Fattiggården.

Daglejeren. Kender Du ham? Ham med de barkedede Næver, den krumbøjede Ryg og med den lille brogede Bylt under Armen! Han er Røgter paa Ladegaarden. Han kommer kun hjem til sin Familie hver tredje eller fjerde Søndag. Der var Konens eller Børnenes Træsko, der skulde repareres; der var nogle Kvadratalen Jord, der skulde graves til at plante Kaal i; der var, ja, endelig skulde han hjem og have lappet paa sine gamle Klæder.

Folk siger ellers, at Jens er en ordentlig Mand. Han drikker sig aldrig fuld; han bærer troligt hjem til Familien hver Skilling, han tjener. Jo, Jens er en af de pæne Daglejere, som Samfundet kan pege paa som en Pryd.

Han er nu fyldt 60 Aar; han kom ud at tjene, da han var konfirmeret; holdt sammen paa sin Løn, og da han var 22 Aar, havde han gode Klæder og Hundrede Daler i Sparekassen. Saa blev han Soldat. Det tog et slemt Skaar i de Hundrede Daler, for — lad os bare være ærlige — en Soldat kan ikke leve af sin Lønning og sit Kommisbrød, især naar han skal gaa den langvarige og strænge Rekrutskole paa Rytterkasernen igennem; han maa tage op af sine Spareskillinger — og det er rigtigt, ellers vilde det komme til at gaa for meget ud over den kære Statskasse, om han fik højere Lønning.

Saa sled han nogle Aar igen, og saa mente han og Karen, at nu havde de tjent saa meget, at

de kunde gifte sig, sætte Bo og leje en Stue.

Men saa kom der 6 Børn

Se, det var nu et Fejltrin af den skikkelige Jens. Smaafolk skulde aldrig gifte sig, før de kan ernære en Familie til Gavns, og kan de ikke naa dertil, saa bør de selvfølgelig aldrig gifte sig. Det er dog det mindste, et ordentligt Samfund kan forlange af dem — dette Samfund, som de ellers kommer til at ligge til Byrde

Men Jens og Konen mente, at de ogsaa hørte med til Menneskeslægten, og saa giftede de sig.

Og begge hang troligt i. Ja, det var det Aar, da Konen fik Tvillinger og laa syg et Par Maaneder efter, da maatte de rigtignok tage lidt Hjælp til Doktor og Apoteker. Og saa var der nogle strenge Vintre, da fik de Del det frivillige „Oplagskorn“, Gaardmændene gav til Smaafolk, og hør, lad mig se, saa fik han nogle Aars Tid et Læs Tørv og et Læs Brænde af Sognet — det var medens Børnene var smaa og det kneb haardt. Ellers har han indtil Dato ikke faaet nogen ordentlig Hjælp, og Sogneraadet har da heller ikke stroget ham af Valglisten for den Smule Pilleri, han har faaet.

Formodentlig bjærger han sig som en Hædersmand, saa længe han kan. Se, han faar 5 Kr. om Ugen og Kosten der nede paa Ladegaarden, hvor han tjener som Røgter. Den ene Krone gaar til Husleje; den anden gaar til Ildebrændsel; den tredje gaar til Rugbrød; den fjerde gaar — ikke til Smør, men til amerikansk Svinefedt; den femte gaar største Parten af til Mølleren for Mel og Gryn, og — ja, de sidste Øre, om der er nogen, gaar formodentlig

til Butiksvarer. Klæder? Ja, Gud ske Lov! Han og Karen havde gode Klæder, da de kom sammen. Nu er de ganske vist svundne betydeligt ind, de fleste blev taget i Stykker og syet om til Børnene, mens disse var smaa. Men hvad — Jens og Karen bruger ikke Kirkeklæder ret meget nu — til Alters et Par Gange om Aaret. Og Vorherre lægger ikke Mærke til, om Faconen er gammeldags og Kantebaandene lidt røde af Ælde. Der er ogsaa hist og her et godt Menneske, der lægger et Par Dagligbukser eller en Dagligfrakke af til Jens og et Skørt til Karen.

Nej, saa længe han bare kan holde Helbredet, men han har rigtignok hostet slemt et Par Aars Tid. Det er Efterveer fra han gik i de kolde, fugtige Drænsgrøfter for en Del Aar tilbage.

Men Vorherre hjælper nok. I alt Fald gør Sognet det. Der er jo den hyggelige store Fattiggaard med de aabne Døre for gamle, udslidte og svagelige Smaafolk. Der finder man dog tilsidst en Slags Hvile, faar god Mad og plages ikke af Næringssorger og Rigsdagsvalg.

Mens Kusken spænder de fyrige Heste for Landaueren, nyder Herremanden sin Cigar og sin Højreavis og fryder sig over den udmærkede Maade, Statens Millioner bliver anvendt paa — til Fæstninger, Kanoner og andre tidssvarende Samfundsopgaver.

Og Gaardmanden sidder for Bordenden, rygende sin Merskummer, mens han studerer sin Venstreavis: nok en Strejke! Det er dog forunderligt, at Arbejderne i Byerne stadig gør Mudder, de, som dog tæller deres Dagløn i Kroner, mens Jens kun tæller sin i Øre.

Det forekommer ham, at Jens er den godmodigste. Men han grubler kun kort — ak, alt for kort over den Ting. Han hænger Merskummeren paa Væggen og raaber til Karlene, at de skal sætte de brune for Færdselsvognen.

Og ud kører Herremand og Gaardmand.

Skulde I møde Jens, saa lad ham køre med et lille Stykke, hvis han skal samme Vej. Herregud, han tager til Takke med at sidde bag paa Hakkelsesækken — han er baade godmodig og taalmodig, han er den, der sidst af alle gør Mudder.

Elektricitet som Middel mod Krybbeiden.

Hos en Landmand i Østjylland, der havde faaet elektrisk Lys indlagt i sin Stald, viste det sig, at Hestene pludselig tabte Ædelysten; de stod blot og skævede til Krybberne. Da Landmanden undersøgte Sagen nærmere, viste det sig, i Følge »Odde Dagbl.«, at Krybberne, der i Kanten og Bunden var beklædt med Jern, paa en eller anden Maade var kommet i Forbindelse med Elektriciteten, saa at Hestene fik en Dosis Elektricitet, naar de stak Mule i Krybben. Da den elektriske Installation blev bragt i Orden, fik Hestene deres Ædelyst tilbage. Men en af Hestene, der var Krybbeider, havde faaet en saadan Afsmag for Krybbens Kant, at den var kureret for Fejlen.

Vinteren har meldt sin Ankomst og minder os om, at den snart vil dække alt med sit Ligklæde, at alt Liv i Naturen snart skal stivne i Frost og Kulde.

Under Vinterens strenge Herskerhaand lides der megen Nød. Skovens Fugle og Markens Vildt døjer Kulde og Sult, og Menneskenes Børn, hvoraf mange i Følge

Samfundsforholdene ligesom Fuglene ikke kan sanke i Lade, imødeser altid Vinteren med Bekymring og Uro. Mange sultne Munde skal mættes, men naar der intet kan tjenes, hvor skal da Brødet komme fra?

Intet Under da, at den fattige Arbejder, for hvem selv en solfyldt Sommer stundom kan være trist og mørk, altid gruer, naar Frostens binder Jorden, og de første Snefnug viser sig.

Den Vinter, der nu har meldt sit Komme, vil vist for mange blive særlig trang. Den nuværende Generation har aldrig oplevet en Tilstand som den, der kan befrygtes. Dyrtid i en ukendt Grad vil præge Samfundet, og Raabet om Brød vil lyde saa højt, som næppe nogen Sinde før.

„Naar Nøden er størst, er Hjælpen nærmest“, siger et smukt gammelt Ord. Det er nu ikke altid, det slaar til, men lad os haabe, at det i nogen Grad maa blive Tilfældet i den Vinter, vi gaar i Møde.

Ligrøveri.

Det georgeistiske Organ »Ret« bringer et Forsidebillede af afdøde Fernando Linderberg med en Tekst, hvori han gøres til en af Georgeismens varmeste Forkæmpere. Andet Steds bringer Bladet et Brudstykke af en georgeistisk Afhandling, som Linderberg skrey i 1889.

Bladet nævner ikke et Ord om, at Linderberg siden blev Georgeismens ivrigste Modstander, og har fremsat en skarp Kritik af Georgeismen.

Hvis den »Ret«, Bladet vil yde de levende, er af samme Art som den, det saaledes yder de døde, harmonerer dets Virksomhed daarlighet med dets pralende Navn »Ret«.

Adresser:

Forretningsfører Axel Hansen, Menig 438—08, 45. Bat., Ride- og Beslagskolen, København F.

Viceforretningsfører Oscar Levinsen, Nyhuse, Hillerød.

Sekretær Kr. Andersen, Odder Kildegaard, Odder.

Hans Hansen, Frenne Mark, Svaneke, Bornholm.

L. P. Nielsen, Blaagaardsgade 14¹, København V.

C. F. Carlsen, Øster Farimagsgade 9¹, København K.

Alfred Hansen, Esbjerg Arbejderhøjskole.

H. P. Hansen, Tømmerup pr. Kallundborg.

En Karl,

helst yngre, kan faa Plads 1ste Februar eller 1ste Maj hos

H. P. Nielsen,
Pollerup, Møn.

En nylig konfirmeret Pige

kan til 1. April eller Maj faa Plads hos

J. P. Jensen,

* „Søgaard“ pr. Tappernøje.

En konfirmeret Dreng

kan faa Plads 1ste Maj hos

H. P. Sørensen,
Nørreby.

En Dreng eller yngre Karl samt en Pige

kan faa Plads til 1ste Maj hos

Hans J. Kasper,
Sønderby, Møn.

Fællesorganisationen

for

Stege og Omegn.

Ordinær Generalforsamling
Lørdag den 30. Januar, Kl. 8
Aften, paa „Harmonien“.

Eventuelle Forslag til Generalforsamlingen maa være Formanden i Hænde senest Tirsdag d. 26. ds.

Repræsentantskabet.

Mine Herrer!

Vil De være fiks
spare Penge
have stort U valg ?

da gør Deres Indkøb af

Herreekvipering

i

Beklædnings-Magasinet „BRISTOL“

(H. C. Andersen)

Jernbaneg. 27 (ved Siden af Hotel »Royal«).

Nykøbing F.

Køb Klæder hos

Skræderm. J. C. Skipper,

Taarsvej, Nakskov.

1ste Klasses Skræderi efter Maal.

Stort Lager af alt i **Herreekvipering.**

Telefon 463.

Herreekviperings-Forretningen

„Tøjhuset“

Største Udvalg

her paa Pladsen i

færdige Herreklæder

samt alt til

Herreekvipering.

Klædninger & Overfrakker

elveres efter Maal fra eget Skråderi

Altid gode Varer.

 Altid billige Priser.

Johan Daugaard.

Depotet

for færdigs. Herreklæder

Stege

GENTLEMEN!

Vil De være fiks?

Vil De spare Penge?

Vil De have stort Udvalg?

Da ekviper Dem hos

Chr. Kanstrup

Storegade

:: Telefon 171 ::

Esbjerg

Arbejderhøjskole

Kursus for Mænd og Kvinder fra 1ste Novbr. til 1ste April og for Kvinder fra 1ste Maj til 1ste August.

Understøttelse kan faas hos Amtsskoleraadene.

Indmeldelser modtages af Forstanderne **R. Vind** og **R. Brændeskov** eller Redaktør **Sundbo, Esbjerg.**

Fra 1. Novbr. udsælges:

50 Stkr. moderne Ulsters fra **10 Kr.** **220 Stkr.** Bluser i moderne Stoffer fra **1,20.** **100 Stkr.** Nederdele, moderne Faconer, fra **2,85.** **85 Stkr.** Underskorter, solide Stoffer, fra **1,75.**

Endvidere er Lageret nu forsynet med et righoldigt Udvalg i **Korsetter, Dame-linned, Pelskraver, Muffer Skindhuer, Handsker** samt alt i Trikotage til meget smaa Priser. — Et Parti Herreklædninger, Overfrakker og Gummifrakker udsælges. — Herreklædninger efter Maal leveres til samme Pris som færdigsyet.

CROME & GOLDSCHMIDT

i Stege

ved **Aage H. Grann.**

Engelsk

Beklædnings-Magasin

Storegade 15, Stege. Telf. 250

Fikst Udvalg i al

Herreekvipering.

Færdige Klædninger, Overfrakker, Ulsters, Kapper, Stortrøjer, Regnfrakker, Skindveste.

Smaa Priser!

Gratis Tilpasning!

Kravesøj, Slips, Hatte, Huer.

R. Rasmussen.

En flink Karl

faar De nemmest og billigst gennem et Avertissement i „Landarbejderen“. Bladet læses af alle organiserede Tjenestefolk i Danmark.

„Landarbejderen“

udgaar hver Lørdag.

Kan bestilles paa alle Postkontorer og Brevsamlingssteder, og koster 60 Øre Kvartalet (Postpenge iberegnet).

Ansvarlig: *Vilhelm Rasmussen.*

L. M. Tommerups Bogtrykkeri, Stege.

Landarbejderen.

Fagblad for Afdelinger

og Kredsorganisationer under Landarbejderforbundet i Danmark.

Nr. 6.

Søndag den 7. Februar 1915.

2. Aarg.

Urafstemning i det nye Forbund.

Rene Narrestreger.

I „Arbejdervennen“ meddeler Carl Westergaard, at der nu er foretaget Urafstemning i den Del af Forbundet, som ikke følte sig tilfreds med den afholdte Ekstra-kongres og de der tagne Beslutninger. Urafstemningen skal have faaet det Udfald, — meddeler W. — at „Arbejdervennen“ er overtaget af det nye Forbund, at Kontingentet i dette er sat op fra 15 Øre Kvartalet til 65 Øre, foruden forskellige andre Lovændringer.

Karakteristisk nok fortæller „Arbejdervennen“ ikke et Suk om, hvorledes denne Urafstemning er gaaet for sig, eller med hvor mange Stemmer Forslaget er vedtaget. Fra en Mand, der er særdeles godt kendt med Forholdene i det gule Forbund, og paa hvis Paalidelighed vi ikke har Grund til at tvivle, erfarer vi imidlertid Aarsagen til denne Tavshed.

Det fremgaar nemlig af hans Fremstilling, at den foretagne „Afstemning“ har været en ren og skær Parodi paa en Urafstem-

ning, og Udfaldet har da ogsaa mere end noget andet bevist Ynkelihooden og Hulheden i det nye Forbund.

Der er ialt ved denne „Urafstemning“ afgivet 83 — skriver tre og firindstyve — Stemmer for Splittelsesmændene. Disse 83 Stemmer er afgivet i tilsammen 5 Afdelinger. Der var udsendt Skrivelser og Forslag til ialt 15—16 Afdelinger, deraf til 11, som ikke havde betalt Kontingent til noget Forbund i 8—9 Maanedere. Af hvad Beskaffenhed disse „Afdelinger“ er, behøver ingen nærmere Paavisning.

— Saa vidt vor Hjemmelsmand, paa hvis Oplysninger vi som sagt ikke har nogen Grund til at tvivle.

Efter Udfaldet af denne „Urafstemning“ forstaar vi saa godt, at d'Hrr. Westergaard og Rs. Ankjær ikke har haft nogen stor Trang til at demonstrere deres talmæssige Styrke.

For at bøde lidt paa det sløje Resultat har d'Hrr. saa opfundet en ny Maade at „lave“ Medlemmer paa. De indrullerer simpelthen alle „Arbejdervennen“s tidligere Abonnenter som Medlemmer af Forbundet. Enhver hidtilværende og tilkommende Abonnent paa „Arbejdervennen“ kaldes for Medlem af det nye Forbund, uanset om Vedkommende er Daglærer

eller Godsejer. Der svares intet andet Kontingent til Forbundet end de 65 Øre, som Bladet koster pr. Kvartal.

Naar man nu ved, at Westergaard har pralet af hidtil, at „det er saamænd ikke Landarbejderne, men mine mange andre Venner rundt om i Landet, der holder „Arbejdervennen“,“ saa faar man et fyldigt Begreb om Arten af det nye Forbunds Medlemmer, og man forstaar, hvorfor Forbundet ikke skal bestaa af Afdelinger, som andre Fagforbund, men derimod af direkte Medlemmer. De 83 virkelige Landarbejdere vilde maaske føle sig lidt trykkede, dersom de skulde staa i Afdeling sammen med andre fine Folk, der holder „Arbejdervennen“, og altsaa nu danner Westergaards Splittelsesforbund.

Thi at W.s „mange andre Venner rundt i Landet“ bestaar af radikale og geogistiske Gaardejere, Højskoleforstandere og Godsejere, der gnider sig i Hænderne hver Gang W. har lavet en ny Splittelse, er jo en velkendt Sag.

Det er guddommeligt at lægge Mærke til Splittelsesmændenes Krumspring for at faa lavet en sandsynlig Forklaring paa Aarsagen til deres gemene Judasgerning.

De forklarede bl. a., at de ikke

kunde være sammen med os længere, fordi vi paa Kongressen i København havde vedtaget et fuldstændigt nyt Program og nye Love. (Endnu i sidste Nr. af „Arbejdervennen“ gentager Oluf Andersen denne Løgn.) Det er blevet oplyst, at Julekongressen ikke ændrede en Tøddel i det gamle Program; og at d'Hrr. ikke tager det saa nøje med at ændre Lovene, naar det blot passer i deres Kram, viser Humbugs-Afstemningen, hvorved en Række Lovændringer proklameres at være „vedtaget“.

Siden det gule Forbunds Dan-nelse har „Arbejdervennen“ pran-get med at være udgivet af „Landarbejderforbundet“. At det er saa som saa med denne Ud-givelse, fremgaar deraf, at For-manden for Aktieselskabet „Ar-bejdervennen“, Laurids Madsen. Dømmestrup, i et Brev meddeler, at *Overtagelsen endnu ikke har fundet Sted*, og kun vil træde i Kraft, hvis Forbundet (det gule) kan opfylde de paatagne For-pligtelser. Af hvad Natur disse Forpligtelser er, ved vi ikke, men at det ikke er det bare Legeværk, „de 83“ gaar ind til ved Over-tagelsen af „Arbejdervennen“, fremgaar deraf, at Bladets Bog-trykker, Hr. Kr. E. Petersen i Odense, har tilbudt „Landarbej-deren“s Kontrolkomité en Fordring paa Bladet, stor 1400 Kr. Hvor-meget „Arbejdervennen“ skylder foruden disse 1400 Kr., er der maaske ingen der ved nøjagtig uden Carl W.; men Rs. Ankjær ta lte jo paa Kongressen om 5—6000 Kroners Gæld.

Forøvrigt har hverken Laurids Madsen eller Carl Westergaard nogen Bemyndigelse til at sælge Bladet. Dette ejes jo af Aktionæ-

rerne og Kreditorerne, og før disse har givet deres Samtykke bliver der ikke noget af nogen Handel. Vi anbefaler derfor Carl W. at nedtage det løgnagtige Skilt: „Udgivet af Landarbejderforbundet“.

Til

Aktionærerne i „Arbejder- vennen“.

Kammerater, der ejer Aktier i „Arbejdervennen“, saavel de op-rindelige som de senere 5 Kr.s Beviser, og som ønsker at være med til at kræve Bested af Aktieselskabets Bestyrelse om, hvorledes der handles med vor Ejendom, bedes opgive Navn og Adresse til Undertegnede.

Dersom det ved en Under-søgeelse viser sig, at Bestyrelsen har truffet Dispositioner, for hvilke den ingen Bemyndigelse har, foreslaar jeg, at vi gør Ansvar og Erstatningskrav gæl-dende overfor Bestyrelsen.

Frennemark pr. Svaneke, den 31/1 1915.

Hans Hansen,

Aktionær i „Arbejdervennen“.

Det lyder utroligt.

Forfatterinden *Marie Bregendahl* skriver et lille Forord i „Den gyldne Middelvej“, hvori hun meget morsomt fortæller om et Ophold paa Magerøen, Norges nordligste Spids. Hun fandt der, trods den nordlige Beliggenhed, Koer, men de var ikke som vore Vegetarianere; de levede nemlig af Affaldet fra Fiskeriet, Hovedet og Indmaden af de Fisk, man tilberedte Klipfisk af, ogsaa af Smaasild og andre lignende Ting.

I Sommertiden groede der dog hist og her paa Fjældene lidt Græs og andre Smaaavækster, og saa skulde man jo der som her have Køerne ud, thi Fiskeaffalds-foderet skulde tørres, saltet og præpareres for Vinteren. Nu skulde man tro, at Køerne, der var vante til at faa Fiskeretter, ikke vilde være kede af en Gang Grøntsager, men det var langtfra Tilfældet. Der stod Køerne og brølte efter Kødmanden, og ve Vogteren den Dag, Vinden var i det Hjørne, at den i særlig Grad kunde bære Lugten fra Fiske-pladserne ud til Køerne, thi da blev de helt vilde og var slet ikke til at styre ved Grøntsagerne.

Det lyder utroligt, men derfor kan det jo godt være Løgn.

Han maatte betale.

Uenighed om Lønnens Beregning.

En Gaardejer i Sta havde en Pige, Petrino J., der skulde tjene ham i et Aar fra November 1913 til November 1914. Den 1. Maj 1914 — altsaa et halvt Aar før Tjenestetidens Udløb — vilde Pigen rejse, men det nægtede Husbonden hende; derimod var han villig til at betale hende Vinterlønnen med en Fjerdedel af Aarslønnen, 225 Kr., eller 56 Kr. 25 Øre. Pigen fastholdt, at hun vilde rejse, og forlangte 100 Kr. Da Parterne ikke kunde enes, gik Pigen af Pladsen, og den videre Opgørelse af Parternes Melle-mværende henlagdes til Politiretten i Nørresundby, hvis Dom afsagdes forr. Mandag.

Pigen blev frifundet idet det

maatte antages, at hun havde haft Ret til at forlade Tjenesten den 1. Maj. Derimod blev Husbonden dømt til at betale hende 100 Kr.; han havde ikke godtgjort sin Paa-stand om, at det paa Egnen var sædvanligt, at Vinterlønnen ud-betaltes med en Fjerdedel af Aars-lønnen.

Før og nu.

Hunden vender sig mod sit eget Spy.

„Forretningsføreren“ for det det gule Forbund med de 83 Medlemmer er ikke saa længe om at skifte Mening om en Sag.

Som det vil vides, har Carl Westergaard under falsk Fore-givende faaet den vort Forbund tilhørende Pjece om Landarbejder-spørgsmaalet udleveret fra Tryk-keriet i Aarhus, i hvilken Anledning vort Forbund har maattet søge juridisk Assistance for at værne sin Ejendomsret. Foranlediget heraf har de udtraadte 4 forhen-værende Hovedbestyrelsesmedlem-mer vedtaget en Resolution, der udtaler, at Pjecen tilhører det gule Forbund, ligesom den ogsaa udtaler sin Tilslutning til Red. Carl Westergaards Arbejde ved Bogen Udgivelse.

Det mener Rs. Ankjær altsaa nu. Hvad hans Mening om denne Sag var den 3. Oktober, altsaa for blot et Fjerdingaar siden, fremgaar af følgende:

„Det er jo en Skandale, at W. har udeladt mit Manuskript i vor Pjece, — ikke saa meget fordi det just har ramt mig personlig, men for Principets Skyld. W. har jo ganske desauveret Forbundet

og al parlamentarisk Ledelse. Kon-gressen overdrog Hovedbestyrel-sen at sørge for Pjecen, og Hovedbestyrelsen overdrog det til Forretningsudvalget. Det ved-toges, at dette skulde samle, redigere og gennemse alle Manu-skripterne. Da jeg ikke var til Stede ved Mødet herom, vedtoges det, og Sofus W. lovede at sende mig Manuskripterne til Gennem-syn. Men i Stedet sendte W. det det uden videre i Trykken uden at meddele os andre noget.

Saadanne Mænd kan vi ikke for-svare at have i Ledelsen mere!

Jeg vil indstændig tilraade, at alle, der har tegnet Andele til Bogen, advares mod at udbetale Pengene, før det hele er klaret og vi faar at se, om Forb. kan give Bogen sin Tilslutning. Jeg foreslaar, at Forbundet boykotter den, hvis det viser sig, at C. W. har ignoreret os.

Rs. Ankjær.“

Saaledes skrev den samme An-kjær altsaa for nogle Maaneder siden. Her kan med Rette anvendes et J. C. Christensensk Slagord: Hunden vender sig mod sit eget Spy.

Til Efterfølgelse.

Arbejdsgiverne paa de fleste af de større Gaarde paa Møn er blevet enige om at give deres gifte Arbejdere et Dyrtdistillæg. Det ydes paa den Maade, at de sikrer Arbejderne Brødet til 60 Øre pr. Stykke; hvad det koster derudover, betaler Arbejdsgiveren. Dette vil, selv om det tilsyne-ladende ikke er saa meget, kunde være mange fattige Arbejder-

familier, som ellers knapt kan faa et Stykke Fedtebrød, en stor Hjælp i Nøden. Dette Eksempel burde andre af de store Kapitalister følge efter, og man kan jo knapt tænke sig, at de kan være haard-hjertede nok til at lade være, naar de ret ser hen til den Nød og Elendighed, der er i utallige Arbejderfamilier i denne Krigstid, som bringer stor Arbejdsløshed og samtidig kolossal Prisstigning paa alle Fødemidler. Hvis ikke de har saa megen Interesse for Arbejderne, saa maa Arbejderne selv have saa megen Interesse for deres eget Vel, at de maa gøre noget for at opretholde deres Eksistens. Jeg er overbevist om, at hvis de alle rykker frem i Rad og kræver det, saa skal Arbejds-giverne nok komme til at bøje sig, selv om Polakkerne i Aar er dem en særlig stor Trøst.

Valdemar Jensen.

Frække Bondefangere.

Gulduhret til 3 Kroner.

Paa Hovedbanegaarden i Køben-havn indtraf forleden Aften en Episode, der illustrerer de køben-havnske Bondefangeres Frækhed.

Noget før Toget ved 11-Tiden skulde afgaa, saa man to Mænd staa i Samtale i Hovedhallen. Den ene saa meget fortvivlet ud, medens den anden forsøgte at trøste ham. Da en tredje Herre nærmede sig de to, forklarede den trøstende, at den dybt ned-bøjede havde tabt sin Portemonnæ, og nu havde han ikke en Øre til Billetten til Hjemreisen, og da hans Hustru laa syg, var Situatio-nen meget alvorlig.

Den ulykkeligt stillede Mand trak nu et tilsyneladende flot dobbeltkapslet Gulduhr op af Lommen og spurgte, om ikke den tilkommende Herre kunde laane ham 20 Kr. paa det. Han kunde paa et Laanekontor laane ca. 100 Kr. paa det; men nu kunde han ikke naa det, før Toget gik.

Herren forbarmede sig over den tilsyneladende ulykkeligt stillede Mand og laante ham de 20 Kr. paa Uhret og fik hans Adresse.

De to Herrer forsvandt. Men Forbavselsen blev stor, da den barmhjertige Samaritan opdagede at det Gulduhr, han havde laant paa, var et forgyldt Jærnuhr til 3 Kr.

Han anmeldte Bedrageriet til det tilstedeværende Politi, hvem det lykkedes at anholde de to Mænd, der viste sig at være to kendte Bondefangere.

De blev taget med til Arresten, hvor de i Forhøret tilstod, at de flere Gange i Løbet af de sidste Par Dage havde „lavet Penge“ paa deres frække Trick.

Patrioter.

I „Sydsjæll. Soc.-Dem.“ fortæller en Indsender følgende:

Paa Grevskaftet Lystrup var en ung Mand saa „lykkelig“ at faa et Hus med ca. 4 Tdr. Land Jord til Leje i Foraaret 1914. Han blev indkaldt 1. August til Sikringsstyrken og ligger endnu inde. Naboerne, der er Arbejdere, hjalp Konen med Høst og Tærskning, til Dels gratis.

Der skal efter Lejekontrakten leveres Heste fra Gaarden til at drive Jorden, men da Manden ikke selv kan, fordi han er indkaldt,

har Greven eller Overforvalteren heller ikke sørget for, at Jorden blev efteraarsbehandlet, hvad der er meget nødvendig, men der er jo ikke Raad til at leje fremmed Mandskab med Heste. Huslejen vil Godset nok have.

Gustav Bang død.

Folketingsmand for Københavns 10. Kreds, Dr. phil. Gustav Bang, er Søndag Aften Kl. 9 $\frac{1}{2}$ efter nogle Dages Sygeleje under et Ophold i Hornbæk afgaaet ved Døden af Lungebetændelse, 43 Aar gammel.

Gustav Bang, der er født den 26. September 1871 i Storehedinge, var Søn af Sognepræst Vilhelm Bang, der i mange Aar var Præst i Føvling-Holsted og i 1887 opstillet af Højre mod Jens Busk i Ribe.

Her i den sydvestjyske Landsby voksede Gustav Bang op. Han havde her Lejlighed til at se Provisorietidens livlige Røre, der ogsaa fandt Vej indenfor Bækboelling Præstegaards lave Døre.

Det var saa ligetil, at Præstesønnen, der tidligt viste sig i Be-

siddelse af betydelige Anlæg og Evner, skulde studere. Han blev Student i Ribe i 1889 og mag. art. 1894. I 1897 erhvervede han Doktorgraden paa en Afhandling: „Den gamle Adels Forfald.“

Gustav Bang var i Aarene 1901—09 Socialdemokratiets Folketingskandidat i Odense Amts 2. Valgkreds. Han gjorde her et betydeligt Arbejde og har sin store Lod og Del i, at Kredsen nu tilhører Socialdemokratiet. Bang blev i 1910 Folketingsmand for Københavns 10. Kreds og har siden repræsenteret denne. Han har i mange Aar været Medlem af Socialdemokratiets Hovedbestyrelse.

Vor afdøde Partifælle var en flittig Videnskabsmand, der har skrevet en Række Bøger, deriblandt „Ill. Kulturhistorie“, „Kapitalismens Gennembrud“, „Den socialistiske Fremtidsstat“, „Kirkebogsstudier“, „Vor Tid“, „Georgeismen“, „Danske Len og Stamhuse“, „Toldspørgsmaalet“, „Karl Marx“, „Brydningstider i Europas Historie“ og „Den kapitalistiske Samfundshusholdning“. Han har endvidere skrevet en Mængde socialistiske Afhandlinger i udenlandske Tidsskrifter, og han har i mange Aar været en meget produktiv Medarbejder ved „Socialdemokraten“, hvor han særlig behandlede økonomiske Emner. Under dette Arbejde har han fremskaffet statistiske Oplysninger af stor Betydning og Værdi.

Gustav Bang havde et meget indgaaende Kendskab til fremmede Sprog. Han fejrede i 1910 en smuk Triumf ved den internationale Kongres, ved hvilken han holdt en udmærket Velkomsttale paa tre forskellige Sprog, tysk, fransk og engelsk.

Det danske Socialdemokrati har lidt et føleligt Tab ved Gustav Bangs Død. Han store videnskabelige Indsigt var af særlig Betydning, ikke alene i det almindelige Partiarbejde, men ogsaa paa Rigsdagen, og han var en elskværdig og god Arbejdsfælle.

En rar Husbond.

Hustruen besørgede den indkaldte Fodermesters Arbejde, men Gaardejeren nægtede at betale Lønnen

Gaardejer Brandt i Vignæs ved Saksøbing havde fra 1. Maj 1914 til 1. Maj 1915 fæstet en Fodermester, Carl Rasmussen. Lønnen skulde bestaa i Procenter af leveret Mælk, tillagte Kalve o. s. v. 16 Kr. skulde forskudsvis udbetales hver Uge.

Den 5. August blev Fodermesteren indkaldt til Sikringsstyrken. Hans Hustru udførte imidlertid hans Arbejde, men af de 16 Kr. vilde Gdr. Brandt nu kun udbetale de 6.

Gdr. Brandt benyttede Bestemmelsen i Tyendeloven om, at et Tyendeforhold kan ophæves, hvis Tyendet er indkaldt mere end 6 Uger, og afbrød efter de Ugers Forløb Tyendeforholdet. Fodermester Rasmussen anlagde da Sag mod Brandt til Betaling af den resterende Løn, de 10 pr. Uge + Renter.

Da Dommen faldt, dømtes Brandt til at betale Fodermesteren de 40 Kr. med Renter.

Vort Forbund.

Fungerende Forretningsfører: Oscar Levinsen, Arbejderhøjskolen, Esbjerg.

Vort Forbund vokser. Vi har modtaget følgende:

„Jeg har herved den Fornøjelse at meddele, at det paa en Generalforsamling i Hvalsø Landarbejderforening blev enstemmigt vedtaget at indmelde Foreningen i Eders Forbund fra 1. Februar 1915.

S. P. Larsen,
Formand.

Hvalsø Landarbejderforening er en stor, gammel Forening, som hidtil har staaet udenfor Forbundet, fordi Foreningen ikke har villet have noget med Carl Westergaard at bestille. Nu, da der er rensset ud indenfor Forbundet, melder den sig. Alene denne ene Afdeling tæller flere Medlemmer end hele det gule Forbunds stakkels 83 Stemmer.

Ekstraordinær Arbejdsløshedsunderstøttelse. Vi henleder Opmærksomheden paa det af Fællesorganisationen i Stege indvarslede Møde ang. Betingelserne for at erholde ekstra Hjælp i Anledning af den ved Krigen skabte Arbejdsløshed. Navnlig for Landarbejdere, som ikke er Medlem af nogen Arbejdsløshedskasse, er denne Hjælp af Betydning.

Formanden for Stege Hjelpekasse indleder.

Aakjær-Møder. Fanefjord Husmandsforening og Stege Fællesorganisation arrangerer to Møder med Jeppe Aakjær som Taler, henholdsvis i Dame og Stege d. 22. og 21. Februar.

For Medlemmer af Møns Landarbejderforening er der til Mødet i Stege fri Adgang med Dame, hvorimod det for udenforstaaende koster 50 Øre pro persona.

Vi anbefaler vore Medlemmer at møde talrigt op.

Hvalsø Landarbejderforening afholder den 20. Februar sin 4-aarige Stiftelsesfest paa Hotel „Hvalsø“.

Festen indledes med Aftenunderholdning af den bekendte Harmonikakonge. Derefter er der Bal for Foreningens Medlemmer.

Alle Forbundsfæller indbydes venligst.

Landarbejderforbundet i Danmark

optager enhver Daglejer, Tjenestekarl og Tjenestepige fra Konfirmationsalderen.

* * *

Forbundets Medlemsblad „Landarbejderen“ tilstilles gratis og portofrit ethvert Medlem.

* * *

Desuden yder Forbundet *gratis Retshjælp* til Tyende, der kommer i Konflikt med Husbonden.

* * *

Obligatorisk Strejkeunderstøttelse under godkendte Konflikter med Arbejdsgiverne.

* * *

Paa Egne, hvor endnu ingen Afdeling findes, optages Medlemmerne i Central-Afdelingen, der omfatter hele Landet.

Det værste af alt.

Af A. P. Bjarnholt.

Han stod og var i Gang med at lave Træsko. Vi kom i Snak sammen. Vi talte om Politik, om Kampen for Tilværelsen, om Fattigdommens Forbandelse, der stjæler al Sol, Lys og Lykke fra saa mange Mennesker Verden over.

Selv var vi begge to paa den Side, hvor man kun lige har til Dagen og Vejen, og til Tider næppe nok det.

Vi havde aldrig set hinanden før, men havde dog ikke talt længe sammen, før vi gensidig forstod, at mellem os stod ingen skillende Skranker. Vi vejede ikke vor Tale, men lod Ordene falde som de vilde.

Vi havde begge som Drengene prøvet Livet hos Fremmede og hver haft sine mere eller mindre værdifulde Oplevelser.

Og her vil jeg forsøge med hans egne jævne Ord at gengive et Par Billeder fra hans Barn-domstid.

„Ja, jeg kom saamænd ud at tjene allerede da jeg var 9 Aar gammel“, begyndte han, „og det var Synd at sige, at jeg blev videre godt behandlet. Jeg husker saaledes en Morgenstund — Klokken var vel omkring ved halvfem — jeg skulde muge i Kostalden; men jeg skulde ogsaa i Skole den Dag, og det kneb med Lektierne, saa i Stedet for at muge havde jeg sat mig til at læse en Stund.

Men som jeg nu bedst sad og hørte mig selv i nogle Salmever, kom den ældste af Sønnenne ind i Stalden. Han var lidt oppe i Trediveerne, en stor og stærk

Bjørn, men kold og hjerteløs. Saa snart han fik Øje paa mig, tordnede det gennem Halvmørket:

„Saa det kalder du at muge, din Laban!“

Og i det samme drev han mig med en Hornbækkerpisk saadan et Rap hen over mine Ben, at Snærten aad sig ind i Kødets, saa Blodet flød i tykke Strimer ned i Grebningen.

Et skingrende Barneskrig lød gennem Stalden, og ude af mig selv af Smerte og Raseri slog jeg lynsnart min Bøddel af al Magt i Ansigtet med en Møggreb, saa han styrtede om i den vaade Gødning. Men han kom snart paa Benene igen, og noget fortunlet, men ædende ond i Sind, sagde han:

„Du slaar igen, tror jeg!“

Og han nærmede sig. Men jeg satte mig øjeblikkelig i Forsvarsstilling og lod ham vide, at hvis han flyttede sig saa meget som et Skridt hen imod mig, vilde jeg jage Greben lige i Hjertet paa ham og stikke ham ned paa Stedet.

Det stod for mig, som det var en Kamp paa Liv og Død. En af os skulde slaas ned og aldrig rejse sig mere. Og saa meget er vist, havde han nærmet sig blot en Tomme, havde jeg uden at blinke rendt Greben i Livet paa ham.

Jeg blev som Barn hundset og mishandlet omtrent hver eneste Dag, og jeg lærte lidt efter lidt at betale med samme Mønt.

Naa — men han vogtede sig. Da vi havde staaet en Stund overfor hinanden, begyndte han at gaa baglæns og forsvandt tilsidst den Vej, han var kommen.

Men efterhaanden som mit Sind kom i Ligevægt igen, blev jeg

mere og mere bange. Jeg turde ikke gaa ind for at drikke Kaffe, men løb paa mine blodige Ben langt ud i Marken; saa længe jeg var der, skulde de ikke let faa fat paa mig, for løbe, det kunde jeg.

Jeg var baade sulten og tørstig; men der var ikke andet for mig, syntes jeg, end at afvente Begivenhedernes Gang.

Til alt Held for mig var der en skrutrygget Datter, der dog var en lille Smule godsindet af sig. Hun lod en Dreng løbe ud med et Par Stykker Mad og nogle Stikkelsbær til mig.

Om Aftenen fik jeg fat i Karlen, og jeg fortalte ham det hele, samt at jeg ikke turde gaa med ind.

Han lurede lidt paa det, men sagde saa ganske roligt, at jeg kunde blot gaa med ham; hvis de lange Sønnen ytrede sig, skulde han brække et Dusin Ribben i Stykker paa hver af dem.

Efter den Forsikring fik jeg Mod og gik med ind. Der blev ikke talt et Kvæk om Begivenheden; men Stemningen var noget trykket.

For Resten var det nogle haarde Halse næsten alle i den Familie. Jeg tjente der, lige til jeg skulde konfirmeres. Vi var elleve Drengene paa Kirkegulvet den Dag; de fleste var fra fattige Hjem ligesom jeg. Jeg husker det hele, som det var sket i Gaar. De ti Drengene havde nyt Tøj paa fra Top til Taa. Tjenestedrengene havde faaet deres som Løn. Den Gang fik Drengene ikke rede Penge, saaledes som nu. Endelig havde de allesammen en Tokrone med som Offer til Præsten, og saa stod den paa Fridag hele Dagen.

Men der var dog en, for hvem det ikke saa saaledes ud, og det var mig.

Klokken fire maatte jeg op og passe min Dont som sædvanlig, indtil jeg i yderste Øjeblik maatte af Sted til Kirke for at komme tidsnok.

Dagen i Forvejen havde min Husbond været i Købstaden, og hos en Marskandiser havde han købt brugte Klæder og Sko. Ingen af Delene passede. Jeg saa - ud, saa jeg ved ikke hvad. Og da jeg stod paa Kirkegulvet mellem de andre Dreng, løb Taarerne ned ad Kinderne paa mig. Jeg følte mig saa grænseløs fattig og tilsidesat. Selvfølgelig havde min Husbond „glemt“ at give mig Offer til Præsten; men selv havde jeg sparet 50 Øre sammen ved at søge Æg op i Stakhaven og paa Høstænget. Jeg fik fem Øre for hver Snes, jeg fandt, og hele Kapitalen, jeg paa den Maade havde erhvervet mig, ofrede jeg saa til Præsten.

Saa snart Højtideligheden var forbi, og jeg kom hjem, blev jeg straks kommanderet i det gamle Tøj og ud til Kreaturerne.

Saaledes forløb min Konfirmation. (Fortsættes.)

En Karl,

helst yngre, kan faa Plads 1ste Februar eller 1ste Maj hos

H. P. Nielsen,
Pollerup, Møn.

En nylig konfirmeret Pige

kan til 1. April eller Maj faa Plads hos

J. P. Jensen,

* „Søgaard“ pr. Tappernoje.

En konfirmeret Dreng

kan faa Plads 1ste Maj hos

H. P. Sørensen,
Nørreby.

En Dreng eller yngre Karl samt en Pige

kan faa Plads til 1ste Maj hos

Hans J. Kasper,
Sønderby, Møn.

En gift, militærfri yngre Karl,

der er Afholdsmand, til Stadighed har været ved Landbrug og er veløvet i Brugen af Landbrugsmaskiner søges, væsentligst til at forrette Markarbejde med et Spand Heste og til om Vinteren at fodre nogle Kreaturer. Billet, bilagt med Vidnesbyrd fra tidligere Tjenester, modtager dette Blads Kontor under Nr. 22.

Fællesorganisationen

for

Stege og Omegn.

lader førstkommande Lørdag Aften, Kl. 7 $\frac{1}{2}$, afholde et Møde i „Harmonien“s Sal for Medlemmer af samtlige herværende Arbejdsløshedskasser.

Formanden for Stege kommunale Hjælpekasse, Pladsformand **H. P. C. Hansen**, vil indlede en Forhandling om „Lov om midlertidigt Statstilskud til de kommunale Hjælpekasser“, særlig med Henblik paa Medlemmer af Arbejdsløshedskasserne.

Bestyrelserne for de kommunale Hjælpekasser indbydes.

Udvalget.

Esbjerg

Arbejderhøjskole

Kursus for Mænd og Kvinder fra 1ste Novbr. til 1ste April og for Kvinder fra 1ste Maj til 1ste August.

Understøttelse kan faas hos Amtsskoleraadene.

Indmeldelser modtages af Forstanderne **R. Vind** og **R. Brændeskov** eller Redaktør **Sundbo**, Esbjerg.

Medlemmernes Opmærksomhed henledes paa

Nykøbing Øl.

Lager-,

Pilsner- og Hvidtøl.

Fortrinlige Ølsorter.

Forenings-annoncer

optages i „Landarbejderen“ til en yderst billig Pris. Det er Spild af Penge, at avertere Medlemsmøder, Generalforsamlinger etc. andre Steder end i

„Landarbejderen“.

Mine Herrer!

Vil De være fiks
spare Penge
have stort U valg ?

da gør Deres Indkøb af

Herreekvipering

i

Beklædnings-Magasinet

„BRISTOL“

(H. C. Andersen)

Jernbaneg. 27 (ved Siden af Hotel »Royal«).

Nykøbing F.

Herreekviperings-Forretningen

„Tøjhuset“

Største Udvalg

her paa Pladsen i

færdige Herreklæder

samt alt til

Herreekvipering.

Klædninger & Overfrakker

leveres efter Maal fra eget Skråderi

Altid gode Varer.

 Altid billige Priser.

Johan Daugaard.

Fra 1. Novbr. udsælges:

50 Stkr. moderne Ulsters
fra **10 Kr. 220 Stkr.** Bluser
i moderne Stoffer fra **1,20.**
100 Stkr. Nederdele, moderne
Faconer, fra **2,85. 85 Stkr.**
Underskorter, solide Stoffer,
fra **1,75.**

Endvidere er Lageret nu
forsynet med et righoldigt
Udvalg i **Korsetter, Dame-**
linned, Pelskraver, Muffer
Skindhuer, Handsker samt
alt i Trikotage til meget smaa
Priser. — Et Parti Herre-
klædninger, Overfrakker og
Gummifrakker udsælges. —
Herreklædninger efter Maal
leveres til samme Pris som
færdigsyet.

CROME & GOLDSCHMIDT

i Stege

ved **Aage H. Grann.**

Depotet
for færdigs. Herreklæder
Stege

GENTLEMEN!

Vil De være fiks?

Vil De spare Penge?

Vil De have stort Udvalg?

Da ekviper Dem hos

Chr. Kanstrup

Storegade

:: Telefon 171 ::

Engelsk
Beklædnings-Magasin
Storegade 15, Stege. Telf. 250

Fikst Udvalg i al

Herreekvipering.

Færdige Klædninger,
Overfrakker, Ulsters,
Kapper, Stortrøjer,
Regnfrakker, Skindveste.

Smaa Priser!

Gratis Tilpasning!

Kravetøj, Slips, Hatte, Huer.

R. Rasmussen.

En flink Karl

faar De nemmest og billigst gen-
nem et Avertissement i „Land-
arbejderen“. Bladet læses af alle
organiserede Tjenestefolk i Dan-
mark.

„Landarbejderen“

udgaar hver Lørdag.

Kan bestilles paa alle Post-
kontorer og Brevsamlings-
steder, og koster 60 Øre
Kvartalet (Postpenge ibereg-
net).

Ansvarlig: *Vilhelm Rasmussen.*

L. M. Tommerups Bogtrykkeri, Stege.

Landarbejderen.

Fagblad for Afdelinger
og Kredsorganisationer under Landarbejderforbundet i Danmark.

Nr. 7.

Søndag den 14. Februar 1915.

2. Aarg.

Sagen over Personen.

Skal Landarbejderklassens Interesser stadig forraades?

De to „Arbejdervenner“ i Vindegade 51, Odense, nærer øjensynlig en brændende Kærlighed til „Landarbejderens“ Redaktør. I deres Organ bæres han jævnlig med en Omtale, der staar i skærende Modstrid til den „Aandsdannelse“, som navnlig Rs. Ankjær holder af at benytte som Emne for belærende Foredrag.

En yndet Sport er det for d'Hrr. at kalde Vilh. Rasmussen for „Bondevener“, „Bondevenernes Fører“ osv. Naa, de der kender V. R. og hans Gerning, trækker jo kun paa Smilebaandet ad „Arbejdervennens“ Ivrighed. De mønske Arbejdere har jo da aabenbart ogsaa en anden Opfattelse af V. R.s Kærlighed til Bønderne, siden de nu i en Aarrække har kunnet bruge ham til Næstformand i Fællesorganisationen, til Bestyrelsesmedlem i Socialdemokratisk Forening etc. Ogsaa Arbejdsmændenes Forbund for Møn har jævnlig haft Brug for V. R.s Arbejdskraft.

Men bag alle „Arbejdervennens“ Flabetheder ligger der alligevel en alvorlig Indrømmelse, den nem-

lig, at de eneste som glæder sig over Striden og Kævlet i Landarbejderbevægelsen er Bønderne. Som der ofte er paavist her i Bladet, ser alle Organisationsvenner med den dybeste Bekymring paa, hvorledes den unge Landarbejderorganisation Gang paa Gang gennemrystes og splittes af indre Stridigheder — som oftest Stridigheder om Kejserens Skæg.

For 14 Dage siden aftrykte „Landarb.“ saaledes, hvad De samvirkende Fagforbunds Medlemsblad „Arbejderen“ skriver om Splittelsen. Bladet kalder det for „et Organisations Drama“ og maner i alvorlige Ord til Samling „selv om der skulde ofres *Personer* for *Sagen*“.

At Ledelsen af Landarbejderforbundet (det gamle) har haft samme Syn paa den Sag fra første Færd, synes vi fremgaar deraf, at den allerede straks efter, at d'Hrr. Westergaard og Ankjær havde proklameret det nye Forbunds Dannelse, gjorde Skridt til at forsøge et Forlig, forinden der endnu var slaaet saa dybe Revner, at

Saaret blev ulægeligt. Den henvendte sig til d'Hrr. Folketingsmand Stauning og Formanden for De samv. Fagforb. Carl F. Madsen og bad dem forsøge en Mægling. Yderlig tilbød den — hvis et Mæglingsforsøg skulde forblive resultatløs — at underkaste sig en Voldgiftskendelse, afsagt af de to Formænd, alt naturligvis under Forudsætning af, at Modparten ogsaa paa Forhaand lovede at respektere en saadan Kendelse.

At Tanken om at tilvejebringe Fred og Arbejdsro gennem en Mægling ved Formændene for de politiske og faglige Arbejderorganisationer ikke er fremmed for den Axel-Hansenske Floj, vil Rs. Ankjær kunne bevidne. Allerede i Efteraaret, inden Striden endnu var blevet „officiel“, foreslog nemlig Vilh. Rasmussen at forsøge en saadan Mægling. Den Gang vilde Rs. Ankjær imidlertid med Djævlens Vold og Magt have Ekstra-Kongres og frabad sig meget ønergisk „at faa C. F. Madsen til Barnepige“.

„Landarbejderens“ Stilling har da ogsaa hele Tiden været dikteret af Ønsket om en Forstaaelse. Netop fordi det er vor Opfattelse, at de eneste, der taber ved den bestaaende Tingenes Tilstand er Landarbejderne. Og de

eneste, der har Grund til at glædes, er Bønderne. Derfor har vi ogsaa taget saa lempeligt som muligt paa det nye Forbunds Mænd.

Navnlig vilde der jo i Rs. Ankjærs Handel og Vandel være taknemlige Emner for en lidt haardhændet Behandling. Der findes i vor Besiddelse Oplysninger og Beviseligheder af den Natur, at vi jo ikke tvivler om, at Rs. A. tusindfold heller saa disse forvarede i sit Hjertes Lønkammer.

Og ogsaa for Carl Westergaards Vedkommende findes der jo Ting og Begivenheder, som han helst ser uomtalt.

Det er ikke underligt, at det for udenforstaaende er svært at opdage Kærnepunktet, Aarsagen til Striden. Officielt vil de to Forbund jo det samme. Deres Program er fuldstændig enslydende. Paa Mødet i Slagelse den 13. December vedtog Westergaards Fløj, at Forbundet skulde overtage saavel „Arbejdervennen“ som „Landarbejderen“, og den „anti-westergaardske“ Kongres vedtog jo ogsaa at overtage „Landarbejderen“ og saa vidt muligt købe „Arbejdervennen“. Altsaa er begge Fraktioner tilsyneladende ogsaa enig om Bladspørgsmaalet.

Efter Kongressen er de to Forbunds Love ganske vist forskellige. Men at der ikke her er dybe Uoverensstemmelser, turde maaske fremgaa deraf, at Rs. Ankjær før Kongressen — saalænge han endnu var interesseret i denne — havde udarbejdet Forslag til et Sæt Love, der væsentlig hvilede paa de samme Hovedsynspunkter som de af Kongressen vedtagne, nemlig et tidsvarende Kontingent, Indførelse af gratis Retshjælp og obligatorisk Strejkeunderstøttelser,

gratis Tilsendelse af Forbundsbladet til alle Medlemmer osv.

Tilbage bliver der da ikke dybe principielle Uoverensstemmelser. I hvert Fald ikke Uoverensstemmelser af [den Natur at de hverken retfærdiggør eller nødvendiggør den bitre Broderkrig, som „Arbejdervennen“ inledede i Efteraaret og stadig har søgt tilspidset. Hverken de enkelte Afdelinger eller de enkelte Medlemmer har noget udestaaende med hverandre. Selvfølgelig har Landarbejderne paa Langeland og Fyn akkurat de samme Interesser som Landarbejderne paa Møn eller Bornholm.

Vi ved da ogsaa med Bestemthed, at mere end een af det nye Forbunds Hovedbestyrelsesmedlemmer ser paa Sagen med samme Øjne som vi. Dersom den foreslaaede Mægling eller Voldgift skulde strande paa Modstand fra Carl Westergaard og Rs. Ankjærs Side, saa faar de menige Landarbejdere se at finde hianden. Og vi har den faste Overbevisning, at Lederne af saavel de faglige som politiske Byarbejder-Organisationer vil være os behjælpelig med et saadant Samlingsarbejde.

Lige fra sin første offentlige Fremtræden har Carl Westergaard haft en enestaaende Evne til at skabe sig Modstandere. Og at disse ikke har været af de ringeste, ses deraf, at en Mængde af dem senere er indgaaet som Medarbejdere ved den socialdemokratiske Dagspresse, eller Partiet har paa anden Maade lagt Beslag paa deres Arbejdskraft. Selv C. Westergaards varmeste Ven, den radikale Venstremand, Oluf Andersen, indrømmer i sine Artikler i Venstrepressen, at „vel har W. mange og store Fejl“. En af disse

er hans absolute Mangel paa Evne til at samarbejde med andre.

Vi ønsker ingenlunde at underkende Carl W.s ubestridelig Talent som Agitator og Skribent, men det ønsker vi paa Forhaand at pointere, at et raadent Kompromis, som i sig selv rummer Spiren til ny Strid, gaar vi aldrig med til. Skal det komme til en Forstaaelse, maa det være paa et Grundlag, som sikre virkelig og varig Fred.

Et Soldaterbrev.

Efterfølgende Brev, som er forevist „Aarhus Amtstidende“ i Original, aftrykkes af dette Blad med Adressatens Tilladelse:

Min elskede An. Kirstin.

Tak for dine grisetær og din Endeskive, af rullepølsen, som jeg har modtaget, vi ligger i Øjeblikket i kantullemang her paa Fyn og spiser Boghvedegrød, naar vi kommer hjem Med vore Ømme tær, der er meget nærende og velsmagende. Den Største glæde for os er, naar vi om aftenen kommer til Dans i Kroen, med tilladelse af skjærsanten, der festlig smykket med Flag og stearinlys naar saa de Glade jenser svinger rundt paa Krogulvet med Pierne, der er overhælt med smeltet tællelys for bedre at kunne glide saa rønder Sveden nær ad Kinden paa vos og ens Skjorte bliver Tit vaad. nummer 17, som er Skuespiller holt en tale for den hule Kvinde paa en tom Øltræ, der var lige ved at Røve af Grin, men Kl. 10 kom petruljn — som vi var mege,

kede af, og vi maatte i Seng til Kammeraterne, der for det meste bestod af muggen Halm, og tidlig om morgningen blev vi blæst ud af Halmen ud paa Marken og møde Fjenden. Det er rædsomt jeg hopper paa enden, mange tak for din lille fede endeskive og tærne.

Mange hilsninger fra din endelige elskede

Niels Peder Soldat paa Fyen.

Skiftende Emner.

Kvindeemancipationen.

Efterhaanden som Ideen om Kvindens Ligestilling med Manden trænger mere og mere igennem inden for vort offentlige Livs Omraade, melder sig ogsaa Kravet fra Kvinderne om økonomisk Ligeberettigelse, med Adgang til samme Erhverv som Mænd.

Hvorvidt dette fuldt gennemført vil være til Gavn for Kvinden som for Samfundet som Helhed turde vel være tvivlsomt. Men at Kvinderne mener deres Krav alvorligt og ikke er bange for at yde Ofre for Kravenes Gennemførelse viser bl. a. den Protestadresse, „Kvindernes Arbejderforbund“ forrige Sommer indsendte til Rigsdagen i Anledning af et indkommet Lovforslag, der vilde afskaffe Natarbejde for Kvinder. Det forekommer mig dog, at „Hvad-vi-vil-Kvinderne“ paa dette Omraade har taget grundig fejl; thi her var der jo ikke Tale om at berøve Kvinden en Rettighed, men derimod at beskytte dem mod hensynsløs Udbytning fra Arbejdsgivernes Side. Thi dette,

at Naturen har givet Kvinderne et sartere Legeme og finere Nerver end Manden, kommer vi vel til at lade staa — uden Hensyn til Rigsdagsforhandlinger og tørre Lovparagraffer.

Vi saa i det 18. Aarhundrede Kvinderne i England træde ind i det opblomstrende Industriliv — først i Hjemmene ved Forarbejdning af Raastoffer, som Fabrikanten eller Købmanden overlod dem til Forfærdigelse af Varer — senere som Fabriksarbejdersker. Mandens daarlige Lønforhold tvang Konen til at tage Del i Kampen for Familiens Underhold. Men dette førte til de frygtelige Tilstande i Englands Historie — Hjemmenes Opløsning, Børnernes Vandring til Fabrikerne og Kulgruberne — medens Manden blev arbejdsløs eller maatte gaa i Arbejde paa samme Betingelser som Kvinderne og Børnene.

Ogsaa i Nutidens Samfund mærkes Kvindernes Deltagelse i Erhvervslivet ganske føleligt. Værst er det i Storbyerne saa udbredte Hjemme-Arbejdssystem. Hjemmet og Børnene forsømmes, og ofte er Hjemmearbejdet farligt for Sundheden, særlig Forarbejdning af Tobak og Cigarer, samt Istandgøren af Fodersække o. l., der er en meget almindelig Form for Hjemmearbejde. Dertil kommer, at Lønnen i disse Beskæftigelser er yderst lav, da disse Arbejdersker er afskaaret fra gennem Fagforeninger at være medstemmende om Arbejdets Betaling. — Endnu værre er det, at „Udsvedningssystemet“ altid vil finde god Næring blandt Hjemmeindustriarbejderne.

Paa Landet aftegner Forholdene sig mindst lige saa grelt. Herre-

gaardsarbejderens Løn er for ringe til, at han for denne kan ernære sin Familie. Konen bliver Lønarbejder. Tidlig om Morgenen maa Landarbejderkonen forladesine smaa sovende Børn for at gaa den ofte lange Vej til Herregaarden, for mod nogle faa Øres daglig Fortjeneste at udføre flere Timers strængt Arbejde ved Malkning af Køer. Imidlertid ligger Børnene hjemme, overladt til deres egen Skæbne.

Hvad maa ikke en saadan Moder tænke ved sit Arbejde paa Herregaarden! Hvor let kan ikke det ske, at Børnene faar fat paa Tændstikkerne — og saa kan uberegnelige Ulykker blive Følgen. Den Dag kan komme, da Landarbejderkonen i Stedet for sine Børn, der før løb hende glædestraalende i Møde, kan finde en rygende Ruinhob med Ligene af hendes forkullede Børn! — I Humanitetens og Moralens Navn maa vi protestere mod denne Form for Kvindernes Erhvervsarbejde!

Ogsaa de unge Piger er ofte — og særlig i Landbruget — Genstand for Belæsning af Arbejde, der overstiger deres Kræfter. Saaledes havde jeg for nogen Tid siden paa en Herregaard paa Stevns Lejlighed til at se en halv Snes unge polske Piger staa ude i Møddingen i Færd med at belæsse Vogne med Gødning.

Den Vej, de unge Piger i Almindelighed gaar, naar de fra Skolen træder ind i Erhvervslivet, er enten at tage Plads som Tjenestepiger, eller de gaar Kontorvejen eller bliver Expeditricer. I ingen af disse Beskæftigelser faar den unge Pige Adgang til at lære Husholdning. Man ser derfor ogsaa mange Hjem dannes uden

Hustruen har selv den ringeste Erfaring i Husgerning. Denne mangelfulde Kendskab fører med sig, at der i saadanne Hjem spildes store økonomiske Summer, der kunde have været sparet.

Staten burde drage Omsorg for, at den unge Kvinde, ved en hvis Alders Opnaaelse, maatte gennemgaa et Kursus i Husholdning, Haandgerning og Sygepleje. Statens Udgifter hertil vilde langt opvejes af de forøgede Indtægter, de enkelte Hjem derved vilde faa. Det er paa dette Omraade — og ikke paa Mandens naturlige Arbejdsfelt — Kvinden skal hævde sin Dygtighed og Selvstændighed.

Jac. Jensen.

Børneplageren

fra

Flynder Mølle.

Han skal i Fængsel.

Gaardejer Ingvarsen, Flynder Mølle ved Lemvig, blev som omtalt, af Overretten foruden Erstatning idømt 14 Dages Fængsel paa sædvanlig Fangekost for grusom Mishandling af sin lille 10-aarige Tjenestdreng Jeppe. Ingvarsen modtog Dommen, men indgav samtidig Ansøgning om Benaadning.

Kongen har imidlertid nu afslaaet at benaade den brutale Børneplager. Han maa altsaa vandre i Fængsel og lide sin velfortjente Straf.

Fælles- organisationer.

I næsten alle Byer findes en saakaldt Fællesorganisation. Den bestaar af en Sammenslutning af alle, eller saa godt som alle, de stedlige Fagforeninger. Er altsaa i det smaa, hvad De samvirkende Fagforbund er for hele Landet. Alle Fællesorganisationer er indordnet under De samv. Fagforb. og har Repræsentationsret paa disses Generalforsamling.

I Fagbevægelsens Ungdom var Fællesorganisationernes Opgave af selv samme Natur som de, der senere er gaaet over paa De samv. Fagforbunds Hænder. Udbrød der f. Eks. i en By Konflikt i et enkelt Fag, blev dette indboret til Fællesorganisationen, som i et Møde med Repræsentanter for samtlige andre Arbejdere i Byen drøftede Forholdene, tog Bestemmelse om eventuel Boykotning af Arbejdsgiveren fra de andre Fags Side, om Indsamling af Strejkebidrag o. s. fr. Da Udvikling af saavel Arbejdernes som Arbejdsgivernes Organisationer tog Fart, og lokale Konflikter hyppigere og hyppigere udartede til Konflikter omfattende en hel Landsdel eller mere, mistede Fællesorganisationerne efterhaanden deres Betydning som fælles Kamporganisationer, idet som allerede nævnt, Ledelsen af Aktionen mod Arbejdsgiverne maatte centraliseres, og det blev i De samvirkende Fagforbunds Hovedledelse, at man nu drøftede Midlerne til den fælles Kamp mod fælles Fjende.

Men derfor mistede Fællesorganisationerne ingenlunde deres Be-

tydning. Der var Opgaver nok endda tilbage.

I mange Byer, vistnok langt den overvejende Del, blev det Fællesorganisationen, der blev Bærer af saavel den kommunale som politiske Valgagitation. Naar der [saa i mange Byraad Danmark over, som Tilfældet er, sidder en betydende Repræsentation for Arbejderklassen, saa har Fællesorganisationen i langt de fleste Tilfælde Æren derfor. Og manges socialdemokratisk Rigsdagsmand kan takke en Fællesorganisations grundlæggende Agitationsarbejde for sin Krøds. Fællesorganisationen samlede i sig som i en Sum baade det faglige og politisk organiserede Arbejderparti.

Ogsaa en stor Del af Oplysningsarbejdet blandt Arbejderklassen kom til at hvile paa Fællesorganisationernes brede Skuldre. Der er af Fællesorg. i danske Provinsbyer arrangeret i tusindvis af oplysende Foredrag om de mest forskellige Emner.

En anden meget betydende Opgave har Fællesorg. haft deri, at de saavel i det fælles Arbejde som gennem selskabeligt Samvær har bidraget til at fremme Kammeratskabet blandt Arbejdere af de forskellige Brancher. I Repræsentantmøderne og ved Sammenkomsterne lærte Havnearbejdøren og Typografen, Murersvenden og Skræderen hinanden at kende som Kammerater med fælles Interesser. Den Tid er sløt ikke saa fjern, da noget af Lavstidens Haandværkerstolthed endnu hang den faglærte Arbejder i Ærmet og forbød ham at være Dus med en „simpel Arbejdsmand“. Fællesorganisationerne har sin Part af Æren for, at dette Forhold forlængst er en *saga blot*.

Fællesorganisationerne har været den danske Byarbejder til overordentlig Nytte, og de kan blive de organiserede Landarbejdere til lige saa megen Gavn. Byerne i Danmark ligger ikke længere fra hinanden, end at enhver Landarbejderorganisation kan blive et naturligt Led i den nærmeste Fællesorganisation. Efterhaanden som der vokser virkelige levedygtige og fasttømrede Landarbejder-Afdelinger op — deres Antal er desværre endnu ikke stort — bør det blive en af deres første Opgaver at slutte sig organisk til den øvrige stedlige Arbejderbevægelse gennem Fællesorganisationen. Der er saa mange Fordele forbundet med at være Medlem af en Fællesorganisation, at det for en Afdeling simpelthen er uforvarsligt at staa udenfor. Kontingentet er som oftest meget lavt, saa lavt, at en Landarbejderforening i sine første Leveaar vil med Sikkerhed kunne paaregne at faa i ren økonomisk Støtte betydeligt større Beløb end hele Kontingentet andrager. F. Eks. har Møns Afdeling, der er Medlem af Fællesorganisationen for Stege og Omegn, indtil Dato faaet betydeligt større Støtte af forskellig Art, end der hidtil er ydet i Kontingent.

Gennem Fællesorganisationerne kommer vi desuden i Kontakt med hele det danske Arbejderparti, idet vi jo — omend indirekte — bliver Medlem af De samvirkende Fagforbund.

Mottoet bør derfor være: Alle vore Afdelinger ind i de stedlige Fællesorganisationer.

V. R.

Bluff

Hvad Ritz-Bur. kan bruges til.

Søndag Aften udsendtes gennem Ritz-Bur. følgende bombastiske Referat:

Jydsk Landarbejder-Organisation.

Aarhus.

I Dag afholdtes der et Møde af Bestyrelserne for jydsk Landarbejderforeninger. Efter Udtalelser af Rasmus Ankjær, Odense, S. Westergaard, Aarhus, med flere vedtoges det at danne en Kredsorganisation omfattende alle Tyende- og Landarbejderforeninger i Jylland til fælles Samvirken. Der valgtes samtidig Bestyrelse, hvis Formand blev S. Westergaard.

Det er forstaaeligt, at en Bladredaktion som faar et saadant „troværdigt“ udseende Referat gennem det højtidelige R.-B., tager det for gode Varer og kritikløst bringer Nyheden til Torvs.

Vi ser da, at ogsaa en Del socialdemokratiske Blade er „gaaet paa den“ og har taget det westergaardske *Bluff* for Alvor. Vi andre, som bedre kender Kamertonen i det nye Forbund, faar os jo kun en munter Latter, naar vi læser om den *alle* Tyende- og Landarbejderforeningerne i Jylland omfattende Kredsorganisation. Tallet paa *alle* disse Foreninger er nemlig 2 — siger og skriver to. Medens Antallet i alle 2 Foreninger er tilsammen et halvt hundrede Stykker.

I Referatet hedder det, at det

var et Møde af *Bestyrelserne*, men af den Indbydelse, som Rasmus Ankjær udstedte i „Demokraten“, fremgaar det, at det var et alm. offentligt Møde, hvori enhver fra Gaden kunde deltage.

„Forretningsføreren“ skriver nemlig:

„Til den Del af Mødet er der Adgang for *alle* Landarbejdere og *Venner af Bevægelsen*. Jeg opfordrer saa mange som muligt til at give Møde Kl. 2 og tage Del i disse vigtige Forhandlinger“.

Vi tvivler jo ikke om, at der i næste Nr. af „Arbejdervennen“ vil findes et pragtfuldt Referat af Mødet, hvori „Stemningen“ og Udfaldet af vil blive omtalt i Sprogets mest blomstrende Udtryk. Vi føjer vor Lykønskning til „Arbejdervennen“s og siger:

Til Lykke, Sofus W., med Formandspladsen for samtlige *alle* 2 Foreninger!

Børnearbejde.

For nogen Tid siden kom en gammel Indianerhøvding paa Besøg i New York. Nogle velmenende Gentlemen var hans Værter og viste ham rundt i den mægtige Storstad. Han førtes over Brooklynbroen, dette tekniske Mirakel, der er som skabt ved en Alladins-Lampe, han besaa Skykraberne, disse Murstenskæmper, som strækker Hals ind i Himlen, vandrede fra de overfyldte Stormagasiner til de maskinklaprende Værksteder osv. — alt det vidunderlige i den vældige By blev forevist den røde Hødning, og tilsidst spurgte hans Værter ham — ikke uden en vis Stolthed: „Naa, hvad er saa det mærkeligste, Du har set?“

Indianeren saa tavs paa dem og svarede saa: „Smaa Børn, som arbejder.“

— — —
Med andre Ord — alt det vidunderlige og storslaaede, som vor moderne Civilisation har skabt: vore knejsende Bygninger, vore Maskiner og Kunst, vor Luksus og de Hundrede andre Ting, som den hvide Mand daglig kroer sig af — alt dette gled uanset forbi Rødhudens Øjne, han saa kun, hvad han aldrig havde set i Vildnisset hos sin teltboende Stamme, — smaa Børn, som arbejder.

Den Rødes Ord havde ramt de velmenende Værter som Kaardestik, og en af dem besluttede at anstille nogle Undersøgelser angaaende Børnearbejde. Hvad han da fik at se og vide, fik ham til at bøje sit Hoved i Skam over sit eget Folk og i Bitterhed ønske, at de hedenske Indianere vilde sende en Missionær til den hvide Race for at lære dem at behandle Børn menneskeligt.

Ved sine Undersøgelser lærte den „velmenende Vært“ først og fremmest, at Børn — altsaa Fattigfolks Børn — tit og mere end tit — behandles værre end umælende Dyr, at de vurderes som Varer, der handles og sjakres med, og at den herreløse Hund paa Gaden har bedre Betingelser for at friste Livet end Barnet, der sparkes ind i en tidlig Kamp for Tilværelsen.

En Skandale.

Efter Forlydende i „Nykøbing Dagblad“, agter den bekendte „Polakjæger“, Hofjægermester A.

Tesdorpf sig i den nærmeste Tid til Berlin for at skaffe en større „Ladning“ polsk Arbejdskraft til Sommerarbejde her i Landet.

— Dette er en Gemenhed uden Sidestykke mod den danske Landarbejderklasse. Og det viser tydeligt at Landbrugets Kapitalister er mindst lige saa modbydelige i deres Udplyndring af Arbejderne som Industriens Kapitalister.

Paa en Tid hvor Tusinder af danske Arbejdere gaar og halvulter, søger en saadan Mand som A. Tesdorpf at forværre disse Forhold, ved at indføre Masser af polsk Arbejdskraft, som skal underbyde danske Landarbejdere.

Her er et Felt, hvor Indenrigsministeren skulde skride ind, det var vigtigere end naar Indenrigsministeren søger at gribe ind til Fordel for Polakkerne.

Men det ser jo ud til, Landets egne Børn i alle Retninger skal døje, fordi en Række af Udbyttere kan mele deres Kage.

Og kan Landarbejderne ikke faa Hjælp fra Regeringen, saa maa de som andre Arbejdere lære at stole paa deres egne Organisationer, samt gøre disse saa stærke som muligt. Det er den eneste Vej der er mulig for de smaa i Samfundet.

N. P. Andersen.

Det værste af alt.

Af A. P. Bjarnholt.

(Fortsat).

Nogen Tid efter mødte jeg Præsten. Han standsede og gav sig i Snak med mig og spurgte, om jeg havde faaet de 50 Øre af min Husbond til at ofre; i saa Fald

syntes han maaske, at det var lige lidt nok.

„Nej“, sagde jeg, „det har jeg ikke“.

„Har Du faaet dem af dine fattige Forældre?“ spurgte han saa.

„Nej!“ svarede jeg kort.

Men nu blev Præsten forskrækket og udbrød:

„Du har da vel ikke stjaalet dem?“

„Nej, Hr. Pastor, jeg har aldrig stjaalet“, svarede jeg bestemt.

Han grundede lidt, saa spurgte han:

„Kan Du nu ogsaa sige det med Sandhed? Har Du f. Eks. aldrig taget et Æble, naar Du er gaaet gennem min Have?“

„Jo, det har jeg, Hr. Pastor!“

„Naa, ja“, sagde han, „det vil man aldrig lægge et Barn til Last; jeg har saamænd selv som Barn gjort det samme; men sig mig, hvor Du har faaet Pengene fra?“

Saa fortalte jeg ham, at jeg havde faaet 5 Øre for hver Snæs Æg, jeg fandt, og at det var paa den Maade, jeg havde samlet de halvtreds Øre.

Men da han havde hørt det, tog han sin Pung op af Lommen og sagde:

„Saa er det vist bedst, at Du faar de Penge tilbage, min Dreng“.

— — —
Alt det er nu mange Aar siden, og der er løbet meget Vand i Stranden siden da; men hvad jeg her har fortalt, hører til de af mine Barndomsminder, der har brændt og ætset sig ind i min Sjæl, saa de lige til min Dødsdag vil staa lyslevende og klare for mig.

— — —
Ca. tyve Aar derefter kom jeg for Resten en Dag op at køre med Bøddelen, der piskede mig til Blods. Det var lige i Høsttiden.

Han havde forlængst faaet Gaarden efter sine Forældre. Vi sad og talte om Vejr og Vind, mens vi begge sikkert tænkte paa Begivenheden for en Snes Aar siden.

Da vi havde kørt et godt Stykke Vej, spurgte han:

„Kan Du ikke hjælpe os at høste nogle Dage?“

„Jo, det kan jeg godt“, svarede jeg.

„Hvor meget skal Du have om Dagen?“

„Tre Kroner“.

Det syntes han var for meget; han vilde ikke give mere end to og en halv Krone.

„Til den Pris kommer jeg ikke“, sagde jeg. Og saa blev der ikke talt mere om den Ting.

Dagen efter kom der Bud til mig, om jeg alligevel ikke vilde komme. Jeg skulde nok faa de tre Kroner, men saa maatte jeg rigtignok ikke fortælle det til nogen.

Jeg hjalp ham saa i nogen Tid, og en Dag, vi laa ude i Marken og spiste, syntes han formodentlig, at det kunde være interessant at erindre Fortiden en Smule.

„Det var en slem en, Du stak mig for godt og vel tyve Aar siden, Træskomand“, begyndte han. „Havde Du stukket mig ihjel, hvis jeg havde givet dig en af Pisken?“

„Ja, øjeblikkelig“, var mit Svar. Og jeg havde ogsaa gjort det, saa meget er sikkert og vist.

„Ja—a, jeg vil nok indrømme, at jeg gjorde dig Uret den Gang“, stammede han lidt skamfuld.

De andre Folk begyndte nu at snakke med; de fleste af dem forsøgte at glatte det hele ud til ingen Ting. Det var Fedtemikler, der altid laa paa Knæ for dem, der havde noget; men nu, da han

havde indrømmet sin Fejl, maatte han have min Mening at vide, hvad enten han saa blev mild eller vred, og jeg var for den Sags Skyld ogsaa ligeglad.

„Det var ellers mærkeligt“, svarede jeg, „at du ikke fandt paa at give mig en Undskyldning. I sagde ogsaa den Gang allesammen, at jeg var en rask Dreng, og at jeg aldrig havde snydt Kreaturerne saa meget som for en Taar Vand; men trods det var der ingen, der kunde finde paa selv den allermindste Opmærksomhed imod mig, ikke en Gang et venligt Ord var der Raad til. Og Kludene, jeg fik til Konfirmationen, er heller ikke glemt“.

„Naa—naa, naa—naa“, greb han skyndsomt ind, „lad os nu ikke rippe for meget op i alt det. Vi har jo alle vore Fejl“.

„Det har vi, men der er nogle iblandt os, der gærne vil gaa for at være pæne Folk, men som alligevel er Bøller, selv om de har været baade paa Høj- og Landbrugsskoler“.

Saa gik han. Han ønskede aabenbart ikke Samtalen fortsat

Senere hen tog Livetellers haardt nok paa den Mand. En Dag, da han nede i Stalden gav sig til at mishandle en af Hestene, som han ikke rigtig kunde faa til at lystre, blev han sparket saa voldsomt i Underlivet, at han blev Krøbling for Livstid. Han gaar nu og humper om ved to Stokke.

Med disse Ord sluttede Træskomanden sin Skildring og saa tankefuld hen paa sine legende Børn. Nu skulde de snart af Sted, et efter et, ud til Livets Haardhed og Kulde.

Saa vendte han sig om mod mig og sagde:

„Ja, gid de ikke maa møde altfor mange onde Mennesker i Livet, for det er det værste af alt“.

Medlemmernes Opmærksomhed henledes paa

Nykøbing Øl.

Lager-,
Pilsner- og Hvidtøl.

Fortrinlige Ølsorter.

En gift, militærfri
 yngre Karl,

der er Afholdsmand, til Stadighed har været ved Landbrug og er veløvet i Brugen af Landbrugsmaskiner søges, væsentligst til at forrette Markarbejde med et Spand Heste og til om Vinteren at fodre nogle Kreaturer. Billet, bilagt med Vidnesbyrd fra tidligere Tjenester, modtager dette Blads Kontor under Nr. 22.

Forenings-Annancer

optages i „Landarbejderen“ til en yderst billig Pris. Det er Spild af Penge, at avertere Medlemsmøder, Generalforsamlinger etc. andre Steder end i

„Landarbejderen“.

Mine Herrer!

Vil De være fiks
spare Penge
have stort Udvalg?

da gør Deres Indkøb af

Herreekvipering

i
Beklædnings-Magasinet

„BRISTOL“

(H. C. Andersen)

Jernbaneg. 27 (ved Siden af Hotel »Royal«).

Nykøbing F.

Herreekviperings-Forretningen

„Tøjhuset“

Største Udvalg

her paa Pladsen i

færdige Herreklæder

samt alt til

Herreekvipering.

Klædninger & Overfrakker

leveres efter Maal fra eget Skræderi

Altid gode Varer.

 Altid billige Priser.

Johan Daugaard.

Esbjerg

Arbejderhøjskole

Kursus for Mænd og Kvinder fra 1ste Novbr. til 1ste April og for Kvinder fra 1ste Maj til 1ste August.

Understøttelse kan faas hos Amtsskoleraadene.

Indmeldelser modtages af Forstanderne **R. Vind** og **R. Brændeskov** eller Redaktør **Sundbo**, Esbjerg.

Depotet

for færdigs. Herreklæder
Stege

GENTLEMEN!

Vil De være fiks?

Vil De spare Penge?

Vil De have stort Udvalg?

Da ekviper Dem hos

Chr. Kanstrup

Storegade

:: Telefon 171 ::

Engelsk

Beklædnings-Magasin

Storegade 15, Stege. Telf. 250

Fikst Udvalg i al

Herreekvipering.

**Færdige Klædninger,
Overfrakker, Ulsters,
Kapper, Stortrøjer,
Regnfrakker, Skindveste.**

Smaa Priser!

Gratis Tilpasning!

Kravetøj, Slips, Hatte, Huer.

R. Rasmussen.

En flink Karl

faar De nemmest og billigst gennem et Avertissement i „Landarbejderen“. Bladet læses af alle organiserede Tjenestefolk i Danmark.

„Landarbejderen“

udgaar hver Lørdag.

Kan bestilles paa alle Postkontorer og Brevsamlingssteder, og koster 60 Øre Kvartalet (Postpenge iberegnet).

Ansvarlig: *Vilhelm Rasmussen.*

L. M. Tommerups Bogtrykkeri, Stege.

Landarbejderen.

Fagblad for Afdelinger
og Kredsorganisationer under Landarbejderforbundet i Danmark.

Nr. 8.

Søndag den 21. Februar 1915.

2. Aarg.

Dynæs Digte af Johan Skjoldborg.

Johan Skjoldborgs første Digt-
samling udkom i Onsdags.

Forunderligt, at Husmandssa-
gens Skaber, Digteren fra Dynæs,
først nu — efter saa mange væg-
tige Forfatteraar — møder op med
en Digtsamling.

„Dynæs Digte“.

Skjoldborgvenner kan ikke an-
det end fylde med en vis Vemod
ved denne Titel. Dynæs er jo ikke
mere Johan Skjoldborgs — og dog
— bliver det nogensinde nogen
andens, det var ham, der skabte
Dynæs, og Skjoldborgs Navn vil
altid være knyttet til denne skønne
Plet derovre ved Himmelbjerg-
søerne, skriver Axel Schmidt i
Soc.-Dem. Men læser man nu den
udkomne Digtsamling — og hvor
vil den blive læst i Modsætning
til saa mange andre Digtsamlinger
og fortjener det ogsaa — ja, da
opdager man snart, at Vemod ikke
er dens Hovedtræk. Nej, tvært-
imod, Livsglæden synger ud fra
dens hvide Blade, fra de Skjold-
borg'ske Digte toner der Glæde
over Sommer og Sol, over den lyse
Dag, Stolthed over Husmanden,
„som ørker den stridige Jord“, og
der er Glød og Begejstring i Hus-

mandsdigterens Ord: „der vil for-
vist en Nytid gro rundt om ved
Husmandsgavle“.

Digtsamlingen indledes med fem
Dynæs Digte, hvoraf navnlig „Ka-
belejen“, der er udkommen som
Sang, vil være kendt. I et smukt
mejslet Digt „De vilde Svaner“
lyder de sidste Vers:

De syngende vilde Svaner
svinder mod Nattens Sky
som ogsaa min Livsdag svinder.
Hvornaar vil den komme, Dødens
underlig høje Stund,
da sidste Minut udrinder?

Det kymre mig ej, jeg frygter
Dagen og Stunden ej
og Skyggernes Hær end mindre —
naar aldrig jeg taber Flugten,
Svanernes høje Flugt
med Orgelbrus i mit Indre.

Svanernes høje Flugt har Johan
Skjoldborg i sine Dynæs Digte.
Han mindes sin Moder, „en lille,
stille Kvinde med Hvergarms Kjole
paa“, der sidder for sig selv og
læser i den gamle Salmebog, og
om sin Fader, der aabnede sin Dør
„for Præster, Rigsdagsmænd saa-
vel som Landevejs-Kumpaner“ —
(hvor Sønnen er ham lig!) — syn-
ger han:

Til Tider var din Tale hvas,
i Hjærtets Flamme hærdet;
du skar den gennem Lavsinds Værk
saa kæk og uforfærdet.
Du en usynlig Krone bar,
man følte straks hos Dig, Du var
en Konge i en Hytte.

Folkesange kalder Skjoldborg
et Afsnit af sine Digte, og disse
Folkesange indledes da ogsaa med
„Naar Vinteren rinder i Grøft og
i Grav“, der jo er blevet en Folke-
sang som ingen anden. Herefter
følger en Række prægtige Hus-
mandssange, en med det lovende
og trøstefulde Omkvæd „Nu kom-
mer de friske Tropper“. Der er
den pragtfulde Sang „Der vokser
Skov paa Heden, der vokser og-
saa Mænd“, og længere henne i
Bogen finder man ogsaa Skjold-
borgs vaarfriske Majsang „Hvad
er det, der lysner i Skovbrynet
frem?“ samt „Mit og Marens Hjem“.
Helt monumental er Skjoldborgs
Morgensang, der indledes saaledes:

Hvem er det, der bryder Nattemørkets
Dvalering?
Dagens Yndling er det, Luften hvidner vid
omkring.
Se, han kommer, Kornet duver, Duggen
svinder hen.
Kløverbladet staar som nyt, saa grønt og
rent igen.

Det pompøse Digt slutter:

Natten er en Dødens Sti, men Dagen Livets
Port.
Natten spørger intet om, men Dag: Hvad
har Du gjort?
Livet kalder paa vort Mod og paa vort
Hjertes Slag,
derfor er det Dig, jeg elsker, unge, stolte
Dag.

Samlingen slutter med et Par
Digte, skrevet i jydsk Maal. Navn-

tig „I æ Awtægtsstow“, der fortæller om den gamle Mand, der sidder ensomt tilbage og mindes sin afdøde Kone, er stemningsrig Poesi.

Skal man indvende noget mod den lille, smukke Digtsamling, kan der kun være Tale om et: at Skjoldborg i Lejlighedsdigte uvægerligt kommer tilbage til samme Versemaal — men denne Indvending betyder kun lidt overfor den Rigdom, som Dynæs Digtene rummer.

De fortjener mange Læsere!

„En Bygning vi rejse . . .“

Vi opfører en ny Samfundsbygning.

Vort Program er Byggeplanen.

Samfundets Udvikling er Bygningens Grundvold.

Bygningsmaterialernes Bearbejdelse og Formning og Bygningens Opførelse sker ved Arbejdernes Organisationer.

Disses Bestyrelser og de til repræsentative Forsamlinger valgte Medlemmer leder Arbejdets Gang og varetager de fælles Interesser udadtil.

Bindemidlet er Oplysning. Det tilvejebringes for den væsentligste Del af Arbejdernes Presse.

Enhver stot og paalidelig Arbejder gør sig ved sin Deltagelse i Arbejderbevægelsens organisatoriske og oplysende Virksomhed til Medarbejder paa denne Bygning, der „hæver sig frit, paa Piller af Malm og paa Mur af Granit“.

Ustandseligt skrider Arbejdet frem.

Dog mangler det ikke paa Hindringer.

Disse rejses dels af Folk, som har Interesse i den gamle affældige Samfundsbygningens Bevarelse.

Det er forstaaeligt, at disses Angreb er lette at vare sig for.

Der er andre, som er vanskeligere at forstaa.

Nogle af dem kan fremkomme i god Tro, andre er det ikke.

Ledemotivet for de sidste kan være forskelligt: Personligt Nag, Brødnid, krænket Ærgærrighed eller meget andet.

De Folk melder sig blandt de byggende Arbejdere og giver sig Mine af at være de allerivrigste.

Men lægger man rigtig Mærke til deres Færd, vil man finde, at deres Iver er mere hæmmende end fremmende for Byggearbejdet.

For dem er intet af det planlagte eller det udførte Arbejde godt nok. Alt er enten daarligt konstrueret eller slet udført, Materialet under al Kritik og Forbindelserne elendige.

Sørgeligst vil det blive for Arbejderklassen selv, om det efterhaanden kommer dertil, at Flerparten — eller blot et stort Mindretal — af Interessenterne ved denne stadige Præken om den forfejlede Konstruktion, de slette Materialer og det daarlige Arbejde geraader i Tvivl, om det i det hele er værd at arbejde paa den ny Samfundsbygning.

Intet vilde være de virkelig interesserede Modstandere mere kærkomment.

Det er *deres* Interesser, der plejes paa den Maade, og man ser jo ogsaa, hvor *de forstaa* og *paa-skønner* dette Arbejde. Hvor ivrig er ikke Højre- og Venstrepressen for at bringe Meddelelserne derom videre ud.

Vore kære „Medarbejdere“ af Westergaards og Ankjærs Type

og deres mer eller mindre aabenlyse Modhjælpere — med eller uden Særbetegnelser — er dem, der gør Arbejderbevægelsens interesserede Modstandere denne Tjeneste under Paastand om at være de egentlige og eneste, der har Øjet aabent for Arbejdernes Vel og de store Skavanker ved deres Samfundsbygningensarbejde.

Pas derfor paa dem, der har saa langt mere travlt med at finde Svagheder, som andre ikke ogsaa kan se, end de har med af al Ævne at hjælpe til med det daglige Arbejdes Fremme.

De er farligere end de aabenbare Fjender, som man dog altid ved, hvor man har.

Det forlorne Forbund.

D'Hrr. Westergaard og Ankjær skrigger og raaber op om deres nye Forbund, men jeg gad vidst, om de, hvis alt kommer til alt, overhovedet har noget Forbund.

Slaar man op i den indskrænkede „Arbejderven“, og sammenholder Reklamen for Forbundet med Kvartalsbrølet for Bladet, ses det, at medens Bladet koster 65 Øre Kvartalet, kan man ligeledes blive Medlem af Forbundet for de samme 65 Øre. Intet Indskud og ikke en Øre i Kontingent til Forbundet skal man betale.

Dette maa kunne bringe enhver til Overbevisning om, at der i hvert Fald endnu intet Forbund eksisterer. Men selvfølgelig spekulerer d'Hrr. paa at faa oprettet et. Endnu er der næppe saa mange Medlemmer, at de forskellige Bestyrelsespladser kan blive besat. En Hær af Generaler uden Soldater.

Paa markedsskrigerisk Vis raa

ber de op om de mange Møder, de skal have afholdt. Paa Steder, hvor de vil bringe Splid og Spektakel i de alt bestaaende Landarbejderorganisationer, vil jeg anbefale vore Medlemmer og Bestyrelser at vise d'Hr. Vintervejen. Men forøvrigt betvivler jeg meget stærkt, at det bliver til slet saa meget, som de raaber op om. Hvis de ikke har underjordiske Hjælpekilder (Mosgaard-Kjeldsen, Hejlbutth etc.?) gad jeg nok vide, hvorfra de faar Midler til Agitation, naar „Forbundet“ ikke faar en Øre ind i Kontingent.

Jeg mener, at vi rolige kan lade dem løbe Linen ud, og nøjes med i al Stilfærdighed at oplyse vore Kammerater, de virkelige Landarbejdere, om den nøgne Sandhed, saa skal alt Westergaards og Ankjærs Løgn, Pral og Selvros nok tilsidst slaa dem selv for Munden.

Kammerater! Gør hver især, hvad I kan for at belyse de to Urostifters Fremfærd.

Valdemar Jensen.

Protest mod Polakimporten

Nogle Medlemmer af det nye Forbund, der i Søndags var samlede til et Møde i Roskilde, vedtog følgende Resolution:

„Repræsentanter for Landarbejderbevægelsen paa Sjælland, samlede til Møde i Roskilde Søndag d. 14. Febr. udtaler vor Harme over den skamløse Polakimport og opfordrer Justitsministeren til straks af Hensyn til den store Arbejdsløshed paa Landet at forbyde den organiserede Import af polske Landarbejdere i Betragtning af, at der

allerede findes ca. 5000 Polakker, som paa Grund af Krigssituationen overvintret her i Landet“.

Skønt Vedtagelsen af saadanne 57 Protestresolutioner naturligvis ikke forhindrer Indførslen af en eneste Polak, indeholder ovennævnte Resolution dog ikke et Ord, som ikke enhver organiseret Landarbejder kan underskrive.]

Selvfølgerlig forhindres Polakimporten ikke ved Vedtagelsen af Protestresolutioner, men ved Dannelse af eet Landarbejderforbund, der er en virkelig Kamporganisation.

Provinsbankdirektørens Husassistent.

I „Nationaltidende“ finder jeg følgende Annonce:

Ung Pige,

som kan deltage i al forefaldende, lettere Husgerning og som holder af Børn (3 Børn: 9—4½—1½ Aar) søges til 1. Marts ell. 1. April d. A. i en Bankdirektørs Hjem i Provinsen. Honorar hverken fordres ell. gives. Billet mrk. „Provinsbank“ 3000 event. med Fotografi, indlægges paa dette Blads Kontor.

Ja, er det ikke vidunderligt! Hr. Bankdirektøren fordrer virkelig ikke, at Husassistenten skal give ham en maanedlig Løn, fordi hun kan faa Lov til at passe hans Hus og hans 3 Direktørbørn.

Monstro Hr. Bankdirektøren nu ogsaa kan staa sig ved at optræde saadan? Er han ikke angst for at sætte alt for meget til ved ikke at forlange noget Honorar af den, der udfører Arbejde for ham og hans Hjem? [Det er egentlig forunderligt, at han ikke har udreg-

net, hvor mange Rentepenge, der egentlig tilkommer ham, fordi han saa uegennyttig (!) ikke fordrer Honorar af den unge Kvinde, der skal gøre Husgerning, vaske Bleer, lege med hans Børn o. s. v. Kan han forsvare overfor sig selv og sin Portemonnæ ikke at tage Renter af det Honorar, som han egentlig fandt hans Husassistent burde give ham?

Blot den Fædtsyl nu kan sove roligt om Nætterne — at han ikke skal plages af Selvbefredelser over, at han kun nøjedes med at tage den unge Piges Arbejdskraft i Stedet for ogsaa at tage hendes Penge.

Foma.

Kærestebrevet.

Fader og Moder staar harmfnysende foran Datteren, Eva, der ikke kunde fremføre et Ord. Moderen tørrer Brillerne for at læse et Brev, hun har fundet i Evas Lomme.

— Min egen, kære elskede, begyndte hun.

— Staar det virkelig der? rasede Faderen. Den Usling, der vover at skrive saaledes. Men bliv ved.

— Elskede er stavet med Æ.

— Den Idiot, der ikke en Gang kan stave rigtigt.

— Hvorfor kommer han saa ikke her det Fjols! Men bliv ved.

— I Dag har jeg hele Dagen tænkt paa Dig.

— Den Drivert, der ikke har andet at bestille. Videre!

— Og jeg har bandet de to gamle Gniere — undskyld, at jeg taler saaledes om dine Forældre —, som ikke vil —

— Gniere! Staar der virkelig Gniere? Lad ham vente, til jeg en Gang kan slaa en Klo i ham.

— Bliv nu bare ikke hidsig, kære Theodor.

— En Person, der kan udtrykke sig saaledes, kan ogsaa baade stjele og myrde.

— Nu overdriver du vist, Theodor!

— Tror du, at jeg overdriver? Lad mig se Brevet, for at jeg kan se, hvad den

Slyngel hedder. (Læser): Din til Døden trofaste Theodor. Den 6. Juni 1878. Hvad er dog dette? Det er jo et af mine gamle Breve.

Nu kunde Eva først faa et Ord indført.

— Ja, det er rigtigt, Papa, forklarede hun. Jeg fandt det i Gaar i en gammel Kiste.

— Kære Eva! Har du Lyst til at gaa med din Moder i Teatret i Aften?

Vaagn op!

Kammerater! I denne Tid kæmper Socialismen for de smaa og svages Ret. Vil I staa udenfor? Vil I staa og se til med Hænderne i Lommen, medens eders Brødre inde i Byerne kæmper den haarde Kamp?

Nej, vil I være med til at nyde Sejrens Frugter, saa maa I virkelig ogsaa tage en Tørn med og slaa et Slag for eders Ret. Vis Jer, som den danske Landarbejder altid har vist sig, modig og uforfærdet.

Slut Jer sammen og vis, at I ogsaa kan kæmpe.

Vær ikke søvrig og dorsk, som de Drøvtyggere, I hver Dag omgaas med, der ikke har andre Interesser end at æde og sove. Spræng de Baand, som de store Godsejere og Knaldproprietærer har bundet eder i. Lad eder ej længere beherske af den fede og forspiste Godsejer, der betragter eder som et nødvendigt Onde, som en Slags nødvendige Avlsdyr, som han ej kan undvære.

Rejs Jer, og kræve eders Ret, den Ret, som enhver dansk Landarbejder har til den danske Jord. Ret til at leve med sig og sin Familie, uden at være afhængig af en Herremands Naade.

Mange af eder maa nu arbejde, ja arbejde haardt for en ussel Sulte-

løn, hvoraf I og eders Familie knapt kan leve, alt imedens Herremanden sidder ved det bugnende Bord og mæsker sig paa eders Bekostning.

Vel er Danmark kun et lidet Land, men der er dog rigelig god og frugtbar Jord, ja, der er endog saa meget, at ingen Landarbejder behøver at lide Nød, hverken paa den ene eller den anden Maade.

Og naar der nu er god Plads til alle, hvorfor saa ikke kræve Jeres Ret.

I forbedrer ikke alene Jeres egne Kaar, men I gavner ogsaa Samfundet derved, at I bliver i Stand til at ernære eders Børn paa en bedre og sundere Maade. Følgen bliver deraf, at det næste Slægtled bliver sundere og mere modstandsdygtig i Livets Kampe. Den Vej, I skal gaa, naar I vil kræve eders Ret, er at indmelde Jer i Landarbejderforbundet i Danmark eller danne en lokal Forening og lade den indmelde i Landarbejderforbundet i Danmark.

Landarbejderforbundet optager ethvert Tjenestetyende, saavel mandlig som kvindelig, fra Konfirmationsalderen.

Landarbejderforbundet kæmper for og varetager Tjenestetyendes Interesser.

Indmeldelse sker lettest ved Henvendelse til Forretningsfører Oscar Levinsen, Arbejderhøjskolen, Esbjerg, eller til „Landarbejderen“, Stege. *Overgaard.*

Fluen.

„Jeg véd, jeg kommer for sent til Toget!“ raabte Mejer nervøs, mens han skænkede The med den ene Haand og tog et Stykke Smørrebrød med den anden.

„Kom nu med Støvlerne! Jeg kan ikke vente længere“, skreg han til sin Kone.

Theen var skoldende varm. Han hældte den ud paa Underkoppen, slugte den i store Mundfulde, var ved at blive kvalt af Thebladene og satte netop Koppen fra sig, da Fruen kom med Støvlerne.

„Her har Du dem — nej, tog Du den Kop?“ udbød hun. „Har Du ikke set, der var en Flue i den? Den kunde ikke flyve, for dens ene Vinge var revet af“.

„Jeg har slugt den!“ skreg Mejer vredt, „den havde ogsaa nær kvalt mig! Jeg troede, det var et Theblad. Du store Verden! Levede den?“

„Ja, jeg saa, at den kravlede omkring paa Koppens Kant“.

„Jeg kan mærke, den kravler inde i mig“ raste Mejer.

Han slog sig for Brystet og hostede haardt, men havde ikke Tid til at tænke saa meget paa Sagen lige i Øjeblikket. Det var først efter at han var kommen ind i Kupeen, at han fik Pusterum til at tænke.

„Jeg har — har slugt en Flue, min Herre“, begyndte han. „Den vil ikke gaa ned, og jeg kan heller ikke faa den op igen“.

„Hvorfor vil De have den op igen?“ spurgte den fremmede, mens han nysgerrigt kiggede paa Mejer.

„Jo, jeg mærker, at jeg er daarlig! Ser De“, forklarede han videre, „den har sat sig her — lige ind under min øverste Knap i Vesten, og jeg er bange for, det kan blive farligt!“

„Det kan det vist“, indrømmede den fremmede. „Jeg ved ikke noget, som kan være mere farligt. Vil De paa en Prik forklare mig, hvor den sidder? Jeg er Læge. Dersom jeg kan hjælpe Dem med noget, saa —“

Mejer tænkte, at dette Møde i Sandhed maatte være en Forsynets Tilskikkelse. — Han takkede den fremmede overstrømmende varmt og pegede igen paa den Del af Brystet, hvor han syntes, at Fluens endnu sad og killede ham.

„Hm! Jaha“, bemærkede Doktoren eftertænksom. „Den kan gjerne sidde paa Deres mix vomika ved centraltympanien af en pax vobiscum. Saa er det nok“.

Mejer blev aldeles forskrækket. „Er det alvorligt?“ spurgte han nervøst.

„M-ja, det kan jo udvikle sig til en Obduktion“, svarede den fremmede ligegyldigt. Ellers er det ikke noget af Betydning“.

„De spøger“, bemærkede Mejer med et svagt Forsøg paa at smile.

„Jeg spøger aldrig om alvorlige Emner, min Herre“, svarede Doktoren strængt. — „Dersom De ønsker min Hjælp, er jeg som Doktor Medicinæ villig til at hjælpe Dem. Jeg vil ikke skjule for Dem, at De svæver i en overhængende Fare. Jeg kendte en Mand, som slugte en Flue, og den vilde heller ikke gaa ned, før han satte Tuden af en Haveslange mellem Tænderne. — Hvad? Om Vandet drev den længere ned? Jo-o-vist. Men hvad blev Resultatet? Fluens blev absorberet af hans intellektuelle Kraft. Den blev i saa høj Grad indlevet med hele hans System og paavirkede hans Natur saaledes, at det næsten var umuligt at holde ham væk fra skaldede Mandfolk. En Dag overfaldt han en Mand, som kom til ham for at sælge Fluepapir. Saa blev han indespærret paa et Sindssygehospital. Derfor, lyd mit Raad og lad ikke denne Flue komme ned i Maven“.

„Men hvad skal jeg gøre med

den? Jeg kan da vel ikke lade den blive der, hvor den er?“

„Nej, for saa tager den Livet af Dem“, sagde den fremmede med Overbevisning. „De maa sørge for, at den kommer op“.

„Hvor langt skal De?“

„Til næste Station“.

„Der gaar jeg ogsaa af. Saa skal jeg hjælpe Dem, hvis De vil“.

Da de steg ud ved Stationen, lod han Doktoren tage sig under Armen, og de gik sammen hen ad Gaden.

Mejer blev unægtelig noget forbløffet, da hans Følgesvend gik ind i en Slagterbutik og købte Bøkkød, men han var alt for urolig og syg til at tænke paa at gøre Spørgsmaal. Han betalte Kødet med en lettet Følelse — det var i alt Fald en uskyldig Medicin.

„Nu skal jeg ind her ogsaa“, forklarede Doktoren, da de kom forbi en Isenkramforretning. „Vi maa skaffe os en Snøre til at knytte omkring Kødet, ellers kan det glide ned i Halsen og kvæle Dem. Men jeg skal købe et Fluepapir ogsaa, i det Tilfælde, at Kødet ikke skulde hjælpe. Hvad er det? De ser daarlig ud“, sagde den fremmede.

„Jeg — jeg føler mig saa daarlig“, stammede Mejer.

„Sæt Dem ned paa Trappen“, mens jeg gaar ind og skaffer det, vi behøver“.

Overmaade urolig satte Mejer sig paa Trappen, og han tænkte stærkt paa at løbe sin Vej, da en Mand kom hen til ham og hviskede:

„Bryd Dem ikke om ham. Han er gal. Jeg er hans Vogter“.

„Hvorfor har De ikke advaret mig før? Han kunde jo have gjort mig noget galt!“ udbød Mejer, højlig overrasket.

„Jeg blinkede til Dem mange

Gange, men De saa det ikke. Det gaar ikke an at lade ham mærke, at der bliver passet paa ham. Saa bliver han rasende, men ellers er han rolig. Men se nu at komme af Sted, før han kommer igen“.

Og Mejer var ikke sen til at stikke af.

Han følte sig imidlertid saa mat og daarlig, at han opgav alle Tanker paa Kontoret, og rejste direkte hjem.

Hans Hustru blev meget forskrækket, da han vaklede ind i Soveværelset og højt stønnende kastede sig paa Sengen.

„Hvad er det, kære Edvard?“ raabte Fru Mejer, mens hun vred Hænderne.

„Send Bud efter Lægen“, stønnede han.

Fruen begyndte at skribe. Pigen, som stod i Døren, stemte ogsaa i af Respekt for sin Frue.

Mejer hostede, som om han skulde kvæles.

„Det er den Flue“, stønnede han. „Aa—aa—aa! Jeg kan — næsten — ikke — trække Vejret! Denne Flue — paa Thekoppen, Du ved — som jeg slugte —“

„Du slugte den ikke, søde Edvard. Jeg fandt den paa Underkoppen, da Du var gaaet!“

Han rystede trist paa Hovedet. „Jo, jeg fandt den virkelig“, raabte Fru Mejer. „Det var den samme Flue, for den ene Vinge var af, og saa kunde jeg se, at den havde været i Mælk. Og Du har gaaet og indbildt Dig alt dette Sludder bare for et Theblads Skyld“.

Tal aldrig om Fluens, dersom De tilfældigvis skulde træffe Mejer. Det er et pinligt Emne.

(Ravnen).

Vort Forbund.

Fungerende Forretningsfører: Oscar Levinsen, Arbejderhøjskolen, Esbjerg.

„Arbejdervennerne“ fra Odense ønsker ikke at diskutere den i det nye Forbund foretagne „Urafstemning“. Nej, vi forstaa saa godt, at Vennerne føler Trang til at tale om noget andet. Ved den Undersøgelse, som vi i Anledning af d'Hrr.s Benægtelse af vor Fremstillings Rigtighed har foretaget, fremgaar det nemlig, at „Urafstemningen“ har været endnu mere humbugsagtig, endnu taabeligere og umulig end selv vi fra første Færd troede.

Der er til en Del Afdelinger — af dem, man antog var mest tilbøjelig til at lade sig bruge — og til nogle Enkeltmænd udsendt følgende Skrivelse:

„Urafstemning.

Til Afd. og Medlemmer!

1. Har I noget imod, at Martin Jensen, Langeland, Marius Olsen, Lyngby, P. Sørensen, Fyn, og Jac. Jensen, Askov, tiltræder Hovedbestyrelsen, og at Esbern Jespersen og Laurits Madsen bliver Suppleanter indtil Kongressen i Paasken?

2. At „Arbejdervennen“ gratis sendes til alle Medlemmer hver Uge mod at de betaler 65 Øre Kvartalet til Hovedforbundet? Saa betales intet andet Forbundskontingent fra Afd. — Svar inden 15. ds.

Jeg haaber, I bliver i det gamle Forbund og afskyr Splittelsesmændene.

Kammeratlig Hilsen

Rs. Ankjær“.

Denne Skrivelse, intet som helst andet Materiale, er „Urafstemnin-

gen“ bygget paa. Et Par enkelte Afdelingsbestyrelser og en enkelt Formand — af dem, der ikke havde betalt Kontingent i 8—9 Maaneder — har paa egne Vegne, uden at spørge Medlemmerne, svaret „Ja“. I alle de Afdelinger, hvor Skrivelserne overhovedet har været behandlet, har man enten vist Splittelsesmændene Vintervejen, eller man har vedtaget at holde sig fuldstændig passiv og ikke tilhøre noget Forbund, saalænge der er Kævl og Splid. Dette gælder bl. a. Hindsholm Afdeling.

Paa dette Resultat har Westergaard og Ankjær bygget deres nye Forbund, og paa Grundlag heraf meddeler „Arbejdervennen“, at Forbundet ved Urafstemning er rekonstrueret, ny Hovedbestyrelse valgt, Lovændringer vedtaget osv. Bladet tier dog klogeligt stille med, *hvor mange* Stemmer der afgaves ved Urafstemningen.

Det vil ogsaa ses, at vi havde Ret i vor Paastand om, at „Arbejdervennen“ ikke er overtaget af det nye Forbund — om det nogensinde bliver det er vist yderst tvivlsomt.

— — —
I Ondløse, hvor vi har en stor og god Afdeling, havde W. og Ankjær arrangeret et Møde d. 17. Februar, for at forsøge paa at faa Afdelingen til at tiltræde deres Forbund. Bestyrelsen havde indbudt Vilh. Rasmussen som Taler. Diskussionen varede fra Kl. 8 til Kl. 12 Aften, og Resultatet blev en komplet Fiasko for Spetakkelmændene. Westergaard fandt kun en eneste Meningsfælle, en *Højskolelærer*, men selv han maatte inden Mødets Slutning tage Afstand fra W.s pøbelagtige Sprog. Rs. Ankjær vilde Forsamlingen overhovedet ikke høre: „Ned med

ham!“ „Frem med en anden!“ „Lad os høre Vilh. Rasmussen!“ lød det ustandseligt imod ham.

Mod Mødets Slutning forsøgte Indbyderne at uddele „Arbejdervennen“, men ikke én af Forsamlingen ønskede saa meget som at røre ved Bladet.

Saaledes endte den første puniske Krig.

Forhastet Sejrsskraal. Det gule Organ meddeler glædestraalende, at Sofus W. ved et Besøg i Bornholms Afdeling fuldstændig har omvendt Medlemmerne og faaet dem til at indmelde sig i Splittelsesforbundet. Nu skriver Afdelingens Formand imidlertid til os, at Beslutningen blev truffet paa et offentligt Møde, hvor baade Venner og Fjender var tilstede, og at et saadant offentligt Møde naturligvis ingen besluttende Myndighed har i et indre Foreningsanliggende.

Der vil nu blive indvarslet til en Generalforsamling, hvor hele Bestyrelsen vil anbefale, at Afdelingen forbliver i det gamle Forbund.

En styg Insinuation. Fra Spektakelmagernes Side udsprede ihærdigt den Paastand, at Folketingsmand Stauning paa Forhaand har taget Parti mod det gamle Forbund og billiget Westergaards Splittesarbejde. Vi erindre om, at Hr. Stauning har indvilget i eventuelt at være Voldgiftsdommer i Striden, og det er saaledes en gemen Insinuation at paadutte ham, at han forud har taget Parti og udtalt sig herom.

Hvis det var Tilfældet, vilde Hr. Stauning naturligvis ikke have paataget sig at være meddømmende. En Dommers første Pligt er Upartiskhed.

En slagfærdig Smed.

En Landsbysmed i Nordsjælland havde for en Tid siden faaet Bestilling paa en større Portion Hestesko. Bestillingen havde han faaet af en københavnsk Grosserer, Hvor Skoene skulde bruges, ved vi ikke, men det fortaltes, at de skulde bruges til tyske Heste, fortæller »Nordsj. Vbl.«

Saa en Dag, da Smeden staar og slider i det, kommer en af Egnens Landmænd ind til ham og siger i en spydig Tone:

»Er det, fordi Krigen skal vare saa meget længere, at du har begyndt at forsyne Tyskerne med Hestesko?«

»Nej«, svarede den slagfærdige Smed, »det er ikke af den Grund. Men det er, fordi det gør mig ondt, at de Heste, som du solgte Tyskerne, skal gaa barbenede.«

Arbejderhøjskolen i Esbjerg.

Et Foretagende, der er i stadig Udvikling.

Til næste Vinters Kursus maa Amtsun-
derstøttelse søges inden 1. Maj.

Arbejderhøjskolen kan glæde sig ved stærk stigende Tilslutning. Der er i Vinter ca. 50 Elever, hvilket er saa mange, som Skolen for Øjeblikket kan modtage. Det er glædeligt at kunne notere sligt i en Tid, da Tilgangen til Højskolerne paa Grund af Krigssituationen ellers er dalende.

De unge Mænd og Kvinder, der til næste Vinter ønsker et 5 Maaneders Kursus paa Skolen, maa indsende Ansøgning til Skoleraadet om Amtsun-
derstøttelse inden 1. Maj 1915.

Der undervises i alle de almindelige Højskolefag, saasom Historie, Samfundskundskab, Naturfag, Dansk, Regning osv. I Samfundskundskab og Historie tilrettelæg-

ges Undervisningen naturligvis saaledes, at Eleverne bibringes Kendskab til det, der præger vor egen Tid.

Foruden de nævnte almindelige Højskolefag kan der faas Undervisning i Sprog, Bogføring, Haand- og Husgerning m. m.

Endelig er der en Afdeling for Bygningshaandværkere. Der undervises her saavel i elementær Tegning som Fagtegning, ligesom der bliver Timer i Matematik o. a., der har Interesse for de unge Haandværkere.

Skemaer til Ansøgning faas i Byen paa Borgmesterkontoret og paa Landet hos Sogneraadshand-
manden, samt ved Henvendelse til Arbejderhøjskolen. Alle Forespørgsler besvares iøvrigt af Højskoleforstanderne Rasmus Vind og R. Brændeskov eller Red. Sundbo, Esbjerg.

Vi er overbevist om, at de unge Arbejdere og Arbejderkvinder fra Land og By stadig i stigende Grad vil søge til deres egen Højskole, hvor alt er baseret paa at give dem de Kundskaber, der er Brug for i det Arbejde og de Kampe som Arbejderklassen bliver stillet overfor.

Landarbejderforbundet i Danmark

optager enhver Daglejer, Tjenestekarl og Tjenestepige fra Konfir-
mationsalderen.

* * *

Forbundets Medlemsblad „Land-
arbejderen“ tilstilles gratis og porto-
frit ethvert Medlem.

* * *

Desuden yder Forbundet gratis
Retshjælp til Tyende, der kommer
i Konflikt med Husbonden.

Obligatorisk Strejkeunderstøttelse
under godkendte Konflikter med
Arbejdsgiverne.

* * *

Paa Egne, hvor endnu ingen
Afdeling findes, optages Medlem-
merne i Central-Afdelingen, der
omfatter hele Landet.

Landarbejderforbundets Hovedbestyrelse.

Forretningsfører Axel Hansen,
Menig 437—08, 45. Bat., 4. Komp.
Feltpost Amager.

Viceforretningsfører Oscar Le-
vinsen, Arbejderhøjskolen, Esbjerg.

Sekretær Kr. Andersen, Odder
Kildegaard, Odder.

Hans Hansen, Frønne Mark,
Svaneke, Bornholm.

L. P. Nielsen, H. C. Andersens-
gade 5 B⁵, København K.

C. F. Carlsen, Øster Farimagsg-
gade 9¹, København K.

Alfred Hansen, Esbjerg Arbej-
derhøjskole.

H. P. Hansen, Tømmerup pr.
Kallundborg.

Forenings-annoncer

optages i „Landarbejderen“ til en
yderst billig Pris. Det er Spild
af Penge, at avertere Medlems-
møder, Generalforsamlinger etc.
andre Steder end i

„Landarbejderen“.

Køb Klæder hos
Skræderm. J. C. Skipper,
Taarsvej, Nakskov.

1ste Klasses Skræderi efter Maal.
Stort Lager af alt i Herreekviperings.

Telefon 463.

Mine Herrer!

Vil De være fiks
spare Penge
have stort U valg ?

da gør Deres Indkøb af

Herreekvipering

i

Beklædnings-Magasinet

„BRISTOL“

(H. C. Andersen)

Jernbaneg. 27 (ved Siden af Hotel »Royal«).

Nykøbing F.

Herreekviperings-Forretningen

„Tøjhuset“

Største Udvalg

her paa Pladsen i

færdige Herreklæder

samt alt til

Herreekvipering.

Klædninger & Overfrakker

leveres efter Maal fra eget Skræderi

Altid gode Varer.

 Altid billige Priser.

Johan Daugaard.

Esbjerg

Arbejderhøjskole

Kursus for Mænd og Kvinder fra 1ste Novbr. til 1ste April og for Kvinder fra 1ste Maj til 1ste August.

Understøttelse kan faas hos Amtsskoleraadene.

Indmeldelser modtages af Forstanderne **R. Vind** og **R. Brændeskov** eller Redaktør **Sundbo**, Esbjerg.

Depotet

for færdigs. Herreklæder
Stege

GENTLEMEN!

Vil De være fiks?

Vil De spare Penge?

Vil De have stort Udvalg?

Da ekviper Dem hos

Chr. Kanstrup

Storegade

:: Telefon 171 ::

Engelsk

Beklædnings-Magasin

Storegade 15, Stege. Telf. 250

Fikst Udvalg i al

Herreekvipering.

**Færdige Klædninger,
Overfrakker, Ulsters,
Kapper, Stortrøjer,
Regnfrakker, Skindveste.**

Smaa Priser!

Gratis Tilpasning!

Kravetøj, Slips, Hatte, Huer

R. Rasmussen.

En flink Karl

faar De nemmest og billigst gennem et Avertissement i „Landarbejderen“. Bladet læses af alle organiserede Tjenestefolk i Danmark.

„Landarbejderen“

udgaar hver Lørdag.

Kan bestilles paa alle Postkontorer og Brevsamlingssteder, og koster 60 Øre Kvartalet (Postpenge iberegnet).

Ansvarlig: *Vilhelm Rasmussen.*

L. M. Tommerups Bogtrykkeri, Stege.

Landarbejderen.

Fagblad for Afdelinger
og Kredsorganisationer under Landarbejderforbundet i Danmark.

Nr. 9.

Søndag den 28. Februar 1915.

2. Aarg.

Den polske Invasion.

Sekretæren for den organiserede polske Slavehandel, Hr. Kongsted fra Slagelse, har gennem en Del af Agrarpresen udsendt en Artikel, der formodentlig skal virke beroligende paa os danske Landarbejdere, med Hensyn til Frygten for Polakimporten. Men jeg tror dog ikke, at Hr. Kongsteds Artikel vil faa den tilsigtede Virkning.

Thi Import af Polakker under de nuværende kritiske Forhold er en Haan imod den danske Landarbejder, og vil virke som en knyttet Næve i Ansigtet paa den hele Arbejderbefolkning.

Efter Hr. Kongsteds Opgivelse har vi huset omtrent 6000 Polakker her i Vinter. Lad os antage, 4000 mandlige danske Landarbejdere kunne have udført det samme Arbejde som disse Polakker, vi kommer da til det Resultat, at Polakimporten har gjort disse Tusinder af Landets egne Børn brødløse til Fordel for Polakkerne. Nationaløkonomisk betyder det, at Landets iforvejen knappe Proviandbeholdning bliver endnu knappere.

Disse 6000 Polakkers Forbrug af Rug og Kartofler kan for Vintermaanedernes Vedkommende sikkert anslaaes til mindst 96,000 Rugbrød og 24,000 hl. Kartofler. Dette Merforbrug betyder naturligvis en Prisstigning, der igen rammer de arbejdsløse danske Arbejdere.

Nu faar vi altsaa yderlig 10,000 nyimporterede Polakker paa Kost. At dette simpelthen betyder en Forringelse af Livsvilkaarene for baade Land- og Byarbejderne er saare selvindlysende.

Polakimportørerne henviser til, at der mangler dansk Arbejdskraft paa Landet. Nu er det jo en Ting at fremsætte en Paastand, en anden at bevise den. Efter min Erfaring vil det være uhyre let for de fleste Jordejere at skaffe sig den fornødne danske Arbejdskraft, men hvis der er noget i Paastanden om den manglende danske Arbejdskraft, saa skyldes det jo simpelthen Arbejdskøberen selv.

De anser 600 Kr. aarlig for en passende Løn til en dansk Familieforsørger, men betaler uden at kny det samme for en polsk Kvindes Arbejdskraft i 7—8 Maaneder. Er der da noget forunderligt i, om en Del af os fortrækker fra Landet og søger efter bedre Arbejdsfelt og noget lysere Livsvilkaar.

Giv den danske Landarbejder en Løn, saa han kan forsørge sin Familie menneskeligt, og Udvandringen til Byerne og til Amerika vil standse med det samme.

Men Polakimporten har et Formaal foruden det officielt angivne, at afhjælpe Manglen paa dansk Arbejdskraft, nemlig yderlig at knuge den danske Landarbejder ned i Ydmyghed og Afhængighed. Der er Egne i Landet, hvor det ikke længere er muligt for danske Arbejderhustruer at faa Roearbejde, og sker det endeligt, vil Polakkvinderne ved enhver Lejlighed blive favoriserede. Og der er ikke faa Steder, hvor det Arbejde som før ubetinget blev regnet for Daglejerarbejde, Grøftegravning, Gødningslæsning og -udkørsel osv., nu udføres af polske Piger, medens de overflødiggjorte danske Arbejdere ser til med bitre Miner.

Ministeriet har gravet en gammel Lov op, om gensidig Hjælp til indkaldte Jordbrugere, og Hr. Rode sørger landsfaderligt for Majs til Svinene og Saasæd til Jorden. Det vilde være paa sin Plads om Ministeriet havde været lige saa omhyggelig for at forhindre, at danske Landarbejdere udsættes for en ganske ødelæggende Konkurrence af et lavere-staaende Folkeslags Overskud af

Kvinder og Drengene. — Vore Digtere sammenligner med Forkærlighed Fædrelandet med en Moder. For os Landarbejdere er Fædrelandet nærmest en ond Stedmoder, der paa alle Maader forfordeler os til Fordel for sine andre Børn og navnlig for fremmedes Børn.

Landarbejder.

Tyske Landarbejderforhold.

Nogle Bemærkninger til J. P. Laursen, Lundgaard.

I „Arbejdervennen“ har Hr. J. P. Laursen, Lundgaard, skrevet en Artikel om tyske Landarbejderforhold, som jeg ved nærv. kunne ønske at fremsætte nogle Bemærkninger til, da den paa adskillige Punkter er i Strid med Virkeligheden og ikke egnet til Belæring om de virkelige Forhold.

Jeg har berejst Tyskland i flere Aar end Hr. Laursen Maaneder, og har arbejdet paa mange Gaarde. Paa adskillige af disse var vi baade 8 og 10 Karle (Pferdknechte), men det var sjælden, at nogen af disse var antaget for mere end en Uge ad Gangen — hvad jeg mener er af det gode.

Karlekamrene i Tyskland staar efter min Erfaring fuld ud paa Højde med de danske, en Ulempe er det dog, at de paa de større Gaarde gerne er indrettet ovenover Hestestalden eller Foderloen.

Hr. Laursen finder Daglejernes Løn — 12—16 Mark ugentlig — meget lille. Ja, meget er det ikke, men hvor mange Daglejere tjener

her i Danmark mere. Daglejerboligerne er mindst lige saa gode, mange betydelig bedre end dem, der bydes paa de danske Herregaarde.

Det er rigtig, at de tyske Fodremestre har en stærk Organisation. Foreningen er 19 Aar gammel og blev dannet paa Initiativ af 2 danske og 1 svensk Fodermester. Maaske arbejder den noget ensidig udelukkende for Fodermester-Interesser, men det er nu en Gang en Fodermesterorganisation. De danske Husmandsforeninger tæller ogsaa et overordentligt stort Antal Landarbejdere, men det sker sjældent eller aldrig, at Husmandsforeningerne rører ved et Spørgsmaal, der har Interesse for de virkelige Landarbejdere.

Jens Nilsson.

„Ingen sultne Børn“!

Det var forleden den frikonservative Rottbølls Tur til i Landstinget at fortælle, at der ingen sultne Børn var paa Landet.

Ja, hvad er egentlig Sult?

Børn — og Voksne med — kan jo proppes med mere eller mindre værdifulde Fødemidler, som maaske kan give Vedkommende Fornemmelsen af at føle sig mæt — uden at derfor disse Madvarer kan siges at tilføre Legemet tilstrækkelig Ernæring, saa at det ikke underernæres.

Det er maaske det, Hr. Rottbøll har tænkt paa, da han fortalte, at der ingen sultne Børn var paa Landet, thi Manden maa jo da kunne regne ud, at den Løn, hans gode Partifæller, Godsejerne, yder

deres Arbejdere, absolut ikke kan strække til, at disse kan skaffe deres Børn tilstrækkelig nærende Føde — det mangler der meget i.

En Hr. Greve!

Godset Gyldensteen ved Bogense, som ejes af den tyske Grev Bernstorff, har i Følge „Ekstrabl.“ i Aar paa Grund af de høje Kornpriser forlangt, at Tiendeyderne skal erlægge Tienden i Naturalier i Stedet for i Penge.

Tiendeyderne har protesteret og sendt et Andragende til Greven i Tyskland, men der er nu indløbet et lidet imødekommende Svar.

Følgen bliver, at Yderne betaler, men reserverer sig deres Ret. Endvidere har Skovby Sogneraad anlagt Sag mod Hr. Greven for at faa den gamle Betalingsmaade godkendt.

En mærkelig Dom.

**Det er lovligt at slaa en
Tjenestepige i An-
sigtet med en slagtet Kylling.**

En Beværter i Hobro har ment, at det hørte med til god Opdragelse at prygle sin Tjenestepige. Bl. a. slog han hende i Ansigtet med en Kylling.

I Retten har Beværteren indrømmet, at han gentagne Gange har slaaet Pigen i Hovedet med en Kylling. Slagene blev ført med en saadan Kraft, at Kyllingens

Bug sprængtes, men saadan et Par „Kyllingedask“ var ikke noget at regne, mente han.

Det samme maa vel Hr. Politimester Salling have ment, thi Retten skønnede, at Pigen uberettiget havde forladt sin Tjeneste og burde have sin Løn forbrudt i Følge Tyendelovens Paragraf 47. Og bør Gæstgiveren for Tiltale i denne Sag fri at være.

— Det er en herlig Indretning, den Tyendelov!

Dobbeltsengenes Velsignelser.

Den 1. November i Fjor fik en Gaardejer i Mariagerøgnen to ny unge Tjenestekarle. De blev, som saa mange Steder paa Landet, puttet i Seng sammen, men uheldigvis havde den ene fra sin forrige Tjeneste (hvor der ogsaa var Dobbeltseng) medbragt den uappetitlige Sygdom Fnatt, og i Løbet af kort Tid var begge Karlene saa uhyggelig tilredte af denne Sygdom, at de begge maatte indlægges paa Mariager Arbejdsanstalts Sygeafdeling for at gennemgaa en Renselsesproces.

Samtidig blev der Opstand der, hvorfra den Karl var kommen, som havde medbragt Smitten, saa der ogsaa blev holdt almindelig Renselsesfest.

Efter at have gennemgaaet Kuren kom de to Karle hjem igen, og faa Dage efter var de lige saa befængte som før og maatte have en ny Omgang Smørelse, men denne Gang blev de hjemme.

Det hedder i Tyendeloven, at naar et Tyendes Sygdom skyldes

„utilbørligt Forhold“ fra Husbondens Side, er denne pligtig at betale Udgifterne ved Sygdommen.

Naar en Husbond kommanderer et Tyende i Seng til en anden og det derved paadrager sig en Sygdom, burde et saadant Forhold fornuftigvis henhøre under Betegnelsen „utilbørligt“ og forpligte Husbonden. Derved var der maaske ogsaa Haab om at komme Dobbeltsengene til Livs. —b.

Vore Levevilkaar.

I »Aalborg Venstreblad« skriver en Landarbejder:

Det kunde se ud til, at de ærede Landmænd har imod, at Brødet bliver sat til en bestemt Pris. Men hvordan skal Arbejderklassen og Smaakaarsfolk faa Brødet, naar det skal betales med mere end 11 Øre Pundet?

Jeg for min Part skal have for 88 Øre pr. Dag, og ingen Arbejdsgiver her paa Landet vil give stort mere end en Krone i Dagløn. Den store Kapital, der herefter skal blive tilovers, skal der økonomiseres mere med, end de fleste aner, hvis der overhovedet skal blive til mere end det tørre Brød.

Men det kan man vel ikke se fra de store Arbejdsgiveres og de bedrestilledes Side. Det er dog klart, at med den Indtægt vil en Rugpris paa nogle faa Kroner højere end den fastsatte — end sige 30—40 Kroner Tønden, medføre, at Arbejderne, deres Hustruer og smaa Børn skal sulte.

Fr. Olsen,
Raakilde, pr. Støvring.

Polakimporten.

Der foreligger nu en Beretning fra Indenrigsministeriet vedrørende Tilsynet med de polske Arbejdere, der var beskæftigede her i Landet i det forløbne Aar. Det fremgaar heraf, at der mod 6600 Polakker i 1910 arbejdede 12,452 polske Arbejdere her i 1914. Af disse Arbejdere fandtes 10,785 paa Øerne og 1667 i Jylland. Højest staaer Maribo Amt med 4858 Polakker, derefter Sorø Amt med 1109, Holbæk med 1111, Præstø med 1069, Fyn med 1708 osv. I Jylland er det særlig Vejle, Randers, Ribe og Hjørring Amter, der benytter Polakker. Tallene er henholdsvis 408, 369, 224 og 217.

Paa 2803 Ejendomme anvendtes Polakker, og af disse Ejendomme var 1780 Gaarde, 349 Proprietærgaarde og 674 Herregaarde. Fra 1911 til 1914 er Antallet af Bøndergaarde, der anvender Polakker, vokset med 63 pCt. Proprietærgaardenes Tal er steget med 40 pCt. og Herregaardenes Tal er steget med 12 pCt.

Disse Tal tyder paa, at vi staaer overfor en ny og lidet hyggelig Ære i det danske Landbrugs Udvikling.

Størst synes Tilgangen at have været i Maribo og Præstø Amter. I Aarets Løb er der i Maribo Amt opført 15 ny Polakkaserner, hvoraf de 3 er Herregaardskaserner. I alt findes der nu 191 Polakkaserner i Maribo Amt. I Præstø Amt er sidste Aar oprettet 16 ny Kaserner.

Mere end mange Ord giver disse Tal et uhyggeligt Indblik i Arbejdsforholdene paa Landet.

Tjenestefolkene og Fritiden.

Ved et Husmandsmøde i Søndags i Skanderborg drøftedes Ungdomsskolen og i Forbindelse hermed Ungdommens Stilling. Lærer Sørensen, Stilling, udtalte bl. a. om „Fritiden“:

„Anvendelsen af Fritiden er et stort Spørgsmaal. Den tjenende Ungdom kan jo ikke nu som i tidligere Dage være sammen med Husbond og Madmoder om Aftenen. Tjenestefolkene kan jo snart ingen Steder mere være „inde“ i deres Fritid. De maa søge deres egne Stuer, hvis de har nogen. Ofte fordrives da Aftentimerne med Kortspil i Karlekamrene eller med det uheldigere: Ophold i Krostuerne“.

Husmand Mads Jensen, Aale, der var Indleder ved Mødet, svarede hertil:

„Jeg er saa glad ved at høre Lærer Sørensens Ord. Ikke fordi det glæder mig, at Forholdene er saaledes, som her fremføres, thi det er ikke noget glædeligt, men fordi det bekræfter, hvad jeg saa ofte har hævdet paa forskellige Steder, at det jo ikke længere er saaledes, at Tyendet ret vel kan tilbringe sin Fritid i Husbonds Stue. Man er helst fri derfor fra Husbondens Side. Men hver Gang jeg har sagt dette ved Møder, er der nogle, som har protesteret og sagt, at saaledes var det ikke i deres Egn. Her møder nu en Lærer fra denne Egn, en Mand, der kender Forholdene, frem og siger det samme, som jeg ofte har anført. Det skal da nok vise sig, at det alligevel passer for mange Egnes Vedkommende“.

Bør Husbønder og ligestillede optages i Landarbejderforbundet?

I det store og hele kan det vel nok siges, at Landarbejderbevægelsen omsider er kommet til Klarhed over sig selv, sit Maal og sine Virkemidler. At der dog endnu er Omraader, hvor en vis Famlen gør sig gældende fremgaar deraf, at et Spørgsmaal som ovenstaaende overhovedet kan rejses og blive Genstand for Meningsforskel.

For dem, der har faaet sin organisationsmæssige Uddannelse i et hvilke som helst andet dansk Fagforbund er Besvarelsen saa lige til. En Murersvend eller Arbejdsmand vilde vel nærmest stejle ved Tanken om at optage Murermestre eller f. Eks. Storkøbmænd i deres respektive Fagforeninger.

Indenfor Landarbejderbevægelsen findes der imidlertid Folk, som ikke alene hylder, men ogsaa kæmper for den Anskuelse, at et Landarbejderforbund udmærket godt kan optage Gaardmænd, Godsejere, Højskolelærere og Bladmillionærer i Flæng, blot disse Ikke-Arbejdere er tilstrækkelig „venligssindede“. Ja, det nye vestergaardske Forbund er jo endog væsentlig bygget paa Tilslutning fra saadanne „venligssindede“.

Det Forsvar, der hyppigst føres i Marken for en saadan kritikløs Optagelse af baade Per og Povl, uden Hensyn til vedkommendes Samfundsstilling, er det, at en Underklassebevægelse har Brug for alle „gode Kræfter“, og at vi bør tage mod „enhver udstrakt Haand“.

Ræsonementet kan jo se besnærende ud, men er naturligvis bundfalsk.

Saalænge Landarbejderne vil indskrænke sig til en forholdsvis uskyldig Raslen med Lænkerne, nøjes med at rase mod „de forbandede Samfundstilstande“ — selv om det sker i lidt stærke Ord — eller udmale sig hvor ideelt Livsgoderne kunde være fordelt, saalænge vil de „gode Kræfter“ og de „venligssindede“ være tilrede med Skulderklap og „udstrakte Hænder“ — det er nemlig saa uhyre billigt.

Men et Fagforbunds første Op-gave er nu en Gang noget helt andet.

En virkelig Fagbevægelse vil Realiteter.

Mere Margarine og Paalæg paa Brødet, flere Kul til Kakkelovnen og en menneskeværdig Bolig. Rimelige Forhold mellem Arbejdstid og Hviletid og Anerkendelse af Arbejdernes Medbestemmelsesret ang. Arbejdsforholdene. Det er hvad en Fagbevægelse skal og kan bruges til at fremskaffe.

En Landarbejderbevægelse der sætter disse haandgribelige Ting først paa Programmet, vil forholdsvis hurtig blive forladt af alle „de gode Kræfter“ og de „fremstrakte Hænder“.

Naturligvis.

Der eksisterer saa uløselige Interesses modsætninger mellem Kapital og Arbejde, mellem Arbejdskøbere og Arbejdssælgere, at et Forbund, der er baseret paa lige Medlemsret for begge Parter, paa Forhaand er dømt til enten at blive noget betydningsløst Spektakel eller et brugbart Redskab i Arbejdskøbernes Hænder.

Organiserede danske Arbejdere har jo sørgelige Erfaringer for, at

det sidste som oftest bliver Tilfældet. En Del af „de gode Kræfter“ fik i sin start et saadant Amfibium af et Fagforbund, der skulde optage baade Arbejdere og Arbejdsgivere og varetage begge Parters Interesser, nemlig det saakaldte „kristelig“ Fællesforbund.

Amfibiet blev naturligvis, hvad det i Følge hele sin Oprindelse maatte blive, en fuldkommen arbejderfjendsk Institution, der saa sin første Opgave i ved enhver givne Lejlighed, at falde de andre organiserede Arbejdere i Ryggen og nedbryde, hvad disse byggede op.

Det blev Arbejdsgiverne der fuldstændig dominerede „Fælles“-Forbundet, og Arbejdsg. der med kristelige Talemaader og formodentlig ikke mindre kristelige Slavekontrakter, sikrede sig fuldstændig Haands- og Halsret over „Forbundsfællerne“.

Og selvfølgelig vil det gaa en Landarbejderbevægelse, der bygger paa samme Principer, netop saaledes. Ja, paa en Maade kan det siges, at det allerede er gaaet saaledes, idet det westergaardske Gaardmands- og Højskolelærerforbund jo af al sin Eyne modarbejder det bestaaende Landarbejderforbund og ser sin første Opgave i at saa Splid og Splittelse i vore Rækker.

Men som det „kristelige“ Skruebrækkerforbund meget hurtigt blev en for Arbejderne fuldstændig betydningsløs Institution, saaledes vil ogsaa hver eneste klassebevist Landarbejder Tid efter anden vende „Gaardmandsforbundet“ i Ryggen.

V. R.

Ugens Historier.

Ikke Begreb om Landvæsen!

I en Landsby havde man faaet en ny Præst, en ung Mand, der kom lige fra Hovedstaden.

Han tiltraadte Embedet midt i en frygtelig Tørkeperiode og blev derfor anmodet om at bede fra Prædikestolen om Regn. Han bad — og han blev bønhørt — den næste Dag skyllede Regnen ned. — Men nu gik det til den modsatte Yderlighed: det regnede Dag efter Dag og vilde ikke holde op.

— Ja, der kan man se, sagde en gammel Bonde; jeg tænkte nok, det kunde ikke nytte, vi fik saadan en Københavner til at bede — han har jo ikke Spor af Begreb om Landvæsen!

Grevindens Skødehund!

»Demokraten« fortæller:

Da Grevinde Frijs forleden Aften efter Dagens Møje og Besvær vilde begive sig til Ro, opdagede hun til sin usigelige Rædsel, at hendes Kæledægge, en lille Skødehund, var borte. Naadigfruen løb straks til Hustelefonen, og lidt efter saa man Størstepartern af Slotspersonalet med Oldfruen i Spidsen drage ud i den store, tavse Skov for at efterforske det lille Kræ. Hendes Naade fulgte efter i en Slæde, og fra denne ledede hun Eftersøgningen. Til Grevindens Glæde fandt man omsider i Sneen Spor af smaa Poter, og ved at følge dem kom Ekspeditionskorpsset helt ud til Dyrehuset, hvor man fandt den savnede Skødehund i en øm Situation med en af Skyttens Hunde.

I Triumf bragtes den elskovssyge Skabning tilbage til Slottet, hvor dens Tilstedeværelse forhaabentlig har haft en beroligende Indflydelse.

Landarbejderforbundet.

Fungerende Forretningsfører: Oscar Levinsen, Arbejderhøjskolen, Esbjerg.

Borsholm Afdeling. Som omtalt i forrige Nr. havde Sofus

Westergaard ladet et offentligt Møde i Borsholm (var ved en Trykfejl blevet til Bornholm, Red.) foretage en Afstemning om, hvilket Forbund den derværende Afdeling skulde tilhøre. Selvfølgelig var det et Spørgsmaal, som ikke i mindste Maade vedkom Deltagerne i et offentligt Møde, men for dog til Evidens at faa fastslaaet, at Borsholm Afdeling tilhører og fremdeles ønsker tilhører vort Forbund, lod Bestyrelsen indvarsle til en Ekstra-Generalforsamling med dette Spørgsmaal paa Dagsordenen.

Og denne legitime og beslutningsdygtige Myndighed vedtog *enstemmigt* at forblive i det gamle Forbund. Formanden, Knud Sørensen, Nørregaard, slutter sin Meddelelse herom saaledes:

„Vi staar fast i vor *Beslutning om at blive i det gamle Forbund*“.

Vi forventer, at „Arbejdervennen“ vil være lige saa gesvindt til at meddele dette Fakta, som den var til at publicere Meddelelsen om „Omvendelsen“.

I Strid med Sandheden. Det nye Forbunds Organ fortæller i sidste Nr., at Hovedbestyrelsesmedlem, H. P. Hansen, Tømmerup, har nedlagt sit Mandat, og ikke ønsker, „at have noget med Splittellesforbundet at gøre“.

Denne Paastand er lige saa blottet for Sandhed som alle „Arbejdervennen“s andre Paastande.

H. P. Hausen, Tømmerup, er den Dag i Dag Hovedbestyrelsesmedlem i Landarbejderforbundet, og Tømmerups Afdeling har ikke et eneste Øjeblik tænkt paa at slutte sig til Westergaards Forbund.

— Ogsaa i dette Tilfælde for-

venter vi en Berigtigelse i „Arbejdervennen“.

Forretningsfører Axel Hansen hjemsendes fra Sikringsstyrken de første Dage i Marts. Forretningsføreren vil straks paabegynde en Møderække paa Fyn og Sjælland, senere kommer Turen til Jylland. Afdelinger, som specielt ønsker Axel Hansen som Taler bedes skrive i god Tid. Høven-, delse desangaaende kan ske til „Landarbejderen“.

I „Fremad“, de unge Socialdemokraters Blad, skriver Formanden for soc. Ungdomsforeninger i København, N. P. Andersen, meget sympatetisk om vort Forbund.

Ogsaa „Fremad“s Redaktør, Typograf Harald Jensen, tager Afstand fra det westergaardske Forbund.

Landarbejderforbundet i Danmark

optager enhver Daglejer, Tjenestekarl og Tjenestepige fra Konfirmationsalderen.

* * *

Forbundets Medlemsblad „Landarbejderen“ tilstilles gratis og portofrit ethvert Medlem.

* * *

Desuden yder Forbundet *gratis Retshjælp* til Tyende, der kommer i Konflikt med Husbonden.

* * *

Obligatorisk Strejkeunderstøttelse under godkendte Konflikter med Arbejdsgiverne.

* * *

Paa Egne, hvor endnu ingen Afdeling findes, optages Medlemmerne i Central-Afdelingen, der omfatter hele Landet

Taylor-Systemet!

Af Martin Andersen, Nexø.

Lidt gammeldags og bagud som den besiddende Ende af vort Samfund er i sine Midler og Metoder, har den først fornylig opdaget, at der er et moderne Apparat for Udpresning af Udbytte, der hedder det Taylorske System. Efter den Begejstring, Opdagelsen har vakt blandt andet i Blade, der staar den hjemlige Storfortagsomhed nær, er det ikke udelukket, at Systemet — nu grundig afprøvet og indstillet til Kassation i Amerika, hvor det hører hjemme — skal søges indført hos os. Det kan derfor have sin Betydning at se lidt nærmere paa det.

Den økonomiske Udbytte, der jo ofte nok undskylder sin Eksistens med, at der ikke vilde være nok til alle, er for saa vidt selv den største Hymne til Frodigheden i Tilværelsen, som den helt og holdent bygger paa den lyse Erkendelse, at Livet bestandig gaar ud med et Overskud, og denne Udbytnings Kæmperesultater indtil videre giver den bedste Forestilling om, hvor svimlende dette Overskud fra Aar til Aar i Virkeligheden er. Ved at reducere sine Medmenneskers Rettigheder til ingen Ting og tilkende sig selv al Ret — det er dertil den hellige Individualisme anvendes, som det Bestaaende er saa bange for, at vi skal træde under Fødder |— og ved i Stedet for Overskud at sætte Udbytte, Profit, gør Udbytteren paa en lumsk Maade Livets guddommelige Godhed til sin. Han hævder at opret-

holde Verdensordenen ved at plyndre til det yderste alt, hvad der kommer indenfor hans Rækkevidde — *skabe Overskud*, kalder han det. Spørg Rockefeller, og han vil — med sine Fingre i Millioners Lommer — hævde, at han har skabt umaadelige Værdier.

Hvad skaber Værdierne i vort lille Samfund. Gør Storm Nielsen det, naar han tvinger Grosserer X. til at købe sin Elskerinde et nyt Halsbaand — blot ved at hugge det gamle? Gør „Brødrene Hansen“ det, naar de skaffer en kvart Million mere til Landet blot ved at sejle med dobbelt Sæt Papirer? Gør den det, der slaar sig op ved at konkurrere en anden ud? Herhjemme gaar enhver, der har set sit Snit til at skære en bredere eller smallere Rem af Huden, rundt og gebærder sig som Samfundsstøtte. Men hvad er Værdi? I hvilke Tilfælde skabes — og i hvilke ødes — der Værdier?

Blandt det meget, der trænger til Omvurdering, er her et Omraade, hvor den sikkert tiltrænges haardest.

Man tager næppe fejl ved at gaa ud fra, at Værdierne i sin store Hælhed er en Omskrivning for Samfundets Behov. I ethvert Samfund er der en naturlig Balance mellem Behovene og Ævnen til at tilfredsstille dem, hvor Misforhold er til Stede, skyldes de for en stor Del „Værdiskaberne“, Udbytterne paa anden Dansk. Det er Folk, der er til for at gøre det hele sværere — efter den gamle Regel at jo oftere en Tønde Korn maales, des mere svinder det i den.

Det, der karakteriserer det nuværende Samfund, danner Strukturen i det, er jo Forholdet Over-

klasse—Underklasse, Rig—Fattig, Arbejdskøber—Arbejder, Udbytter—Udbyttet. Dette Forhold har mange Afskygninger, bestemte af personlige Anlæg som Hjærtensgodhed eller Graadighed, af Modetninger og skiftende økonomiske Teorier. En Slægt under sine Arbejdere Føden, en anden tømmer Kuben for Honning med Fare for, at Bierne skal sulte ihjæl.

Det Taylorske System er Udslag af en ualmindelig smaalig-nærig, sur Tankegang; med det er der gaaet Videnskab — i alt Fald Kateder — i Udnyttelsen af den menneskelige Arbejdskraft. Taylorsystemet er et Forsøg paa ved fysisk-matematiske Beregninger at finde det Punkt, hvor Arbejderen med den mindst mulig Bekostning udfører det største Arbejde. Det er Udsvedningen sat i System.

Hvilken Jordarbejder har ikke været ude for en eller anden Grønskolling af en Ingeniør, der efter en Række Aar at have slidt Halen blank paa Læreanstaltens Bænke kommer og vil lære Arbejderen at anvende Hakken, Spaden, Jærnstangen efter videnskabelige Metoder. Det hører til de festlige Øjeblikke paa Arbejdspladsen, naar den boglærde Overordnede kommer og demonstrer sin Kej-tøthed.

Men bag den uheldige Demonstration lurer en ondartet Hensigt, den at komme de „unyttige Bevægelser“ til Livs — at presse Citronen endnu en Omgang.

En norsk Kemiker stillede sig for nogle Aar siden den nyttige Opgave at lære de norske Bønder at koge Grød. Efter et Par Aars indgaaende videnskabelige Undersøgelser kom han til det for et hvert tænkende Menneske selvføl-

gelige Resultat, at den Fremgangsmaade, Bønderne gennem Aarhundreder havde fulgt, var den eneste rette.

Naturligvis forstaar enhver jævngod Arbejder, der har med en Skovl at gøre, instinktmæssigt at bruge den paa den letteste og resultatrigeste Maade. Det er da heller ikke her, Tampen brænder. De unyttige Bevægelser, Taylor-Systemet vil til Livs, klæber ikke saa meget ved Arbejdet som ved Arbejderen. Han er ikke mekaniseret nok, et Steds i ham beskæftiger en lille Tankerække sig maaske med Hjemmet, med Huslejen, med noget han har for efter Fyraften. Dette Efter Fyraften skulde overhovedet ikke eksistere, i alt Fald ikke som andet end haardt tiltrængt Søvn. Der smilede han ved Tanken om et eller andet! En unyttig Bevægelse — et Spild af Muskelkraft, som burde kommet Arbejdsherren til Gode!

De unyttige Bevægelser er Udslag af en Luksusfølelse hos Arbejderen, derfor er de saa forhadte. (Sluttes).

Forenings-annoncer

optages i „Landarbejderen“ til en yderst billig Pris. Det er Spild af Penge, at avertere Medlemsmøder, Generalforsamlinger etc. andre Steder end i

„Landarbejderen“.

En flink, yngre Pige,
helst fra Landet, kan faa Plads
1. Maj hos

Bogtrykker **L. M. Tommerup,**
Stege.

Køb Klæder hos
Skræderm. J. C. Skipper,

Taarsvej, Nakskov.

1ste Klasses Skræderi efter Maal.

Stort Lager af alt i **Herreekviperings.**

Telefon 463.

Landarbejderforbundets Hovedbestyrelse.

Forretningsfører Axel Hansen,
Menig. 437—08, 45. Bat., 4. Komp.
Feltpost Amager.

Viceforretningsfører Oscar Le-
vinsen, Arbejderhøjskolen, Esbjerg.
Sekretær Kr. Andersen, Odder
Kildegaard, Odder.

Hans Hansen, Frønne Mark,
Svaneke, Bornholm.

L. P. [Nielsen, H. C. Andersens-
gade 5 B⁵, København K.

C. F. Carlsen, Øster Farimagsg-
gade 9¹, København K.

Alfred Hansen, Esbjerg Arbej-
derhøjskole.

H. P. Hansen, Tømmerup pr.
Kallundborg.

Medlemmernes Opmærk-
somhed henledes paa

Nykøbing Øl.

Lager-,
Pilsner- og Hvidtøl.

Fortrinlige Ølsorter.

Mine Herrer!

Vil De være fiks
spare Penge
have stort U. valg?

da gør Deres Indkøb af

Herreekvipering

i

Beklædnings-Magasinet

„BRISTOL“

(H. C. Andersen)

Jernbaneg. 27 (ved Siden af Hotel »Royal«).

Nykøbing F.

Herreekviperings-Forretningen

„Tøjhuset“

Største Udvalg

her paa Pladsen i

færdige Herreklæder

samt alt til

Herreekvipering.

Klædninger & Overfrakker

leveres efter Maal fra eget Skråderi

Altid gode Varer.

 Altid billige Priser.

Johan Daugaard.

Esbjerg

Arbejderhøjskole

Kursus for Mænd og Kvinder fra 1ste Novbr. til 1ste April og for Kvinder fra 1ste Maj til 1ste August.

Understøttelse kan faas hos Amtsskoleraadene.

Indmeldelser modtages af Forstanderne **R. Vind** og **R. Brændeskov** eller Redaktør **Sundbo**, Esbjerg.

Depotet

for færdigs. Herreklæder
Stege

GENTLEMEN!

Vil De være fiks?

Vil De spare Penge?

Vil De have stort Udvalg?

Da ekviper Dem hos

Chr. Kanstrup

Storegade

:: Telefon 171 ::

Engelsk

Beklædnings-Magasin

Storegade 15, Stege. Telf. 250

Fikst Udvalg i al

Herreekvipering.

**Færdige Klædninger,
Overfrakker, Ulsters,
Kapper, Stortrøjer,
Regnfrakker, Skindveste.**

Smaa Priser!

Gratis Tilpasning!

Kravetøj, Slips, Hatte, Huer.

R. Rasmussen.

En flink Karl

faar De nemmest og billigst gennem et Avertissement i „Landarbejderen“. Bladet læses af alle organiserede Tjenestefolk i Danmark.

„Landarbejderen“

udgaar hver Lørdag.

Kan bestilles paa alle Postkontorer og Brevsamlingssteder, og koster 60 Øre Kvartalet (Postpenge iberegnet).

Ansvarlig: *Vilhelm Rasmussen.*

L. M. Tommerups Bogtrykkeri, Stege.

Landarbejderen.

Fagblad for Afdelinger
og Kredsorganisationer under Landarbejderforbundet i Danmark.

Nr. 10.

Søndag den 7. Marts 1915.

2. Aarg.

Freds- bestræbelser.

Som omtalt andet Steds i Bladet afholdes der Lørdag i København et Møde af Repræsentanter for de to Landarbejderforbund. Det er vort oprigtige Haab, at dette Møde ikke maa forblive resultatløs. Som vi Gang paa Gang har hævdet, er det kun vore fødte Modstandere, Bønderne og Godejernerne, der har Udbytte og Glæde af, at Landarbejder-Bevægelsen vedblivende øder sine Kræfter paa indbyrdes Strid og Kiv. Enhver Organisationsmand, baade By- og Landarbejdere, har med Betænkelighed og Sorg set det sidste halve Aars Udvikling indenfor de organiserede Landarbejders Rækker.

Tidspunktet er ikke nu til en Genopfriskning af Stridens Opkomst og Forløb. Det vilde være en daarlig Maade at paabegynde et Mæglingsforsøg. Men hvad vi ønsker at hævde nu er, at Striden fra „Landarbejderen“s Side har været ført med *blanke Vaaben*. Det er muligt, at man ved at gennemlæse vort Blad for sidste Halvår kan paavise en og anden Urigtighed, men bevidste Usandheder har „Landarbejderen“ aldrig bragt til

Torvs. Og det er muligt, at ogsaa vi i Stridens Hede har brugt Udtryk, som uden Skade kunde have været modererede, men rent hensigtsløs personligt Skænderi har vi efter Evne søgt undgaaet. Hvis Modparten med god Samvittighed kunde sige det samme, havde Striden neppe naaet det Omfang eller affødt den Bitterhed, som nu er Tilfældet.

Der vil i enhver Organisation kunne opstaa Meningsforskel, og heller ingen af de andre Fagorganisationer er ukendte med endog ret skarpe Meningsudvekslinger; men een Ting har man indenfor de øvrige danske Fagforbund med urokelig Konsekvens fastholdt: Forbundets ubrydelige Enhed *udadtil* og grundmuret Respekt for Flertalsviljen *indadtil*.

For „Landarbejderen“ har Striden hverken i sit Udspring eller Forløb været en Strid om eller mod Personer, men om Principper for Organisationsledelse i Almindelighed og en dansk Landarbejderbevægelses Maal og Midler i Særdeleshed. Og hvor forhandlingsvillige vi end er, saalænge det kun drejer sig om Personspørgsmaal, saa er der visse Principper, som vi hverken kan eller vil slaa af paa. I første Række kommer her en virkelig Garanti for, at det fremtidig bliver Flertals-

viljen, der bliver den raadende indenfor Landarbejderbevægelsen.

Løvrigt er det os temmeligt ligegyldigt, om Forretningsføreren eller Redaktøren hedder Per eller Povl; og det interesserer os ikke stort, om de tjener deres Udkomme ved det ene eller andet Erhverv — naar dette da ellers er hæderligt og lovligt. Men de kan og maa ikke beklæde disse Pladser en Dag længere, end Flertallet ønsker det, og deres Ord og Geringer maa og skal være i absolut Samklang med Flertallets Opfattelse.

Hvad „Landarbejderen“ ellers har gjort sig til Talsmand for, er hver for sig Ting, som vi tror, hver eneste organiseret Arbejder vil kunne underskrive. Og hvilket Resultat, der end maatte komme ud af det stedfindende Mæglingsforsøg eller en eventuel Voldgiftskendelse, saa vil ingen fremtidig Ledelse af en Landarbejderbevægelse komme uden om de af vort Blad forfægtede principielle Anskuelser om Organisationsledelse.

Naar der forlængst er groet Mos og Glemsel over alle Smaalighederne og de personlige Mellemværender, saa vil disse Principper og Anskuelser leve og knæsættes.

Det er, som vi begyndte med at sige, vort oprigtige Haab, at Mæglingsforsøget maa resultere i

en for begge Parter antagelig Bilæggelse af Striden. Mæglingen vil ikke strande af Mangel paa Imødekommenhed fra vor Side, saa meget tror vi at kunne sige med Sikkerhed. Men naturligvis kan der fra Modpartens Side fremsættes Forlangender og Betingelser af den Natur, at vi absolut ikke kan bøje os. I saa Tilfælde indanker vi med god Bevidsthed Sagen for Voldgiftsdomstolen, sikre paa, at hvorledes end dennes Syn paa Sagen maatte forme sig, saa er der en Ting, den ikke kan eller vil frakende os: Viljen til at føre Landarbejderbevægelsen ind i et sundt Fagforeningsspor og til at bringe den i nøjeste Kontakt med hele den øvrige danske Arbejderbevægelse.

Ussel Dagløn.

Elendige Arbejdsforhold i Nordjylland.

I Jetsmark Sogns vestlige Del findes nogle store Gaarde, som i Vinter har haft Tærsefolk. Paa en af dem var der 2 Mand fra Pandrup, som først i nogen Tid tærskede Græsfrø af, ved hvilket Arbejde de kunde tjene, foruden Kosten, ca. 1 Kr. 40 Øre daglig.

Da de nu havde arbejdet nogen Tid paa Akkord, kom der et andet Arbejde for, som Gaardmanden ikke vilde give Akkord paa. Arbejderne forlangte 12 Kr. til dem begge. De formente, at Arbejdet kunde vare i 4 Dage, og Daglønnen vilde saa blive den svimlende høje 1 Kr. 50 Øre pr. Mand; men dette vilde den gode Gaardbestyrer ikke gaa ind paa. Han vilde

paa ingen Maade give mere end 8 Kr. til de 2 Mand for 4 Dages Arbejde, eller 1 Kr. til hver foruden Kosten.

Endvidere klagede han i høj Grad over, at Arbejderne ikke rensede Frøet eller stoppede Sækkene godt nok, og vilde jage dem begge væk midt i Ugen. De blev imidlertid færdige og skulde haft 6 Kr. 80 Øre til Rest, men Gaardbestyreren vilde kun betale de 2 Kr. 80 Øre, hvilke Penge Formanden for Akkorden saa ikke vilde modtage.

Dette vidner i høj Grad om de elendige Arbejdsforhold paa Landet.

O. S.

Husassistenterne

Formanden for Husassistenternes Forbund, Frk. Marie Christensen, har i den sidste Tid været paa en Agitationsturné i flere jydsk Byer, holdt Møder og oprettet Afdelinger.

I Esbjerg, hvor der ogsaa blev dannet en Afdeling, talte Frk. Christensen Onsdag den 24. Februar. Ved dette Møde holdt Frk. C. et glimrende Foredrag, hvoraf jeg hidsætter følgende:

Det har stadig været vanskeligt at faa forbedret de københavnske Husassistenter Kaar i saa udstrakt Grad, som ønskeligt var. Fra Provinsen kommer der hver Flyttedag en Masse Husassistenter, der tager Plads efter Avertissementer eller Fæstekontor, og altid til en lavere Løn og daarligere Arbejdsforhold end vort Forbund vilde tillade sine Medlemmer. Saaledes er dette Kontingent af Husassistenter fra Provinsen stadig med at bryde ned,

hvad deres københavnske Standsfæller bygger op. Derfor er det ogsaa nødvendigt, at vi faar organiseret Husassistenterne i Provinsen, for at forbedre deres Kaar baade der og i København. Tal. gav nu en Skildring af Husassistenternes Kaar i København og paaviste, at de ofte ikke havde mere end 5—6 Øre pr. Time. Skønt Herskaberne bebor store, rummelige 4-5-6 Værelsers Lejligheder, som alle er pyntet med konge Møbler i en sand Overflod, saa skammer saadanne Herskaber sig dog ikke ved at byde Husassistenten et tomt og uhyggeligt Værelse i en Kælder eller et Kvistkammer. Var det maaske for meget at kræve et varmt og hyggeligt Værelse med konge Møbler? Er Husassistenterne ikke Mennesker saa godt som Herskabet, og har de ikke i lige høj Grad Lov at nyde Livets Goder? Ligeledes er Arbejdstiden meningsløs lang, fra 7 Morgen til 9—11, ja endog til Tider til 12—2 om Natten. Disse daarlige Forhold ødelægger de unge Arbejderbørn, og det er hverken Arbejderne eller Samfundet tjent med.

Forbundet har imidlertid nu faaet reformeret mangt og meget for vore Medlemmer. Vi har saaledes indført kontraktmæssige Overenskomster mellem Herskaberne og vore Medlemmer, hvorved der sikres Husassistenterne en bestemt Arbejdstid, bestemte Fridage og flere andre Fordele. Det har saaledes vist sig, at Husassistenterne kan forbedre deres Kaar, naar de bare vil slutte sig sammen og samlet stille deres Krav. Der findes ikke mindre end 22000 Husassistenter i København, hvilken Magt var de ikke, naar de stod samlede.

For at dygtiggøre Husassisten-

terne har vi i København oprettet en Fagskole, hvor de kan faa et billigt Kursus i Husholdning. I de forløbne Aar er ialt 800 Husassistenter uddannet her. Og eftersom vor Organisation vokser kan der blive oprettet flere saadanne Skoler omkring i Landet.

Frk. Sandberg fik derefter Ordet og paaviste, hvor uretfærdig Tyendeloven er.

Sluttelig dannedes en Afdeling paa 41 Medlemmer.

At Husassistenterne ikke er saa bange for at betale et ordentligt Kontingent fremgaar deraf, at i København betaler Medlemmer over 18 Aar 75 Øre pr. Md. Ja, selv i Esbjerg, hvor Husassistenternes Løn er meget lille, sættes Kontingentet til 50 Øre pr. Md. for alle Medlemmer.

Medlemmer under Landarbejderforbundet, som jo dog har adskillig højere Løn end Husassistenterne, har hidtil kun betalt en latterlig Sum af 25 Øre pr. Md. Vi burde skamme os for Husassistenterne ved dette. Selv vor Kontingentforhøjelse, der træder i Kraft fra 1. April, kan ikke stilles ved Siden af, hvad Husassistenterne betaler.

O. Levinsen.

Der er dog Grænser

Tjenestekarlen, der ikke maatte faa Mad.

En Tjenestekarl fra Nyrup har faaet en Gaardejer fra Dysted dømt til at betale sig 60 Kr. som tilgodehavende Løn til 28. April 1914, hvilken Dag Karlen forlod Pladsen, fordi Gaardejeren havde nægtet ham Mad og tilføjet ham Vold.

Gaardejeren hævdede, at Karlen uden Grund havde forladt sin Tjeneste og forlangte, at han skulde have sin Løn forbrudt og betale ham 187 Kr. Ved Vidner blev det godtgjort, at Karlens Udsagn var rigtigt, og Dommen blev som ovenfor nævnt.

En Tjenestekarl, der ikke var tabt bag af en Vogn.

„Morsø Social-Demokrat“ fortæller følgende:

Lørdag Aften fandt et — lad os kalde det tragi-komisk — Optrin Sted ude ved Nørremølle.

Personerne var „Godsejeren“ til „Sø“ og en tidligere hos ham tjennende Karl.

Begge havde de været i Ny købing og var for hjemgaaende Mansa pr. Hest og Vogn og Karlen paa Cykle.

Karlen, der endnu havde sin Løn til Gode, fulgte efter Aftale med Hr. Mansa for paa „Sø“ at afhente nogle Klædningsstykker, som tilhørte ham.

Ude ved Nørremølle maa „Godsejeren“s nok som bekendte hidsige Sind imidlertid været løbet af med ham; thi pludselig langer han Karlen et saa kraftigt Slag af Pisken, at denne styrter af Cyklen.

Dette var dog Karlen for meget. I en Fart er han paa Benene igen, fratager Hr. Mansa Tømme og Pisk, samt kommanderer ham ned af Vognen, hvorefter han, med „Godsejeren“ løbende bag efter, befordrede Køretøjet ind til Politikontoret.

Her udenfor samledes snart en Mængde nysgerrige, der frydede sig over den uheldige „Godsejer“.

Retten blev sat paa Stedet, og Politimesteren søgte at mægle Parterne imellem. Dette lykkedes ikke, og Sagen gaar nu til Retten. Karlen vil selvfølgelig foruden sin Løn have en Undskyldning for det lidte Overfald.

Polakimportören Tesdaorph.

Det har i vide Kredse vakt pinlig Opsigt og Harme at se Hofjægmester A. Tesdorph gøre sig ekstraordinære Anstrængelser for at sikre en rigelig Indførsel af udenlandsk Arbejdskraft til den danske Storbondjord paa en Tid, hvor hele det danske Land lider under ekstraordinær Arbejdsløshed.

Denne Hofjægmester kundgør, at han har ført Forhandlinger med de tyske og østrigske Myndigheder om Transporten gennem deres Lande af hvervet Arbejdskraft fra de sædvanlige polske og galiziske Distrikter til Danmark. Og han har haft Held med sig. De paagældende Myndigheder har erklæret, at Transporten kan finde Sted efter nærmere fastsatte Regler. Det gælder derfor efter Hofjægmesterens Mening om, at Landmændene herhjemme nu snarest gør deres Bestillinger paa saadan fremmed Arbejdskraft hos de dertil indrettede Foreninger her i Landet!

Som man ser, Hr. Tesdorph har netop i Aar udfoldet ganske særlige Bestræbelser for at sikre Tilførselen af det billige Udbytnings-Element sydfra.

Under almindelige Forhold er

der mere end tilstrækkelig Grund til at forbitres over denne skammelige Import af fremmede Stakler. Men i Aar bliver denne Adfærd tifold værre.

Nylig har den gennem De samvirkende Fagforbund og Statistisk Departement foranstaltede tredje ekstraordinære Tælling af denne Vinters Arbejdsløshed fundet Sted. Den viste, at vi her i Landet i Januar Maaned har haft ca. 23,000 Arbejdsløse blandt de organiserede Arbejdere til Trods for, at omtrent 10,000 organiserede Arbejdere er indkaldte til Sikringsstyrken, og saaledes ikke optager deres sædvanlige Pladser. Af de Arbejdsløse fik 15,000 Understøttelse af Arbejdsløsheds-kasserne, og 6500 Medlemmer af Arbejdsløsheds-kasserne stod for Tiden uden Ret til Understøttelse. De 23,000 Arbejdsløse er endda ikke Tallet paa den samlede ledige Arbejds-kraft her i Landet, thi der findes ret givet adskillige Tusinde uorganiserede Arbejdsløse, som man ikke har kunnet indbefatte under denne Statistik, og Arbejdsløsheden herhjemme er saaledes endda betydeligt større end det fremkomne Tal angiver.

Fra Statistisk Bureau er der yderligere erklæret, at *Arbejdsløsheden i Aar virker langt frygteligere end ellers*, fordi den har varet meget længere; den begyndte jo allerede kort efter Krigen, og selv de bedrestillede blandt de ledige har derfor i mange Tilfælde faaet brudt deres sædvanlige Modstandskraft allerede før den egentlige Vinter er indtraadt.

Ikke alene er Arbejdsløsheden alt-saa ekstraordinær stor, men Lidelserne, den har bragt, er ualmindelige.

Under disse Forhold har den store

Godsejer, Hr. Tesdorff, givet sig til at forhandle med tyske og østrigske Myndigheder for at sikre sig selv og sine jævnstillede, stor-agrariske Standsfæller den sædvanlige Adgang til at skaffe sig billig fremmed Arbejds-kraft med *Udelukkelse af vort Lands egne Arbejdere*.

Man søger forgæves et Udtryk i det danske Skriftsprog, som rammer denne Handling haardt nok. Men med Ord behøver den forøvrigt heller ikke nærmere at betegnes; den stempler uden det sin Mand.

Siden Krigens Udbrud har man fra alle Sider herhjemme, hvor der blot trives den mindste Grad Almensans, sat Kræfterne ind paa at søge Arbejdsløshedens Hærgen afbødet og læmpet i saa stor Udstrækning som muligt. Om mere end en Mildnen af de værste Lidelser har der næppe kunnet tales, skønt der er bragt betydelige Ofre og udført et overordentligt Arbejde.

Midt i alt dette koncentrerer Storbonden, Hofjægermester Tesdorff sig paa en Opgave, der forudsætter en uberegnelig Nedbryden af de trufne sociale Foranstaltninger, en Forværelse af den herskende Nød blandt danske Arbejdere, en Forøgelse af de Krav, deres Eksistens stiller til Samfundet under Krigen!

Man fatter ikke, at et saadant Initiativ er muligt for en Mand, der vil kaldes *Dansk*.

Endda er der et yderligt skærpende Moment.

Til de mange Forholdsregler, som er trufne for at mindske Arbejdsløshedens værste Ulykker, hører ogsaa en Imødekommen fra Arbejdernes egen Kreds, for i saa vid Udstrækning som muligt at

udjævne en eventuel Mangel paa landlig Arbejds-kraft ved Tilførsel fra Byerne. Hr. Tesdorffs Virksomhed er en direkte Tilsidesættelse af ethvert Hensyn hertil.

For Fuldstændighedens Skyld er det endnu blot værd at erindre sig, at Hofjægermesteren og hele den Kreds af Storagrarer, han her har virket for, hører til Landets faste Stok af selvbestaltede *Patrioter*, hvis Tale tidlig og silde svulmer af de mest fordringsfulde Flovser om Fædrelandets Vel, om dansk Samling og mere af samme Slags.

Vi har siden Krigens Udbrud været Vidne til mange skandaløse Forbrydelser mod al sand Patriotisme herhjemme, og de er alle begaaede af saakaldte ansete Mænd, ofte betitlede og dekorerede Mænd fra højpatriotisk Side. Det tør dog maaske nok siges, at intet Brud paa Hensynet til det almene Vel i disse ulykkelige Tider har været mere grovt, mere skændigt og skamløst end det, der her er budt os af Hofjægermesteren, den højtbetitlede, agrariske Storpatriot, Hr. Tesdorff.

I en Tid, hvor de danske Storbønder, trods offentlig Indskriden mod Ubluhed, tjener bedre paa deres Produkter end i Mands Minde og saaledes for en Gangs Skyld nok maatte være i Stand til at byde arbejdsløse danske Arbejdere en Løn, hvoraf de kunde leve — i en saadan Tid opfordrer han sine Klassefæller til skyndsomst at bestille fremmed Arbejds-kraft, og han søger Udlandets Hjælp til at sikre Polakstrømmens Gennemfart til den danske Jord!

Det er en Handling, som for bestandig, uudsletteligt, vil brænde-mærke denne Mand i det danske Folks Øjne.

Landarbejderforbundet.

Fungerende Forretningsfører: Oscar Levinsen, Arbejderhøjskolen, Esbjerg.

„Kredsmødet“ i Roskilde.

Kun 9 Mand, deraf 3 Soldater fra Byen, var til Stede.

Naar man i denne Tid læser Papiret fra Odense, maa man forudres over den vældige Agitation, de to Kaniner har sat i Scene, hvis man ikke kendte de noble Fyre og vidste, at det kun var tomt Bulder og Pral.

Der var saaledes fornylig reklameret med Møder bl. a. i Tølløse og Hvalsø, men ingen af Stederne er det bleven til noget. De to Splittelsesapostle er bleven klar over i Tide, at der ikke var noget for dem at gøre der.

Det hele er kun det gamle om igen, at reklamere med en Mængde *fingerede* Møder for at give det Udseende af, at de er nogle vældige Agitatorer.

Den 2. ds. havde de indbudt til Møde i Hvalsø, men som allerede bemærket glimrede de ved deres Fraværelse. Det vil forøvrigt ogsaa være aldeles spildt Ulejlighed for dem at forsøge sig der. Lige fra vor udmærkede Formand til hvert eneste Medlem i denne store Afdeling — ca. 120 Medlemmer — kender de W. fra gammel Tid og afskyr ham som Pesten.

Formanden dernede meddelte os nogle ret interessante Oplysninger.

Til det af W. og Ankjær saa højt reklamerede „Kredsmøde“ i Roskilde blev vor Kammerat ogsaa indbudt og gav ogsaa Møde.

Langt hen paa Eftermiddagen var Deltagerne i det mægtige

Møde samlede og udgjorde ialt 9 — ni — Mand. Disse var: Westergaard, Ankjær, Marius Olsen, vor Kammerat P. S. Larsen og yderligere 5 Mand, deraf 3 Soldater der fra Byen.

Hvad d'Hrr. har kunnet faa ud af et saadant Møde siger sig selv. Vor Kammerat vilde selvfølgelig ikke have noget med dem at gøre.

W. og A. har med andre Ord kun opnaaet at føje en ny til deres mange og store Løgne.

Axel Hansen.

— — —
Et Mæglingforsøg. Som vore Medlemmer og Læsere vil vide, har vort Forbunds Hovedbestyrelse forlængst søgt en Bilæggelse af Striden og Spliden indenfor Landarbejderbevægelsen. Bl. a. har vi søgt gennem Formændene for de politiske og faglige Hovedorganisationer at faa Lederne af det nye Forbund til at interessere sig for et Mæglingforsøg, og ligeledes har vi tilbudt, hvis et saadant Mæglingforsøg skulde forblive resultatløs, at vilde underkaste os en Voldgiftskendelse, afsagt af d'Hrr. Folketingsmand Stauning, Carl F. Madsen og Formanden for Arbejdsmændenes Arbejdsløshedskasse, Johannes Nielsen. Efter derom ført Forhandling har Ankjær og Westergaard nu fremsendt en Skrivelse, hvori det billiges, at en Mægling — eventuelt en Voldgift — forsøges.

Et Møde mellem Parterne vil blive afholdt i Rømersgade 22 Lørdag den 6. Marts. Hver af de to Forbund vil blive repræsenteret af to Mand. Fra vor Side møder Forretningsfører Axel Hansen og antagelig Næstformanden Oscar Levinsen.

— — —

Organiseret Roearbejde paa Møn. Bestyrelsen for Møns Afdeling har henvendt sig til Landboforeningen med Tilbud om en Forhandling om Betingelserne for at erstatte polsk Arbejdskraft med danske Roearbejdere.

Landboforeningens Formand har stillet sig ret imødekommende, og Sagen vil med det første blive behandlet paa et Bestyrelsesmøde i Landboforeningen.

Vore Kammerater i den mønske Bestyrelse søger nu at fremskaffe en Oversigt over, hvor mange mønske Roearbejdere, der eventuelt kan tilbydes, og vi anmoder indtrængende om, at saa mange Arbejdsmænd og ledige Karle som muligt melder sig.

Det er paa andre Egne med Sikkerhed fastslaaet, at en rask Karl i de 6—7 Uger, Roelugningen varer, kan tjene 200—250 Kr. foruden Kost og Logi.

Hvis en Ordning med Landboforeningen opnaas, vil Anvisningen af Roearbejdet ske fuldkomment gratis, men det er en Selvfølge, at Møns Landarbejderforening kun anviser [Roearbejde til organiserede Arbejdere.

Det maa være en Æressag for mønske Landarbejdere i videst mulig Udstrækning at støtte dette Forsøg paa at gøre Polakkerne overflødige paa Møn.

Se iøvrigt omstaaende Annonce.

Er danske Roekarle Genstand for Udsvedning?

Vi har modtaget følgende:

Hr. Red. Vilh. Rasmussen!

Tillad mig gj. „Landarbejderen“ at protestere imod, at et Blad, der kalder sig Talerør for en Land-

arbejder-Sammenslutning, i sine Tekstspalter reklamerer for de saakaldte Roeentreprenører. Jeg har nu i to Somre arbejdet for en af disse af „Arbejdervenner“ saa højt lovpriste Entreprenører og kan bevidne, at det, der her gaar for sig, er Arbejder-Udsvedning efter bedste kapitalistiske Mønstre. Vi Roekarle har maattet aflevere indtil 25 pCt. af vor Fortjeneste, som d'Her. Entreprenører stikker i Lommen uden at have anden Ulejlighed end at tage mod Bestilling paa Roearealer og Arbejdskraft. Det mener jeg, ingen Landarbejder - Organisation eller -Blad bør række Haand til eller anbefale.

Tegning af Roeareal og Anvisning af Arbejde, synes jeg, skulde være en Organisationsopgave, som burde udføres vederlagsfrit, i hvert Fald gøres paa en Maade, der forhindrede smarte Folk i at skabe sig en Levevej paa danske Roearbejderes Bekostning.

Jeg vil meget henstille til Landarbejderforbundet snarest muligt at tage denne Opgave op. Et veludført Arbejde her vil ogsaa virke som en direkte Agitation for Organisations-Bevægelsen blandt Landarbejderne.

Med Tak for Optagelsen.

C. M. Hansen.

Ogsaa vi finder, at Organisationen af Roearbejdet først og fremmest er en Forbundsopgave. Hvis det er rigtigt, som Hr. Hansen skriver, at der findes Roeentreprenører, der beregner sig indtil 25 pCt. Avance, paa det anviste Arbejde, kalder vi det skammelig Udbytning, og vedkommende Entreprenører skal her i Bladet blive behandlet efter Fortjeneste.

Red.

Polakspørgsmaalet kommer frem i Rigsdagen.

Socialdemokratiet bringer Sagen frem.

Den socialdemokratiske Rigsdagsgruppe har længe beskæftiget sig med Arbejdsløsheds-spørgsmaalet og ikke mindst med Muligheden af at indskrænke den fremmede Arbejdskraft ved Landbruget.

I de sidste Dage er der ført Forhandlinger om denne Sag mellem Stauning og Indenrigsminister Rode, og det kan ventes, at den socialdemokratiske Gruppe vil rette en Forespørgsel til Regeringen om denne Sag i den aller nærmeste Fremtid.

Folketingsmd. Bresemann bliver Ordfører for Forslaget.

Taylor-Systemet!

Af Martin Andersen, Nexø.

(Sluttet).

Han snyder Næsen med Fingrene? hvad skal det til? Han kan jo lade den dryppe. Eller han haler tilmed et rødt Lommetørklæde op af Lommen! Der er ved at gaa Dannelse i ham — Levemaade — paa Udbyttets Bekostning.

„De unyttige Bevægelser“ er alt det, der gør Arbejderen til Menneske ved Sideu af at være Arbejder. Kulturen stiger — ogsaa blandt Proletariatet; der vil altsaa blive flere og flere af dem, om ikke de bremses. Den moderne Videnskab er jo med faa Undta-

gelser Kapitalens lydige Tjener; er det underligt, om den søger at finde den matematisk-fysiske Formel, der kan føre den moderne fordringsfulde Arbejder tilbage til Arbejdsdyret igen?

Taylor-Systemet gaar mindst af alt ud paa at gøre Arbejderen medinteresset i Foretagenderne. Dets Løfter om Bonus og Præmier er kun Skalkeskjul, de har samme Opgave som den duftende Pølse, de spanske Zigøjnere hænger yderst paa Vognstangen — at faa Hundene til at anstrænge sig til det yderste.

Pølsen naas aldrig!

Taylor-Systemet slaar tværtimod Arbejderen i Hartkorn med Maskinen, den er Standard Yderen, den Vej skal han presses. Maskinen gør, rigtig indstillet, ingen unyttige Bevægelser, den holder hverken Kone eller Børn, spilder ikke Kræfter paa at tage i det Grønne om Søndagen. Med den som Ideal sorterer Systemet sine Arbejdere, udtager paa Prøve nogle Gange saa mange, som der er Anvendelse for, lader dem starte fra Snor — og beholder kun dem, der præsterer Maksimalydelse. Truslen om Afsked — i Forbindelse med Løfter om Bonus efter saa og saa mange Aars Forløb — holder dem oppe paa Maksimalydelsen, til de falder sammen og udrangeres.

Den ensidige Forceren forudsætter Afstumpning paa alle andre Punkter; Taylor-Systemets Arbejdere har været lette at udpege, aandelig afstumpede og legemligt misdannede, som de hurtigt blev. Og naar de efter en halv Snes Aars Forløb uhjælpelig blev sat paa Gaden — fordi videnskabeligt drevne Prøver godtgjorde, at intet Menneske kunde holde sig paa

Toppen af sin Ydeævne længer, saa kunde Samfundet overtage saa og saa mange aandelig og legemlig afpillede Skeletter — til Forsørgelse og Tillæg.

Mennesket er et sammensat Væsen — Arbejderen danner ingen Undtagelse. Hans Ydelser lader sig lige saa lidt bringe ind under en matematisk Formel som andres. Ogsaa hans „unyttige Bevægelser“ har vist sig at være af Værdi for Samfundet.

Denne Erkendelse er man nu naaet til i Amerika — netop takket være Taylor-Systemet. Det sidste, vi har hørt til det derovre fra, er, at en Regeringskommission i Fjor blanstyede det som samvittighedsløst og samfundsfjendsk.

Nu vil man altsaa — Bagstræbet tro — indføre det herhjemme! En enkelt Fabrik skal allerede have adopteret Systemet — og

der er Glæde og Forventning i Israel.

Men danske Arbejdere vil forhaabentlig vide at betakke sig.

Forenings-annoncer

optages i „Landarbejderen“ til en yderst billig Pris. Det er Spild af Penge, at avertere Medlemsmøder, Generalforsamlinger etc. andre Steder end i

„Landarbejderen“.

En flink, yagre Pige,

helst fra Landet, kan faa Plads
1. Maj hos

Bogtrykker **L. M. Tommerup,**
Stege.

Køb Klæder hos

Skræderm. J. C. Skipper,

Taarsvej, Nakskov.

1ste Klasses Skræderi efter Maal.

Stort Lager af alt i **Herreekvipering.**

Telefon 463.

Medlemmernes Opmærksomhed henledes paa

Nykøbing Øl.

Lager-,

Pilsner- og Hvidtøl.

Fortrinlige Ølsorter.

Mønske Roearbejdere søges.

For at fremskaffe en Oversigt over, hvor mange mønske Roearbejdere, der eventuelt kan tilbydes Møns Landboforening som Erstatning for Polakker, anmoder vi herved Arbejdsmænd og Karle, der maatte være villig til at paatage sig Roelugning paa Akkord, om at henvende sig til **Vilh. Rasmussen, Stege.**

Erfaringen fra andre Egne viser, at der med den der ydede Betaling kan tjenes godt 200 Kr. + Kost og Logi i Løbet af 6—7 Uger. Vi forventer ved en Forhandling med Møns Landboforening at kunne opnaa samme Akkordbetaling, og at der for gifte Folks Vedkommende i Stedet for Kost og Logi eventuelt kan ydes kontant Betaling.

Tilbud modtages saavel fra By- som Landarbejdere.

Bestyrelsen for

Møns Landarbejderforening.

Mine Herrer!

Vil De være fiks
spare Penge
have stort U. valg ?

da gør Deres Indkøb af

Herreekvipering

i

Beklædnings-Magasinet

„BRISTOL“

(H. C. Andersen)

Jernbaneg. 27 (ved Siden af Hotel »Royal«).

Nykøbing F.

Herreekviperings-Forretningen

„Tøjhuset“

Største Udvalg

her paa Pladsen i

færdige Herreklæder

samt alt til

Herreekvipering.

Klædninger & Overfrakker

leveres efter Maal fra eget Skråderi

Altid gode Varer.

 Altid billige Priser.

Johan Daugaard.

Esbjerg

Arbejderhøjskole

Kursus for Mænd og Kvinder fra 1ste Novbr. til 1ste April og for Kvinder fra 1ste Maj til 1ste August.

Understøttelse kan faas hos Amtsskoleraadene.

Indmeldelser modtages af Forstanderne **R. Vind** og **R. Brændeskov** eller Redaktør **Sundbo**, Esbjerg.

Depotet

for færdigs. Herreklæder

Stege

GENTLEMEN!

Vil De være fiks?

Vil De spare Penge?

Vil De have stort Udvalg?

Da ekviper Dem hos

Chr. Kanstrup

Storegade

:: Telefon 171 ::

Engelsk

Beklædnings-Magasin

Storegade 15, Stege. Telf. 250

Fikst Udvalg i al

Herreekvipering.

**Færdige Klædninger,
Overfrakker, Ulsters,
Kapper, Stortrøjer,
Regnfrakker, Skindveste.**

Smaa Priser!

Gratis Tilpasning!

Kravetøj, Slips, Hatte, Huer.

R. Rasmussen.

En flink Karl

faar De nemmest og billigst gennem et Avertissement i „Landarbejderen“. Bladet læses af alle organiserede Tjenestefolk i Danmark.

„Landarbejderen“

udgaar hver Lørdag.

Kan bestilles paa alle Postkontorer og Brevsamlingssteder, og koster 60 Øre Kvartalet (Postpenge iberegnet).

Ansvarlig: *Vilhelm Rasmussen.*

L. M. Tommerups Bogtrykkeri, Stege.

Landarbejderen.

Fagblad for Afdelinger

og Kredsorganisationer under Landarbejderforbundet i Danmark.

Nr. 11.

Søndag den 14. Marts 1915.

2. Aarg.

Offentlig Arbejdsanvisning.

**Dens Betydning
for Landarbejdet.**

Fæstekontorenes Afløser.

For et Par Aar siden vedtoges i Rigsdagen en Lov om organiseret offentlig Arbejdsanvisning. Det er imidlertid først i den seneste Tid, at Loven er søgt praktiseret, i hvert Fald for Provinsens Vedkommende.

Lovens Formaal er at faa oprettet Arbejdsanvisningskontorer spredt over hele Landet med et Centralkontor i København. Disse Kontorer skal ledes eller staa under Tilsyn af Bestyrelser, der bestaar af en „nevtral“ Formand og et ilige stort Antal Arbejdere og Arbejdsgivere. De skal gratis anvise Arbejdet af enhver Art, og efter Meddelelse fra vedkommende Fagforening skal der gives Arbejdssøgende Adgang til at gøre sig bekendt med Arbejdsstandsninger (Strejke eller Lockout) saaledes at de offentlige Kontorer ikke i det skjulte kommer til at virke som Skruibrækkerhververe.

Som Rejsehjælp til Personer,

til hvem der anvises Arbejde uden for deres Hjem, kan ydes indtil Halvdelen af Billettaksten til Befordring paa Jernbane eller Dampskib, og i det hele skal der bestaa et nærmere Samarbejde mellem disse offentlige Arbejdsanvisningskontorer og de statsanerkendte Arbejdsløshedskasser.

Ude i Landet har man søgt disse Anvisningskontorer organiseret paa den Maade, at der i hvert Amts største eller ogsaa mest centralt beliggende By oprettes et Hovedkontor, der saa faar Filialer i Amtets andre Byer, undertiden ogsaa paa Handelspladser og andre Steder, hvor saadant skønnes nødvendigt.

Udgifterne ved Oprettelsen og Driften af Kontorerne bæres som Regel af Staten, Amtet og de interesserede Kommuner med en Trediedel hver, for Kommunernes Vedkommende saaledes at Udgifterne paalignes efter Antallet af Indbyggere.

Det er som sagt først i den seneste Tid, at Organisationen af Arbejdsanvisningen har taget fart, hvorfor man ogsaa i høj Grad savner Erfaringer for, hvorledes disse Anvisningskontorer vil virke, og om de paa tilfredsstillende Maade vil formaa at løse den Opgave, der stilles dem: at bringe *Arbejdet* og *Arbejderne* i bekvem

og hurtig Forbindelse med hinanden.

I denne Tid, hvor saavel de organiserede Landarbejdere som vore Fæller i Byerne lægger alle Kræfter i for at skaffe saa mange danske Arbejdere som muligt Arbejde paa den danske Jord, bør imidlertid disse Anvisningskontorer omfattes med den største Interesse.

Det Forsvar, der hyppigst fra Agrarernes Side føres i Marken for Polakimporten er jo en Henvisning til Manglen af dansk Arbejds-kraft. Ofte føjes der til, at Lønspørgsmaalet ikke spiller saa stor en Rolle, da den polske Arbejds-kraft er baade dyr og daarlig. Denne tilføjende Bemærkning skal dog maaske nok ikke tages altfor alvorligt, da den kan tænkes at være fremsat i Bevidstheden om, at Paastanden om den manglende Arbejds-kraft ikke er saa let at bevise.

Men hvis vi — foruden gennem Statistisk Bureau at kunne hen-vise til at der for Tiden findes 20-30,000 arbejdsløse danske Arbejdere — tillige gennem de offentlige Arbejdsanvisningskontorer kunne bevise, at der af disse fandtes saa og saa mange Tusinde, der ikke alene var egnede til, men ogsaa villige til at udføre Landarbejde, saa vil dermed For-

svaret for den skamløse Polak-import være slaast Importørerne af Hænde. Forudsætningen for, at et saadant Bevis kunne fremskaffes, er naturligvis, at der bydes en saadan Betaling for Landarbejde, at en dansk Arbejder derved er i Stand at ernære sig og sin Familie.

Vi tvivler jo naturligvis ikke om, at der fra en Del af Stor-Agrarernes Side saa vil blive hævdet, at højere Dagløn end de nuværende omtrentlige 2 Kr., kan Jordbruget umuligt bære.

Meningen med Arbejdsanvisningskontorerne er imidlertid ikke, at de skal kunne bruges til at trykke Lønnen ned, heller ikke at de skulde bidrage til at holde den nede paa sin nuværende usle Størrelse. Ingen Arbejder behøver — og bør naturligvis heller ikke — tage Arbejde gennem et Anvisningskontor til mindre Betaling, end han ellers vilde kunne faa.

Selv om Landbrugets Arbejdsgivere til at begynde med maaske ikke vil interessere sig stort for at skaffe sig Arbejdskraft gennem den offentlige Anvisning, saa er det dog tænkeligt, at de Tid efter anden i en snæver Vending vil finde Vej til Anvisningskontoret. Saa vil de ogsaa opdage Tid efter anden, at en anstændig Dagløn ikke er den værste Ulykke, fordi en ordentlig Løn til de allerfleste Tider vil modsvares af et veludført Arbejde. Rimeligvis vil der ogsaa for de hyppigst forekommende Sæsonarbejder kunne fastsættes Akkordpriser, som begge Parter kan være tjent med.

Tillige vil Anvisningskontorerne kunne virke som Fæstekontorer. Vi skal ikke her gentage alle de berettigede Anker, der er fremført mod de private Fæstekonto-

rer. Enhver, der har benyttet dem, kender deres svage Sider. Vi skal kun fremhæve, at da al Anvisning fra de offentlige Anvisningskontorer sker fuldkomment gratis og vederlagsfrit vil disse i Modsætning til de private Fæstemænd ikke være interesserede i at skaffe ildeberyggede og umulige Husbonder Folk eller skaffe Pladser til vitterlig daarlige Arbejdere.

Dersom Fæstevirksomheden efterhaanden glider fra de private Fæstemænd over til den offentlige Anvisning, er der ogsaa Mulighed for, at dette kan blive de organiserede Landarbejdere en Støtte i Bestræbelserne for at komme Hel- og Halvaarsfæstet til Livs.

Et Blad

af en

Tjenestepiges Liv.

Fundet stivfrossen efter en Nats Ophold i en Landevejsgrøft.

En Morgen i forrige Uge | da Træarbejder Clausen fra Vadsby Mark ved Hedehusene var paa Vej til sit Arbejde, fandt han en ung Pige i Grøften ved Lille Vadsby. Clausen, der antog hende for død, bar hende ind hos Parcellist Davidsen, hvor hun kom i Seng, da hun viste Livstegn, om end meget svage.

Saa hurtigt det lod sig gøre, blev der sendt Bud efter Læge fra Hedehusene. Den her ved Stationen stationerede Militærlæge tog ud for at tilse Pigen. Han fandt efter Omstændighederne hendes Tilstand meget tilfredsstillende uanset at hun havde ligget i Lande-

vejsgrøften fra Kl. 10 Aften til Kl. 6 Morgen, hvilket senere er bleven oplyst.

Den unge Pige er Datter af Fiskehandler P. Knudsen, Vadsby, og hun tjener hos Jensen, Møllehøjgaard. Aftenen tilforn havde hun været hjemme for at se til sin Fader, der er Enkemand og sidder med 6 mindre Børn; for Tiden er han syg. Hun blev senere kørt hjem til sin Fader, hvor hun nu opholder sig.

For nogle Dage siden havde den unge Pige sendt et Brev ind til „Soc.-Dem.“ hvori hun skildrede de daarlige Forhold, der hersker paa Møllehøjgaard.

Hun maatte bl. a. hver Dag ligge paa sine bare Knæ og skure Gulve i koldt Vand, og en Anmodning om at maatte fyre op i Borgestuen, da hun en Dag skulde gøre sit Tøj i Stand blev hende nægtet.

Det ser saaledes ikke ud til, at hendes Herskab har den reneste Samvittighed overfor dette Barn; thi andet er hun jo endnu ikke. Det er jo i hvert Fald temmelig sikkert, at Forholdene i hendes Plads har været saa uudholdelige, at hun ikke den paagældende Aften turde gaa hjem.

Skovarbejderne paa Frijsenborg.

Et Løntillæg paa 10—14 pCt.

Den mellem Grøvs-kabet Frijsenborg og Skovarbejdernes Fællesorganisation gældende Priskurant, der udløber den 1. Maj, er ved Forhandling med Godsbestyrelsen forlænget uden Ændringer til 1. Marts 1916, imod at det Dyrtds-

tillæg paa 25 Øre, som Grev Frijs i August Maaned bevilgede Arbejderne, forhøjes til 35 Øre for hver fuld Arbejdsdag. Til fuld Arbejdsdag regnes i Januar Maaned 8, i Februar $8\frac{1}{2}$, i Marts—September 10, i Oktober 9, i November—December 8 Timer.

Tillæget, der egentlig først skulde udbetales den 1. Maj, udbetales allerede fra den 1. Februar at regne og uden Hensyn til, om der arbejdes paa Akkord eller Dagløn. Overenskomsten betyder for Akkordarbejderne en aarlig Merfortjeneste af $10\frac{1}{2}$ pCt. og for daglønnede af 14 pCt.

I Forhandlingerne med Grevskabet deltog paa Arbejdernes Side Forretningsfører Dreyer, København.

Af Tyendelovens Annaler

Gaardejeren „tjente“ 100 Kr. ved at prygle Pigen.

En Tjenestepige paa Aalborg-egnen anmeldte for nogen Tid siden sin Husbond for Vold, idet hun paastod, at han havde slaaet hende flere Lussinger uden mindste Grund.

Politiet tog sig af Sagen, men Gaardejeren nægtede nogen Sinde at have slaaet hende og Pigen havde desværre ingen Vidner paa Overfaldet.

Nu anlagde Gaardejeren Sag mod Pigen for ulovlig at være bortgaaet af Tjenesten. Hun paastod sig frifunden, da hun jo efter hendes Forklaring var bleven mishandlet. Da hun ikke kunde bevise, blev hun dømt til at betale en Erstatning af 100 Kr. og en Bøde til Politikassen paa 20 Kr.

Bilæggelse af Striden.

Mæglingsmødet.

Lørdag den 6. Marts afholdtes som meddelt i forrige Nr. et Møde paa Socialdemokratisk Forbunds Kontor i København til hvilket Repræsentanter for de to Forbund var fremmødt.

Fra den ene Part mødte *Rs. Ankjær og Marius Olsen*. Fra vor Side *Axel Hansen og Levinsen*.

Efter nogen Forhandling om de foreliggende Forhold, fremsatte D'Hrr. Folketingsmand Stauning, Formanden for De samv. Fagforb. Carl F. Madsen og Formanden for Arbejdsmændenes Arbejdsløshedskasse Johs. Nielsen, følgende Udtalelse, paa hvilken de anmode om Parternes Svar:

„Den i Landarbejder- og Tyendeforbundet opstaaede Strid kan kun være til Skade for Bevægelsen og for den Arbejderklasse, der skal hjælpes frem til bedre Kaar ved *enigt* Arbejde for Organisationen.

Mæglingsmændene har anset det for rettest at undgaa en Paadømmelse af hvor Skylden for Striden ligger, i Betragtning af at saadan Paavisning ikke kan bringe noget positivt Resultat.

Derimod er vi enige om at opfordre Tyendebevægelsens Ledere til at erkende:

at alle, der ønsker Tyendet og Landarbejderne organiseret, maa arbejde sammen i *én* Organisation med Tilsidesættelse af alle personlige Interesser.

Som den rimeligste Udgang af Striden foreslaas det Parterne, at alle Afdelinger af Forbundet, uanset under hvis Ledelse de staar, opfordres til at sende Repræsentanter til en Kongres 1. og 2. April.

Her tages Beslutning om Bladspørgsmaalet, Organisationsforhold, Love m. v. og vælges Ledelse.

Begge Parters Repræsentanter erklærer paa Forhaand at ville bøje sig for Kongressens Afgørelse i enhver Henseende og vil søge hindret enhver Art af Splittelse efter Kongressen.

Til at forberede Kongressens Arbejde, Forslag til Love til Ordning af Bladforholdene o. a. vælges fra hver Side to Repræsentanter, der i Tilfælde af Uenighed kan tilkalde en af Under tegnede til Deltagelse i Arbejdet.

Udvalget udarbejder en Forretningsorden, der indeholder betryggende Regler for Udvøvelse af Repræsentationsret og Stemmeret paa Kongressen.

Carl F. Madsen. Johs. Nielsen.

Th. Stauning.“

De fire Repræsentanter for Tyende- og Landarbejderorganisationen gav enstemmig deres Tilslutning til Udtalelsen og det deri indeholdte Forslag, som de erklærede at ville anbefale til Vedtagelse indenfor deres respektive Bestyrelser.

De fire Repræsentanter besluttede derefter, at de, under Mæglingsmændenes Medvirkning, vilde udarbejde et Forslag til Forretningsorden for den planlagte Kongres, indeholdende, som forudsat, Regler for Repræsentation og Stemmeret. Dette Forslag udarbejdes og det forelægges

nu begge Hovedbestyrelser til Vedtagelse med Anbefaling af de fire Repræsentanter.

Det overdroges derefter Mæglingsmændene at levere Meddelelse til „Arbejdervennen“ og „Landarbejderen“ og den socialdemokratiske Presse, og Repræsentanterne lovede at anbefale de to Parter at indstille al Bladpolemik, Strid paa Møder o. l. i Forventning om, at det fremkomne Forslag vil blive tiltraadt, og Enigheden derefter genoprettet paa den forestaaende Kongres.

Mæglingsmødet sluttedes derefter, idet Stauning takkede for den fordragelige Holdning som Repræsentanterne havde indtaget og udtalte Haabet om, at der nu var tilvejebragt et Grundlag, hvorpaa Organisationsarbejdet kunde fortsættes til Held for Tyende- og Landarbejderne, der i saa høj Grad har Trang til ved Enighed og Sammenhold at faa udført et Arbejde til Højnelse af deres Løn- og Arbejdsvilkaar.

Hvad danske Bønder byder deres Tjenestefolk.

Det er jo ikke saa sjældent, at man læser i Bladene om en eller anden Tjenestekarl eller -Pige, der har forladt sin Plads i Utide paa Grund af daarlig Behandling fra Husbondens Side. Men det er dog sjældent man hører om, at de søger Døden af den Grund, saaledes som den unge Pige man fandt stivfrossen i Landevejsgrøften ved Hedehusene for en halv Snes Dage siden. Hvor frygtelige maa de Forhold ikke have været

hun har levet under, siden hun har foretrukket at forsøge at fryse ihjel i Stedet for at gaa tilbage til sin Plads. Kan den Slags Tildragelser ikke vække Landarbejderklassen op af Sløvheden og Døseriet, vække dem til Forstaaelse af Landarbejderorganisationens Betydning, lære dem at forstaa, at de maa slutte sig sammen for at faa menneskelige Kaar at leve under.

Naar man læser om den Slags Tildragelser, maa man harmes i sit inderste, over den Behandling, der bliver budt vore Kammerater, rundt omkring hos de danske Bønder.

Man maa harmes, naar man læser om hvilke Boligforhold, der bydes danske Landarbejdere i Aaret 1915. Boliger saa usle, at en Sundhedskommission, sammensat af Bønder, maa forbyde deres Brug. Boliger, hvor Rotterne næsten er eneherkende overalt, hvor Skimmelsvampen vokser frodigt op af Væggene, der driver af Fugtighed. Boliger, med Huller i Væggene og Gulvet, hvor Loftet er ved at falde ned, og hvor Vinduerne kun hænger paa et Hængsel, og hvor der til Trods for de utætte Vægge er en uhyggelig Stank som af en Mødding.

Saadanne Boliger bydes der danske Landarbejdere i Aaret 1915.

Man tror maaske, at min Fantasi løber løbsk med, at det er Sludder og Vrøvl alt sammen, ja, man skulde tro det.

De, der tror det, vil jeg bede om at læse „Silkeborg Socialdemokrat“ for Onsdag d. 3. Marts, og de vil finde en indgaaende Beskrivelse af en saadan stinkende Bolig. Man maa harmes i sin inderste Sjæl, naar man læser om sligt.

At en dansk Bonde, der selv bor i en stor flot taarnlignende Hovedbygning, ikke generer sig for at byde sine Arbejdere, som passer hans Kreaturer og arbejder Rigdomme sammen til ham, saadanne Boligforhold, er det ikke skandaløst? Jeg mener det i hvert Fald.

Hvorfor skal det være saaledes? Er vi ikke Mennesker lige saa vel som de andre?

Burde vi ikke rejse os i enstemmig Protest mod disse skandaløse Forhold — rejse et Ramaskrig mod disse elendige Boligforhold og Mishandlingen. Hvorfor skal vi Landarbejdere lade os behandle værre end umælende Kreaturer, er det nødvendigt?

Nej! og atter Nej! Naar Landarbejderne vil vaagne op af deres Dvale og slutte sig til deres Organisation, er de i Stand til gennem deres store Flertal at forandre disse Forhold i Overensstemmelse med deres Krav.

Hvorfor er Landarbejderne en „Paria“ blandt Arbejderne?

Fordi de ikke er sig deres Styrke bevist — fordi de gaar sløvt og ligegyldigt i Trædemøllen.

Landarbejdere, vaagn op og vær med i det tusindstemmige Raab, der lyder fra de organiserede Arbejderses Struber — Raabet om lige Ret for alle Mennesker!

Nogle faa har begyndt Arbejdet. Slut op i deres Rækker og gør Landarbejderforbundet til det stærkeste af alle danske Fagforbund!

Naar vi først saa vidt, skal være nok blive respekteret; da vil alle de elendige Rønner, som findes rundt om paa Landet, nok forsvinde.

Esbjerg, d. 8. Marts 1915.
Alfred Hansen.

Tjendets Behandling.

Paa en stor Bondegaard i den vestlige Del af Jetsmark Sogn tjente fornylig en 23-aarig Pige. Hun var kommen i Tjenesten til November 1914, og efter Jul begyndte hun at skranke.

Det var særlig hendes Hoved, der var daarligt. Hun maatte af og til ligge i Sengen, og naar hun var oppe, var hun saa svag, at hun maatte støtte sig til Koste-skaftet, naar hun skulde feje Gulvet.

Nu maa man betænke, at der til Gaarden hørte ca. 30 Køer, hvoraf hun hver Dag skulde malke Halvdelen, en voksen Datter malkede Resten. Tillige kan enhver forstaa, at der paa saadan en stor Gaard var meget Arbejde for en enlig, fremmed Pige. Hun maatte jævnlig afbryde Arbejdet og gaa hen og lægge sig, hvorover baade Husmoderen og Bestyreren samt Datteren i høj Grad beklagede sig og lod hende ofte vederfares en temmelig ubiid Behandling.

— Vi holder ellers ikke Tjenestepige til at ligge i Sengen, var et af de Udtryk, der jævnlig forekom.

Imidlertid blev Pigen — der havde en fattig Moder, som ikke godt kunde have hende hjemme — saa daarlig, at hun maatte paa Sygehuset, og nu aabenbares hendes Herskabs Kniberi sig i al sin uhyggelige Karakter. Man vilde give hende Løn til Dato, men ingen Kostpenge, og saa lade hendes spadserer, saa var man saa rart fri for hende med det samme.

Da nu Dagen kom, at Pigen skulde paa Hospitalet, saa lod man hende ganske ene spadserer til Stationen, skønt der paa Gaarden findes 3 Spand Heste. Ligeledes maatte hun gaa fra Stationen til Sygehuset.

Dette er en udmærket Illustration til den Behandling, der bliver den tjenende Stand til Del paa mange af vore store Gaarde, hvor der hersker en hel Del af Fortidens mørke Barbarisme overfor de smaa i Samfundet.

Havde det været Gaardens egen Datter, vilde hun være bleven pakket godt ind i Tæpper og kørt i en lukket Vogn til Sygehuset. Men Tjenestepigen. Hvem bryder sig om hende? Hun hører jo ikke med til Husstanden, hun kan behandles paa en anden Maade. Men i det tyvende Aarhundrede forlanger vi en menneskeværdig Behandling ogsaa af Tyende og Arbejdere! For at dette kan ske maa alle Smaafolk slutte sig sammen i en Ring og kræve det. Før sker det ikke. O. S.

Manden fra Mars.

Paa sin Rejse til Jorden kom en Mand fra Planeten Mars til et stort og vidunderligt Land. Herlige Floder gennemstrømmede det, og de milevide Sletter var paa-faldende frugtbare. Her vandrede han nu en Tid lang omkring, mens han sagte fløjtede en lystig Melodi. Da mødte han en Jordboer, der saa meget modfalden ud.

„Go' Morgen!“ sagde Manden fra Mars.

„Go' Morgen!“ svarede Manden fra Jorden.

„Hvad er der i Vejen med Dem?“

„Aah, man er sulten.“

„Hvorfor spiser De saa ikke?“

„Jeg har ingen Penge.“

„Arbejd og fortjen nogle.“

„Men jeg kan ikke faa Arbejde.“

„De kan jo arbejde her paa denne store, ledige Slette, som ingen dyrker; dyrk Hvede, Korn, Kartofler og den Slags. Det er da saa lige til.“

„Javel, men Ejeren vil ikke give mig Arbejde.“

„Hvad for een?“

„Ejeren vil ikke give mig Arbejde.“

„Hvad er Ejeren for en?“

„Ham der ejer den, selvfølgelig.“

„Ejer Jorden?“

„Ja, naturligvis.“

„Aa, jeg vil blæse ham et Stykke! Sig mig, har Gud da ikke skabt denne Jord?“

„Jo, det siger man da.“

„Har han da ikke skabt den for alle sine Børn, for at de alle kan have noget at leve af?“

„Jo—o, det lærer man da, saa det tænker jeg vel, han har.“

„Hvordan kan det saa gaa til, at en enkelt Mand kan eje denne Jord uden at bruge den?“

„I Følge Loven, naturligvis.“

„Hvem laver den Lov?“

„Det gør vi selvfølgelig.“

„Hvem er vi?“

„Hvem „vi“ er! Vælgerfolket — jeg og alle de andre!“

„Og I, det suveræne Folk, I laver Love, der giver en Mand Magt til at lade saadan en stor Landstrækning som denne ligge ledig og Magt til, hvis det behager ham at hindre, at den bliver dyrket af andre, medens I Godtfolk tigger om Arbejde og dør af Sult, naar I ikke faar Arbejdet?“

„Ja—a!“

„Aah, vil De saa ikke være saa

venlig at tage Deres Hat af og lade mig se, hvordan Deres Hoved er skabt?"

Og Manden fra Mars løttede Ankeret paa sit Luftskeib og mumlede ved sig selv, idet han sejlede bort: „Gud bevares, sikke nogle Fæpander, der bor paa denne Jord!“ (Efter det Engelske).

Landarbejderforbundets Hovedbestyrelse.

Forretningsfører Axel Hansen, Menig 437—08, 45. Bat., 4. Komp. Feltpost Amager.

Viceforretningsfører Oscar Levinsen, Arbejderhøjskolen, Esbjerg.

Sekretær Kr. Andersen, Odder Kildegaard, Odder.

Hans Hansen, Frenne Mark, Svaneke, Bornholm.

L. P. Nielsen, H. C. Andersens-gade 5 B⁵, København K.

C. F. Carlsen, Øster Farimagsgade 9¹, København K.

Alfred Hansen, Esbjerg Arbejderhøjskole.

H. P. Hansen, Tømmerup pr. Kallundborg.

Landarbejderforbundet.

Fungerende Forretningsfører: Oscar Levinsen, Arbejderhøjskolen, Esbjerg.

Til Afdelingslederne. Som andetsteds i Bladet meddelt, er Striden indenfor Forbundet nu endt, og man er bleven enige om at samles til Kongres og der lade Medlemmerne afgøre alle Spørgsmaal. Denne Kongres skulde gerne have Tilslutning fra alle Forbundets Afdelinger. Derfor anmodes Bestyrelserne om at sammenkalde til Møde og sørge for at faa valgt Repræsentanter til Kongressen. Reglen er, at der vælges en Repræsentant for indtil de første 50 Medlemmer, 2 for over 50 og 1 for hvert paabegyndt 100.

Efter disse Regler kan alle Afdelinger sende mindst 1 Repræsentant, nogle kan endog sende baade 2 og 3.

Sammenkald nu hurtigst til Møde og faa Repræsentanterne valgt, saa alt er i Orden til Kongressen. Afdelinger, der staar i Restance, bedes indsende Kontingent snarest. Oscar Levinsen.

Forenings-Annancer

optages i „Landarbejderen“ til en yderst billig Pris. Det er Spild af Penge, at avertere Medlemsmøder, Generalforsamlinger etc. andre Steder end i

„Landarbejderen“.

Det gamle Rusland lever end?

„Sergei Bladimirovitsj“, sagde Hans Eksellence, „jeg maa give Dig en Ordre. Vor Ammunition er sluppen op, og Du maa ride til Arsenalet og rekvirere 50 Kasser Patroner.

Adjudanten saa forbavset paa sin General, slog Støvlehælene sammen og sagde:

„Jeg har den Ære at meddele Deres Ekscellence, at hundrede Kasser med Patroner i Morges er ankomne fra Odessa“.

Generalen strøg sit graa Skæg og spurgte: „Sig mig, Sergei Bladimirovitsj, er Du en ægte Russer, eller er Du tysk født?“

„Ægte Russer, Deres Ekscellence, Storrusser —“

„Men saa maa Du vel vide, hvad Du siger. Hvem har leveret de hundrede Kasser?“

„Vasilevsky i Odessa“.

„Godt. Jeg er en gammel Soldat og kender det russiske Krigshaandværk. Dette er den tredje Krig, jeg har deltaget i. Den første var den russisk-tyrkiske. Vi laa een Gang ved Pultava og sultede. En Transport med tusind Faar var ankommen; men vi laa hele Formiddagen og undrede os over, at Faarene ikke brægede. Saa undersøgte vi Sagen og fik en Løsning paa Gaaden. Gamle kasserede Filthatte bræger ikke. Ja, Du forstaar vel, at det hele var en Misforstaaelse fra Leverandørens Side. Naa, de russiske Leverandører er jo bekendte for at være en Smule distræt.

I Port Arthur hændte der os noget lignende. Konservesdaaserne var fulde af Sand, men det var dejligt gult Sand fra Jenissei — en Hilsen fra Hjemmet! Du forstaar altsaa, Sergei Bladimirovitsj, at Du maa begive Dig paa Vej, jo før jo bedre. Eller vil Du maaske høre mere om Leverancerne. Om Kurvene i Bladivostok, der var fyldte med Savspaan, eller om Patronerne, som havde Træpropper, eller Naa, vil Du ride afsted eller vil Du ikke?“

Adjudanten rejste sig og gik. Generalen saa halvt haanligt, halvt medlidende efter ham og mumlede i Skægget: „Den Ungdom, den Ungdom!“

Raa trykkede han paa en Knap og forlangte sin Middagsmad serveret.

— Der kunde vel være gaet en Times Tid, og Hans Ekscellence var falden i en let Slummer paa sin Feltseng, da Døren blev revent op, og Adjudanten, Sergei Bladimirovitsj, kom sturtende ind, ganske forpustet.

„Deres Ekscellence“, stammede han, „der er hændet noget ganske

utroligt, noget ganske ubegribeligt!“

„For Djæveln!“ raabte Generalen rasende. „Hvorfor kommer du og forstyrrer mig? Ser Du ikke, jeg er optagen?“

„Deres Ekscellence, jeg vilde heller aldrig have tilladt mig . . . hvis ikke —“

„Naa, ud med Sproget! Hvad er der sket?“

„Jo, Kasserne fra Odessa, Deres Ekscellence, — Ammunitionskasserne . . .“

„Defra Vasilievskyg mener Du?“

„Ja“.

„Har jeg ikke sagt Dig, fordomte Idiot, at Du ikke skal bryde dig om dem. Enten er de tomme, eller fyldte med gamle Klude“.

„Nej, det er netop det besynderlige ved dem. Rusland gaar snart af Led —“

„Rejs ad Helvede til, Sergei Bladimirovitsj, nu er det forbi med min Taalmodighed. Kom straks frem med, hvad du har paa Hjerte, din forstokkede Idiot!“

„Jo, Kasserne fra Odessa inde-

holder Ammunition, rigtig Ammunition, vi har tilmed prøvet den“.

Med et Spring var Generalen paa Benene. „Er Verdens Undergang nær?“ udbød han forbavset. „Du maa have taget fejl“.

„Nej, Deres Ekscellence, jeg har aabnet flere af Kasserne og undersøgt dem“.

Generalen styrtede ud, og Adjutantent efter ham. Begge løb langs den lange Række af Ammunitionskasser og Generalen standsede sluttelig foran en af dem og stak Haanden ned i den.

„Jeg vil gøre en Prøve, men jeg kan paa Forhaand sige dig, hvordan den falder ud. Jeg kender Knebet. Det er kun det øverste Lag, som er Patroner. Nedenunder findes der kun døde Rotter“.

Generalen tog fat i Kassen og borede Haanden dybt ned i den. Derpaa udbød han, ganske bleg i Ansigtet:

„Du har Ret, Sergei Bladimirovitsj, Gud skal vide, at i min Ungdom kunde sligt ikke være hændet. Det er forbi med det gamle Rusland!“

Generalen gik langsomt hen til den anden Kasse og stak Haanden ned.

„Ved Du hvad, Sergei, denne Vasilievsky i Odessa maa være en meget ung Mand“.

Dermed trak han Haanden op af den anden Kasse.

„Ved Gud, er det ikke Ammunition altsammen!“ udbød han og slog Korsets Tegn for sig, „der er vendt op og ned paa Verden; jeg forstaar den ikke længere“.

Rystende paa Hovedet gik han hen til den tredje Kasse og stak Haanden ned i den. Han gravede og gravede, og pludselig gik der et fornøjet Smil hen over hans bistre Ansigtstræk. Han trak frem et Par lasede Støvler og et Stykke af en gammel, sønderreven Madras. Og idet han med et triumferede Smil vendte sig om mod sin Adjutant, udbød han:

„Som Du ser, Sergei Bladimirovitsj, det gamle Rusland lever end!“

Mønske Roearbejdere søges.

For at fremskaffe en Oversigt over, hvor mange mønske Roearbejdere, der eventuelt kan tilbydes Møns Landboforening som Erstatning for Polakker, anmoder vi her ved Arbejds mænd og Karle, der maatte være villig til at paatage sig Roelugning paa Akkord, om at henvende sig til **Vilh. Rasmussen, Stege**.

Erfaringen fra andre Egne viser, at der med den der ydede Betaling kan tjenes godt 200 Kr. + Kost og Logi i Løbet af 6—7 Uger. Vi forventer ved en Forhandling med Møns Landboforening at kunne opnaa samme Akkordbetaling, og at der for gifte Folks Vedkommende i Stedet for Kost og Logi eventuelt kan ydes kontant Betaling.

Tilbud modtages saavel fra By- som Landarbejdere.

Bestyrelsen for **Møns Landarbejderforening.**

Mine Herrer!

Vil De være fiks
spare Penge
have stort U valg ?

da gør Deres Indkøb af

Herreekvipering

i

Beklædnings-Magasinet

„BRISTOL“

(H. C. Andersen)

Jernbaneg. 27 (ved Siden af Hotel »Royal«)

Nykøbing F.

Herreekviperings-Forretningen

„Tøjhuset“

Største Udvalg

her paa Pladsen i

færdige Herreklæder

samt alt til

Herreekvipering.

Klædninger & Overfrakker

leveres efter Maal fra eget Skråderi

Altid gode Varer.

 Altid billige Priser.

Johan Daugaard.

Esbjerg

Arbejderhøjskole

Kursus for Mænd og Kvinder fra 1ste Novbr. til 1ste April og for Kvinder fra 1ste Maj til 1ste August.

Understøttelse kan faas hos Amtsskoleraadene.

Indmeldelser modtages af Forstanderne **R. Vind** og **R. Brændeskov** eller Redaktør **Sundbo**, Esbjerg.

Depotet

for færdigs. Herreklæder

Stege

GENTLEMEN!

Vil De være fiks?

Vil De spare Penge?

Vil De have stort Udvalg?

Da ekviper Dem hos

Chr. Kanstrup

Storegade

:: Telefon 171 ::

Engelsk

Beklædnings-Magasin

Storegade 15, Stege. Telf. 250

Fikst Udvalg i al

Herreekvipering.

**Færdige Klædninger,
Overfrakker, Ulsters,
Kapper, Stortrøjer,
Regnfrakker, Skindveste.**

Smaa Priser!

Gratis Tilpasning!

Kravetøj, Slips, Hatte, Huer.

R. Rasmussen.

En flink Karl

faar De nemmest og billigst gennem et Avertissement i „Landarbejderen“. Bladet læses af alle organiserede Tjenestefolk i Danmark.

„Landarbejderen“

udgaar hver Lørdag.

Kan bestilles paa alle Postkontorer og Brevsamlingssteder, og koster 60 Øre Kvartalet (Postpenge iberegnet).

Ansvarlig: **Vilhelm Rasmussen.**

L. M. Tommerups Bogtrykkeri, Stege.

Landarbejderen.

Fagblad for Afdelinger

og Kredsorganisationer under Landarbejderforbundet i Danmark.

Nr. 12.

Søndag den 21. Marts 1915.

2. Aarg.

Dagens Spørgsmaal.

**Skal vi have flere smaa
Prioritetsbestyrere?**

**Hvad mener Folketingsmand
Hans Nielsen.**

Foreningen f. Socialpolitik holdt i forr. Uge Aarsmøde i København. Ogsaa her var Dagens brændende Spørgsmaal dansk eller polsk Arbejds-kraft paa Dagsordenen. — Landstingsmd. Sonne holdt Foredrag herom og udtalte sin Sympati for Tanken om at erstatte den polske Invasion med danske Arbejdere.

Efter Foredraget udspandt der sig en Diskussion, hvorunder bl. a. Folketingsmd. *Hans Nielsen*, Horsens, gjorde sig til Talsmand for, at man enten ad privat Vej eller ved Statens Hjælp fik oprettet smaa Hjem med et Par Tdr. Land. Saadanne Hjemms Beboere kunde ved Siden af at passe deres egen lille Bedrift, skaffe sig deres Hovedindtægt ved Sæsonarbejdet i Roemarkerne.

Saaledes refereres i hvert Fald Folketingsmanden i den socialdemokratiske Provinspresse. Hvis dette ikke var Tilfældet, men Referatet var fremkommet et hvert andet Sted, vilde vi uden Vaklen

have betegnet det som et Falsum og en Forvrængning af de faldne Udtalelser. Nu derimod maa det vel anses for korrekt. Den Opfattelse, *Hans Nielsen* her gør sig til Talsmand for, er ikke ny, men det er jo nyt at se den fremsat af en Socialdemokrat. Det har hidtil været Landstings-Greverne forbeholdt at være ene om den Anskuelse, at Loven om Jord til Landarbejdere burde anvendes til at skaffe „stabil“ og „rolig“ Arbejds-kraft til Herregaardene, derved at Statshusenes Jordtilliggende ikke blev saa stort, at en Familie kunde ernære sig ved selvstændigt Arbejde.

Det er muligt, at Folketingsmanden har nye og ikke tidligere fremførte Argumenter til Forsvar for Oprettelsen af en saadan ny Klasse Miniatur-Husmænd. Hvis det er Tilfældet, bør *Hans Nielsen* imidlertid ikke indskrænke sig til at fremsætte disse ved en Diskussion paa en vistnok meget eksklusiv Forenings Aarsmøde. Lad os i Stedet faa disse nye Tanker og Argumenter ud til Drøftelse paa offentlige Møder og i Arbejderpressen, da navnlig Landarbejderpressen. — „Landarbejderen“s Læsere vil sikkert med den største Interesse følge, hvad der i saa Henseende maatte fremkomme fra *Hans Nielsen*.

I de Referater fra Aarsmødet, der hidtil er kommet os for Øje, er Udtalelserne refereret saa kortfattet og ufuldstændigt, at det er umuligt paa Grundlag heraf at danne sig en Mening om, paa hvilket Basis disse Smaa-bedrifter tænkes fremhjulpet. Om der for Eks. er tænkt paa offentligt eller privat Fæsteforhold, eller det muligvis er Meningen analogt med den nugældende Husmandslov at fremelske en Stand af endnu mindre og endnu haardere gældtyn-gende „Selvejere“ end de nuværende Statshusmænd.

Disse og mange andre af Spørgsmaalets forskellige Sider vil sikkert levende interessere enhver Landarbejder, og vi anmoder derfor vor Partifælle om at offentliggøre en fyldig Fremstilling af de formentlig nye og interessante Synspunkter, der har bevæget ham til at fremsætte de refererede Udtalelser paa det socialpolitiske Aarsmøde.

V. R.

Ugens Historier.

Han gik paa Billetten.

En Landsbyskræder i L., der hyppigt er paa Farten, og som paa Grund af sin enorme Bevægelseshastighed har faaet Tilnavnet L. . . . sted Ekspressen, havde en

Dag mellem Jul og Nytaar løst Billet til Toget og naaede akkurat at komme ud paa Perronen, som Lokomotivet fløjtede Afgang.

Med et elegant Hop ændrede han op paa det nærmeste Trinbræt; men takket være en snarraadig Betjent blev han lige saa hurtigt revet ned igen, saa han trillede hen ad Perronen.

Affæren samlede et efter Forholdene større Opløb, Stationsforstanderen kom til, og Skræderen, der løb hinkende frem og tilbage som en forvildet Gæsling, brugte en syndig Mund.

»Vi skulde maaske stille et Ekstratog til Deres Disposition«, indskød Forstanderen i en Mellemaakt.

»Ja, Ekstrataav og Skidt og Møg«, snævrede Skræderen harmdirrende. »Men maa je' ette kyre, forstoer De, saa goer je' — saa bandte han — paa Balletten! Uden videre Vrovl!« Og før man ret faar sig besindet, er L... sted Ekspressen forsvunden. Pst! Langt ud af Toglinjen som en Røg.

Publikum applauderede efter en længere Tommestok. Men Forstanderen, der knap var saa begejstret, gik ind og anmeldte Ekstratog til næste Station.

Forretningsordenen

for

Kongressen.

1. Adgang til Kongressen har Repræsentanter for samtlige Afdelinger, der er indmeldt til Ledelsen senest Lørdag d. 6. Marts.
2. Afdelingernes Repræsentationer:
 - 1 Repræsentant for indtil 50 Medlemmer,
 - 2 Repræsentanter for over 50 indtil 100 Medlemmer,
 - og Afdelinger med over 100 Medlemmer 1 Repræsentant for hvert paabegyndt 100.
 Samtlige Afdelinger opfordres til, inden Kongressen, at

indbetale eventuel Gæld, men de udelukkes ikke fra Repræsentationsret, naar der er betalt indtil 1. Oktober 1914.

3. De i Forbundet direkte Medlemmer, der har betalt Kontingent for Sommerhalvaaret 1914 har Adgang til at møde paa Kongressen og kan deltage i Forhandlingerne, men de enkelte har ikke Stemmeret. — Derimod samles disse direkte indmeldte Medlemmer paa Kongressen og vælger Stemme - Repræsentanter for hele Kongressen. Indtil 10 af disse Medlemmer har Ret til én Stemme-Repræsentant, de næste 10 ligeledes én Stemme-Repræsentant og derefter én for hver 25 Medlemmer.

Forsaavidt en Kreds af direkte Medlemmer, mindst 10, der ikke tilhører nogen Afdeling, ønsker at lade sig repræsentere, kan disse danne en Stemmegruppe, der vælger en Repræsentant, som faar Adgang og Stemmeret som de øvrige Repræsentanter.

4. Samtlige Afdelings-Repræsentanter skal medbringe Mandat (Fuldmagt) underskrevet af to Bestyrelsesmedlemmer i Afdelingen. De direkte indmeldte Medlemmer skal medbringe sidste Kvittering for betalt Kontingent og Repræsentanterne for Stemmegrupper maa være i Besiddelse af Fuldmagt, underskrevet af de Medlemmer, han repræsenterer.

Hoved - Bestyrelsen vælger for Kongressen et Udvalg, der undersøger Mandater og Kvitteringer og gør Indberetning til Kongressen straks efter dens Aabning.

5. Ved alle Afstemninger paa Kongressen gælder almindelig Stemmeferhed. Afstemningen foretages som Regel ved Haandsoprækning, men i særlige Tilfælde kan Afstemningen foretages ved Navneopraab, naar Dirigenten bestemmer det, eller naar 10 Delegerede forlanger det.
6. Kongressen ledes af 2 Dirigenter, der skiftevis dirigerer Møderne (dog skal en Dirigent lede Behandlingen af en paabegyndt Sag til Ende). Kongressen vælger to Sekretærer, der fører Protokol over alle tagne Beslutninger.
7. Hovedbestyrelsen vælges ved skriftlig Afstemning, ligeledes foretages alle andre Valg skriftligt, hvis flere er foreslaaede, end der skal vælges, hvis dette ikke er Tilfældet, kan disses Valg foretages ved Haandsoprækning.
8. Der afholdes ordinært Møder Kl. 9—12 og 2—6 — første Dag begynder første Møde dog Kl. 10 Formd. — Aftenmøde holdes naar Dirigenterne anser det for fornødent.
9. Kongressen aabnes af den paa sidste ordinære Kongres valgte Formand, forsaavidt han ikke kan møde aabnes den af den senere konstituerede Formand (A. Hansen).
10. Regnskaberne for begge Grupper af Afdelinger og Medlemmer skal foreligge i revideret Stand for Kongressens Deltagere og begge Regnskaber forelægges af Dirigenterne.

Polaksagen i Folketinget.

Et dygtigt Indlæg af Borg-
mester Breseman.

**Indenrigsministeren erklærer,
at Tiden nu er inde til at faa
Polakimporten afskaffet.**

I Folketinget foretoges den 13. ds. den af Socialdemokraterne anmeldte Forespørgsel til Indenrigsministeren:

„Har Regeringen foretaget noget for at skaffe danske Arbejdere Anvendelse i Landbruget i Stedet for udenlandske Arbejdere, eller hvad agtes foretaget?“

Bresemann motiverede paa egne og Partifællers Vegne Forespørgslen. Han mindede om, at han allerede ved Finanslovens 1. Behandling havde henledet Indenrigsministerens Opmærksomhed paa Spørgsmaalet om de polske og de danske Landarbejdere. De polske Arbejdere havde jo faaet Tilladelse til at blive her i Landet i Vinter og havde derved berøvet danske Arbejdere deres Fortjeneste. Han havde intet at sige til, at Polakkerne havde faaet Lov at blive her, skønt det jo havde været haardt for de danske Arbejdere at gaa og

sulte Vinteren igennem

og se paa, at de fremmede arbejdede. Men nu, da Foraaret nærmede sig, maatte man sørge for, at Arbejdsforholdene ikke blev, som de havde været i Vinter.

Der havde været optaget en Forhandling mellem Arbejdsan-

visningen og Udvalget for Tilvejebringelse af fremmed Arbejds-kraft i Landbruget, men han beklagede, at der ikke var kommet noget ud af denne Sag, idet Udvalget havde udsendt Meddelelse om, at der vilde blive anvendt polske Arbejdere som hidtil.

Efter Talerens Erfaring havde Roedyrkerne ikke noget imod at ombytte de fremmede Arbejdere med dansk Arbejds-kraft. — Han gjorde nærmere Rede for forskellige Forhold vedrørende Roearbejde og oplyste bl. a., at der i Roemarken beskæftigedes 100,000 Arbejdere; heraf var de

10,000 fremmede,

de 90,000 danske, og dette modbeviste altsaa Paastanden om, at de danske Arbejdere ikke vilde søge Beskæftigelse i Roemarkerne.

Hvad det gjaldt om, var at Roedyrkerne og Arbejderne kunde finde hinanden, saaledes at den fremmede Arbejds-kraft helt blev afskaffet. Tiden var nu inde til at faa Spørgsmaalet løst, men man maatte søge at undgaa Fejlgreb og f. Eks. ikke følge det fremkomne Forslag om, at lade Syersker fra København komme ud i Roemarken. At gøre dette vilde være ganske forfejlet. Bedre var det at lade de arbejdsløse fra Byerne komme derud, men det bedste vilde være, at Arbejdet besørge-

den stedlige Landarbejder- befolkning.

Straks at afskaffe den polske Arbejds-kraft helt var ugørligt; det maatte komme lidt efter lidt.

Taleren havde forhandlet med det lollandske Arbejdsmandsforbund, hvis Hovedbestyrelse havde erklæret sig villig til Forhandling og til at paatage sig Pengegaran-

ten for Arbejdets forsvarlige Udførelse. Der bør nu søges hidført en fast Overenskomst om Lønforhold og Arbejdsforhold, og til at faa en Forhandling i Gang mellem de paagældende Arbejdsgivere og Arbejdere, og hertil vilde Taleren og hans Partifæller gjerne have Regeringens Medvirken, enten ved Nedsættelse af en Kommission eller paa anden Maade.

Hr. Bresemanns sindige og klare Forelæggelse af Spørgsmaalet var rent sagligt, hvilket aabenbart ikke behagede Venstre. I alle Tilfælde demonstrerede Pinstrup og P. Th. Nielsen ved højroret Samtale.

Indenrigsministeren svarede meget imødekommende. Han oplyste, at Arbejds-løshedsinspektoraatet to Gange i Vinter har henvendt sig til Foreningen for Indførsel af fremmed Arbejds-kraft og anmodet om en Forhandling vedrørende dette Spørgsmaal; men Foreningen har slet ikke svaret herpaa. I Stedet har man altsaa sendt Hr. Tesdorff, til Galizien for at hente fremmede Arbejdere.

Det var hans Mening, at

Tiden nu var inde

til at søge det paagældende Spørgsmaal løst. Han var villig til at yde sin Medvirkning hertil, og vilde foranledige nedsat et Udvalg, bestaaende af Repræsentanter for Arbejdsgivere, for Arbejdere og for Staten med den Opgave at bringe de to Parter sammen, saaledes at der allerede til Sommer kunde blive foretaget praktiske Forsøg paa at faa ombyttet den fremmede Arbejds-kraft med dansk. Udvalget skulde samtidig arbejde paa at faa en varig Ordning af hele Spørgsmaalet.

Indenrigsministerens Oplysninger tog øjensynlig helt Modet fra

de andre Partier. I alle Tilfælde var der ikke nogen, som forlangte Ordet, og saaledes sluttede Forhandlingen ret hurtig.

Bresemann takkede Ministeren for Svaret og haabede, at det skulde lykkes at naa et Resultat.

Hermed erklæredes Forespørgslen for endt, hvorefter Mødet hævdes.

Tjenestepigens Død.

En snavs Madmoder.

Den 30. December forsvandt en 20aarig ung Pige, Dagmar Mehdal, der tjente hos Konditor Bøving i Odense. Forholdet mellem hende og hendes Madmoder var daarligt, og Pigen var tilsidst bleven beskyldt for Tyveri. Hun havde hævdet, at hun var uskyldig, men Madmoderen fastholdt sin Beskyldning.

Lille Nytaarsaften tog Pigen efter et Sammenstød med Madmoderen sit Overtøj paa, gik bort og er ikke siden bleven set. Nu har man i Odense Kanal fundet hendes Lig. Af Sorg over den Beskyldning, der var fremsat imod hende, har hun druknet sig.

Under den Politiundersøgelse, der har fundet Sted i Anledning af hendes Forsvinden, er der ifl. „Pol.“ iøvrigt blevet tilvejebragt fuldstændigt Bevis for, at hun ikke har begaaet noget Tyveri.

Polsk eller dansk.

Danske Roearbejdere i Vestsjælland.

Formanden for Arbejdsmændenes Arbejdsløshedskasse i Dan-

mark, Hr. Johannes Nielsen, der interesserer sig stærkt for Afløsning af polsk Arbejdskraft med dansk, har henvendt sig til Roe-dyrkerforeningen for Vestsjælland om Forhandling for at faa noget Arbejde, der hidtil er udført af Polakker, overdraget danske Arbejdere, og fører f. T. Forhandling med Foreningens Formand, Hr. Godsejer Knipschildt, Lerchenborg, herom.

Vi haaber paa et godt Resultat af disse Forhandlinger.

Stakkels Pige.

Hvorledes Missionsmanden paa Røjlegaard praktiserer Kærligheden til Næsten.

„Fyns Social-Demokrat“ skriver:

Til 1. Novbr. i Fjor fik Gaardejer Morten Jeppesen, Røjlegaard ved N.-Aaby, en ny Tjenestepige. Den ny Pige, der kun var 15 Aar gammel, er Datter af Husmand Rasmus Lauritsen, Blanke Mark, og Faderen mente at have faaet sin Datter vel anbragt; thi paa Røjlegaard tilhører baade Gaardejeren, dennes Søn og Husholdersken Indre Mission og sparer ikke paa kønne Ord om Kærlighed til Næsten.

Men den Kristenkærlighed kom til at give sig mærkelige Udslag; thi den unge Pige havde ikke været i Pladsen ret mange Dage, før hun grædende beklagede sig til Faderen over den Medfart, hun fik.

Efter Pigens Forklaring led hun første Gang Overlast nogle Dage efter, at hun havde tiltraadt Pladsen. Hun havde da efter Husbon-

dens Mening ikke skrabet sine Træsko rene nok. Saa vankede der et Par Lussinger, saa Pigen var ved at trimle omkuld. Senere var Prygl omtrent ved at blive Hverdagskost, og om nogle af de grelleste Udslag af Prygleriet fortæller Pigen følgende:

En Dag, hun hjalp til med Roearbejde, og det ikke gik Husbonden rask nok, gav han hende et Nakkedrag med Roegreben. En Morgen, hun ikke var kommen op til den Tid, der passede Husbonden, kom han farende ud i hendes Kammer i sin bare Skjorte, rev hende ud af Sengen, ruskede hende forsvarligt inde i Kammeret for bagefter at smide hende ud, saa hun maatte klæde sig paa ude i Gaarden.

Og endelig for 4—5 Uger siden, da hun var sat til at strigle Køer, kom Husbonden farende ind i Stalden, skældte ud over, at Arbejdet ikke var udført godt nok og sparkede hende op ad Benene, saa disse blev sorte og misfarvede og endnu ca. 3 Uger efter bar Mærker af Behandlingen.

Man vil af ovenstaaende se, at Pigen ikke er bleven skaanet, hvad Arbejdet angaar. At man har budt dette Tjenestebarn det haardeste Arbejde, vil ogsaa fremgaa af, at hun er set beskæftiget med Isning ved en Mærgelgrav udenfor Gaarden. Her stod den kun 15-16aarige Pige drivvaad fra øverst til nederst og læssede Is paa en Vogn med sine bare Hænder.

Faderen henvendte sig til Politiet med en Klage over den Behandling, der blev hans Datter til Del. Desværre kunde han ikke vedlægge sin Klage Beviser. Ganske vist paastod Pigen, at Husholdersken et Par Gange i Bryggeriset havde set Husbonden prygle hende,

men Husholdersken erklærede, at det var Løgn. Og med Hensyn til Mærkerne efter Sparkene, var de først forevist en Læge 14 Dage efter, at Pigen var bleven sparket, og da turde Lægen ikke afgøre, at det var Mærker efter Overlast.

Politiassistent Kjeldsen i N.-Aaby var et Par Gange ude at tale med Morten Jeppesen og hans Husholderske, men Resultatet var det samme, som da Faderen henvendte sig til dem: de nægtede. Da han

imidlertid var klar over, at Forholdet maatte ordnes paa en Maade, og Morten Jeppesen ikke vilde tillade Pigen at forlade Pladsen, skrev han en Rapport og indleverede den til Herredsfoged Stephensen. Denne fandt dog ikke Anledning til at optage Sagen som offentlig Politisag, men henviste Pigen's Fader til at rejse privat Søgmaal med Vidneafhøring af Husholdersken og edfæstet Forklaring af Husbonden.

Foraar.

Hen over den brede Ager
tramper en Styrke af Sted,
Jorden hænger i Kager
ved Foden for hvert et Fjed,
— kun høres Læderets Knirken,
tavsse — som var de i Kirken —
se de mod Jorden ned.

Knap stod Solen paa Himmelens Hvalv,
for Styrken tørnede ud,
hver lille Blomst i Lykke skjalv
som en rødmende Brud;
de havde ej Øje for Blomstens Fryd —
ej Sans for den skingrende Lyd,
de jublende henunder Himmelen hang,
Fugleskarernes Sang.
— Tavse de sad paa den nærmer Hest
med dinglende Ben,
ønsed' ej Støren sløjted'
fra sin gængende Gren;
frem skrider Styrken, saa Skidtet sprøjter,
hvad rager det dem, at Støren sløjter.
Hvad rager det os, den synger, der kommer
en rig — en velsignet og herlig Sommer,
for os er det bare forøget Plage,
med Sommeren kommer de lange Dage
— det tunge Slid.
Hvad rager det os, at Kornet gror,
— os Stakler, der ej har en Tomme Jord.
— Forbandet være det Skrigekør
om Sommertid.

Bertram Eggers.

Kapitelstakst.

Kapitelstakst er en „Normalpris“ paa en Del af de vigtigste Landbrugsprodukter, og fastsættes hvert Aar i Januar Maaned af Stiftsøvrigheden paa Grundlag af Indberetninger fra Præster, Underøvrigheder og en af hver enkelt Kommunalbestyrelse udvalgt Mand. Denne Normalpris, der som Regel er lidt under den virkelige Pris, anvendes ved Fæste- og Forpagtningsafgifter, Tiender, Præstepensioner m. m., der som oftest endnu efter aarhundredgammel Sæd beregnes i Naturalydelse i Stedet for en bestemt fastsat konstant Pengesum.

Efter Statistiske Meddelelser hidsætter vi nedenfor Gennemsnittet af Kapitelstakstens Størrelse for vore 4 Kornsorter siden 1600. Tallene betyder Kr. pr. hl.

	Rug	Byg	Havre	Hvede
1601—20	4,15	3,77	—	—
1621—40	6,48	4,76	2,52	—
1641—60	5,50	4,46	2,59	—
1661—80	5,29	4,11	2,61	—
1681—00	5,53	4,07	2,47	—
1701—20	5,15	3,80	2,19	—
1721—40	4,52	3,44	1,90	4,20
1741—60	5,09	3,61	2,20	5,01
1761—80	6,36	4,28	2,56	7,19
1781—00	7,60	5,51	3,67	8,86
1801—09	12,32	7,20	4,82	12,73
1821—30	4,62	3,13	2,12	5,96
1831—40	5,82	3,92	2,54	7,22
1841—50	6,53	4,59	3,05	9,11
1851—60	9,27	7,02	4,62	12,54
1861—70	9,21	7,23	4,83	12,54
1871—75	10,29	8,97	5,92	14,42
1876—80	9,50	8,54	5,64	12,85
1881—85	8,53	7,59	5,41	10,68
1886—90	7,10	6,87	4,95	9,08
1891—95	7,28	6,68	5,11	8,17

	Rug	Byg	Havre	Hvede
1896—00	7,14	6,76	4,97	8,39
1901—05	7,40	7,04	5,24	8,53
1906	7,55	7,40	5,24	8,22
1907	9,56	8,33	5,71	10,83
1908	8,30	8,18	5,29	9,78
1909	7,80	7,41	5,26	9,95

De vældige Kornpriser, som Verdenskrigen i Aar har fremtvunget, betyder altsaa, at Kapiteltaksterne i Aar vil blive abnorm store, saaledes at Tiendeyderne, Fæstere, Forpagtere osv. vil se deres aarlige Afgift meget betydeligt forøget. Derimod har naturligvis Godsejerne, Præsterne og andre Tiendenydere god Grund til at gnide sig i Hænderne. — Medens Krigsdæmonen svinger Dyrtidens og Arbejdsløshedens Svøbe over vort Lands Underklasse, faar disse Kuponklippere foruden al den anden Profit, Krigen har bragt dem, deres gennem Kapitelstaksten fastsatte Indtægter noget nær fordoblede.

Regeringen har søgt at raade Bod paa dette Forhold ved et Lovforslag om at fastsætte Kapitelstaksterne i Aar lige med Gennemsnittet af de sidste 5 Aars Takst.

Forslaget er imidlertid uhjælpelig strandet paa Modstand af det J. C. Christensenske og Pinstrupske „Venstre“. Disse brave Demokrater kunde umuligt næne at berøve deres gode Venner, Landstings-Greverne, Lejligheden til at skære en ekstra bred Rem af Smaafolks Ryg.

Forenings-Annøncer

optages i „Landarbejderen“ til en yderst billig Pris. Det er Spild af Penge, at avertere Medlemsmøder, Generalforsamlinger etc. andre Steder end i

„Landarbejderen“.

Landarbejderforbundet.

Fungerende Forretningsfører: Oscar Levinsen, Arbejderhøjskolen, Esbjerg.

Kongressen. I dette Nr. aftrykker vi Forretningsordenen for Kongressen den 1. April. Som det vil ses af denne har Afdelinger med indtil 50 Medlemmer Ret til at sende 1 Repræsentant, Afdelinger med et Medlemstal mellem 50 og 100 har Ret til 2 Repræsentanter osv. Vi anmoder Afdelingerne om at udnytte deres Repræsentationsret fuldtud. — Vore store Afdl., Bornholm, Hvalsø, Møn o. a. bør hver sende saa mange Repræsentanter, som Reglerne tillader dem.

Medlemmer af Centralafdelingen, de saakaldte direkte Medlemmer, bør slutte sig sammen i Stemmegrupper og vælge stemmeberettigede Repræsentanter i saa stor Udstrækning som muligt.

Organisation af det mønske Roearbejde.

Møns Landboforening har svaret imødekomende paa vor Afdelings Anmodning om en Forhandling ang. Roearbejdet og Prisen for dette. Et Møde mellem Repræsentanter for Parterne vil blive afholdt Tirsdag den 23. ds. i Stege.

I Borsholm Afdeling talte Axel Hansen ved et udmærket besøgt Møde sidste Lørdag.

Foreningen er i stadig og god Fremgang.

Medlemsmøde i Stege. Vi henleder Opmærksomheden paa Annøncen ang. Medlemsmødet i Stege. Der vil her blive gjort

Rede for Forhandlingerne med Landboforeningen. Ligeledes skal der vælges Repræsentanter til Kongressen.

Roemøder. Møns Afdeling paa-tænker at forsøge paa at samle samtlige ved Roearbejdet beskæftigede Mænd og Kvinder til Møder rundt i Øens Forsamlingshuse. Prisen for Lugning og Optagning af Sukkerroer har hidtil varieret fra 55 til 70 Kr. pr. Td. Land. Dersom det ved Forhandling med Landboforeningen lykkes at faa fastsat en Minimumspris, vil det være meningsløst, om der udføres Roearbejde under denne Pris.

Landarbejderforbundets Hovedbestyrelse.

Forretningsfører Axel Hansen, Menig 437—08, 45. Bat., 4. Komp. Feltpost Amager.

Viceforretningsfører Oscar Levinsen, Arbejderhøjskolen, Esbjerg.

Sekretær Kr. Andersen, Odder Kildegaard, Odder.

Hans Hansen, Frenne Mark, Svaneke, Bornholm.

L. P. Nielsen, H. C. Andersens-gade 5 B⁵, København K.

C. F. Carlsen, Øster Farimagsgade 9¹, København K.

Alfred Hansen, Esbjerg Arbejderhøjskole.

H. P. Hansen, Tømmerup pr. Kallundborg.

Landarbejderforbundet i Danmark

optager enhver Daglejer, Tjenestekarl og Tjenestepige fra Konfirmationsalderen.

* * *

Forbundets Medlemsblad „Landarbejderen“ tilstilles gratis og portofrit ethvert Medlem.

* * *

Desuden yder Forbundet *gratis Retshjælp* til Tyende, der kommer i Konflikt med Husbonden.

* * *

Obligatorisk Strejkeunderstøttelse under godkendte Konflikter med Arbejdsgiverne.

* * *

Paa Egne, hvor endnu ingen Afdeling findes, optages Medlemmerne i Central-Afdelingen, der omfatter hele Landet

Roe-Arbejdet.

Foreningen til Fremskaffelse af udenlandsk Arbejdskraft fortsætter sine Bestræbelser.

Forhandlingerne om danske Arbejders Overtagelse af Arbejdet fører til gunstige Resultater.

Uanfægtet af de Forhandlinger, der føres mellem Roedyrkerne og Arbejdernes Tillidsmænd om danske Arbejders Overtagelse af Arbejdet i Roemarkerne, fortsætter „Foreningen til Fremskaffelse af udenlandsk Arbejdskraft“ sine Bestræbelser for at importere nye Mængder af polske Landarbejdere. Foreningens Formand, Hofjægermester *Tesdorpf*, har gennem Ritz. Bureau udsendt følgende Meddelelse:

„Forhandlingerne med den østrigske Regering er nu afsluttede. De Mænd, som skal fæste Folkene, afrejser Onsdag den 17. ds. til Byen Leibnitz i Steiermark, i hvis Koncentrationslejre de fleste Folk findes, som sidste Efteraar forlod Danmark. Men inden de

faar Lov at forlade Østrig skal de først tilbageholdes i Karantæne, som formentlig vil være 2 a 3 Uger, saa Arbejdsgiverne her i Landet maa være forberedte paa først at modtage Folkene i den sidste Halvdel af April Maaned“.

I Anledning af denne Meddelelse har vi spurgt Hr. *Johannes Nielsen*, der paa Arbejdsmandsforbundets Vegne har ført Forhandlingerne med Roedyrkerne, hvilke Resultater, der er opnaaet.

Hr. Johannes Nielsen oplyste følgende:

Hidtil er der kun ført Forhandlinger med de sjællandske Roedyrkere. Forhandlingerne har allerede ført til det Resultat, at Formanden for Vestsjællands Roedyrkerforening, Forpagter *Knipschildt* paa Lerchenborg, har overladt den lokale Arbejdsmandsorganisation et Areal at udføre Arbejdet paa. Man er endnu ikke naaet til den endelige Fastsættelse af Priserne, men saa snart den Side af Sagen er i Orden, tager man fat paa Forhandlingen om et Areal paa ca. 200 Tdr. Ld. Udsigterne til Enighed er de bedst mulige.

Man mener forøvrigt ikke, at det vil lykkes Polakimportørerne at skaffe mere end højst 3—4000 polske Arbejdere foruden de 8000, der i Forvejen findes her i Landet. Da man imidlertid i 1914 havde 14000 polske Arbejdere, og man siden 1907 har regnet med en normal Stigning af 1000 om Aaret, vil der alene af den Grund blive Brug for en Del danske Arbejdere.

Medlemmernes Opmærksomhed henledes paa

Nykøbing Øl.

Lager,

Pilsner- og Hvidtøl.

Fortrinlige Ølsorter.

Køb Klæder hos

Skræderm. J. C. Skipper,

Taarsvej, Nakskov.

1ste Klasses Skræderi efter Maal.

Stort Lager af alt i Herreekvipering.

Telefon 463.

Møns

Landarbejderforening

afholder Medlemsmøde Tirsdag d. 23. ds., Aften Kl. 8^{1/2}, paa „Harmonien“, Stege.

Dagsorden:

Roearbejdet.

Valg af Repræsentanter til Kongressen.

Alle Medlemmer bør møde.

Bestyrelsen.

Fællesorganisationen

for

Stege og Omegn

Repræsentantmøde Onsdag den 31. ds. Kl. 8.

Hans Askløf.

Mine Herrer!

Vil De være fiks
spare Penge
have stort U valg ?

da gør Deres Indkøb af

Herreekvipering

i

Beklædnings-Magasinet

„BRISTOL“

(H. C. Andersen)

Jernbaneg. 27 (ved Siden af Hotel »Royal«)

Nykøbing F.

Herreekviperings-Forretningen

„Tøjhuset“

Største Udvalg

her paa Pladsen i

færdige Herreklæder

samt alt til

Herreekvipering.

Klædninger & Overfrakker

leveres efter Maal fra eget Skråderi

Altid gode Varer.

 Altid billige Priser.

Johan Daugaard.

Esbjerg

Arbejderhøjskole

Kursus for Mænd og Kvinder fra 1ste Novbr. til 1ste April og for Kvinder fra 1ste Maj til 1ste August.

Understøttelse kan faas hos Amtsskoleraadene.

Indmeldelser modtages af Forstanderne **R. Vind** og **R. Brændeskov** eller Redaktør **Sundbo, Esbjerg.**

Depotet

for færdigs. Herreklæder
Stege

GENTLEMEN!

Vil De være fiks?

Vil De spare Penge?

Vil De have stort Udvalg?

Da ekviper Dem hos

Chr. Kanstrup

Storegade

:: Telefon 171 ::

Engelsk

Beklædnings-Magasin

Storegade 15, Stege. Telf. 250

Fikst Udvalg i al

Herreekvipering.

**Færdige Klædninger,
Overfrakker, Ulsters,
Kapper, Stortrøjer,
Regnfrakker, Skindveste.**

Smaa Priser!

Gratis Tilpasning!

Kravetøj, Slips, Hatte, Huer

R. Rasmussen.

En flink Karl

faar De nemmest og billigst gennem et Avertissement i „Landarbejderen“. Bladet læses af alle organiserede Tjenestefolk i Danmark.

„Landarbejderen“

udgaar hver Lørdag.

Kan bestilles paa alle Postkontorer og Brevsamlingssteder, og koster 60 Øre Kvartalet (Postpenge iberegnet).

Ansvarlig: *Vilhelm Rasmussen.*

L. M. Tommerups Bogtrykkeri, Stege.

Landarbejderen.

Fagblad for Afdelinger
og Kredsorganisationer under Landarbejderforbundet i Danmark.

Nr. 13.

Søndag den 28. Marts 1915.

2. Aarg.

Til Kongres-Deltagerne!

Unge Mand med staatsat Hu,
Led i denne vor Forening,
vover du at ha' en Mening
og er ej halvffjers endnu!

Først naar noget Stort er skimlet,
og dets Ophavsmand er himlet
som Fornægter af det ny,
faar hans Tanke Verdensry.

Og saa siger man dog frækt,
vi den nye Tid skal bære.
Takker for den store Ære!
men man gør saa tung dens Vægt!

Bar vi ej mod Højdens Tinder
til en jævn og lavfødt Mand,
bar ham glad, med røde Kinder,
saa hans Fødder Fæste vinde,
— saa ham — uden Tak — at svinde
mens vort Hjerle stød i Brand!
Løfted did til Ærens Top
drog han Stigen med sig op,
skyndte sig at kaste Dragten,
som han før blandt Brødre bar,
mens ham nye Skrædre skar
en han bærer med Foragten.

Og som Mænd i egne Klæ'r,
Mænd, der ej for Trusler vige,
Mænd, der ingen Dødsed svige,
er det, at I ser os her.

Ved du ej, at Visdomstanden
bryder sent og langsomt ud?
Først naar Kalv faar Horn i Panden
regnes den for fuldgod Stud.

Var det ikke Gorm hin Gamle,
som fandt paa det Land at samle,
og som skænked, det sit Præg:
side Koster, hvide Skæg!

Danmarks Ungdom! altid skuffet,
altid hundset, traadt og puffet,
kan du kæmpe end en Stund,
kan du væрге dine Skarer
mod det danske Hang til Blund,
og fra Rolandshornets Bund
lokke nye Klang-Fanfarer?

Det er slige Drab, man mindes,
— Drab af Tro og Fremgangsmød —
indtil Skammen i vort Blod
sammen med vor Ligkrans tvindes.

— Disse Nævestød i Siden,
denne Marsch foruden Rast,
disse Haab, der altid brast,
gjorde os til Mænd før Tiden.

Er vi end lidt stram om Kinden,
vi har Munterhed forinden,
Mod til Skæmt og Raad til Sang
om en knækket Fanestang.

Jo, du ved det altfor vel,
thi du faar det tit at mærke,
hvor Instihkterne er stærke
til at slaa all Ungt ihjel.

Oldingfærd og Oldinglader
møder os paa Torv og Gader,
og blandt Tingets Stolerader
bliver Oldingvisdom Lov.

Ak, du tier, men jeg ved
Smilets Mening fra din Læbe:
Nytter det, vi fremad stræbe,
Naar vi bagfra hugges ned?

Og vi ved, hvad Vej vi vil!
Maalet som vi sigter efter,
som vi vil de unge Kræfter,
er saa retfrem-ligetil.

Vi vil ikke lege med,
der hvor Riflen sætter Prikken
over Verdenspolitiken,
vi vil ikke Krig, men Fred.
Men for Fredens Skyld kan hænde
maa en Dag vi Hanen spænde.

— Hold jer muntre, hold jer vaagen!
Samlingsraabets dumpe Gjald
kan med Raddenskabets Fald
lyde brat som Skud i Taagen!

— Nej, Programmet, som er vort,
er kun jævnt og hjemmegjort,
hentet — ej fra Lærestole,
men fra Livets haarde Skole.

Vi har læst det i dit Øje,
stakkels fattigklædte Mo'r;
naar du ved det grove Bord
lappede vor Barnetrøje —
læst det i dit Alvorsblik,
Fa'r naar du kom hjem fra Mosen,
lændekrum, med Dynd paa Hosen,
brudt af tusind Spadestik.

Reaktionens danske Hund
hyppigt sig paa Halen sætter,
tuder i de lyse Nætter
slygt om Maanens blege Rund.
Bonden rykkes fra sit Blund,
ser sig rundt med stille Glæde;
thi hvor Ulve Ulven æde,
er der ingen synlig Grund
just for Lammets til at græde.
Men lad andre sætte Prikken
over Verdenspolitiken;
naar vi dér har leget med,
blev vi altid ladt i Stikken.

— — Ret til Stemme, Ret til Jord!
Ingen Greve er saa stor,
at han kan os Vejen spærre;
thi det kan end ej Vorherre,
naar vi vil de stærke Ord.
Staa da Fylking om jer Sag!
Lad dem ej jer Ret fornærme!
Langt fra Døgnets Gøgl og Bærme,
midt i Støj af Stempelstag,
skal I finde Kampens Flag
gemt i Arbejdsblusens Ærme.

Jeppe Aakjær.

Den nye Grundlov.

Nu ser det ud til Alvor.

Bedst som man troede Grundlovsforslaget slumrede fredeligt og trygt i Landstingets Begravelsesudvalg, viser det sig pludselig, at det trods Verdenskrig og Martsvinter har baade Liv og Førighed og befinder sig i bedste Velgaaende.

I al Stilhed har Regeringen ved Kulisse-Forhandlinger med Højre opnaaet et Tilbud, der synes at kunne samle alle Partier. De gammelmoderate og Socialdemokratiet har været vidende om Forhandlingerne, derimod synes den J. C. Christenske Fløj at have været holdt udenfor, hvilket simpelthen har været en Nødvendighed, saa vist som det forlængst har været vitterlig for Gud og Hvermand, at dette mavesure Parti kun har pønset paa skumle Mordplaner mod Forslaget.

Det er indlysende, at et Grundlovsforslag, der kan samle alle Partiers Stemme, lige fra Socialdemokraterne til Landstingsgreverne, i høj Grad bærer Kompromisets Præg, og ikke bliver saa retliniet demokratisk, som vi Arbejdere kunde ønske eller fra først havde haabet paa.

Navnlig Bestemmelsen om, at Valgretsaldere først i Løbet af 16—17 Aar nedsættes fra 30—25 Aar, maa forekomme meningsløs.

Om „Forliget“ skriver Redaktør Sundbo i „Vestj. Soc.-Dem.“:

„Saa vidt vi forstaaer de fremlagte Antydninger af den Form,

Forholdstalsvalget til Folketinget vil faa, er det et betydeligt Fremskridt fra det, der var fremme i Fjor. Men Bestemmelsen om $\frac{2}{3}$ Majoritet for Skatteudskrivning og Expropriation synes os meget uheldigt, og at udsætte Gennemførelsen af Valgretsaldere ned-sættelse i 4 Valgperioder og et Aar, eller ialt 17 Aar, er en ganske urimelig Mistillid mod Danmarks Ungdom.

Hvorfor skulde Danmark endnu i 17 Aar være det eneste Land, der havde en saa meningsløs høj Valgretsalder?

Men vi anser det for givet, at denne Bestemmelse stryges, inden Grundloven bliver endelig vedtaget.“

Ogsaa Red. Borgbjerg har en tydelig Fornemmelse af, at Bestemmelsen om den synkende Valgretsalder med god Grund vil blive mødt med megen Misfornøjelse blandt de Unge. Han skriver herom:

„Vi har som Socialdemokrater ingen Grund til rent partimæssigt at være tilfreds med alle de Bestemmelser, paa hvis Grundlag alle Partier i Gaar er enedes om at forhandle om den ny Grundlov. Vore unge Meningsfæller vil saaledes med Rette være misfornøjede med, at Valgretsaldere ikke straks nedsættes til 25 Aar. Men vort Parti har nu som tidligere været rede til at bringe Ofre for Sagens Skyld — den store Sag: Afskaffelsen af den privilegerede Valgret. Og de fornuftige Unge vil sikkert tænke: hellere nu opnaa nogen Forbedring straks og sikker Udsigt til mere i Fremtiden end at kæmpe i samme Fremtid for det fulde Maal — uden at naa det!“

Men trods Bibeholdelse af den

høje Valgretsalder, kun delvis Afskaffelse af den privilegerede Valgret til Landstinget, Bestemmelsen om $\frac{2}{3}$ Majoritet til Vedtagelse af visse Love og andre Kapsuner, indeholder det nu foreliggende Forslag saa store Fremskridt fra den nuværende Grundlov, at dets Gennemførelse vil blive imødeset med Glæde og Forventning, ikke mindst af Tyendet og Kvinderne.

Roearbejdet.

En Overenskomst med Lerchenborg.

Mellem Dansk Arbejdsmandsforbund og Roedyrkerforeningen er der ført Forhandlinger om at anvende dansk Arbejdskraft i Roemarkerne.

Forhandlingerne har nu ifølge „Kalb. Folkebl.“ ført til det Resultat, at Formanden for Roedyrkerforeningen, Forp. Knipschildt, Lerchenborg, har overladt den lokale Arbejdsmandsorganisation et Areal at udføre Arbejdet paa. Man er endnu ikke naaet til den endelige Fastsættelse af Priserne, men saa snart den Side af Sagen er i Orden, tager man fat paa Forhandlingen om et Areal paa ca. 200 Tdr. Ld. Udsigterne til Enighed er de bedst mulige.

Fyndord.

Arbejderklassen naar aldrig til Forstaaelse af sine Rettigheder, før den er naaet til Erkendelse af sine Fejl.

Den faglige Bevægelse giver Oplysning og udrydder Uvidenhed, forkorter Arbejdstiden og forlænger Livet, hæver Lønnen og sænker Udbytningen, forøger Uafhængigheden og forringer Ufriheden, udvikler Mandigheden og begrænser Tyranni, svækker Egenkærlighed og fremmer Broderskab, giver frit Syn og modvirker Fordom, skaber Rettigheder og banlyser Uret, gør Arbejdet lettere og Mennesket lykkeligere, gør Arbejdspladsen til et mere sikkert og behageligt Opholdssted, giver Lykke ved Hjem og Arne og forbedrer den hele Verden.

Samuel Gompers.

Børn i Politiklør.

Der brændte forleden en Ejendom paa Onsager Mark ved Roskilde, og det syntes straks klart, at Ilden var opstaaet ved, at en Tjenestedreng under Søgning efter Æg paa Loftet havde kastet en Tændstik fra sig og at den saa havde fænget.

Drengen blev anholdt og har siddet i Arrest siden. Nu skal hans mentale Tilstand undersøges, og i Meddelelsen herom hedder det endvidere, at han eventuelt skal tiltales for uagtsom Brandstiftelse.

Det hele lyder som var det en forhærdet Forbryder, det drejede sig om og saa er det „kun“ en lille fattig Dreng — men det er maaske ogsaa dette „kun“, der har bevirket alt den megen Retshurumhej.

Kan vi da aldrig naa saa vidt herhjemme, at vi undlader at give Politiet Børn at bakse med, og lader saadanne eventuelle Affærer

undersøge af mere Sagkyndige i Børneopdragelse, end de, man i Reglen finder indenfor „Rettens Skranker“?

Adel forpligter.

Paa »Rathlousdal« ved Odde kæmpes veøvarende en drabelig Kamp mellem Medlemmerne af den adelige Holstein-Rathlouske Familie. Hveranden Dag bringer de stedlige Blade alenlange Udskældninger fra den ene af Parterne, og Iveranden Dag svarer den anden Part igen. Nu er ogsaa et kvindeligt Medlem af Familien geraadet udi Skænderiet. Hun faar i sidste Artikel følgende Salve:

»Mit Svar til hende burde have bestaaet i kun at skrive hendes eget Navn (Sofy) paa den Maade, at det blev skilt ad i to Stavelse med et Udraabstegn efter hver, og saa for Resten afhjemlet hele hendes perfide Angreb paa mig ved fra offentlig Gade at give hende en Omgang af en Hundepisk«.

Atter et Fattig-Drama.

To Børn i Flamme,
mens Moderen er paa Arbejde

Skejby-Dramaet om igen.

I Søndags skete en meget sørgelig Brandulykke i København.

Ved 11-Tiden genlød Ejendommen i Vognmagergade Nr. 35 af høje Barneskrig. De kom fra 2. Sal i Baghuset, der bebos af en Landarbejder *Frantz Schnegel*. En Del af Beboerne løb til og modtoges af en kvælende Røg, der trængte ud paa Trappegangen. Man sprængte Døren og det viste sig, at hele Lejligheden var omspændt af Flamme, saa det var

umuligt at trænge derind. Fra det brændende Værelse lød to Børns angstfulde Raab om Hjælp. Brandvæsenet blev alarmeret og mødte hurtigt. Et Par Brandmænd trængte ind i Lejligheden, hvor de fandt to Smaapiger liggende paa Gulvet.

Den ene var fuldstændig livløs og meget forbrændt over hele Kroppen, medens den anden, der ogsaa var meget medtaget, endnu skreg af Smerte.

Sammen med Sprøjterne kom en Ambulance og heri blev de to Børn i susende Galop ført til Kommunehospital.

Ved Ankomsten hertil viste det sig desværre at det ene af Børnene var *afgaaet ved Døden*, medens den anden havde meget alvorlige, men næppe dødelige Brandsaar.

Brandvæsenet fik hurtigt Bugt med Ilden, der dog fuldstændig havde ødelagt den lille Lejlighed.

Det afdøde Barn er en 2-aarig Pige, *Agnes*. Hendes 11-aarige Søster, *Ella*, kom hurtigt saa meget til Bevidsthed at man kunde faa Forklaring af hende.

Arbejdsmand *Frantz Schnegel* er russisk Landarbejder og er for Tiden ansat paa en Gaard ved Slingerup. Børnenes Moder var gaaet til sit sædvanlige Morgenaræjde og imedens var de to Smaapiger alene hjemme.

De havde da faaet fat i nogle Tændstikker, som de havde leget med, pludselig gik der Ild i Sengen, der paa et Øjeblik stod i lys Lue; derfra havde Ilden med utrolig Hurtighed bredt sig til den øvrige Del af Værelset, saaledes at Børnene ikke kunde komme ud.

Det er klart at den stakkels Moder blev ude af sig selv af Fortvivlelse, da hun fik Medde-

lelse om, hvad der var foregaaet, medens hun havde været væk.

De ulykkelige Forældre, der nu har mistet det ene af deres Børn paa en saa uhyggelig Maade, har desuden et halvt Aar gammelt Barn liggende meget syg paa Hospitalet, og nu staar de altsaa ogsaa uden Hjem.

Begivenheden afgiver atter et af disse triste Billeder, der illustrerer Fattigfolks Kaar, som *tvinger* Moder og Fader bort fra Hjemmet for at skaffe Føden til de smaa, som imens er overladt til sig selv og prisgivet Tilfældigheder. Desværre har vi her i Landet haft en Række Tilfælde af lignende Art, det mest bekendte er Skejby-Dramaet, hvor 3 Børn indebrændte i Landarbejder-Hytten mens Moder og Fader var paa Arbejde paa Bondegaarden.

Hvor mange Børneofre kræves der endnu, før Samfundet ruskes op til Erkendelse af sin Pligt til at skabe Forhold, som gør det muligt for Moderen at blive i Hjemmet hos sine Børn.

Nu kræver Kampen for Tilværelsen altfor ofte, at Moderen maa forlade sine Smaabørn for at yde sit Bidrag til Familiens Underhold.

Polakkerne i Sverig.

Ogsaa i Sverig har man taget Spørgsmaalet om Beskæftigelse af Landets egne Arbejdere i Stedet for af Polakkerne op til Behandling. Den svenske Socialstyrelse har saaledes besluttet sig til at foretage en Undersøgelse af, hvorvidt man kan erstatte de manglende Polakker i de sydlige Distrikter med svenske Arbejdere. De socialdemokratiske Blade fryg-

ter for, at Godsejerne skal faa for meget at sige ved denne Undersøgelse, saaledes at Regeringen skal faa den Anskuelse, at der ikke kan skaffes tilstrækkelig mange svenske Landarbejdere, og henviser derfor til, hvad der er sket i Sagen her i Danmark.

De gør gældende, at Arbejderne ogsaa maa spørges om deres Opfattelse, idet de sikkert har en hel Del at oplyse om den Sag.

De udtaler dog Haabet om, at Undersøgelsen skal føre til et saadant Resultat, at man i Sommer ikke skal behøve at se fremmede Landes Folk paa de svenske Røemark, medens Sverigs egne Sønner er udelukket fra at tjene deres Brød i deres eget Fædreland.

Ugens Historier.

Kærlighed og Klovsyge.

En Dragon fra Næstved, der tidligere havde været indkvarteret paa »Ulsegaard«, aflagde forleden Aften Besøg hos en Malkepige paa »Ulsegaard« og tilbragte Natten dér, uagtet Gaarden var afspærret paa Grund af Mund- og Klovsyge. I den Anledning blev Dragonen næste Eftermiddag anholdt hos Malkepigen og transporteret til Haslev Sygehus, hvor han straks blev puttet i Seng og fik først Dagen efter Lov til at vende tilbage til Næstved, efter at han havde været i Bad og hans Uniform var bleven desinficeret.

Skraberi.

Den nye Karl: Du, Ole, hvad er det for en mærkelig skrabende Lyd? Er her Rotter?

Den ældre Karl: Nej, det er Konen, der er i Færd med at komme Margarine paa vores Mad!

Middelfart-Tobakken

er god for mange Ting, skriver »Djursland«. Den bruges med Forkærlighed af Soldater, der skal opflammes til Vildskab,

og den nyder en stor Popularitet blandt Selvmordere. 6 paa hinanden følgende Piber af Mellemsorten skal efter Sigende let og smertefrit gøre det af med den stærkeste Konstitution.

Tobakken plantes fortrinsvis i Grøsmarker, og ved Midsommertid mejes det hele med Mc. Cormick, hvorpaa Blandingen skæres i en Hakkelsemaskine. Dette Produkt, hvoraf ca. en Tiendedel er Tobak og Resten Kløverhø, tørres godt og lægges derefter hen for at gære i den varmeste Tid. Efter denne Proces sælges det i Vognladninger til Tobakshandlere, der i Reglen har et Hollandskort hængende i Butiken, for dog at kunne sige, at deres Tobak har set Holland. Endelig sælges det til godtroende Mennesker for 27 Øre (nu 30) pr. kg. Det er forresten en udmærket Tobak-til at stoppe Underdyner med.

Landarbejderforbundet.

Fungerende Forretningsfører: Axel Hansen, Refsvindinge St.

Vort Blad udkommer denne Gang paa Grund af Kongressen et Par Dage senere end sædvanligt.

Dagsorden til Kongressen:

1. Beretning.
2. Regnskab.
3. Sammenslutningen.
4. Lovene.
5. Valg af Ledelsen.
6. Den fremtidige Virksomhed.
7. Eventuelt.

Mød op! Kammerater! Paany kaldes I til Kongres, denne Gang i Odense, hvor der skal tages Bestemmelse om, for Landarbejderne, store og vigtige Ting.

Mød derfor op og gør jer gældende!

Alle Afdelinger og direkte Med-

lemmer maa benytte sig af sin Ret til at lade sig repræsentere.

Det gælder først og fremmest om, at denne Kongres bliver et fuldgyldigt og umiskendeligt Udtryk for Flertallets Meninger og Anskuelser.

Det staar til jer selv. Mød op og døm. Eders Dom skal være den afgørende. Det er jer og ingen andre, der skal bestemme, hvorledes Forbundet — jer egen Organisation — skal ledes og styres. I har Magten — benyt den!

Axel Hansen.

Det organiserede Roearbejde. Vor Afdeling paa Møn har som tidligere omtalt foranlediget en Forhandling med Møns Landboforening ang. Betingelserne for et Samarbejde, hvorved de polske Roearbejdere overflødiggøres til Fordel for mønske Landarbejdere. Denne Forhandling fandt Sted den 23. ds. Landboforeningen var repræsenteret ved Gdr. M. A. Nøhr, Gdr. L. P. Larsen og Avlsbruger Saksenborg. For Landarbejderforeningen mødte Fmd., P. Nielsen, og Vilh. Rasmussen. Forhandlingerne resulterede i en Beslutning om, at Landboforeningen ved sin Konsulent undersøger, om der findes Roedyrkere, som mangler Arbejdskraft, og i givet Fald opfordrer dem til at benytte hjemlig Arbejdskraft. Landarbejderforeningen paatager sig at skaffe en Oversigt over, hvor megen Arbejdskraft, der eventuelt kan tilbydes. Betalingen for Lugning og Optagning bliver som hidtil varierende fra 60—70 Kr. pr. Td. Land efter Jordens Beskaffenhed og Belligenhed, men saaledes, at der i intet Tilfælde maa ydes mindre Betaling, end paagældende Roedyrker hidtil har betalt.

Vi haaber, at dette paabegyndte Samarbejde mellem Arbejdsgivere og Arbejdere paa Landet maa føre til, at der Tid efter anden optages Forhandlinger ogsaa paa andre Omraader.

— — —

Odderegnens Landarbejderforening afholdt Generalforsamling i Ørting, hvor de efter Tur afgaaende Bestyrelsesmedlemmer alle genvalgtes. Det vedtoges at faa anskaffet en Fane, saa snart det kan lade sig gøre. Kr. Andersen valgtes som Fanebærer. Til Slutning samledes de tilstedeværende Medlemmer om et fælles Kaffebord.

Formanden valgtes til at repræsentere Foreningen paa Kongressen. Foreningen tæller ca. 60 Medlemmer.

Chr. U.

En stor og smuk Opgave. Tømmerup Tyende- og Landarbejderforening afholdt forleden Møde og vedtog paa dette at danne en Hjælpekomite, hvis Opgave skal være at give en Haand med i Arbejdet paa de Steder, hvor Ejer eller Bruger er indkaldt til Sikringsstyrken og derved forhindret i at faa sin Mark tilsaaet osv. Det er en overordentlig smuk Tankegang, denne Beslutning giver Udtryk for, og den vil sikkert vinde fortjent Tilslutning og forhaabentlig blive efterfulgt andre Steder. Arbejdet vil blive udført paa Helligdage og om Aftenen. De, der maatte være villige til at udlaane Heste for at fremskynde Arbejdet, bedes give Meddelelse herom til Arbmd. A. M. Jensen, Spangs Bro, der er Formand for den nedsatte Hjælpekomite.

— — —

Bladudstilling. Foreningen af

den danske Fag- og Ugepresse har arrangeret en Udstilling i København. Over 500 forskellige Fag- og Ugeblade er udstillede. Paa Udstillingen er Landarbejderpressen repræsenteret af „Landarbejderen“.

Kapital og Arbejde.

Det er i Grunden mærkeligt, at saasomt en Smaamand har faaet Skøde paa en Knaldhytte med nogle Tønder Land til, saa faar han straks Agrarnykker, saa føler han sig som hørende til de Besiddende i Samfundet — hvor Godtfolk er, kommer Godtfolk til —, og saa føler han naturligvis for det betrængte Landbrug, som alle andre og først og fremmest de fæle urimelige Arbejdere lever af at plukke.

„De kan sagtens stille store Fordringer, for det er os, der skal betale det hele!“ kan saadan en forhutlet Husmand ofte sige med en Selvfølelse, som ingen Proprietær kan stikke.

Ja, hvor kender vi ikke den om, hvilken Byrde den store Arbejdsløn er for Landbruget, og hvor godt Arbejderne kan have det i Modsætning til de haardt trængte Landmænd, der maa døje saa grusomt for at udrede de mange Udgifter: Renter, Skatter og — først og fremmest — Arbejdsløn.

Der var akkurat den samme Klagen over Arbejdslønnen, da en Landarbejder maatte nøjes med en Mark eller 50 Øre for et halvt Døgns Arbejde, som der er endnu, og Stillingen kan naturligvis ofte være alvorlig nok saavel for Landmændene som for alle andre,

ikke mindst for de mange Husmænd, der som Regel intet ejer, selv om de af Navn er Ejendomsbesiddere men kun har deres egne barkede Næver at stole paa. Men dette bedres ingenlunde ved at sætte Foden paa Nakken af Arbejderne.

En købedygtig Arbejderbefolkning betyder mere for Byernes Middelstand, end de faa Kapitalister, der lever af at udbytte Arbejderne, og for det arbejdende Landbrug vilde der intet vindes ved, at Landarbejderne blev tvungne til at arbejde for Kineserløn og leve som Østasiens Kulier og Pariaer, medmindre det skulde kaldes en Vinding, at mange af Gaardmændenes og Husmændenes egne Børn saa kom til at tage til takke med de samme elendige Kaar.

Nej, Grunden til den økonomiske Usikkerhed, og til at saa mange har den Risiko hængende som en stadig Trusel over deres Hoved, at de skal stødes fra deres eget Værksted eller Bedrift og over i de besiddelsesløse Landarbejderes Rækker, maa søges helt andre Steder, end hvor de Herrer Agrarer plejer at søge den, nemlig i selve den kapitalistiske Produktionsmaade.

Vi er snart kommen dertil, at Verden regeres af nogle faa hundredre Millionærer, som vi allesammen maa arbejde for. Det er Pengefyrsterne, der behersker Produktionen af Varer, leder Omsætningen og bestemmer, hvad vi skal betale for de Varer og Genstande, vi maa købe.

Vi har jo fornylig set en enkelt Mangemillionær beherske Kornmarkedet i en ligefrem uhyggelig Grad og brandskatte Folk paa det grusomste gennem enorme høje Kornpriser. Vi ser, hvordan den

ene Produktionsgren efter den anden — Tændstikker, Petroleum, Sukker, Cement osv. — samles i Hænderne paa de enkelte kapitalistiske Selskaber, der udelukker al Konkurrence og dikterer Priserne, som de finder for godt.

Det vil føre for vidt her at komme ind paa den kapitalistiske Produktions- og Udbytningsmetode. Disse Antydninger maa være nok.

Samfundet maa træde i Millionærernes Sted. Disse har organiseret Produktionen for til deres egen Fordel at udbytte det arbejdende Folk. Nu maa det overtage Produktionen for at sikre sig Udbyttet af sit eget Arbejde.

Johns. K. J.

Gaa den lige Vej.

Kryb ikke, list dig ikke gennem Livet, gaa gennem det med faste Skridt og oprejst Pande. Vær ingen Kujon, vær dig selv. Træk ikke i Tidens Uniform. Kald ikke det sort, som alle erklærer at være sort, eftersom det i dine Øjne ser hvidt ud. Staa fri og uafhængig. Sult hellere end at smigre for store og smaa, for de faa eller mange. Gaa den lige Vej. Det er ingen Skam at være fattig; men at blive rig ved at opgive sin Frihed og sig selv, det er Skam og Skændsel.

Vær ærlig og oprigtig. Kald det usselt, som synes dig usselt, selv om du stenes for det. Det skader dig ikke stort at blive stenet; men ikke at turde sige sin Mening, være sig selv, det er uudholdeligt for en fri Sjæl, og det skader.

Sig, hvad du tror og lev, som du er. Vær ingen Hykler og Efter-

snakker. Hyklere er værre end Fornægttere.

Alt godt og stort har sit Ophav fra Kærligheden, og Kærlighed er ærlig; Løgn og Uærlighed er Syndens Synd i dens dybeste Bund.

Hav saa lidt Mod i Brystet, og vær ikke svag og fejd i Livskampen. Livet er en Kamp og Krig for alle og enhver, det er Lidelse og Fristelse for alle. Bær det, løft det, pløj gennem det uden Klage og Klynk. Kast ikke Mørke, men Lys og Glæde om dig, og det, hvor mørkt end Livet kan synes for dig. Lad dine egne Saar blive Lægedom for andres. Syng for dem, mens dit Hjerte bløder, og Sjælen sukker efter Luft. Aldrig modløs, aldrig klage og klynke. Panden i Vejret! Giv aldrig op! bøj aldrig Nakken, stræk aldrig Vaaben. Vær kæk!

Og udret saa noget. Lad ikke dit Liv gaa unyttigt til Spilde. Se til, at Verden bedres gennem dit Liv. Stort behøver det ikke at være; men lad noget blive staaende her efter dig.

Thomas Carlyle

Køb Klæder hos
Skræderm. J. C. Skipper,
Taarsvej, Nakskov.
1ste Klasses Skræderi efter Maal.
Stort Lager af alt i **Herreekviperiing.**
Telefon 463.

Fællesorganisationen
for

Stege og Omegn

Repræsentantmøde Onsdag den
31. ds. Kl. 8.

Hans Askløf.

Mine Herrer!

Vil De være fiks
spare Penge
have stort Udvalg ?

da gør Deres Indkøb af

Herreekvipering

i

Beklædnings-Magasinet

„BRISTOL“

(H. C. Andersen)

Jernbaneg. 27 (ved Siden af Hotel »Royal«)

Nykøbing F.

Herreekviperings-Forretningen

„Tøjhuset“

Største Udvalg

her paa Pladsen i

færdige Herreklæder

samt alt til

Herreekvipering.

Klædninger & Overfrakker

leveres efter Maal fra eget Skræderi

Altid gode Varer.

 Altid billige Priser.

Johan Daugaard.

Esbjerg

Arbejderhøjskole

Kursus for Mænd og Kvinder fra 1ste Novbr. til 1ste April og for Kvinder fra 1ste Maj til 1ste August.

Understøttelse kan faas hos Amtsskoleraadene.

Indmeldelser modtages af Forstanderne **R. Vind** og **R. Brændeskov** eller Redaktør **Sundbo**, Esbjerg.

Depotet

for færdigs. Herreklæder

Stege

GENTLEMEN!

Vil De være fiks?

Vil De spare Penge?

Vil De have stort Udvalg?

Da ekviper Dem hos

Chr. Kanstrup

Storegade

:: Telefon 171 ::

Engelsk

Beklædnings-Magasin

Storegade 15, Stege. Telf. 250

Fikst Udvalg i al

Herreekvipering.

**Færdige Klædninger,
Overfrakker, Ulsters,
Kapper, Stortrøjer,
Regnfrakker, Skindveste.**

Smaa Priser!

Gratis Tilpasning!

Kravetøj, Slips, Hatte, Huer

R. Rasmussen.

En flink Karl

faar De nemmest og billigst gennem et Avertissement i „Landarbejderen“. Bladet læses af alle organiserede Tjenestefolk i Danmark.

„Landarbejderen“

udgaar hver Lørdag.

Kan bestilles paa alle Postkontorer og Brevsamlingssteder, og koster 60 Øre Kvartalet (Postpenge iberegnet).

Ansvarlig: *Vilhelm Rasmussen.*

L. M. Tommerups Bogtrykkeri, Stege.